

2026-06-17

Närvarande

Beslutande

Socialdemokraterna

Benny Augustsson §§ 100-107, 109-113, 115-125
Annika Larsson Lindlöf §§ 108, 111, 114, del av 115-125

Madelaine Karlsson
Dan Nyberg §§ 100-del av 117
Jörgen Zander §§ 118-125
Anneli Guilotte
Joakim Sjöling
Ann-Marie Jonasson
Anders Gunn
Christin Slättmyr
Kenneth Borgmalm
Ann-Sofie Olsson
Reidar Eriksson
Maria Abrahamsson §§ 100-del av 115
Benny Jonasson §§ 100-110, 112-125
Hans-Peter Norén
Malin Tell

Sverigedemokraterna

Mathias Olsson
Anders Strand
Göran Nilsson
Torbjörn Moqvist
Kalle Lundgren

Moderaterna

Henrik Harlitz §§ 100-107, 109-113, del av 115
Margareta Olsson §§ 100-101, 108, 111, 114, del av 115

Filip Milén del av §§ 115-125
Lena Eckerbom Wendel
Robin Danielsson
Ann-Helen Selander §§ 100-110, 112-125
Henrik Josten §§ 102-125
Dan Åberg
Tor Wendel
Piotr Gabrys
Robin Skenhede

Vänsterpartiet

Stefan Kärvling
Gunilla Cederbom

Tjänstgör för

Benny Augustsson §§ 108, 114, Benny Jonasson § 111, Maria Abrahamsson del av §§ 115-125

Dan Nyberg

Angelica König Cassel

Henrik Josten §§ 100-101, Henrik Harlitz §§ 108, 114, del av 115, Ann-Helen Selander § 111
Henrik Harlitz

Kristina Edvinsson

2026-06-17

Ida Hildingsson
Lutz Rininsland

Centerpartiet

Mats Andersson §§ 100-113, 115-125
Annalena Levin §§ 100-110, 112-125
Daniel Tesfay §§ 111, 114

Annalena Levin § 111, Mats Andersson
§ 114

Bo Carlsson
Åsa Edvardsson

Kristdemokraterna

Magnus Ekström
Elisabeth Johansson
Anette Taimory §§ 100-119
Helge Kneese §§ 120-125

Anette Taimory

Medborgarpartiet

Göran Svensson
Thomas Larsson
Bengt Rydholm

Liberalerna

Cecilia Prins
Gunnar Henriksson

Miljöpartiet

Jonas Sjöblom

Ersättare

Annika Larsson Lindlöf (S) §§ 100-107, 109-110,
112-113, del av 115
Jörgen Zander (S) §§ 100-117
Margareta Olsson (M) §§ 102-107, 109-110, 112-
113, del av 115
Filip Milén (M) del av § 115
Peter Lenberg (V)
James Bucci (V)
Daniel Tesfay (C) §§ 100-110, 112-113, 115-125
Hans-Peter Nielsen (KD) §§ 100-119
Helge Kneese (KD) §§ 100-119
Birgitta Lindahl (MBP)
Eva Bodén Johansson (MBP) §§ 100-del av 105
Bibbi Henriksson (L) §§ 100-del av 105
Daniel Peltola (L)
Anna-Karin Sandberg (MP)
Annika Repo Wallman (MP)

Övriga närvarande

Kommunfullmäktiges sekreterare Johan Högmark

Kommunsekreterare Lisa Fredriksson

För revisionen: Marie-Louise Bäckman

Kommundirektör Lena Tegenfeldt

2026-06-17

Ärenden		Sida
§ 100	Fastställande av dagordning	2026/47 8
§ 101	Interpellation till socialnämndens ordförande rörande Sörbygården	2026/272 9
§ 102	Interpellation till socialnämndens ordförande rörande minutstyrning i hemtjänsten	2026/273 10
§ 103	Avsägelse från uppdraget som ersättare i valnämnden	2026/269 11
§ 104	Avsägelse till uppdraget som ledamot i miljö- och hälsoskyddsnämnden	2026/293 12
§ 105	Återremitterat ärende avseende tilläggsanslag till socialnämnden i budget 2025	2025/425 13 - 14
§ 106	Kommunens delårsrapport april 2026	2026/60 15 - 16
§ 107	Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen	2026/138 17
§ 108	Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028	2025/356 18 - 20
§ 109	Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds	2025/404 21 - 22
§ 110	Vägval Brättnälsälken	2024/193 23 - 25
§ 111	Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg	2023/561 26 - 28
§ 112	Förslag till VA-taxa 2027	2026/235 29 - 30
§ 113	Förslag till avfallstaxa 2027	2026/236 31
§ 114	Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26	2026/82 32 - 33
§ 115	Förslag till mål- och resursplan 2027–2029	2026/11 34 - 36
§ 116	Meddelandelista	2026/26 37
§ 117	Motion om att fler unga ska ha något i sitt CV	2026/298 38
§ 118	Motion om kretsloppspark i Brålanda	2026/299 39
§ 119	Motion om att minska vildsvinsstammen för att öka trygghet och skydda egendom	2026/300 40
§ 120	Motion om ökad tillgänglighet till kretsloppsparkar genom samverkan med grannkommuner	2026/301 41
§ 121	Motion om översyn av trafikflöden och tillgänglighet kring Torpavägen och Krickanområdet	2026/302 42
§ 122	Motion om skärpt klimatbedömning i kommunens investeringsbeslut	2026/303 43

2026-06-17

§ 123	Motion om att initiera arbete med energigemenskaper i Vänersborgs kommun	2026/304	44
§ 124	Motion om att utreda införandet av insatser utan behovsprövning (IUB) och en mer flexibel hemtjänst	2026/305	45
§ 125	Fråga till kommunstyrelsens ordförande om beredningen av ärendet rörande Hallevibadet	2026/307	46

Sammanträdesaktiviteter

Mötesuppehåll

Uppehåll för gruppmöten och andra uppehåll under sammanträdet:

kl: 10:13-10:35, 11:53-13:00, 14:03-14:11, 16:13-16:40, 18:30-18:40

Tillkommande och utgående ärenden

Medborgarförslag om att avskaffa utbildad kock på Granåsskolan och köpa in näringsrik mat för pengarna man sparar, utgår inför sammanträdet.

Ärende 18–26 tillkommer.

§ 100

Fastställande av dagordning

KS 2026/47

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner dagordningen.

Beslutsunderlag

- Tillkännagivande av kommunfullmäktiges sammanträde 2026-06-17

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

§ 101

Interpellation till socialnämndens ordförande rörande Sörbygården

KS 2026/272

Beslut

Kommunfullmäktige lägger interpellationen och svaret på interpellationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Ida Hildingsson (V) har inkommit med en interpellation till socialnämndens ordförande som har inkommit med svar till sammanträdet.

Beslutsunderlag

- Sörbygården - ett politiskt ansvar som kräver svar
- Meddelande angående interpellationer i ärendena 2026272 och 273_Bortredigerad
- Svar på interpellation till socialnämndens ordförande rörande Sörbygården

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 102

Interpellation till socialnämndens ordförande rörande minutstyrning i hemtjänsten

KS 2026/273

Beslut

Kommunfullmäktige lägger interpellationen och svaret på interpellationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) har inkommit med en interpellation till socialnämndens ordförande som har inkommit med svar till sammanträdet.

Beslutsunderlag

- Anser socialnämndens ordförande att det förekommer minutstyrning i hemtjänsten
- Svar på interpellation till socialnämndens ordförande rörande minutstyrning i hemtjänsten

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 103

Avsägelse från uppdraget som ersättare i valnämnden

KS 2026/269

Beslut

Kommunfullmäktige entledigar Lennart Bergh (M) från uppdraget som ersättare i valnämnden och utser Ville Törner (M) till uppdraget i hans ställe.

Sammanfattning av ärendet

Lennart Bergh (M) har avsagt sig uppdraget som ersättare i valnämnden. Dan Åberg (M) har nominerat Ville Törner (M) till uppdraget som ersättare i valnämnden.

Beslutsunderlag

- Avsägelse från uppdraget som ersättare i valnämnden – maskad
- Nominering till uppdraget som ersättare i valnämnden

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

IT-avdelningen
Vaktmästeriet
Löneenheten
Kommunfullmäktiges sekreterare
Lennart Bergh
Ville Törner
Valnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 104

Avsägelse till uppdraget som ledamot i miljö- och hälsoskyddsnämnden

KS 2026/293

Beslut

1. Kommunfullmäktige entledigar Mathias Olsson (SD) från uppdraget som ledamot och Torbjörn Moqvist (SD) från uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.
2. Kommunfullmäktige utser Torbjörn Moqvist (SD) till uppdraget som ledamot och Patrik Thorenus (SD) till uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Mathias Olsson (SD) har avsagt sig uppdraget som ledamot i miljö- och hälsoskyddsnämnden och Torbjörn Moqvist (SD) har avsagt sig uppdraget som ersättare i samma nämnd. Mathias Olsson (SD) har nominerat Torbjörn Moqvist (SD) till uppdraget som ledamot i miljö- och hälsoskyddsnämnden och Patrik Thorenus (SD) till uppdraget som ersättare.

Beslutsunderlag

- Avsägelse, ledamot Miljö- och hälsoskyddsnämnden
- Nominering, Miljö- och hälsoskyddsnämnden
- Avsägelse från uppdraget som ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

IT-avdelningen
Vaktmästeriet
Löneenheten
Kommunfullmäktiges sekreterare
Torbjörn Moqvist
Mathias Olsson
Patrik Thorenus
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 105

Återremitterat ärende avseende tilläggsanslag till socialnämnden i budget 2025

KS 2025/425

Beslut

Kommunfullmäktige konstaterar att det saknas möjligheter att retroaktivt tillföra socialnämnden utökad budget för 2025 års verksamhet och att eventuella beslut som följt av det upphävida beslutet hanteras i respektive nämnd/styrelse.

Ajournering

Kommunfullmäktige ajournerar sammanträdet kl. 11:53–13:00.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden begärde 2025-09-25 tilläggsanslag om 24,5 mnkr i budget 2025. I nämndens delårsrapport per augusti 2025 prognostiserades ett underskott om -24,5 mnkr i bokslut 2025. Prognosen hade förbättrats med 19,4 mnkr jämfört med prognosen i delårsrapport per april 2025. Nämnden bedömde dock att hela det prognostiserade underskottet inte kan hämtas hem under innevarande år.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-12-03 (§ 228) att föreslå Kommunfullmäktige ge socialnämnden ett tillfälligt budgettillskott på 24,5 mnkr under 2025. Den utökade budgeten föreslogs finansieras via kommunens budgeterade resultat som därmed minskar från 31 mnkr till 6,5 mnkr. Socialnämnden gavs i uppdrag att till Kommunfullmäktiges möte den 18 februari 2026 redovisa en åtgärdsplan för att nå balans mot beslutad budget.

Vad gäller frågan om tilläggsanslag till socialnämnden så konstaterar kommunstyrelseförvaltningen att det nu saknas förutsättningar att retroaktivt tillföra nämnden tilläggsanslag för 2025. Detta mot bakgrund av att räkenskapsåret för 2025 är avslutat utifrån beslutad bokslutstidsplan, vilken i sin tur tagits fram utifrån kommunallagens regler kring årsredovisningen.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17 (§196) att återremittera ärendet till kommunstyrelsen som snarast ålades att inhämta socialförvaltningens motiv till de föreslagna 13 punkterna i åtgärdsförlaget som behandlades den 30 oktober 2025 i Socialnämnden. Ärendet ska hanteras skyndsamt så att det kan behandlas på kommunfullmäktiges sammanträde den 18 februari 2026.

Kommunstyrelseförvaltningen har inhämtat socialförvaltningens motiv till de föreslagna 13 punkterna i åtgärdsförlaget som behandlades den 30 oktober 2025 i socialnämnden.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

Beslutsunderlag

- Dom från förvaltningsrätten i Göteborg 2026-05-19 – Bortredigerad
- Beslut KF 2026-02-18 Återremitterat ärende avseende tilläggsanslag till socialnämnden i budget 2025
- Beslut KS 2026-01-28 Återremitterat ärende avseende tilläggsanslag till socialnämnden i budget 2025
- Beslut KSAU 2026-01-12 Återremitterat ärende avseende tilläggsanslag till socialnämnden i budget 2025
- Återremitterat ärende avseende tilläggsanslag till socialnämnden i budget 2025
- Beslut KF 2025-12-17 Tilläggsanslag till socialnämnden i budget 2025

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Henrik Harlitz (M) yrkade att kommunfullmäktige konstaterar att det saknas möjligheter att retroaktivt tillföra socialnämnden utökad budget för 2025 års verksamhet och att eventuella beslut som följt av det upphävda beslutet hanteras i respektive nämnd/styrelse. I detta instämde Stefan Kärvling (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, Henrik Harlitz (M) yrkande, och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Socialnämnden
Kommunstyrelsens meddelandelista

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 106

Kommunens delårsrapport april 2026

KS 2026/60

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen i delårsrapport per april 2026.

Kommunfullmäktige ger socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och valnämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att nå budgetbalans, samt att återredovisa effekter av vidtagna åtgärder till Kommunstyrelsen i samband med delårsrapport augusti 2026.

Kommunfullmäktige uppmanar övriga nämnder till en restriktiv hållning till alla kostnader och i synnerhet till konferens, utbildningsinsatser och konsultanvändning som inte är helt nödvändiga. Ytterligare åtgärder är vakansprövning av tjänster där så är lämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Ekonomiavdelningen har sammanställt delårsrapport till och med april 2026

Kommunens beslutade Mål- och resursplan för 2026 innebar ett budgeterat resultat på 10 mnkr. Det prognostiserade resultatet uppgår till 2 mnkr vilket är 8 mnkr i budgetunderskott. Nämnderna prognostiserar ett sammanlagt underskott på 31 mnkr medan finansförvaltningen prognostiserar 23 mnkr i budgetöverskott i första hand beroende på lägre pensionskostnader, lönerevision samt räntekostnader jämfört med budget. Dock är skatter- och statsbidragen lägre än budgeterat vilket bidrar till den låga resultatprognosen. Kommunens delårsresultat per april uppgår till 39 mnkr.

Enligt fullmäktiges beslut uppgår investeringsbudgeten till totalt 735 mnkr för 2026. Nämnderna prognostiserar att investera för totalt 518 mnkr för 2026, vilket är 82 mnkr högre än under 2025.

Den övergripande målavstämningen av god ekonomisk hushållning är en sammanfattning av hur inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen, samt om kommunen uppnått sina finansiella mål.

Uppföljningen av inriktningsmålen begränsas i april till att omfatta målvärden och riktade uppdrag från kommunfullmäktige. En fullständig prognos av måluppfyllelse, där även nämndernas förväntade resultat ingår, sker i augusti och i årsredovisningen.

Flera mål uppvisar en positiv utveckling eller en stabil nivå i förhållande till utgångsläget. Samtidigt saknas i flera fall uppdaterad statistik för innevarande år. Sammantaget innebär detta att måluppfyllelsen fortsatt är osäker och att det finns behov av fortsatt analys och prioritering.

För inriktningsmålet *"Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv"* indikerar tidigare bedömningar att få eller inget av indikatorernas

Utdragsbestyrkande

2026-06-17

målvärden förväntas uppfyllas. Sammantaget finns därmed en risk att inriktningsmålet inte nås vid helår 2026.

Mot denna bakgrund bedöms en fördjupad, samlad analys av nämndernas insatser och dess effekter behövas. Inom ramen för kommunstyrelsens samordningsuppdrag kommer en sådan analys tas fram i syfte att skapa ett mer träffsäkert underlag för fortsatt styrning och prioritering samt identifiera åtgärder som kan stärka måluppfyllelsen.

För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd ska mer än hälften av de finansiella målen, samt minst hälften av inriktningsmålen uppnås. En fullständig prognos av måluppfyllelse, där även nämndernas förväntade resultat ingår sker i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen.

Med nuvarande prognoser uppnås endast ett av fyra finansiella mål. Utifrån den sammanvägda bedömningen uppnås därmed inte god ekonomisk hushållning enligt prognosen.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Kommunens delårsrapport april 2026
- Delårsrapport april 2026
- Delårsrapport april 2026

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Ekonomiavdelningen
Revisorerna
Samtliga nämnder

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 107

Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen

KS 2026/138

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar återföra 5 281 000 kronor från samhällsbyggnadsnämndens budget till kommunstyrelsens budget 2026, till anslaget för driftkostnader som följer av investeringar.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17 att ge samhällsbyggnadsnämnden 11 842 tkr i tillfälligt anslag i budget 2026. Det avsåg kostnader för avtalad reservlösning med en färja som ersatte den avstängda Dalbobron. För 2026 omfattade avtalet tre månader, januari-mars 2026. Då Dalbobron återställdes snabbare än beräknat kunde färjan lämna Vänersborg två månader tidigare. Det innebär att kostnaderna minskade med 5 281 000 kronor. Dessa medel föreslås återföras till kommunstyrelsens budget, till anslaget för driftkostnader som följer av investeringar. Utrymmet behöver användas till kommunens samlade behov under 2026.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen
- Beslut KSAU 2026-05-18 Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen
- Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

§ 108

Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028

KS 2025/356

Beslut

Kommunfullmäktige ställer sig bakom ansökan om projekt Sort2Scale, under 24 månader med planerad start 2026-07-01.

Medfinansiering sker inom kommunstyrelsens budgetram och avser hyreskostnad för lokalen Bruket 7, vilken i 2025 års prisläge uppgick till 2 757 tkr (årlig indexuppräknings enligt KPI i oktober) samt arbetsinsatser av personal motsvarande ca 100 tkr per år.

Medfinansiering sker under förutsättning att övrig finansiering av projektet till största del beslutas av deltagande parter enligt ansökan.

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att fortsättningsvis handlägga ärendet utifrån ovanstående ställningstagande och upprätta nödvändiga avtal.

Jäv

Henrik Harlitz (M) och Benny Augustsson (S) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Reservationer

Anders Strand (SD) reserverade sig till förmån för eget yrkande. I detta instämde Mathias Olsson (SD), Göran Nilsson (SD), Torbjörn Moqvist (SD) och Kalle Lundgren (SD).

Protokollsanteckning

Lena Eckerbom Wendel (M) önskade lämna nedan protokollsanteckning, vilket godkändes av ordföranden. Cecilia Prins (L) anslöt sig till protokollsanteckningen.

Vänersborgs kommun kan inte på obestämd framtid stå för finansieringen av industrilokalen som idag inhyser Wargön Innovation. När industrilokalen etablerades var ett syfte att den lokalen skulle leda fram till ytterligare etableringar på området. Så har inte skett.

På något eller några års sikt behöver antingen nuvarande verksamhet kunna täcka hyreskostnaderna, eller så behöver kommunen säga upp hyresavtalet med Fastighets AB Vänersborg, som i sin tur då behöver hitta en ny hyresgäst eller sälja lokalen.

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun har tillsammans med Innovatum AB varit delaktig i utvecklingen av Wargön Innovation sedan starten. Kommunen var initiativtagare och projektägare i

Utdragsbestyrkande

2026-06-17

de tidiga faserna, innan Innovatum AB tog över projektägarskapet 2016. Verksamheten bedrivs idag i det helägda bolaget Wargön Innovation AB.

Efter avslutad uppbyggnads-, etablerings- och verksamhetsfas fram till 2025 har Wargön Innovation ansökt om fortsatt utveckling genom projektet Sort2Scale. En ansökan om ERUF-finansiering avslogs våren 2026 på grund av hård konkurrens, trots att projektets innehåll bedömdes som starkt. En ny ansökan tas därför fram med annan finansiering.

Sort2Scale syftar till att stärka den cirkulära omställningen genom att utveckla skalbar sortering som industriell infrastruktur i Västsverige. Projektet riktar sig till små och medelstora företag inom bland annat textil, plast, skor och möbler samt involverar kommuner genom ökad kunskap och samverkan kring cirkulära materialflöden. Projektet bygger vidare på Wargön Innovations etablerade roll i innovationsstödsystemet och ska bidra till långsiktigt hållbara arbetssätt.

Västra Götalandsregionen medfinansierar projektet med 3 000 000 kronor per år i kontanta medel. Fyrbodals kommunalförbund bidrar med 200 000 kronor per år i kontanta medel samt 100 000 kronor per år i arbetstid. Innovatum AB medfinansierar med 200 000 i arbetstid per år. Vänersborgs kommun medfinansierar med cirka 2 800 000 kronor per år i form av lokalhyra samt 100 000 kronor per år i arbetstid. Projektets medfinansieras av parterna under 24 månader.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028
- Beslut KSAU 2026-05-18 Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028
- Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028
- Projektansökan Sort2Scale 2026-2028

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Mats Andersson (C) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. I detta instämde Jonas Sjöblom (MP).

Anders Strand (SD) yrkade avslag till ansökan om projektstöd. I detta instämde Stefan Kärving (V) och Ida Hildingsson (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag och Anders Strands (SD) avslagsyrkande.

Ordföranden föreslog följande beslutsgång, som godkändes: kommunstyrelsens förslag ställs mot Anders Strands (SD) avslagsyrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

Omröstning begärdes.

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunfullmäktige. Den som stödjer kommunstyrelsens förslag röstar ja, och den som stödjer Anders Strands (SD) avslagsyrkande röstar nej.

Omröstningsresultat

Med 23 ja-röster mot 11 nej-röster, samt 12 ledamöter som avstod i omröstningen hade kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Omröstningen redovisas i bilaga 8.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Ekonomiavdelningen
Wargön Innovation AB
Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 109

Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

KS 2025/404

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Anta reviderade "Regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds" enligt bilaga, att gälla från och med 2026-07-01.
2. Revidera barnomsorgsavgifterna i enlighet med de uppgifter som Skolverket avser att fastställa från och med 1 juli 2026.
3. Bemyndiga barn- och utbildningsnämnden att framöver fastställa och revidera avgifterna i enlighet med de uppgifter som statens skolverk lämnar till de kommuner som tillämpar maxtaxa i förskola och fritidshem (5 a §, förordning om ändring i förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet (2018:1537)).

Bilaga

Bilaga 1: Antagandedokument - Regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har inkommit med förslag till revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds antagna av kommunfullmäktige 2025-12-17, § 178. Syftet är att tydliggöra det styrande dokumentet mot bakgrund av att en bestämmelse i den förordning som reglerar statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa ändras från och med den 2026-07-01. Förändringen avser hur den avgiftsgrundade inkomsten ska beräknas och innebär en sänkning av avgifterna för hushållen.

Kommunfullmäktige beslutade den 2025-12-17, § 178 att barn- och utbildningsnämnden årligen får fastställa och revidera avgifterna utifrån de uppgifter som Skolverket senast den 1 december inför kommande bidragsår lämnar till kommuner som tillämpar maxtaxa i förskola och fritidshem. Då Skolverket nu avser att lämna uppgifter om avgiftstak även under pågående bidragsår föreslås att kommunfullmäktige omformulerar bemyndigandet så att nämnden kan fastställa och revidera avgifterna när sådana uppgifter meddelas enligt förordningen. Eftersom förändringen bedöms falla utanför nuvarande bemyndigande föreslås även att kommunfullmäktige beslutar om justering av avgifterna från och med 2026-07-01.

Utdragsbestyrkande

2026-06-17

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
- Beslut KSAU 2026-05-18 Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
- Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
- Jämförelsedokument - Regler för avgift inom förskola fritidshem pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-04-13, § 32

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Barn- och utbildningsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 110

Vägval Brättelänken

KS 2024/193

Beslut

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att gå vidare med projektering av Brättelänken i den södra sträckningen, utifrån slutsatserna i bilagd rapport. Hänsyn skall i möjligaste mån tas till hästnäringens verksamheter.

Bilaga

Bilaga 2: Lokaliseringsutredning Brättelänken - kompletterande rapport

Sammanfattning av ärendet

Utifrån uppdraget om att komplettera lokaliseringsutredning för Brättelänken (KS 2024-10-30 § 198) har en kompletterande lokaliseringsutredning tagits fram. Den redovisar kompletteringarna som efterfrågats i byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kultur- och fritidsnämndens yttranden tillsammans med slutsatserna från samhällsbyggnadsnämndens lokaliseringsutredning från år 2023.

I samhällsbyggnadsnämndens utredning har två huvudalternativ har tagits fram utifrån platsens förutsättningar – det norra alternativet via Gamla Brätte och Grönlidsvägen samt det södra alternativet via Brätte ridskola och gamla banvallen.

Lokaliseringsutredningen landar i att riksintresset för kulturmiljö som finns på platsen är avgörande för hur kommunen kan och bör gå vidare med projektet. Det norra vägalternativet går genom riksintressets kärnvärde och länsstyrelsen motsätter sig att kommunen går vidare med sträckningen. Därmed kan man utgå från att länsstyrelsen inte kommer tillåta ingrepp i fornlämningen gamla Brätte. Kommunen kan överklaga ett sådant beslut till mark- och miljödomstolen men detta skulle föra med sig stora utredningskostnader och kostsam rättsprocess. Naturvärden och strandskydd talar även det för det södra alternativet.

Lokaliseringsutredningen rekommenderar att bilvägen anläggs i den södra sträckningen men att det fortsatt ska vara möjligt att cykla i den norra sträckningen. Utredningen föreslår även att det undersöks om vägen kan dras väster om modellflygklubben.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Vägval Brättelänken
- Beslut KSAU 2026-05-18 Vägval Brättelänken
- Vägval Brättelänken
- Beslut KS 2024-10-30 Vägval Brättelänken
- Projekt Brättelänken (Skaven - Brätte)

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

- Beslut KS 2024-05-02 Vägval Brättelänken
- Yttrande från byggnadsnämnden
- Yttrande från miljö- och byggnadsnämnden
- Yttrande från kultur- och fritidsnämnden

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelsens förslag till beslut var att kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att gå vidare med projektering av Brättelänken i den södra sträckningen, utifrån slutsatserna i bilagd rapport.

Mats Andersson (C) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag, med tillägget att hänsyn skall i möjligaste mån tas till hästnäringens verksamheter.

Anders Strand (SD) yrkade att följande tillägg görs: "Med inriktning att Brättelänken inte placeras i direkt anslutning eller på GC-vägen på gamla banvallen".

Jonas Sjöblom (MP) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett huvudförslag, kommunstyrelsens förslag, samt två tilläggsyrkanden, Mats Anderssons (C) och Anders Strands (SD) yrkanden.

Ordföranden föreslog följande beslutsgång, som godkändes: kommunstyrelsens förslag prövas först, därefter tilläggsyrkandena var för sig.

Ordföranden frågade först om kommunfullmäktige kunde besluta i enlighet med kommunstyrelsens förslag och fann att så var fallet. Därefter frågade ordföranden om kommunfullmäktige kunde besluta i enlighet med Mats Anderssons (C) respektive Anders Strands (SD) tilläggsyrkanden och fann först att kommunfullmäktige bifallit Mats Anderssons (C) yrkande och därefter avslagit Anders Strands (SD) yrkande.

Omröstning begärdes.

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunfullmäktige. Den som stödjer att Anders Strands (SD) tilläggsyrkande bifalls röstar ja, och den som stödjer att tilläggsyrkandet avslås röstar nej.

Omröstningsresultat

Med 9 ja-röster mot 13 nej-röster, samt 24 ledamöter som avstod i omröstningen hade kommunfullmäktige beslutat avslå Anders Strands (SD) tilläggsyrkande.

Omröstningen redovisas i bilaga 9.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden
Byggnadsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 111

Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg

KS 2023/561

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar om avtalssamverkan med Trollhättans Stad och Grästorps kommun enligt bilaga att gälla fr. o. m. 2027-01-01 och uppdrar åt Kommunstyrelsens ordförande att så som firmatecknare signera avtal.

Vänersborgs finansieringsandel om 44%, motsvarande 1 122 tkr sker inom Kommunstyrelsens ram och omhändertas i Kommunstyrelsens detaljbudget för 2027.

Beslutet gäller under förutsättning att Grästorps kommun och Trollhättan stad fattar likalydande beslut om avtalet.

Bilaga

Bilaga 3: Avtalssamverkan hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg från 27-01-01

Jäv

Annalena Levin (C), Benny Jonasson (S) och Ann-Helen Selander (M) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet. Anneli Guilotte (S) övertog ordförandeskapet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunerna Grästorp, Trollhättan och Vänersborg har sedan många år tillbaka samverkat kring bergen Halle- och Hunneberg avseende turism- och besöksnäring. Platåbergen Halle- och Hunneberg är beläget inom de tre kommunerna och sedan 2016 finns en beslutad avsiktsförklaring mellan kommunerna.

I avsiktsförklaringen framgår de primärt sex identifierade framgångsfaktorerna för att uppnå mål om exportmognad, hållbarhet och kvalitet genom;

- Attrahera nya målgrupper
- Höja standarden på lederna och anpassa dem efter olika målgrupper
- Öka tillgängligheten
- Skapa produkten "Halle och Hunneberg" genom ökad service, besökspaket och aktiviteter
- Skapa en tydlig och effektiv organisation som tar vara på alla intressenters engagemang
- Utveckla marknadsföringen genom flera olika marknadskanaler.

Utdragsbestyrkande

2026-06-17

2024 omorganiserades verksamheten och samlades i ett nybildat bolag ägt av Vänersborgs kommun. Samarbetet omformades och en avtalssamverkan beslutades i tillägg mellan kommunerna. Ett Partsråd, sammansatt av kommunstyrelsens presidium samt kommundirektör i varje kommun, ansvarar för avtalets uppföljning och för dialog med bolagets styrelse.

2025 var första hela verksamhetsåret för det nya bolaget. Bolagets VD presenterade på Partsrådet i mars 2026 resultat för året samt utvecklingspotential i linje med beslutad Avsiktsförklaring. Resultatet 2025 i balans tack vara tillskott om engångskostnad och inför budgetår 2027 presenterades behov av förstärkt bemanning för att svara mot fler aktivitetsbokningar. Ett enligt Partsråd beslutade om att gå fram med ett reviderat förslag till samverkansavtal.

Framtaget förslag innebär dels att kommunernas totala finansiering utökas med 850 tkr samt att en tydligare finansieringsnyckel ingår i avtalet som bättre tar hänsyn till parternas grundfinansiering, strukturella förutsättningar och faktiskt nyttjande av bergen.

Finansieringsfördelningen mellan kommunerna förändras så att Vänersborg står för 44% (jmf 45%), Trollhättan stad 38% (jmf 35%) och Grästorps kommun 18% (jmf 20%).

Det reviderade avtalet avser gälla fr. o m. 2027-01-01.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg
- Beslut KSAU 2026-05-18 Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg
- Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg
- Mötesanteckningar från partsråd Halle och Hunneberg 2026-03-27
- VD presentation Halle- och hunneberg AB 260327

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Henrik Harlitz (M) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

Sändlista

Grästorps kommun

Trollhättans Stad

Halle-och Hunneberg AB

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 112

Förslag till VA-taxa 2027

KS 2026/235

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad VA-taxa för 2027 enligt bilaga. Taxan är gällande från och med 2027-01-01 och ersätter då nu gällande VA-taxa antagen av kommunfullmäktige 2025-06-18, § 89.

Bilaga

Bilaga 4: Förslag VA-taxa 2027

Sammanfattning av ärendet

Tillgången till rent dricksvatten och ett välfungerande VA-system är avgörande för ett hållbart samhälle. En växande befolkning och behovet av att renovera eller ersätta äldre ledningar kräver kontinuerligt ökande investeringar, särskilt med hänsyn till klimatförändringar och skärpta miljökrav. Kommunen har dessutom ett lagstadgat ansvar att säkerställa en långsiktigt trygg vattenförsörjning, vilket förutsätter modernisering av reningsprocesser och anläggningar. Bokslutet för 2025 visade ett överskott på 4,2 mnkr för Kretslopp och vatten, vilket minskat det ackumulerade underskottet gentemot skattekollektivet till 1,0 mnkr. Samtidigt beräknas kostnaderna öka med ytterligare 10 mnkr under 2027 till följd av investeringar, inflation, ökade interna kostnader och en oförändrad räntenivå. Kostnadsökningen är direkt hänförlig till att projekt Skräcklans vattenverk planeras att färdigställas och aktiveras under 2027, vilket innebär ökade kapitaltjänstkostnader. För att hantera det ekonomiska läget och det kvarstående underskottet är det nödvändigt att höja VA-taxans bruksavgift med 12 % inför 2027. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår därför kommunfullmäktige att höja VA-taxan med 12 % exklusive moms vad avser bruksavgiften och 5 % exklusive moms för anläggningsavgiften inför 2027.

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat ärendet och har ingen erinran.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Förslag till VA-taxa 2027
- Beslut KSAU 2026-05-18 Förslag till VA-taxa 2027
- Förslag till VA-taxa 2027
- Jämförelse av VA-taxor bland grannkommuner
- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse avseende VA-taxa 2027
- Beslut SBN 2026-04-16 Behov av en höjning av VA-taxan 2027

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 113

Förslag till avfallstaxa 2027

KS 2026/236

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad avfallstaxa för 2027 enligt bilaga. Taxan är gällande från och med 2027-01-01 och ersätter då nu gällande avfallstaxa antagen av kommunfullmäktige 2025-06-18, § 88.

Bilaga

Bilaga 5: Förslag till ny avfallstaxa 2027

Sammanfattning av ärendet

För att kommunen ska kunna finansiera avfallsverksamheten via avgifter måste kommunfullmäktige anta en avfallstaxa, som kan fungera som styrmedel för att nå kommunala miljö- och verksamhetsmål. Kommunen får ta ut avgifter så att miljöanpassad avfallshantering främjas. Förändringar inom avfallsområdet har inneburit ändrade förutsättningar för utformning av avfallstaxa. Kostnader för behandling och hantering har i många fall ökat, bland annat beroende på höga driftskostnader såsom tippavgifter, diesel mm. Återvinningscentraler och insamling av hushållens farliga avfall utgör en allt större del av den kommunala avfallsbudgeten. Ny avfallsförordning (2022:1274) innebär fastighetsnära hämtning av förpackningar från 1/1 2024 gör också att driftskostnader med anledning av investeringskostnader av sopkärl mm ökar.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Förslag till avfallstaxa 2027
- Beslut KSAU 2026-05-18 Förslag till avfallstaxa 2027
- Förslag till avfallstaxa 2027
- Taxajämförelse
- Beslut SBN 2026-04-16 Förslag till revidering av Avfallstaxan 2027

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 114

Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26

KS 2026/82

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta OPF-KR 26 (Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda) att gälla från och med 2027-01-01.

Bilaga

Bilaga 6: Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda - OPF-KR 26

Jäv

Benny Augustsson (S), Henrik Harlitz (M) och Mats Andersson (C) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Styrelsen för Sveriges Kommuner och regioner (SKR) har beslutat att anta förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26. OPF-KR 26 är utformat med utgångspunkt att ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner är en viktig del av den demokratiska strukturen och därför kräver särskilda villkor anpassade för uppdraget. Förändringar finns i kapitlen för omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt i kapitel familjeskydd. Förändringarna berör i första hand beräkning av kvalifikationstid, samordning av inkomst samt förändringar i utbetalningsbelopp och ålder kopplat till pension.

Kommunstyrelsen beslutade 2026-02-25 § 55 att återremittera ärendet gällande Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda OPF-KR 26 för förtydligande av avsnittet omställningsstöd och dess tillämpning på nuvarande uppdragstagare.

Ett förtydligande: Nuvarande uppdragstagare kommer att omfattas av OPF-KR 26 från aktuellt antagandedatum. Bestämmelserna gäller oavsett om man är nyvald eller avslutar sitt uppdrag.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26
- Beslut PERSFOR 2026-05-12 Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

- Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26
- Beslut KS 2026-02-25 Bestämmelser om omställningsstöd pension och familjeskydd för förtroendevalda - OPF-KR 26
- Beslut PERSFOR 2026-02-04 Bestämmelser om omställningsstöd pension och familjeskydd för förtroendevalda - OPF-KR 26

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kenneth Borgmalm (S) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. I detta instämde Lena Eckerbom Wendel (M).

Beslutsgång

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Lönechef

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 115

Förslag till mål- och resursplan 2027–2029

KS 2026/11

Beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, uppdrag och finansiella mål enligt upprättat förslag.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan 2027–2029.
4. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
5. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
6. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
7. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlas i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
8. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.
9. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag, att inför kommunfullmäktiges möte i november 2026 (då det nyvalda kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplan 2027–2029) också anpassa planen för investeringar 2028 samt 2029 efter det finansiella investeringsmålet.

Bilaga

Bilaga 7: Mål- och resursplan 2027-2029

Ajournering

Kommunfullmäktige ajournerade sammanträdet kl. 14:03-14:11, 16:13-16:40 och 18:30-18:40.

Reservationer

Filip Milén (M), Lena Eckerbom Wendel (M), Robin Danielsson (M), Ann-Helen Selander (M), Henrik Josten (M), Dan Åberg (M), Tor Wendel (M), Piotr Gabrys (M), Robin Skenhede (M), Cecilia Prins (L) och Gunnar Henriksson (L) reserverade sig till förmån för Moderaternas och Liberalernas förslag.

Mathias Olsson (SD), Anders Strand (SD), Göran Nilsson (SD), Torbjörn Moqvist (SD) och Kalle Lundgren (SD) reserverade sig till förmån för Sverigedemokraternas förslag.

Utdragsbestyrkande

2026-06-17

Stefan Kärvling (V), Gunilla Cederbom (V), Ida Hildingsson (V) och Lutz Rininsland (V) reserverade sig till förmån för Vänsterpartiets förslag.

Göran Svensson (MBP), Thomas Larsson (MBP) och Bengt Rydholm (MBP) reserverade sig till förmån för Medborgarpartiets förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har på uppdrag av kommunstyrelsens ordförande arbetat fram ett förslag till mål- och resursplan 2027–2029.

Budgetberedningen inledde sitt arbete i januari 2026. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas förslag.

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt nya prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) över skatte- och statsbidragsintäkter, samt uppdaterade bedömningar över löneutveckling och pensionskostnader. Budgetberedningen har haft presidieöverläggningar med nämnderna om deras budgetförslag 2027–2029.

I budget 2027–2029 uppgår det budgeterade resultatet till +1 mnkr.

Investeringsbudgeten omfattar 1 234 mnkr för perioden 2027–2029.

Beslutsunderlag

- Beslut KS 2026-06-03 Förslag till mål- och resursplan 2027–2029
- Förslag till mål- och resursplan 2027–2029
- Fackförbundens yttrande gällande mål- och resursplan 2027-2029
- Protokoll centrala samverkansgruppen 25 maj
- Sverigedemokraternas förslag till mål- och resursplan 2027-2029 (Budget 2027 Plan 2028-29)
- Nämndernas protokoll och handlingar MRP 2027-2029
- Moderaternas och Liberalernas förslag till mål- och resursplan 2027-2029
- Vänsterpartiet MRP 2027-2029
- Mål och resursplan 2027 från Medborgarpartiet

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Benny Augustsson (S) yrkade bifall till Socialdemokraternas, Centerpartiets, Kristdemokraternas och Miljöpartiets förslag till Mål- och resursplan 2027-2029. I detta instämde Mats Andersson (C), Elisabeth Johansson (KD), Anette Taimory (KD), Jonas Sjöblom (MP), Magnus Ekström (KD), Kenneth Borgmalm (S), Christin Slättmyr (S), Dan Nyberg (S), Bo Carlsson (C), Joakim Sjöling (S), Ann-Sofie Dolk Olsson (S), Ann-Marie Jonasson (S), Madelaine Karlsson (S), Benny Jonasson (S) och Anneli Guilotte (S).

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-17

Henrik Harlitz (M) yrkade bifall till Moderaternas och Liberalernas förslag till Mål- och resursplan 2027-2029. I detta instämde Cecilia Prins (L), Dan Åberg (M), Robin Skenhede (M), Robin Danielsson (M), Piotr Gabrys (M) och Tor Wendel (M).

Mathias Olsson (SD) yrkade bifall till Sverigedemokraternas förslag till Mål- och resursplan 2027-2029.

Göran Svensson (MBP) yrkade bifall till Medborgarpartiets förslag till Mål- och resursplan 2027-2029.

Stefan Kärbling (V) yrkade bifall till Vänsterpartiets förslag till Mål- och resursplan 2027-2029. I detta instämde Gunilla Cederbom (V) och Ida Hildingsson (v).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns fem förslag till beslut, Socialdemokraternas, Centerpartiets, Kristdemokraternas och Miljöpartiets förslag (kommunstyrelsens förslag), Moderaternas och Liberalernas förslag, Sverigedemokraternas förslag, Vänsterpartiets förslag samt Medborgarpartiets förslag.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med Socialdemokraternas, Centerpartiets, Kristdemokraternas och Miljöpartiets förslag.

Sändlista

Samtliga nämnder
Budgetekonom, kommunstyrelseförvaltningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 116

Meddelandelista

KS 2026/26

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har lämnat en förteckning över handlingar som anmälts för redovisning till fullmäktige.

Beslutsunderlag

- Meddelandelista KF 2026-06-17 (uppdaterad 2026-06-12)

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

2026-06-17

§ 117

Motion om att fler unga ska ha något i sitt CV

KS 2026/298

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Anette Taimory (KD), Elisabeth Johansson (KD), Magnus Ekström (KD), Hans Peter Nielsen (KD) och Helge Kneese (KD) har inkommit med motion om att fler unga ska ha något i sitt CV.

Beslutsunderlag

- Motion om att fler unga ska ha något i sitt cv

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 118

Motion om kretsloppspark i Brålanda

KS 2026/299

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Magnus Ekström (KD), Elisabeth Johansson (KD), Anette Taimory (KD), Hans Peter Nielsen (KD) och Helge Kneese (KD) har inkommit med motion om kretsloppspark i Brålanda.

Beslutsunderlag

- Motion om kretsloppspark i Brålanda

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

§ 119

Motion om att minska vildsvinsstammen för att öka trygghet och skydda egendom

KS 2026/300

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Magnus Ekström (KD), Elisabeth Johansson (KD), Anette Taimory (KD), Hans Peter Nielsen (KD) och Helge Kneese (KD) har inkommit med motion om att minska vildsvinsstammen för att öka trygghet och skydda egendom.

Beslutsunderlag

- Motion om att minska vildsvinsstammen för att öka trygghet och skydda egendom

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 120

Motion om ökad tillgänglighet till kretsloppsparker genom samverkan med grannkommuner

KS 2026/301

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Magnus Ekström (KD), Elisabeth Johansson (KD), Anette Taimory (KD), Hans Peter Nielsen (KD) och Helge Kneese (KD) har inkommit med motion om ökad tillgänglighet till kretsloppsparker genom samverkan med grannkommuner.

Beslutsunderlag

- Motion om ökad tillgänglighet till kretsloppsparker genom samverkan med grannkommuner

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 121

Motion om översyn av trafikflöden och tillgänglighet kring Torpavägen och Krickanområdet

KS 2026/302

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Magnus Ekström (KD), Elisabeth Johansson (KD), Anette Taimory (KD), Hans Peter Nielsen (KD) och Helge Kneese (KD) har inkommit med motion om översyn av trafikflöden och tillgänglighet kring Torpavägen och Krickanområdet.

Beslutsunderlag

- Motion om översyn av trafikflöden och tillgänglighet kring Torpavägen och Krickanområdet

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 122

Motion om skärpt klimatbedömning i kommunens investeringsbeslut

KS 2026/303

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Jonas Sjöblom (MP), Anna-Karin Sandberg (MP) och Annika Repo Wallman (MP) har inkommit med motion om skärpt klimatbedömning i kommunens investeringsbeslut.

Beslutsunderlag

- Motion om skärpt klimatbedömning i kommunens investeringsbeslut

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 123

Motion om att initiera arbete med energigemenskaper i Vänersborgs kommun

KS 2026/304

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Jonas Sjöblom (M), Anna-Karin Sandberg (MP) och Annika Repo Wallman (MP) har inkommit med motion om att initiera arbete med energigemenskaper i Vänersborgs kommun.

Beslutsunderlag

- Motion om att initiera arbete med energigemenskaper i Vänersborgs kommun

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 124

Motion om att utreda införandet av insatser utan behovsprövning (IUB) och en mer flexibel hemtjänst

KS 2026/305

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Cecilia Prins (L) och Robin Skenhede (M) har inkommit med motion om att utreda införandet av insatser utan behovsprövning (IUB) och en mer flexibel hemtjänst.

Beslutsunderlag

- Motion om att utreda införandet av insatser utan behovsprövning (IUB) och en mer flexibel hemtjänst

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 125

**Fråga till kommunstyrelsens ordförande om
beredningen av ärendet rörande Hallevibadet**

KS 2026/307

Beslut

Kommunfullmäktige lägger frågan och svaret till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Stefan Kärvling (V) har inkommit med en fråga till kommunstyrelsens ordförande Benny Augustsson (S) om beredningen av ärendet rörande Hallevibadet.

Beslutsunderlag

- Fråga till kommunstyrelsens ordförande om beredningen av ärendet rörande Hallevibadet

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Strategi Program Plan Policy **Riktlinje** Regler

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte.....	1
Avgiftsnivåer.....	1
Avgiftspliktiga personer	2
Avgiftsgrundande inkomst	2
Delad faktura för vårdnadshavare utan gemensamt underhåll	2
Uppdaterad inkomst.....	3
Inkomstjämförelse	3
Uppsägning av plats.....	3

Dokumentinformation Regler för på vilka grunder ”avgift för plats i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds” debiteras		Dokumentansvarig Administrativ chef, barn- och utbildningsförvaltningen	
Antagen 2016-02-03, § 3	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad 2026-xx	Giltighet Tillsvidare
Aktualiserad	Diarienummer BUTN 2023/122	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Skollagen (2010:800), Förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet			

Inledning

En kommun får ta ut avgift för plats i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds (8 kap. 16 §, 14 kap. 12 § och 25 kap. 9 § skollagen (2010:800)). Barn som går i förskola har från och med höstterminen det år då barnet fyller tre år rätt till avgiftsfri allmän förskola. Det innebär att avgiften bara får avse den del av verksamheten som överstiger 525 timmar om året (8 kap. 16 § 2 st. skollagen). För barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola får avgiften endast tas ut för den del av verksamheten som överstiger 15 timmar i veckan (8 kap. 16 § 3 st. skollagen).

Vänersborgs kommun tillämpar maxtaxa enligt förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet. I förordningen framgår de högsta avgifter som kommunen får ta ut. Med förskola eller fritidshem jämställs i förordningen pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem samt omsorg som erbjuds under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Syfte

Syftet med reglerna är att tydliggöra på vilka grunder avgift för plats i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds debiteras.

Avgiftsnivåer

I förskolan är den högsta avgiften tre, två respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst för det första, andra respektive tredje barnet. I fritidshemmet är den högsta avgiften två, en respektive en procent av hushållets avgiftsgrundade inkomst för det första, andra respektive tredje barnet.

Vid placering av flera barn från samma hushåll betalas den högsta avgiften för det yngsta barnet i för denne aktuella verksamhetsform och den närmast lägre avgiften för det näst yngsta barnet i för denna aktuella verksamhetsform. Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

Skolverket meddelar årligen inkomsttak för vilken beräkningen av avgiften baseras på, samt avgiftstak i olika intervaller. Barn- och utbildningsnämnden fastställer årligen det inkomsttak Skolverket har beslutat om. Den inkomstreglerade maxtaxan gäller för barn i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Från hösten det år barnet fyller 3 år till dess att barnet börjar förskoleklass har barnet enligt skollagen rätt till avgiftsfri allmän förskola 525 timmar per år (motsvarande 15 timmar per vecka under grundskolans läsårstider). I Vänersborgs kommun erbjuds avgiftsfri allmän förskola med 25 timmar per vecka fördelat under grundskolans läsårstider. För barn i

allmän förskoleålder med placeringstid överstigande dessa timmar reduceras avgiften med 25% under hela året.

För barn som erbjudits förskola utifrån att de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola avser avgiften den del av verksamheten som överstiger 15 timmar i veckan.

För elever som erbjudits fritidshem utifrån att de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av fritidshem avser avgiften bara den del av verksamheten som överstiger 15 timmar i veckan.

Elever som endast behöver plats på fritidshem under lov ansöker om en tidsbegränsad ordinarie placering på fritidshem inför varje lov. Debitering sker i enlighet med ordinarie avgiftsnivåer under den tidsbegränsade perioden.

Avgiftspliktiga personer

Avgiften grundas på den sammanlagda inkomsten i det hushåll barnet tillhör. Med hushåll avses ensamstående och makar. Med makar jämställs personer som utan att vara gifta med varandra lever tillsammans och är folkbokförda på samma adress. Avgiften grundas på hushållets sammanlagda inkomst oavsett om barnet är gemensamt eller inte.

Vårdnadshavare är skyldig att lämna inkomstuppgift både för sig själv och eventuell make/sammanboende.

Avgiftsgrundande inkomst

Till grund för avgiftssättningen ligger den samlade avgiftsgrundande inkomsten per kalenderår för varje hushåll. Med avgiftsgrundande inkomst avses lön före skatt och andra skattepliktiga inkomster i inkomstslaget tjänst samt överskott i inkomstslaget näringsverksamhet i enlighet med vad som anges i förordningen om maxtaxa.

Som avgiftsgrundande inkomst per månad räknas inte den del av inkomsten som överstiger det inkomsttak Skolverket årligen fastställer. Som avgiftsgrundande inkomst per månad räknas heller inte den del av inkomsten som understiger 10 001 kronor.

Avgiften bestäms mot den framräknade månadsinkomsten. Vid varierande månadsinkomst är beräkningsgrunden den sammanlagda bruttoinkomsten per kalenderår, vilken därefter divideras med 12 månader.

Vid utebliven inkomstuppgift anses högsta avgift enligt fastställd taxa accepterad av platsinnehavaren.

Avgiften debiteras månadsvis och betalas för innevarande månad från den dag då placeringen startar enligt beslut om placering. Platsen är ett abonnemang och avgiften betalas 12 månader per år. Avgift betalas även om barnet är frånvarande vid exempelvis ledighet eller sjukdom.

Delad faktura för vårdnadshavare utan gemensamt underhåll

Vårdnadshavare som inte har gemensamt hushåll, ska båda vara platsinnehavare om båda nyttjar platsen. Barnet har en placering, men vårdnadshavarna får var sin faktura, så kallad delad faktura. De vårdnadshavare som flyttar isär ska tillsammans fortsätta betala för barnets plats. Hur mycket var och en ska betala av det totala beloppet avgörs av inkomsten i respektive nytt hushåll. Avgiften grundas på de båda hushållens totala inkomst. Den totala

avgiften kan inte bli högre än maxtaxa. Om hushållen har lika stor inkomst betalar vårdnadshavarna lika stor del av avgiften. Om hushållen har olika inkomst, betalar den vårdnadshavare i det hushåll som har högre inkomst en större del av avgiften. Det kallas att vikta avgiften. Respektive vårdnadshavare är ansvarig för sin del av avgiften och säger upp sin del av platsen. Uppsägningstiden är 60 dagar. Om bara en av vårdnadshavarna har behov av plats betalar denne hela avgiften.

Uppdaterad inkomst

Vårdnadshavare/platsinnehavaren är skyldig att anmäla förändringar till barn- och utbildningsförvaltningen om sådana förhållanden som påverkat placeringsgrund och avgiftsnivå.

Inkomstjämförelse

En årlig inkomstjämförelse sker med inhämtade uppgifter från Skatteverket. Den taxerade inkomsten jämförs med de uppgifter vårdnadshavare lämnat till barn- och utbildningsförvaltningen. Inkomstjämförelsen görs två år efter det år avgiften debiterades.

För högt uttagen avgift återbetalas till den som var fakturamottagare under det aktuella år inkomsten jämförs mot. Om fakturamottagaren har en obetald och förfallen faktura till Vänersborgs kommun kommer denna fordran att räknas av, innan någon utbetalning kan göras. För lågt erlagd avgift debiteras den person som var fakturamottagare det aktuella år avgiften jämförs mot.

Uppsägning av plats

När barnet inte längre behöver plats i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds ska platsen sägas upp 60 dagar innan barnet beräknas sluta. Avgift tas ut under uppsägningsperioden om 60 dagar, oavsett om barnet nyttjar platsen eller inte. Vid delad faktura är respektive platsinnehavare ansvarig att säga upp sin del av platsen.

Den dag anmälan om uppsägning görs till Vänersborgs kommun, räknas som uppsägningsdag. När man tackat ja till plats i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds har man ingått en överenskommelse. Det innebär att man då blir skyldig att betala för platsen. Om barnet inte längre har rätt till plats i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds avslutas platsen omgående och utan uppsägningstid.

Om barnomsorgsavgiften inte betalas kan beslut fattas om att placeringen i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg eller omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds avslutas. När en avgift inte blivit betald skickas påminnelse till platsinnehavaren.

I påminnelsen framgår vilket datum avgiften senast ska vara betald för att platsen ska få behållas. Om platsen avslutas behöver ansökan göras för att få en ny placering.

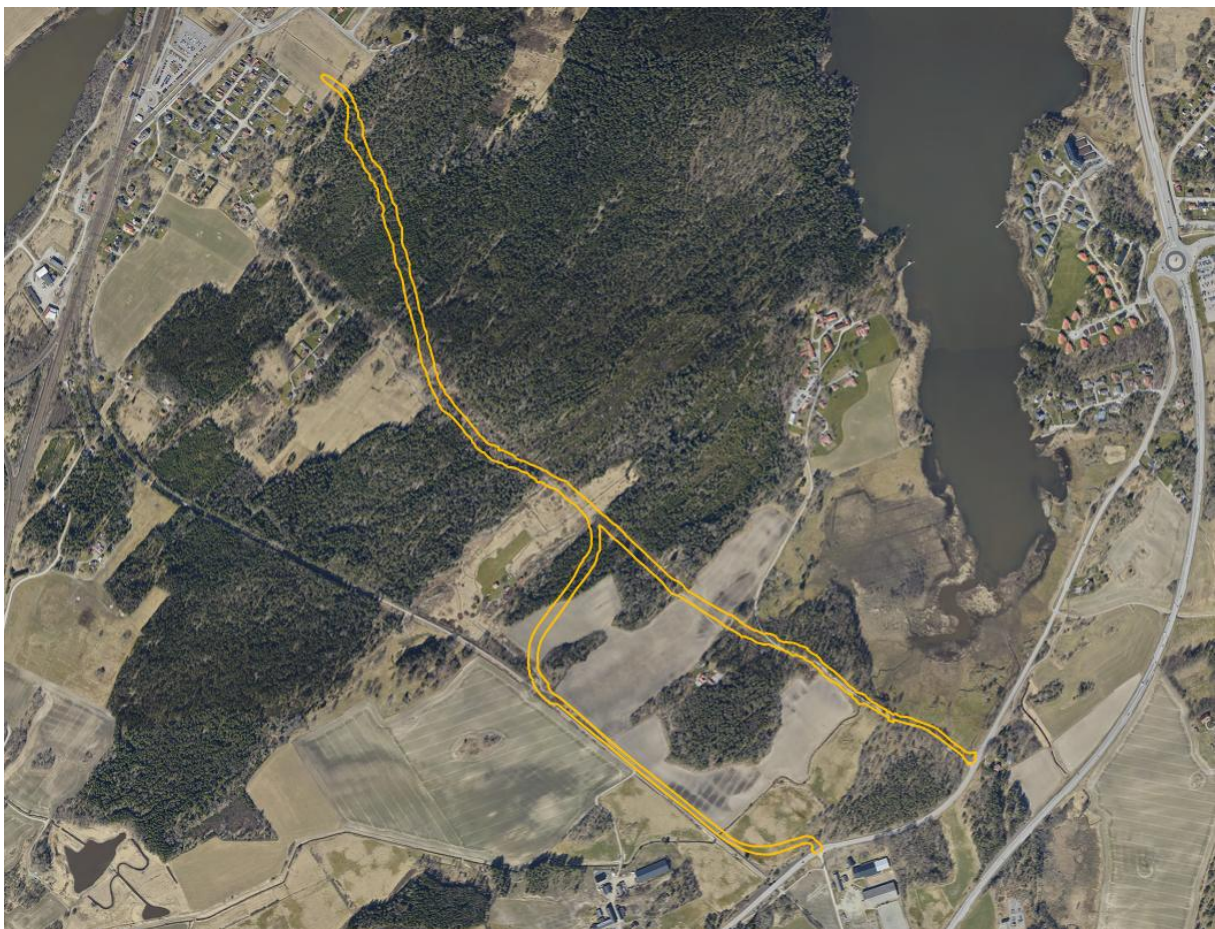

Handläggare
Cornelia Sörman
Kommunstyrelseförvaltningen

Mottagare
Kommunstyrelsen

Lokaliseringsutredning Brättelänken

Komplettering efter beslut KS 2024-10-30 § 198

Sammanfattning av rapporten

Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett frågan om lokalisering av Brättelänken – en ny vägförbindelse mellan Öxnered och Brätte. Utifrån inkomna yttranden har kommunstyrelsen gett kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att komplettera lokaliseringsutredning för Brättelänken innan beslut om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (KS 2024-10-30 § 198).

Behovet har länge påtalats av en ny väg som förbinder Öxnered med Brätte, och i förlängningen även med Onsjö – den så kallade ”Brättelänken”. Vägen är en förutsättning för en fortsatt tillväxt i Skavenområdet, en avlastning för Edsvägen och en utryckningsväg för räddningstjänsten. Väglänken möjliggör busstrafik från Onsjö till Öxnereds station och har stor betydelse genom att staden ”knyts ihop” söder om Vassbotten. Två huvudalternativ har tagits fram utifrån platsens förutsättningar och utretts i flera omgångar – det norra alternativet via Gamla Brätte och Grönlidsvägen samt det södra alternativet via Brätte ridskola och gamla banvallen. Rapporten redovisar och jämför alternativen utifrån påverkan på de värden som finns på platsen.

Riksintresset för kulturmiljö är avgörande för hur kommunen kan och bör gå vidare med projektet. Länsstyrelsen motsätter sig att kommunen går vidare med det norra alternativet eftersom det går genom riksintressets kärnvärde. Vi kan därmed utgå från att de inte kommer tillåta ingrepp i fornlämningen gamla Brätte. Kommunen kan överklaga ett sådant beslut till Mark- och miljödomstolen med detta skulle föra med sig stora utredningskostnader och en kostsam rättsprocess. Det är inte troligt att Mark- och miljödomstolen skulle ge kommunen rätt i frågan, särskilt när en alternativ sträckning finns.

Utöver detta talar även naturvärdena som finns på platsen för en anläggning i det södra läget. Det är inte heller troligt att dispens från strandskyddet beviljas när en alternativ sträckning som inte påverkar strandskyddet finns.

Utifrån ovan rekommenderas att bilvägen anläggs i det södra alternativet. Man bör dock undersöka om det är möjligt att dra vägen väster om modellflygklubben. Detta för att undvika intrång i jordbruksmarken och att skapa en väg som upplevs som mer gen och naturlig i landskapet. Därtill bör möjligheten att cykla i norra alternativet kvarstå eftersom vägens längd blir mer avgörande för cyklister.

Lokaliseringsutredningen avslutas med en sammanställning av behoven av utredningar, tillstånd och samråd, skyddsåtgärder, kompensationsåtgärder och liknande som framkommit i utredningen och bör hanteras i det fortsatta arbetet.

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG	5
1.1	UPPDRAGSBESKRIVNING	5
1.2	MÅL OCH SYFTE	5
1.3	ALTERNATIVA STRÄCKNINGAR	5
1.4	TIDIGARE UTREDNING.....	7
1.5	BERÖRDA PARTER/AKTÖRER	7
1.6	AVGRÄNSNING.....	7
1.7	UNDERLAG.....	8
1.8	METOD	9
2	FÖRUTSÄTTNINGAR OCH EFFEKTER	10
2.1	FORNLÄMNINGAR.....	10
2.2	RIKSINTRESSE KULTURMILJÖ BRÄTTE-VASSÄNDA.....	16
2.3	MILJÖBALKEN	19
2.4	NATURVÄRDEN	20
2.5	KOMMUNENS STYRDOKUMENT	26
2.6	STRANDSKYDD	28
2.7	JORDBRUKSMARKENS VÄRDEN	30
2.8	BERÖRDA VERKSAMHETER.....	33
2.9	PÅVERKAN FRAMTIDA BEBYGGELSE	34
2.10	SKYDDSÅTGÄRDER OCH KOMPENSATIONSÅTGÄRDER.....	36
2.11	EKONOMISK KALKYL	39
3	RESULTAT OCH SLUTSATSER	41
3.1	SAMLAD BEDÖMNING.....	41
3.2	SLUTSATS.....	47
3.3	FORTSATT ARBETE	47

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett frågan om lokalisering av Brätteleken – en ny vägförbindelse mellan Öxnered och Brätte. Samhällsbyggnadsnämnden har förordat det norra alternativet (1). Byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kultur- och fritidsnämnden har yttrat sig och nämnderna menar att underlagen som redovisas i utredningen är otillräckliga.

Kommunstyrelsen har med bakgrund av detta gett kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att komplettera lokaliseringsutredning för Brätteleken innan beslut om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, KS 2024-10-30 § 198.

1.2 Mål och syfte

Behovet har länge påtalats av en ny väg som förbinder Öxnered med Brätte, och i förlängningen även med Onsjö – den så kallade ”Brätteleken”. Det lyftes i *Översiktsplan 2006* och konkretiserades i *Program för detaljplaner för Skaven och delar av Öxnered* (KF 2016-09-28 § 125). Likaså är vägkopplingen inritad i *Översiktsplan 2017* (KF 2017-12-13 § 197) och i *Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön* (KF 2023-02-15 § 4). I planbeskrivningen till detaljplanen för Skaven och del av Öxnered (KF 2019-06-19 § 91) beskrivs vägens betydelse för det planerade området.

Vägen är en förutsättning för en fortsatt tillväxt i Skavenområdet, en avlastning för Edsvägen och en utryckningsväg för räddningstjänsten. Väglänken möjliggör busstrafik från Onsjö till Öxnereds station och har stor betydelse genom att staden ”knyts ihop” söder om Vassbotten. Vägen ska förbinda väg 2025 (Edsvägen) med Öxnereds station. Länken ska vara tillgänglig för buss-, bil- och cykeltrafik.

Utredningen ska resultera i ett förslag på lokalisering och vidare arbete med Brätteleken. Lokaliseringsutredningen delges kommunstyrelsen inför ett beslut om samråd med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

1.3 Alternativa sträckningar

Två huvudalternativ har tagits fram utifrån platsens förutsättningar och utretts i flera omgångar – det norra alternativet (1) via Gamla Brätte och Grönlidsvägen samt det södra alternativet (2) via Brätte ridskola och gamla banvallen. Området omfattar ca 240 ha och är beläget ca 1,5 km från centralorten. Norra lösningen följer den nuvarande grusvägen in mot Brätte och den södra vägen ansluter till Edsvägen (väg 2025) i direkt närhet till bron över järnvägen vid ridskolan.

Alternativen är inte projekterade i detalj utan representeras med sträckningar och anslutningspunkter. I tidigare utredningar (Trivector) utgår man från att vägen ska vara 7-7,5 m bred och belyst. I förhållande till hastighetssättning i övriga delar av kommunen kan man utgå från 60 km/h längst med vägen och 40 km/h i anslutning till bebyggelse. Syftet med vägen är bland annat att möjliggöra nya kollektivtrafikförbindelser och vägen ska därmed vara anpassad för busstrafik.

I ett PM som togs fram av Sweco i samband med att den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg-Vargön togs fram beskrivs trafikflödena i Vänersborg och Vargön utifrån olika framtidsscenarier. Beroende på tillväxttakt och inriktning i bostadsutvecklingen anges där att Brättelänken kan få ett trafikflöde mellan 800 och 1700 fordon/vardagsdygn.

I sitt yttrande lyfter miljö- och hälsoskyddsnämnden (2024-06-12 § 23) att den tidigare utredningen saknar alternativet att förlägga bilvägen på den före detta banvallen och att cykelvägen istället dras i norra sträckningen. Att bilväg separeras från gång- och cykelväg kommer att lyftas med som alternativ i denna utredning.

Skillnaden i längd mellan de båda alternativen är ca 170 meter om mätpunkten börjar vid anslutningen till Edsvägen. Mellan de båda anslutningspunkterna är det ca 400 meter.

Figur 1 – Norra alternativet (1) och södra alternativet (2)

1.3.1 Norra alternativet

Norra lösningen följer den nuvarande grusvägen in mot Brätte. Detta alternativ utnyttjar befintlig korsning och väg in mot Brätte från väg 2025. Från vägskalet mot Brättegården fortsätter den nya vägsträckningen i samma stråk som den befintliga Grönlidsvägen norrut, riktning Öxnered. För att skapa tillräckliga horisontal- och vertikalaradier krävs förmodligen att vägen delvis anläggs utanför befintligt vägområde. Strax söder om bostadshusen vid Amneredsvägen viker den nya vägsträckningen av genom obruten terräng för att ansluta till gatunätet i Öxnered.¹

1.3.2 Södra alternativet

Det södra alternativet ansluter till väg 2025 vid befintlig trevägskorsning vid ridskolan och skapar därmed en ny fyrvägskorsning. Den nya vägsträckningen utnyttjar terrängen parallellt med grusväg mellan väg 2025 och cykelbanan, på gamla banvallen, för att sedan fortsätta norrut.

¹ Trivector Traffic (Vänersborgs kommun Vägutredning Öxnered)

För att minimera anspråkstagande av obruten mark och skapa en tydlig trafikstruktur följer vägsträckningen befintlig cykelbana så långt som möjligt fram till bostadshusen vid Brättelund där vägen tar en östlig bana för att ansluta till samma sträckning som det norra alternativet.²

1.4 Tidigare utredning

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvarat för lokaliseringsfrågan och förordade 2024-02-29 (§ 16) det norra alternativet (1). Som underlag hade nämnden en sammanställning av tidigare utredningar. Sammanställningen *Vägval Brätteleken* (2024-03-13) innehåller nedanstående utredningar som bilagor:

- Vägutredning Öxnered. Trivector, 2017-12-21.
- Naturvärdesinventering (NVI) Skaven. Svensk Naturförvaltning AB, 2016.
- Mindre hackspett vid Skaven i Vänersborg – förekomst och förutsättningar. Naturcentrum AB, 2017-05-11.
- Kommentarer angående fladdermöss inför planerad ny väg längs sträckan Öxnered-Brätte. Enviroplanning, 2023-04-30.
- Utredning väster om Brätte. KU Arkeologisk rapport 2020:6. Västra Götalandsregionen.

I sammanställningen har även synpunkter inhämtats från två lokala verksamheter, Brätte ridklubb och Brättehaga Gård KB.

1.5 Berörda parter/aktörer

De nämnder som främst berörs av utredningen är byggnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen.

Rollerna strategisk samhällsplanerare, kommunekolog, projekteringsingenjör, trafikingenjör, byggnadsantikvarie, planhandläggare, plan- och bygglovschef och utredare på kultur- och fritidsförvaltningen har varit involverade i utredningens framtagande.

1.6 Avgränsning

Utredningen är avgränsad genom uppdraget om att komplettera befintlig utredning utifrån yttranden från byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden.

För att skapa goda förutsättningar för vidare arbete har även förslag på fortsatt arbete tagits fram. Där inkluderas utredningar som kvarstår, prövningar och tillstånd som

² Trivector Traffic (Vänersborgs kommun Vägutredning Öxnered)

behöver genomföras och sökas, utformning och planeringsmetod samt hänsynstaganden.

1.7 Underlag

- Vägval Brättelänken, 2024-03-13
- Yttrande från byggnadsnämnden, 2024-06-18 § 74
- Yttrande från miljö- och hälsoskyddsnämnden, 2024-06-12 § 23
- Yttrande från kultur- och fritidsnämnden, 2024-09-24 § 68
- Beslut om uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen att komplettera lokaliseringsutredning för Brättelänken, KS 2024-10-30 § 198
- Program för detaljplaner för Skaven och delar av Öxnered, KF 2016-09-28 § 125
- Översiktsplan 2017, KF 2017-12-13 § 197
- Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön, KF 2023-02-15 § 4
- Detaljplan för Skaven och del av Öxnered Vänersborgs kommun, KF 2019-06-19, § 91. ([Planbeskrivning](#))
- Vägutredning Öxnered. Trivector, 2017-12-21.
- PM Trafikprognos Vänersborg-Vargön 2019, Sweco Society AB
- Fornsök. Riksantikvarieämbetet. ([Fornsök](#))
- Brätte Multikanalsradarundersökning. Sweco Sverige AB, 2024-12-06.
- RAPPORT 2019:13 Nya fynd av stadslämningar i Brätte, Bohusläns museum.
- Utredning väster om Brätte. KU Arkeologisk rapport 2020:6. Västra Götalandsregionen.
- Riksintressen för kulturmiljövården – Västra Götalands län (O). Riksantikvarieämbetet, 2024-04-08. ([Västra-Gotaland-O_riksintressen.pdf](#))
- Kulturmiljövårdens riksintressen enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, Riksantikvarieämbetet, 2014-06-23. ([Kulturmiljövårdens riksintressen enligt 3 kap. 6 § miljöbalken : Handbok](#))
- Länsstyrelsens granskningsyttrande, Förslag till fördjupad översiktsplan (FÖP) för Vänersborg och Vargön i Vänersborgs kommun, Västra Götalands län, 2022-05-13. ([FÖP_VV_Länsstyrelsens_granskningsyttrande.pdf](#))
- Kommentarer angående fladdermöss inför planerad ny väg längs sträckan Öxnered-Brätte. EnviroPlanning, 2023-04-30.
- Naturvärdesinventering Öxnered Stommen. COWI AB, 2021-01-28.
- Inventering av fåglar, groddjur och invasiva växter i Öxnered/Brätte. EnviroPlanning AB, 2021-10-20.

- Artskyddsutredning för fåglar inom Öxnered/Brätte, Vänersborgs kommun. EnviroPlanning AB, 2022-06-14.
- Groddjursinventering inom Öxnered/Brätte. EnviroPlanning AB, 2022-06-08.
- Grönplan Vänersborg, KF 2009-04-15
- Naturvårdsstrategi, KF 2023-05-17 § 73
- Utredning av skyddsvärd natur, underlagsdel till Naturvårdsstrategin.
- Miljökonsekvensbeskrivning – fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön, november 2022.
- Riktlinje för hållbar hushållning med jordbruksmark, KF 2024-09-11 § 141
- Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön – utredningsdel, november 2022
- Handlingsplan mot invasiva främmande arter på kommunal mark, 2025-05-08.

1.8 Metod

Kompletteringsbehov har identifierats genom de yttranden som beslutats av byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Avstämning med respektive handläggare för ärendet och yttrandena har genomförts för att fördjupa förståelsen av ärendet och kompletteringsbehoven samt för att göra en plan för fortsatt arbete.

Under arbetet har avstämningar genomförts med kommunstyrelsens presidium och avstämning med länsstyrelsen har genomförts i form av deltagande på länsstyrelsens planberedning. Det har även ordnats ett samordningsmöte med Västvatten.

Möten och avstämningar har även genomförts med berörda verksamheter i området.

I rapporten redovisas inlämnade synpunkter följt av en komplettering där påverkan av de olika vägalternativen redovisas. I slutet av rapporten redovisas kompletteringarna tillsammans med resultatet från tidigare utredning. Rapporten avslutas med slutsats och förslag till fortsatt arbete.

2 Förutsättningar och effekter

Utredningen kompletteras med de delar som efterfrågats i remissvaren.

2.1 Fornlämningar

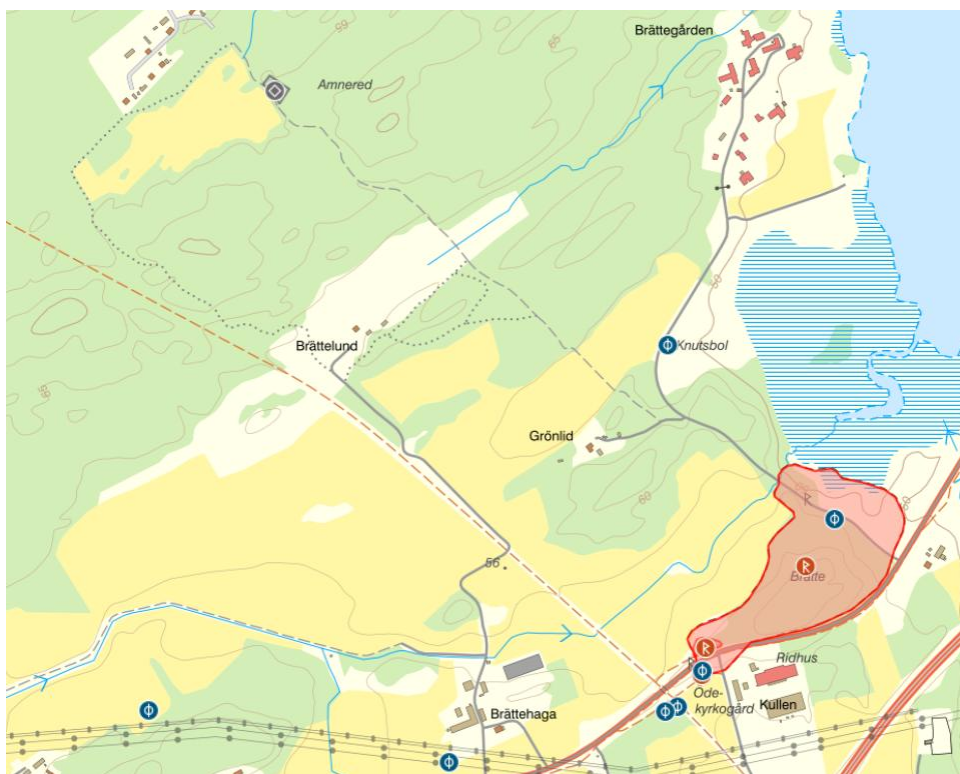
Kultur- och fritidsnämnden (2024-09-24 § 68) ifrågasätter i sitt yttrande argumentet att det norra alternativet skapar förutsättningar att göra "Gamla Brätte" och Vassbottenområdet mer tillgängligt genom bättre parkeringsmöjligheter för bil/cykel och att det i projektet möjliggörs nya anslutningar in i kultur- och naturområdet, eftersom det inte är utrett. Resonemang om eventuella tillgängliggörande effekter som kompensationsåtgärd för att mildra skada på riksintresset sker i dialog med länsstyrelsen i senare skede.

Byggnadsnämnden (2024-06-18 § 74) och kultur- och fritidsnämnden (2024-09-24 § 68) lyfter båda att de välkända forn lämningarna inom Brätte-Vassända inte redovisas i utredningen.

2.1.1 Genomförda studier och inventeringar

Fornsök

Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök innehåller information om alla kända registrerade forn lämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige, både på land och i vatten. Det finns flera lämningar i området där vägalternativen är tänkta, det större rödmarkerade området visar stadslagret Brätte. Flera lämningar finns längst Edsvägen i anslutning till Brätte Ridskola. Utgrävningar har genomförts och lämningar från bebyggelse har hittats på platsen. En lämning från en eventuell senmedeltida gård finns i området där vägen är tänkt att fortsätta upp mot Öxnered i båda alternativen.

Figur 2 Skärmlapp från Fornsök

Brätte Multikanalsradarundersökning, Sweco 2024-12-06

På uppdrag av Vänersborgs museum, genom museichef Peter Johansson, utförde Sweco Sverige AB en multikanalsradarundersökning med syfte att försöka kartlägga utbredningen på den medeltida staden Brätte.

Staden, som var en föregångare till dagens Vänersborg, fick stadsprivilegier på 1580-talet och beboddes fram till mitten av 1640-talet då byborna lämnade staden till förmån för det nyetablerade Vänersborg. Inom undersökningsområdet finns utgrävningsplatser över bland annat stenbelagda brunnar samt en källargrund. Vid markytan finns även tydliga stenformationer som sannolikt inte har en naturlig uppkomst.

Undersökningen utfördes inom fastigheterna Brätte 1:5 samt Brätte 1:8 under perioden 21 - 24 oktober 2024. Av logistiska skäl gjordes undersökningarna inom fem separata delområden, i rapporten benämnda område 1 – 5, se Figur 3. Även ett större område längst västerut var tänkt att undersökas men utgick pga. att marken hade blivit sådd strax innan.

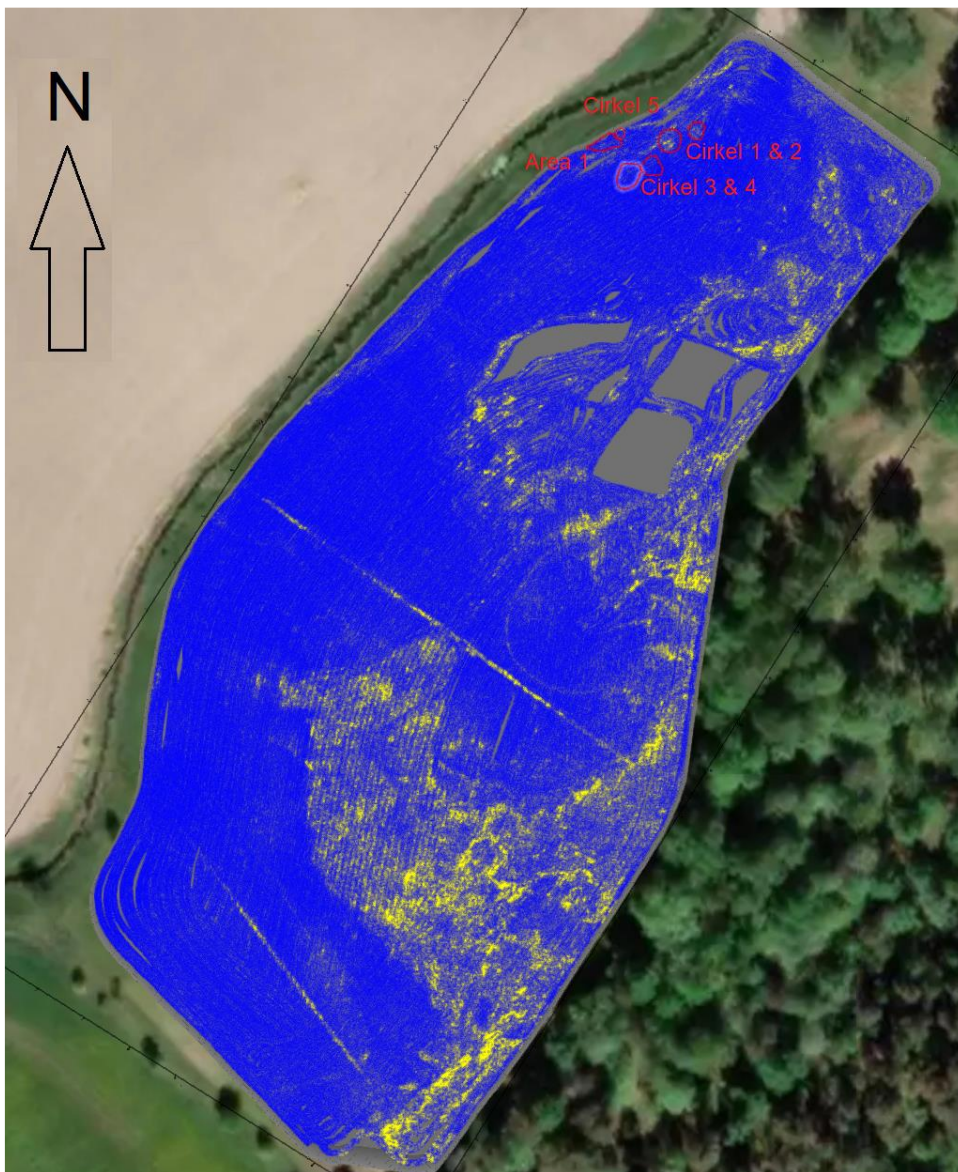
Område 4 och 5 samt den östra delen av område 3 låg i en mer skogsbeklädd del vilket markant försämrar datakvaliteten då marken till stora delar utgjordes av mer inhomogent moränmaterial, träd och rötter, samt grunt liggande berg. I dessa områden har inga formationer gått att urskilja i radardatat som skulle kunna tyda på ett mänskligt ursprung.

Figur 3 Undersökningsområde markradarundersökning 2024

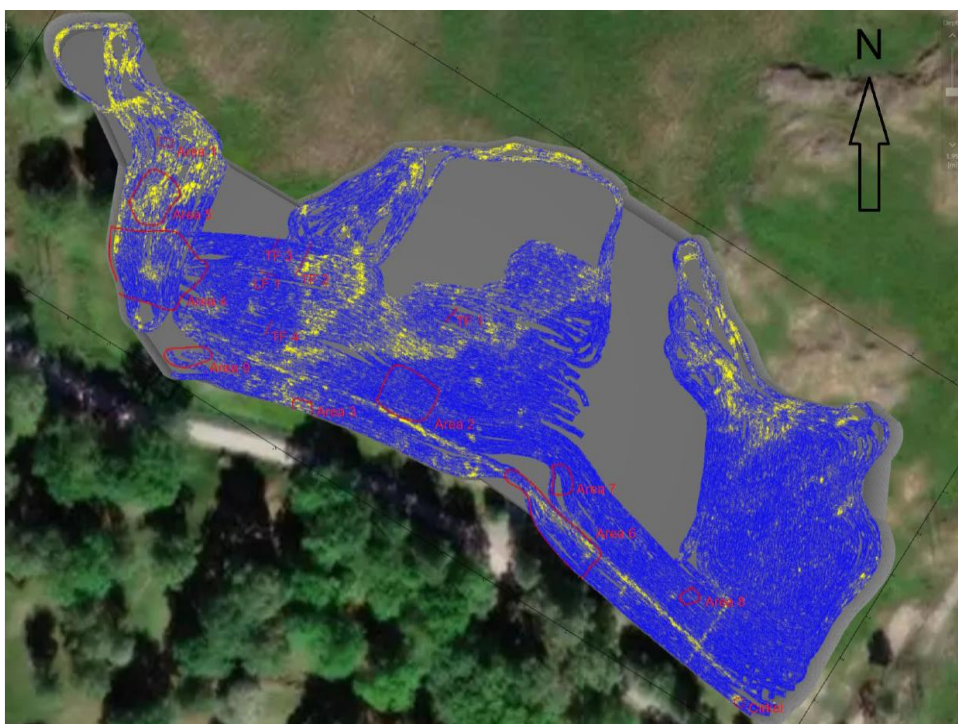
Inom område 1 så har totalt 5 cirkulära objekt, samt en mer oregelbunden formation identifierats i det nordvästra hörnet, närmast ån. Objektet är väl synliga

i både 3D- och 2D-datat. I omedelbar närhet ligger dock synliga rörformationer vilka eventuellt skulle kunna kopplas till objekten.

Figur 4 Område 1 markradarundersökning 2024

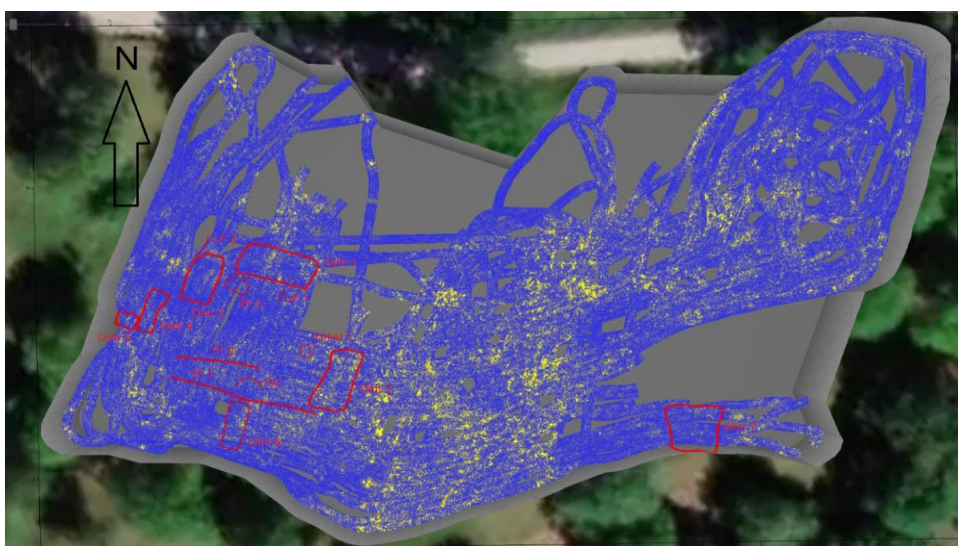
Inom undersökningsområde 2 så har ett antal intressanta strukturer gått att urskilja. Det finns även flera partier som visar på många utspridda reflektioner men dessa går inte att binda ihop till någon tydlig större struktur. Utifrån markförhållandena i omgivningen bedöms inte de här objekten ha något uppenbart naturligt ursprung och därför har dessa mer koncentrerade områden också tolkats in som arkeologiskt intressanta.

Figur 5 Område 2 markradarundersökning 2024

I den västra delen av område 3 finns en relativt koncentrerad yta som kan uppvisa ett antal tydliga formationer som bedöms kunna vara av arkeologiskt intresse. Detta gäller både längsgående och tvärgående strukturer samt mindre områden inrymmande många slumpvisa reflektioner.

Till följd av alla stenar som ligger vid markytan i detta område så har datakvaliteten påverkats negativt, därmed kan det inte uteslutas att det skulle kunna finnas mer arkeologiskt intressanta objekt i denna del av undersökningsområdet.

Figur 6 Område 3 markradarundersökning 2024

De flesta fynden ligger i anslutning till ytan där det norra vägalternativet skulle dras.

Nya fynd av stadslämningar i Brätte, Bohusläns museum rapport 2019:13

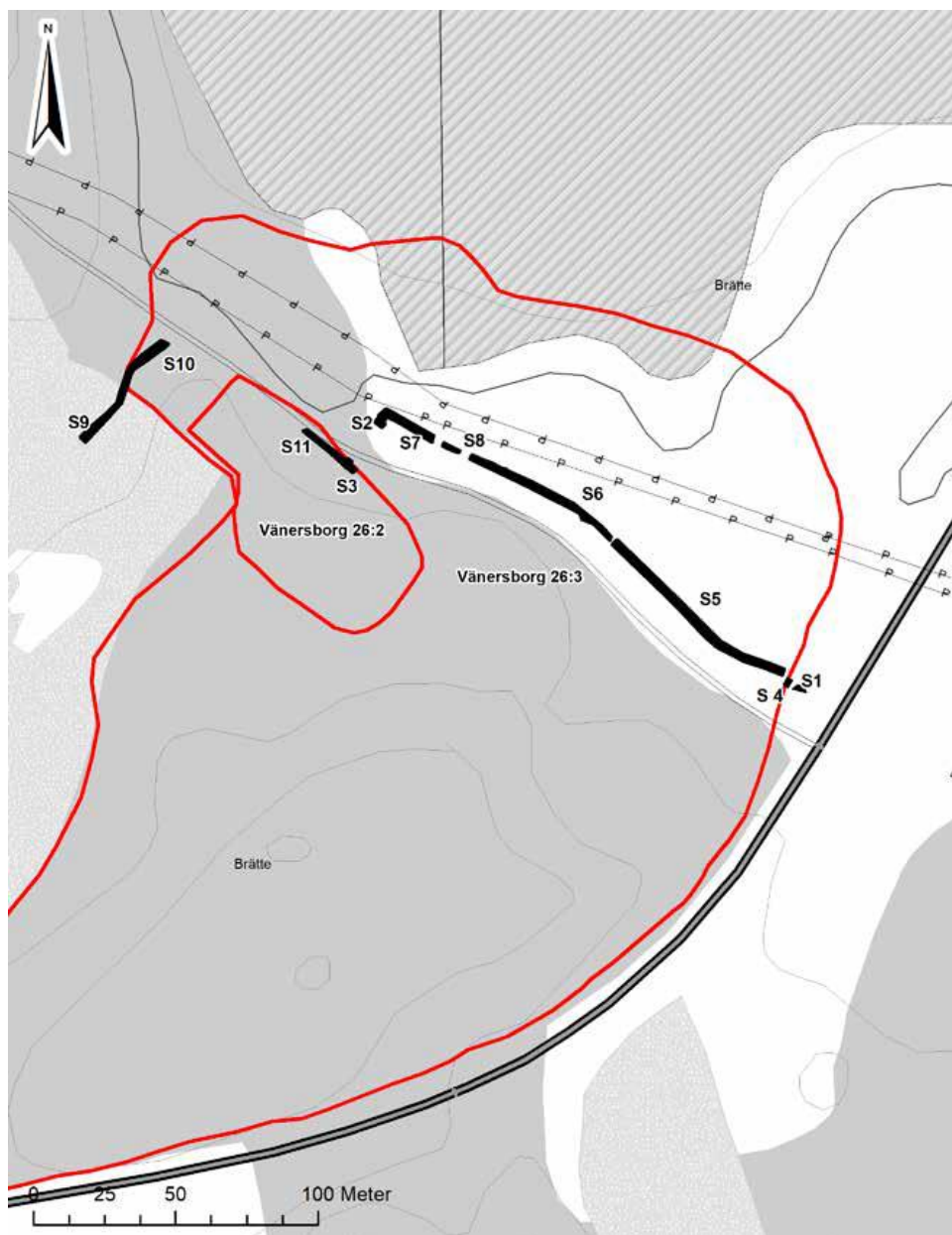
I samband med att Vattenfall Service Nordic AB anlade en ny högspänningskabel genom fastigheten Brätte 1:8 m.fl. utförde Bohusläns museum en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning under februari–april 2018. Se Figur 7 för samtliga övervakade schakt samt gränser för Vänersborg 26:2 och 26:3.

Vid undersökningen framkom dels raseringslager med stengods, yngre rödgods, glas, spikar, tegel och skörbränd sten i schaktet inom Vänersborg 26:2. Här framkom även en syllstensrad och två stenlagda ytor.

I schaktet genom den förhistoriska bopplatsen Vänersborg 26:3, påträffades lämningar efter Brätte inom en 15–20 meter lång sträcka. Sträckan med stadslämningarna ligger över en nord-sydlig höjdrygg som sträcker sig ut mot Vassbotten. Lämningarna bestod av tre eventuella syllstensrader på en ursprunglig markhorisont. I markhorisonten påträffades fynd av yngre rödgods, metall, glas, stengods och djurben. Lämningarna utgör antagligen spår efter marknadsplatsen som fanns i anslutning till Brätte stad under sent 1500-tal och tidigt 1600-tal.

Nordväst om Vänersborg 26:2 direkt söder om ”Kvarnbäcken” påträffades en del av en stadsgård bestående av ett stensatt dike, en syllstensrad, ett lergolv, en fragmentarisk syllstock samt fundament till en stolpe. Här fanns också en stensatt yta väster om lergolvet. Den eventuella stadsgården var vänd mot stadens huvudgata som löper i nordsydlig riktning genom stadsområdet. En 1,5 meter bred sträcka av stadsgatan undersöktes också. Lämningen bestod av en 0,2 meter tjock väggkropp. Från huvudgatan har antagligen en väg lett ner mot Vassbotten i öster. Ett stenlagt parti av denna undersöktes i samband med schaktningsövervakningen.

2018 års arkeologiska undersökning visar att stadslämningarna från Brätte Vänersborg 26:2 är mer omfattande än vad man tidigare känt till.

Figur 7 Översiktskarta som visar samtliga övervakade schakt genom Vänersborg 26. Skala 1:2000. Från arkeologisk undersökning 2018.

2.1.2 Slutsatser

Brätte Multikanalsradarundersökning från 2024 och rapporten *Nya fynd av stadslämningar i Brätte* från 2019 visar båda på fornlämningar som ligger i anslutning till ytan där det norra vägalternativet skulle dras.

I södra alternativet finns fornlämningar i anslutning till Brätte ridskola där vägen är tänkt att ansluta mot Edsvägen. Fornlämningarna utgörs av lämningar från en boplatz. Samma område är även del av det större området med stadslämningar (Fornsök).

En arkeologisk utgrävning kan komma att behövas oavsett om vägen dras i norra och södra läget. I det norra läget kan man utgå från att detta kommer att behövas medan en billigare arkeologisk utredning kan räcka för det södra alternativet. Vid

en fullskalig arkeologisk utgrävning genomför man först en provgrävning, om fynd hittas under provgrävningen genomförs en fullskalig utgrävning.

Vi ingrepp i eller vid fornlämning krävs tillstånd som ansöks om hos länsstyrelsen, detta behöver troligtvis göras oavsett vägdragning.

Det finns en lämning från en eventuell senmedeltida gård där båda alternativen går vidare mot Öxnered i väst. Detta är något som behöver tas hänsyn till i vidare projektering.

2.2 Riksintresse kulturmiljö Brätte-Vassända

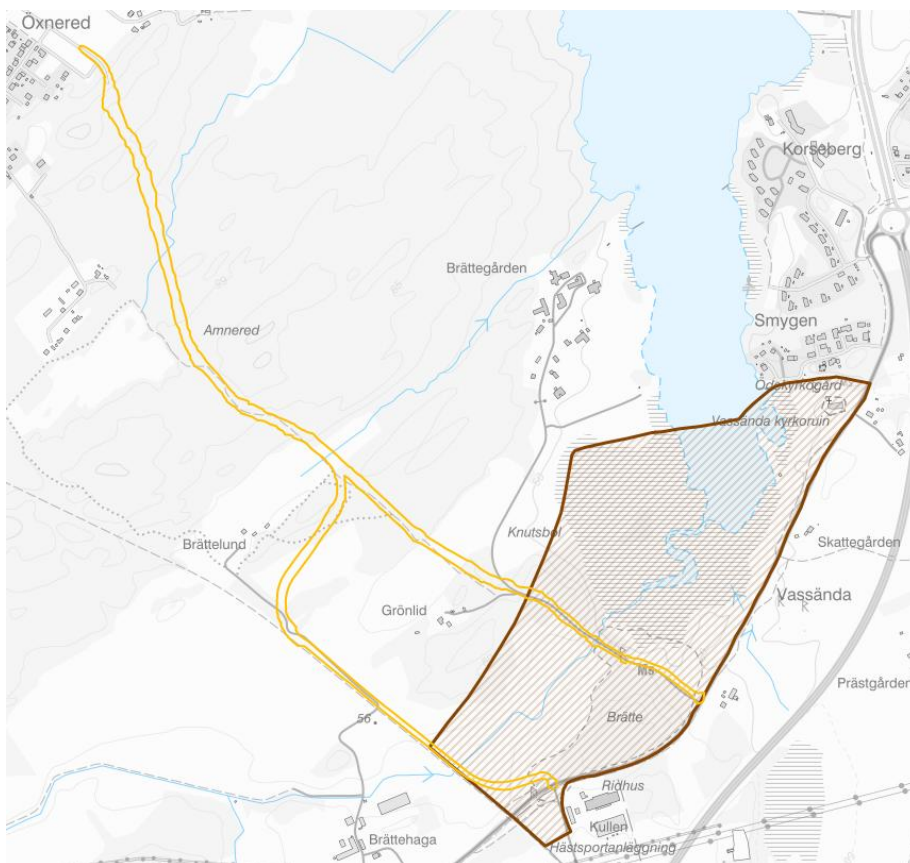
Byggnadsnämnden (2024-06-18 § 74) och kultur- och fritidsnämnden (2024-09-24 § 68) framhäver i deras yttranden att riksintresset Brätte-Vassända riskerar att utgöra ett stort hinder om det inte kan påvisas att det inte påverkas av vägdragningen. Om riksintresset skadas skulle byggandet av Brätteleken innebära en betydande miljöpåverkan, då krävs att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram där båda vägalternativen beskrivs och konsekvensbedöms i enlighet med miljöbalkens bestämmelser. Förslagen med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning behöver samrådaskommunens bild av påverkan kan ytterligare tillståndprocesser krävas.

2.2.1 Värdebeskrivning och utbredning av riksintresset

Värdebeskrivningen för riksintresse för kulturmiljövården **Brätte-Vassända [P 18]** i Västra Götalands län ser ut enligt följande:

Motivering: Fornlämningsmiljöer på kommunikationsmässigt strategisk plats av stor betydelse för handeln mellan Vänerlandskapen och västerhavet med lämningarna efter staden Brätte från 1500- till 1600-talen och efter Vassända medeltidskyrka. (Kyrkomiljö).

Uttryck för riksintresset: Lämningar under mark efter staden Brätte vid sydspetsen av Vassbotten, en vik av Väner som avsnörts genom landhöjningen vilket framtvungade en flyttning av staden till Vänersborg. Ruinen efter Vassända kyrka och ödekyrkogård på östra sidan av Vassbotten.

Figur 8 Riksintresse för kulturmiljövård Brätte Vassända

2.2.2 Planberedning med länsstyrelsen 2025-12-10

Frågan om riksintresset togs upp under ett planberedningsmöte med länsstyrelsen december 2025. Länsstyrelsen hänvisade då till det skriftliga uttalande som gjordes i granskningsyttrandet till FÖP Vänersborg-Vargön. I granskningsyttrandet skriver länsstyrelsen att de bedömer att utbyggnad av befintlig vägsträckning genom riksintresset (norra alternativet) medför påtaglig skada på riksintresset och därmed bör utgå. De skriver att det södra alternativet gränsar till riksintresset och ska samrådas med länsstyrelsen i kommande process.

Länsstyrelsen underströk också att lämningarna från gamla Brätte, som finns där den norra sträckningen går, utgör riksintressets kärnvärde. Det finns mer känsliga och mindre känsliga miljöer inom riksintresseområdet, eftersom norra alternativet går genom kärnvärdet får det större påverkan.

Även om det idag finns en väg som går genom riksintresset i norra sträckningen skulle en breddning av den vägen med ökad trafik förstärka den skada som den befintliga vägen orsakar redan idag.

2.2.3 Behov och möjligheter i det fortsatta arbetet

Miljöbalken 3 kap. 6 § säger att riksintressen för kulturmiljövården *skall skyddas mot påtaglig skada*. Kompensationsåtgärder kan inte komma på fråga om man påtagligt skadar ett riksintresse, däremot kan en kompensationsåtgärd hjälpa till att begränsa skadan på ett riksintresse så att den inte blir påtaglig. En

kompressionsåtgärd kan exempelvis vara att genomföra informationsåtgärder där riksintresset blir mer läsbar för allmänheten.

	Förändring						
Områdets värden kommer att	förädlas	förökas	förstärkas	förlämnas oförändrade	försvagas	försvänkas	försvinna
Innebörd	förbättring			neutral påverkan	skada	påtaglig skada	
Förhållnings-sätt	Inspirera - stärka			Hänsyn	Hindra - lindra	Ej tillåtet	
	Berika			Bruka varsamt	Minimera skadan	Undvika skadan	

Bild 7 Handlingsutrymmet vid tillämpning av hushållningsbestämmelsen – från att stärka det önskvärda till att förhindra det otillåtna.

Figur 9 - Riksantikvarieämbetets handbok för kulturmiljövårdens riksintressen

För att bedöma vägalternativens konsekvenser för kulturmiljön och riksintresset behöver en sammanställande kulturmiljöutredning genomföras och konsekvenserna beskrivas i en miljökonsekvensbeskrivning. Detta genomförs i samband med detaljprojektering och inför ett 12:6-samråd med länsstyrelsen (se 3.3). Kulturmiljöutredningen ska innehålla en redogörelse för den riksintressanta miljöns värden, behov, tålighet och utvecklingsmöjligheter. Utredningen förtydligar vad som inte får skadas, beskriver områdets kulturhistoriska värden i rumsliga termer och gestaltungsförutsättningar för de planerade förändringarna.

2.2.4 Slutsatser

Vägsträckningen för alternativ norr går genom riksintressets kärnvärde. Länsstyrelsen bedömer att utbyggnad i det norra alternativet medför påtaglig skada på riksintresset och därmed bör utgå som alternativ. För att genomföra exploateringen måste kommunen visa på att ingreppet inte medför påtaglig skada på riksintresset. Med utgångspunkt i länsstyrelsens tidigare ställningstagande skulle länsstyrelsen troligt inte tillåta ingrepp i fornlämningen gamla Brätte. För att kunna bygga i norra sträckningen krävs då att kommunen överklagar till Mark- och miljödomstolen och vinner målet.

Vägsträckningen för södra alternativet angränsar till riksintresset. Korsningen där vägen skulle ansluta till Edsvägen går inom riksintresset. Länsstyrelsen har meddelat att det södra alternativet ska samrådas med länsstyrelsen i kommande process. Dessutom kommer tillstånd för ingrepp i fornlämning behöva sökas hos länsstyrelsen, se kapitlet om Fornlämningar.

I det vidare arbetet behöver en sammanställande kulturmiljöutredning genomföras som redovisar både fornlämningar och riksintresset. I utredningen kan tidigare undersökningar redovisas och kompletteras med en beskrivning av platsen och de riksintressanta miljöerna. Arbetets konsekvenser för de värden som beskrivs i utredningen samt förslag på eventuella kompensationsåtgärder redovisas i projektets miljökonsekvensbeskrivning.

2.3 Miljöbalken

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfter ett antal paragrafer från miljöbalken i sitt yttrande till lokaliseringsutredningen.

2.3.1 Lokaliseringsprincipen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfter att argumenten angående lokaliseringsprincipen enligt miljöbalken 2 kapitlet 6 § behöver utvecklas och förtydligas. Lagtexten lyder enligt följande:

2 kap. 6 § MB För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. [---]

Efterfrågan på utvecklade argument enligt lokaliseringsprincipen bemöts genom kompletteringen av lokaliseringsutredningen.

2.3.2 Miljöbalkens portalparagraf

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (2024-06-12 § 23) lyfter i sitt yttrande att det norra alternativet saknar redogörelse för konflikten med miljöbalkens portalparagraf 1 kapitlet punkt 2, 3 och 4. Lagtexten lyder enligt följande:

1 kap. 1 § MB Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Miljöbalken skall tillämpas så att

[---]

2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,

3. den biologiska mångfalden bevaras,

4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas [...]

Efterfrågan på redogörelse kopplat till miljöbalkens portalparagraf 1 kapitlet punkt 2, 3 och 4 bemöts genom kompletteringen av lokaliseringsutredningen.

2.3.3 Skydd av områden med betydelse från allmän synpunkt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden menar att norra alternativet strider mot miljöbalken 3 kapitlet 6 §. Nämnden framhäver att det saknas motiv för att bryta mot miljöbalken. Lagtexten lyder enligt följande:

3 kap. 6 § MB Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Frågorna som 3:6 lyfter är sådana som hanteras i vidare process med länsstyrelsen.

2.3.4 Slutsatser

Argument och redogörelse kopplat till lokaliseringsprincipen och miljöbalkens portalparagraf kompletteras genom denna lokaliseringsutredning. Frågan om 3 kap. 6 § MB hanteras i vidare process med länsstyrelsen.

2.4 Naturvården

Byggnadsnämnden (2024-06-18 § 74), miljö- och hälsoskyddsnämnden (2024-06-12 § 23) och kultur- och fritidsnämnden (2024-09-24 § 68) lyfter alla i sina yttranden att av de tre utredningarna inriktade på naturmiljö är det endast utredningen kring fladdermöss som berör de två alternativa vägdragningarna då de två övriga utredningarna enligt presenterade kartor avser en avgränsad yta inom området Skaven.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (2024-06-12 § 23) lyfter att utredningen utesluter flera utredningar/inventeringar som utförts i syfte att belysa de båda vägalternativens påverkan på skyddade arter och naturvården (Naturvärdesinventering Öxnered Stommen, Inventering av fåglar, groddjur och invasiva arter i Öxnered/Brätte, Groddjursinventering inom Öxnered/Brätte, Artskyddsutredning för fåglar inom Öxnered/Brätte).

Kultur- och fritidsnämnden (2024-09-24 § 68) lyfter i sitt yttrande att Vänersborgs kommun så långt möjligt bör värna om naturområden och främja biologisk mångfald då detta är en förutsättning för ett hållbart samhälle där ekosystemtjänster bidrar till bland annat rekreation och hälsa.

Lokaliseringsutredningen kompletteras med de utredningar som inte redovisades i den tidigare lokaliseringsutredningen. I den avslutande sammanställningen (se 3.1) redovisas kompletteringarna tillsammans med de aktuella resultaten från den ursprungliga rapporten.

2.4.1 Utredningar och inventeringar

Naturvärdesinventering Öxnered Stommen

Fältinventeringen visade att de högsta naturvärdena finns i de öppna markerna i anslutning till Vassändaviken. Där finns värden relaterade till betade strandängar med skyddsvärd flora och goda förutsättningar för fåglar och groddjur. Även strandskogarna på västra sidan av viken och området runt gamla Brätte har påtagliga naturvärden. Barrskogsområdena har vissa naturvärden knutna till äldre talldominerad skog med inslag av hällmarker.

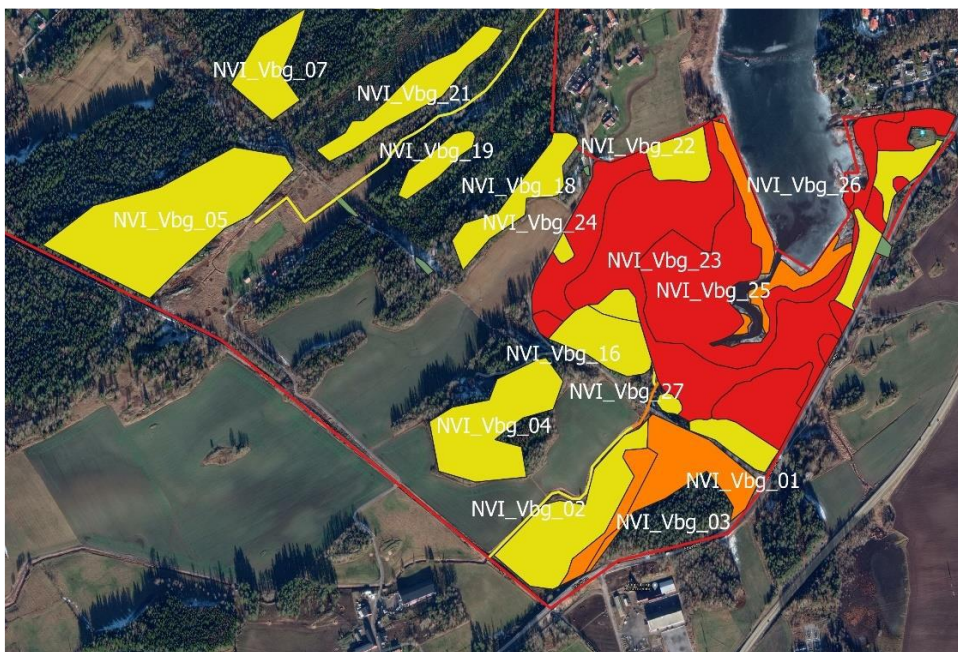
Utifrån bedömningsgrunderna art och biotop har en samlad bedömning av det inventerade objektets naturvärdesklass genomförts. I standarden finns en matris

som ger vägledning till inventeraren om vilken klass som ska sättas. Följande naturvärdesklasser är aktuella i området:

Naturvärdesklass 2 (rött) - Högt naturvärde. Stor positiv betydelse för biologisk mångfald. I denna klass bedöms varje område vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

Naturvärdesklass 3 (orange) - Påtagligt naturvärde. Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald. I denna klass bedöms inte varje objekt behöva vara av betydelse för biologisk mångfald på varken regional, nationell, eller global nivå, men bedöms vara av särskild betydelse för att den totala arealen av dessa områden ska kunna bibehållas.

Naturvärdesklass 4 (gult) – Visst naturvärde. Viss positiv betydelse för biologisk mångfald.

Figur 10 Naturvärdesobjekt i den södra delen. Rött=klass 2, orange=klass 3, gult=klass 4. Naturvärdesinventering Öxnared Stommen

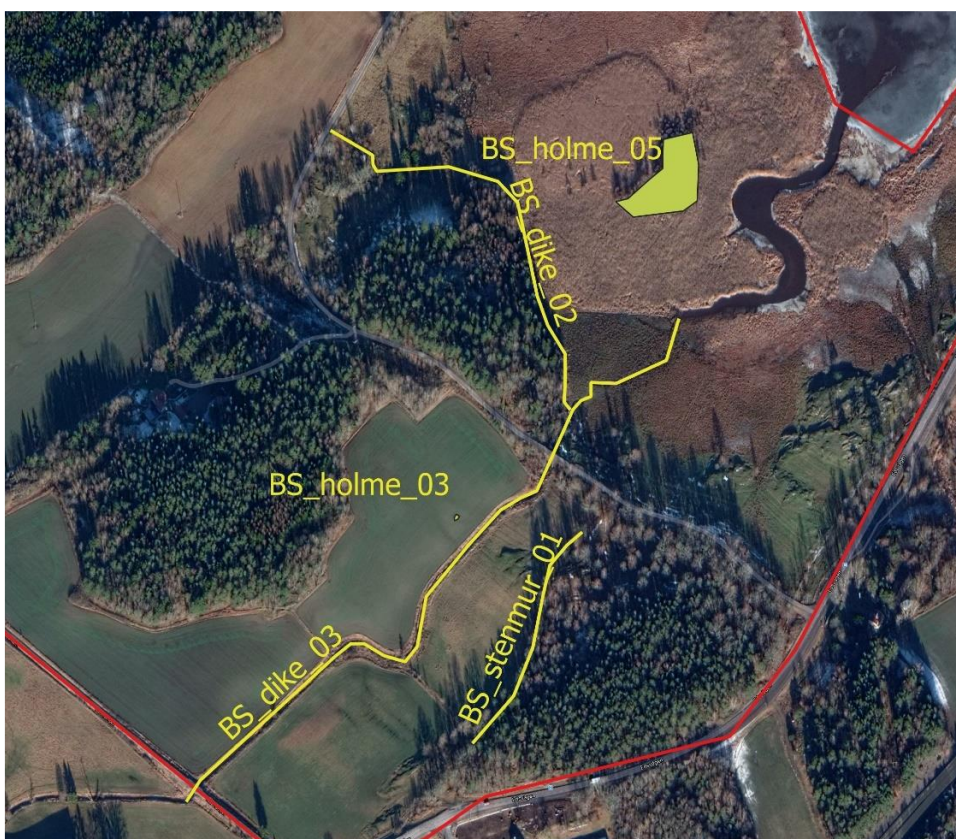
Det norra alternativet angränsar till områden med höga, påtagliga och vissa naturvärdesklasser. Det södra alternativet angränsar till och kommer gå genom områden som klassats att ha påtagligt och visst naturvärde. Området söder om den södra vägsträckningen har inte inventerats och därför går det inte att säga vilka naturvärden som skulle påverkas av exploateringen. Naturvärdena som har klassats kommer att påverkas av att en bredare bilväg byggs genom området.

Vid inventeringen hittades ett flertal biotopskyddsobjekt i jordbruksmark, i form av dike, åkerholmar och stenmur. Biotopskyddsobjekten innebär i sig åtminstone ett visst naturvärde. Vid eventuell kommande påverkan på biotopskyddade objekt krävs dispens från länsstyrelsen. Vid exploatering som påverkar dessa krävs särskilda skäl och kompensation för de påverkade objekten. Till exempel kan biotopskyddsobjekten flyttas till lämplig plats i landskapet där de återuppförs för att kompensera för den ekologiska funktion som de utgör.

Båda vägalternativen går genom identifierade biotopskyddsobjekt, framförallt berörs diken.

Figur 11 Biotopskyddsobjekt i den västra delen, Naturvärdesinventering Öxnered Stommen

Figur 12 Biotopskyddsobjekt i den östra delen, Naturvärdesinventering Öxnered Stommen

Konsultens uppdrag var även att bedöma behov av fördjupade artinventeringar. Inventeringar som föreslås är groddjursinventering i områdets vattensamlingar, fågelinventering i hela området samt fördjupad växtinventering med avseende på invasiva arter. Dessa artinventeringar är redovisade nedan.

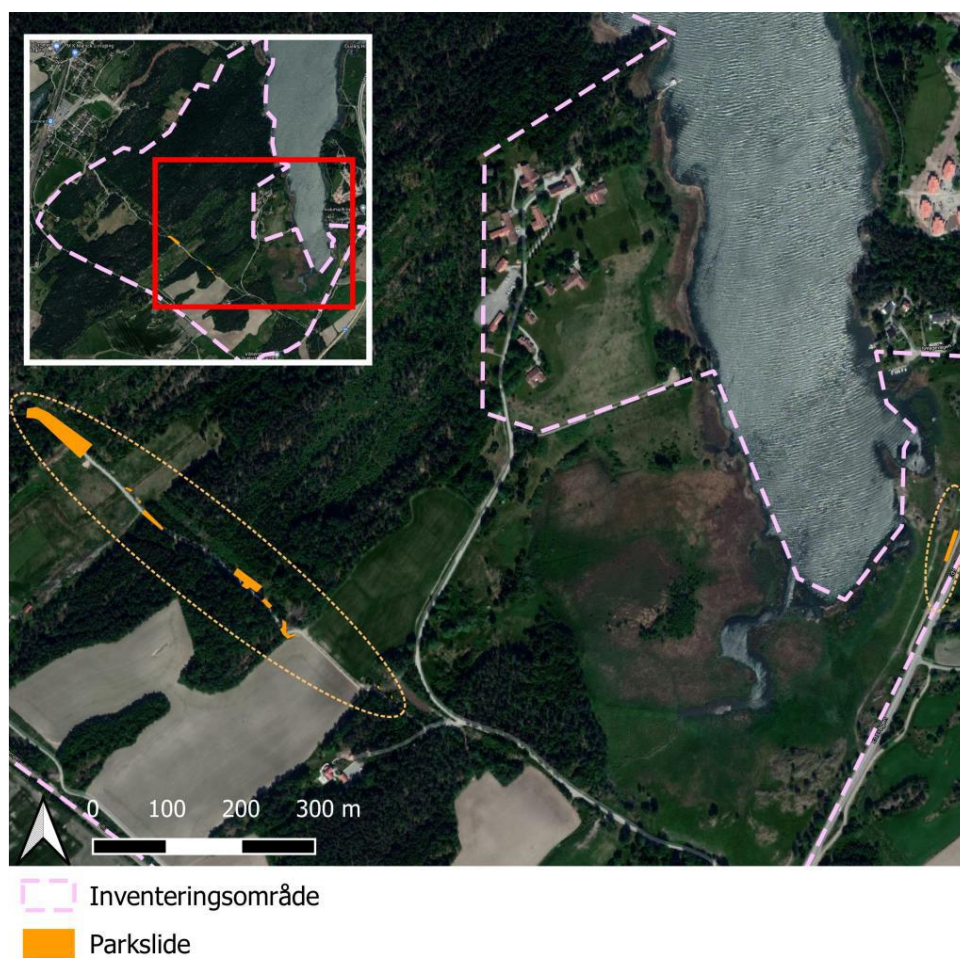
Inventering av fåglar, groddjur och invasiva växter i Öxnered/Brätte

Hur en väg genom området slutgiltigt ska dras bör beslutas efter att allt kunskapsunderlag finns på plats, i enlighet med skadelindringshierarkin (se 2.10). Som förutsättningslös utgångspunkt utifrån de två förslagen rekommenderar dock rapportförfattarna det södra alternativet framför det norra. Utifrån befintlig kunskap om livsmiljöer och naturvärden spås det södra alternativet medföra mindre negativa effekter eftersom vägdragningen:

- tangerar färre utpekade naturvärdesobjekt
- tangerar färre utpekade landmiljöer för fåglar
- undviker identifierad groddjurslokal och omgivande livsmiljöer
- ligger med större avstånd från sjön och de värdefulla livsmiljöerna runt denna, vilket medför mindre störningar i form av buller, ljus, föroreningar, etc.
- bidrar i mindre grad till landskapets fragmentering.

Hänsyn har inte tagits till eventuella naturvärden söder om det södra alternativet, vilket skulle kunna komma att påverka rekommendationen.

Inventeringen visar att parkslide förekommer inom områden som berör båda vägsträckningar. Invasiva arter behöver hanteras vid exploatering.

Figur 13 Förekomst av invasiva främmande växter inom inventeringsområdet, Inventering av fåglar, groddjur och invasiva växter i Öxnared/Brätte

Figur 14 Bild på parkslide i området, 2025-07-10.

Artskyddsutredning för fåglar inom Öxnered/Brätte

Påverkan på fågellivet av de föreslagna vägalternativen bedöms som närmast obetydlig. Bland de mest känsliga arterna som berörs hör duvhök, spillkråka, mindre hackspett, rosenfink, kornknarr och tofsvipa.

Det södra vägalternativet bedöms som det bättre alternativet på grund av att ingreppen i biotoperna öppet dike, bryn mot åkermark och tallskog bedöms som försumbara, dels för att intrånget i den öppna gräsmarken är av mindre betydelse för fågellivet jämfört med intrånget i den halvöppna betesmarken som det norra vägalternativet skulle ta i anspråk. Det södra alternativet skulle även ianspråkta en mindre andel av blandskogen inom utredningsområdet jämfört med det norra.

Båda vägalternativ följer delvis redan befintliga vägar vilket innebär att ytterligare påverkan på berörda biotoper blir mycket liten. Att båda vägalternativens dragningar föreslagits i kanterna av de olika biotoperna är fördelaktigt då detta undviker ytterligare kanteffekter och fragmentering och därmed bidrar till att ingreppen blir närmast försumbara.

Inget av vägalternativen bedöms aktualisera förbudet i ASF 4 § 4 så länge inte ytterligare ingrepp som tar mark i anspråk utförs som kan leda till att kumulativa effekter uppstår.

Groddjursinventering inom Öxnered/Brätte

Av de två framtagna förslagen till vägdragning från Öxnered till Brätte rekommenderas kommunen att gå vidare med det södra alternativet. Båda alternativen riskerar dock att påverka groddjur i området, men det södra alternativet i mindre omfattning. Exempelvis ligger två småvatten med högt värde (klass 1) inom påverkansområdet för det norra alternativet.

2.4.2 Slutsatser

Inventeringarna har utförts för hela området och behandlar påverkan gemensamt. Dock har området söder om den södra vägsträckningen inte inventerats och därför går det inte att säga vilka naturvärden som skulle påverkas av exploateringen.

Alla genomförda inventeringar visar att det södra alternativet skulle ha mindre påverkan på naturvärdena än det norra alternativet. Det norra alternativet angränsar till områden med höga, påtagliga och vissa naturvärdesklasser. Det södra alternativet angränsar till och går genom områden som klassats att ha visst och påtagligt naturvärde (Naturvärdesinventering Öxnered Stommen). Det södra alternativet tangerar färre naturvärdesobjekt och utpekade landmiljöer för fåglar och det ligger med större avstånd från de värdefulla livsmiljöerna som finns runt Vassbotten (Inventering av fåglar, groddjur och invasiva växter i Öxnered/Brätte).

Båda vägalternativ går genom identifierade biotopskyddsobjekt, har förekomst av invasiva arter och riskerar att påverka groddjur i området. I det södra alternativet är risken att påverka groddjur mindre.

Vid exploatering rekommenderas att biotopskyddsobjekten flyttas till lämplig plats i landskapet där de återuppförs för att kompensera för den ekologiska funktion som de utgör. En handlingsplan för hantering av invasiva arter behöver tas fram i projektet.

2.5 Kommunens styrdokument

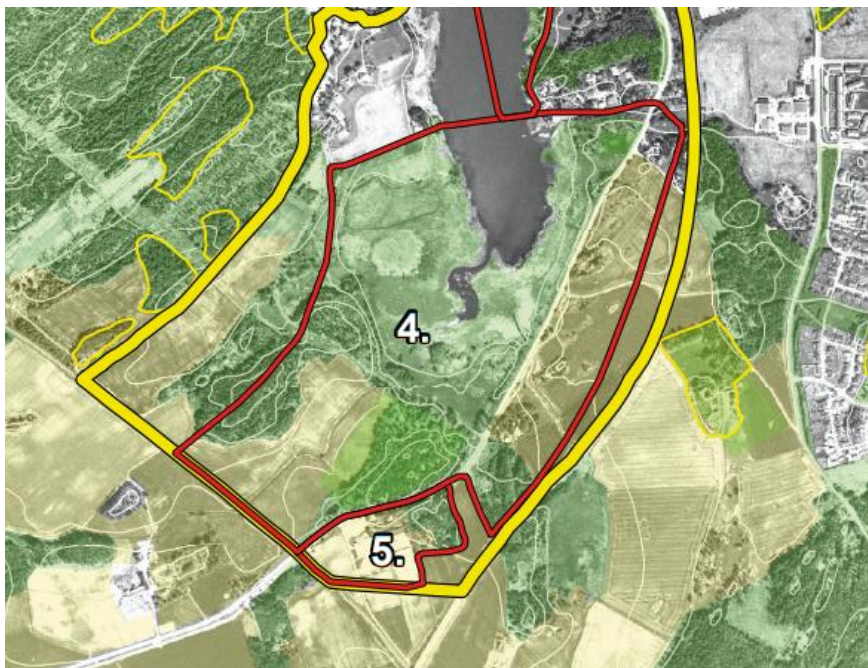
I yttrandena lyfts kommunens Grönplan och Naturvårdsstrategi som styrdokument som kan stå i konflikt med de föreslagna sträckningarna.

Kultur- och fritidsnämnden (2024-09-24 § 68) lyfter i sitt yttrande att av kartan att döma kan flertal av de utpekade grönområdena i Grönplan Vänersborg komma att påverkas av en förläggning av "Brättelänken", utifrån de båda föreslagna alternativen.

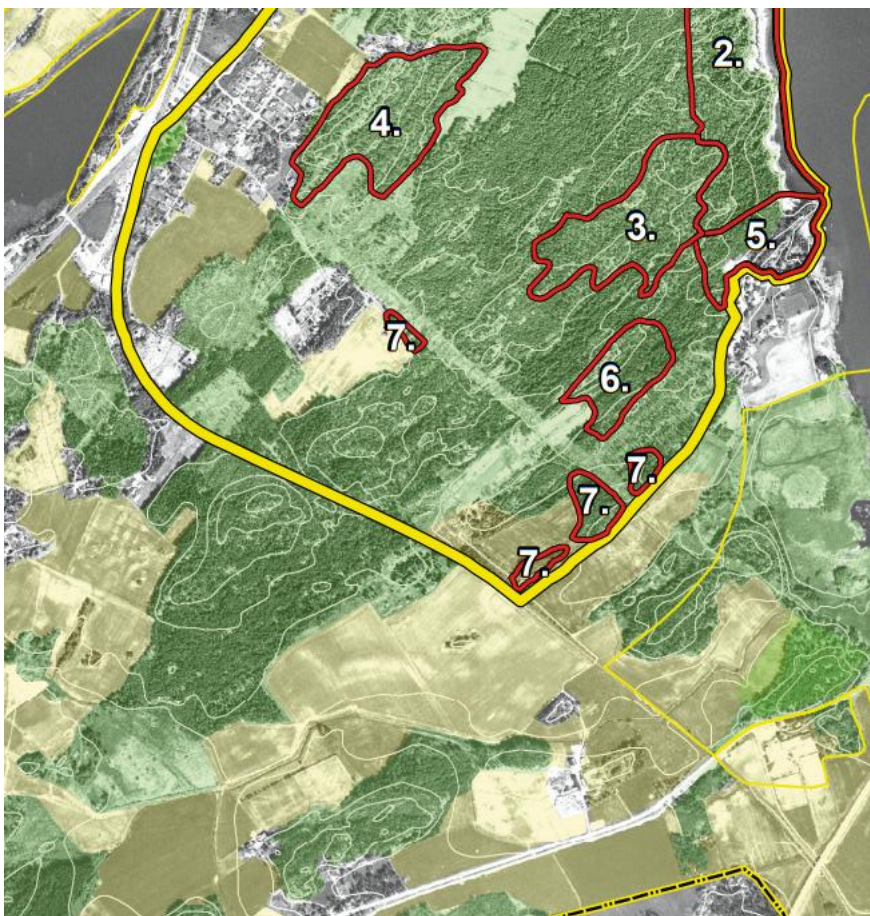
Miljö- och hälsoskyddsnämnden (2024-06-12 § 23) lyfter i sitt yttrande att den norra vägdragningen föreslås gå genom ett område som i kommunens naturvårdsstrategi, antagen av kommunfullmäktige i maj 2023, är utpekat som prioriterat område för områdesskydd (Brätte och Vassändaviken) i syfte att trygga viktiga natur- och friluftsvärden i kommunen. Denna konflikt framgår inte av utredningen.

2.5.1 Grönplan

I Grönplan Vänersborg beskrivs de dåvarande (2008) förutsättningarna för grönstrukturen i kommunen både översiktligt och mer detaljerat. Vidare finns en övergripande analys av hur grönstrukturerna kan utvecklas samt strategier för bevarande av befintliga värden. Vägdragningarna angränsar och har koppling till utpekade områden i Brätte/Korseberg och Skaven.

Figur 15 Utklipp från området Brätte och Korseberg, Grönplan

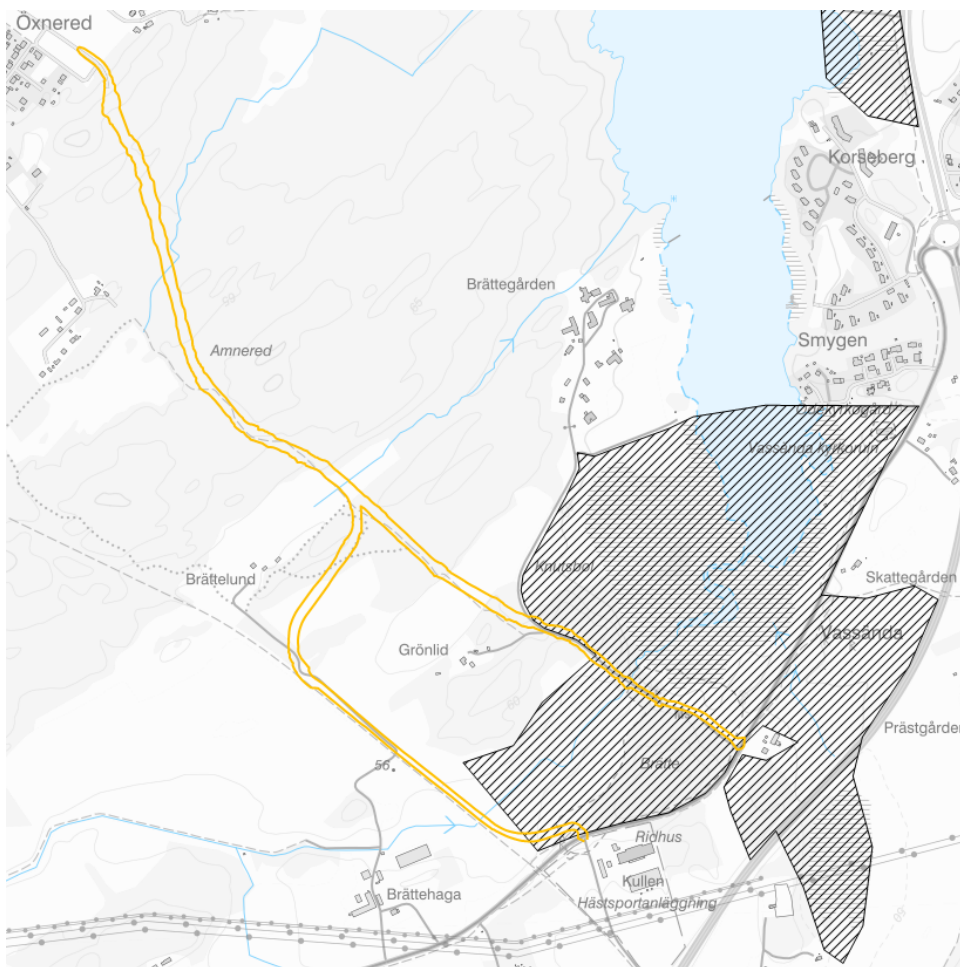
Figur 16 Utklipp från området Skaven, Grönplan

Grönplanen beskriver bland annat att det i södra Skavenområdet, där båda vägalternativen passerar, finns några åkerholmar där det är rikt med lövträd samt blommande buskar. I området längst västerut står en vidkronig ek (7).

I grönplanen finns ett antal strategier för grönområdena i området. Bland annat står det att stor hänsyn ska tas till ridsportens intressen och att man ska ta stor hänsyn till områdena med naturvärden vid exploatering då de blir värdefulla som närnatur inom bebyggelsen. Det står även att Brättes gamla stad ska vårdas och att Vassändavikens strandängar behöver hållas öppna genom bete och slåtter för att natur- och kulturvärdena i området ska bestå.

2.5.2 Naturvårdsstrategi

I Naturvårdsstrategin (KF 2023-05-17 § 73) görs ett ställningstagande då Brätte med Vassändaviken pekas ut som prioriterat för områdesskydd för att trygga viktiga natur- och friluftsvärden i kommunen. Det norra vägalternativet går genom det utpekade området och det södra skär av områdets södra spets. I den utredning för skyddsvärd natur som genomfördes i samband med att Naturvårdsstrategin togs fram skriver man att intressekonflikter mellan det utpekade området och Brättelänken behöver hanteras när man utreder naturreservat. Arbetet med att utreda naturreservat för platsen har ännu inte påbörjats och därför behöver intressekonflikten hanteras när sträckningen för Brättelänken beslutas.

Figur 17 Naturvårdskartan, utredningsområde skyddsvärd natur (skrafferat)

2.5.3 Slutsatser

Båda vägalternativen riskerar att påverka värden som pekats ut i grönplanen.

Det norra alternativet går genom Brätte med Vassändaviken som i naturvårdsstrategin pekats ut som prioriterat för områdesskydd för att trygga viktiga natur- och friluftsvärden i kommunen. Att bygga i det norra alternativet skulle gå mot detta och det södra alternativet skulle ta en mindre del av ytan i anspråk.

2.6 Strandskydd

Byggnadsnämnden (2024-06-18 § 74) lyfter i sitt yttrande att beskrivningar och bedömningar saknas utifrån påverkan på strandskydd.

Syftet med strandskyddet är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för växt- och djurlivet. Vid Vassbotten är strandskyddet utvidgat till 300 meter från strandlinjen, se Figur 18.

Figur 18 Länsstyrelsens kartering av strandskydd 2022

I miljökonsekvensbeskrivningen till fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön beskrivs översiktligt hur utbyggnad i det norra alternativet skulle påverka strandskyddet. Där förmedlas att förslaget skulle innebära en sträcka inom strandskydd där vägen breddas och en gång- och cykelväg också anläggs. En bäckravin behöver passeras och det kan innebära breddning av befintlig bro eller kompletterande bro i närheten. Strävan bör vara att minimera vägens påverkan på växt- och djurliv i Brätte. Bäckravinen är en miljö som behöver uppmärksammas särskilt i samband med projekteringen.

Miljökonsekvensbeskrivningen anger att eventuella skäl för dispens kan vara att platsen redan är ianspråktagen för väg eller att vägen tillgodoser ett angeläget intresse där lämplig lokalisering utanför strandskydd inte går att finna.

2.6.1 Slutsats

Endast det norra alternativet berörs av strandskydd. För exploatering krävs strandskyddsdispens, vilket prövas av byggnadsnämnden.

En initial bedömning av miljö- och byggnadsförvaltningen är att berört område är viktigt för såväl allmänhetens tillgång till strandområdet samtidigt som att det finns höga naturvärden. Det särskilda skäl som är tillämpligt är att vägen tillgodoser ett angeläget allmänt intresse där lämplig lokalisering utanför

strandskydd inte går att finna. Med tanke på de värden som området inrymmer för allmänheten och för djur och växtlivet och som skulle påverkas negativt av vägens byggande, behöver det vara tydligt att den norra alternativet sammantaget är betydligt lämpligare än det södra alternativet för att strandskyddsdispens ska kunna ges för den norra vägalternativet.

2.7 Jordbruksmarkens värden

Byggnadsnämnden (2024-06-18 § 74) lyfter i sitt yttrande att beskrivningar och bedömningar saknas utifrån jordbruksmarkens värden.

Enligt 3 kap. 4 § MB är jord- och skogsbruk av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

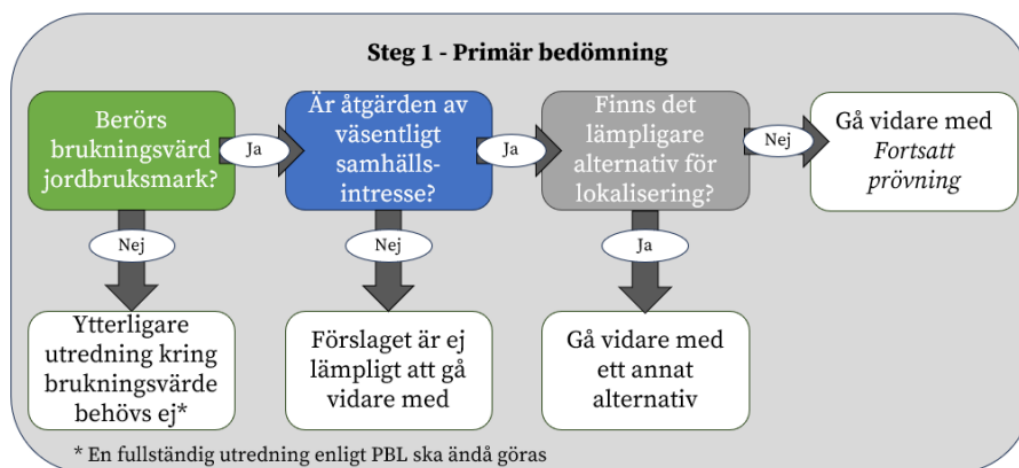

Figur 19 Jordbruksblock 2024: åker, permanent gräsmark och bete (Jordbruksverket). Marken där södra alternativet ansluter mot Edsvägen används idag som betesmark av Brätte ridkola.

2.7.1 Riktlinje för hållbar hushållning med jordbruksmark

I kommunens *Riktlinje för hållbar hushållning med jordbruksmark* beskrivs hur prövning enligt 3 kap. 4 § miljöbalken behöver göras inför kommunala beslut som innebär att jordbruksmark tas i anspråk. Nedan följer en bedömning och prövning utifrån riktlinjen.

Primär bedömning

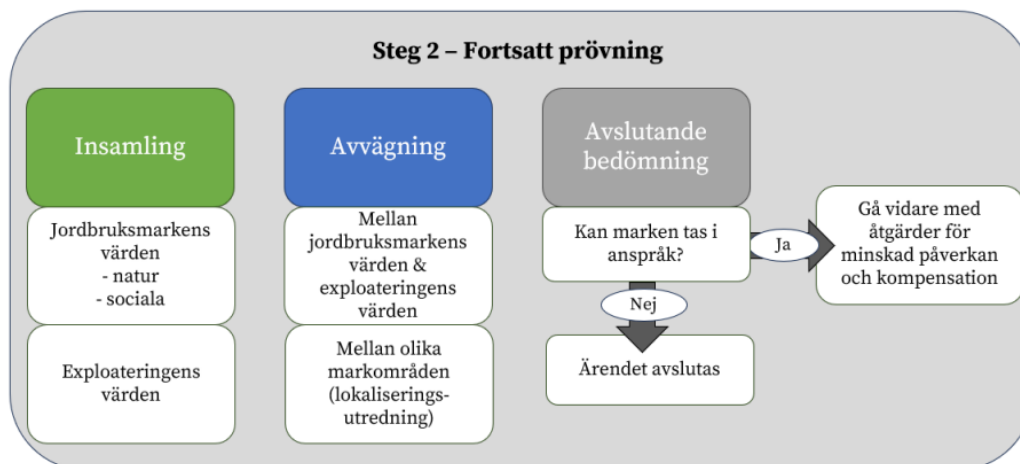

Brukningens värd jordbruksmark berörs i båda fall. Det norra alternativet går genom en åker som brukas. Det ligger en stig som bryter åkern där vägdragningen föreslås. Även om marken redan är bruten skulle en breddning av vägen ianspråkta delar av jordbruksmarken. Detsamma gäller det södra alternativet där vägen dessutom bryter åkermark (som i nuläget används som betesmark) där vägen svänger upp mot Öxnered. Med detta sagt följer båda vägar befintliga avbrott i jordbruksmarken och en anpassning har redan genomförts med hänsyn till jordbruksmarkens värden.

Åtgärden bedöms vara av väsentligt samhällsintresse. Vägen utgör strategiskt viktig infrastruktur som möjliggör byggandet av en ny stadsdel med nära koppling till tågstation i Vänersborgs kommun. Vägen har pekats ut i kommunens översiktsplan och behovet av vägen lyfts i planprogrammet för Skaven. Brättnelänken kommer att utgöra räddningstjänstens huvudsakliga tillfartsväg till det nya bostadsområdet i Skaven/Öxnered.

För norra alternativet finns inte något lämpligare alternativ för lokalisering då den utgår från en befintlig stig där jordbruksmarken är bruten. För södra alternativet kan en dragning väster om modellflygklubben övervägas. Vägalternativen har tagits fram schematiskt och troligtvis går det att dra vägen väster om modellflygklubben. Det finns en risk att den alternativa dragningen blir dyrare på grund av topografin. Dessutom har skogsområdet ett visst naturvärde enligt genomförd NVI. Det finns dock ingen alternativ lokalisering som helt undviker jordbruksmark.

Sammantaget krävs en fortsatt prövning för att gå vidare med projektet i båda fall.

Fortsatt prövning

All jordbruksmark som påverkas brukas idag som åkermark förutom den mark där det södra alternativet ansluter till Edsvägen. Den används istället som betesmark för hästar av Brätte ridskola. Därmed finns sociala värden kopplade till marken. Det norra alternativet angränsar till och ianspråk tar delar av betesmarken vid Vassändaviken. Vassändavikens strandängar hålls idag öppna genom bete och slåtter och har höga naturvärden enligt genomförd NVI (se 2.4.1).

Exploaterings höga värde som väsentligt samhällsintresse och nödvändig infrastruktur för att genomföra kommunens utbyggnadsplaner bedöms väga högre än jordbruksmarkens värden i båda alternativen.

Anpassningar till jordbruksmarkens värden har gjorts i de föreslagna vägdragningarna. Det går inte att hitta en lokalisering som går helt på skogsmark utan man får istället gå vidare med det alternativ som ger minst påverkan. Det bedöms inte vara någon större skillnad i påverkan mellan de båda alternativen. Om kommunen väljer att gå vidare med södra alternativet bör man se på möjligheten att dra vägen väster om modellflygklubben. Man bör titta på hur den ianspråktagna jordbruksmarken kan kompenseras och hur skadan kan minimeras under detaljprojekteringen.

2.7.2 Slutsats

Brukning av jordbruksmark berörs i båda vägalternativ. Det södra alternativet ianspråk tar lite mer brukad jordbruksmark än det norra men den brukade markens sociala- och naturvärden bedöms vara större i norra alternativet. Anpassningar till jordbruksmarkens värden har gjorts i de föreslagna vägdragningarna i och med att vägalternativen till största del ligger där jordbruksmarken redan är bruten.

Exploaterings höga värde bedöms väga högre än jordbruksmarkens värden i båda alternativen och därför bedöms marken kunna tas i anspråk.

Man bör titta på hur den ianspråktagna jordbruksmarken kan kompenseras och hur skadan kan minimeras under detaljprojekteringen, till exempel genom att undersöka om det södra alternativet kan dras väster istället för öster om modellflygklubben.

2.8 Berörda verksamheter

Kultur- och fritidsnämnden (2024-09-24 § 68) lyfter att det är av stor vikt att lyssna till verksamheterna som berörs i sitt yttrande. Brätte ridskola och Brättehaga gård KB har hörts i den tidigare utredningen, båda verksamheter förordar det norra alternativet med hänvisning att det södra alternativet skulle inkräkta på betesmark och jordbruksmark.

Utöver dessa två är även Modellflygklubben och Brättegården verksamheter som kan påverkas av den nya väglänken.

2.8.1 Modellflygklubben

Föredrar det norra alternativet framför det södra eftersom det gör mindre intrång i området som används för att flyga. Start- och landningsbanan påverkas ej av förslagen men lufrummet ovanför omgivande fält påverkas.

Det främsta medskicket från modellflygklubben är att vägen gärna får gå norr om den befintliga cykelvägen i norr, så långt från klubbstugan som möjligt.

Oavsett vilket vägval som görs kommer modellflygklubben påverkas negativt då det utgör en olycksrisk att flyga över en väg.

2.8.2 Brätte ridskola

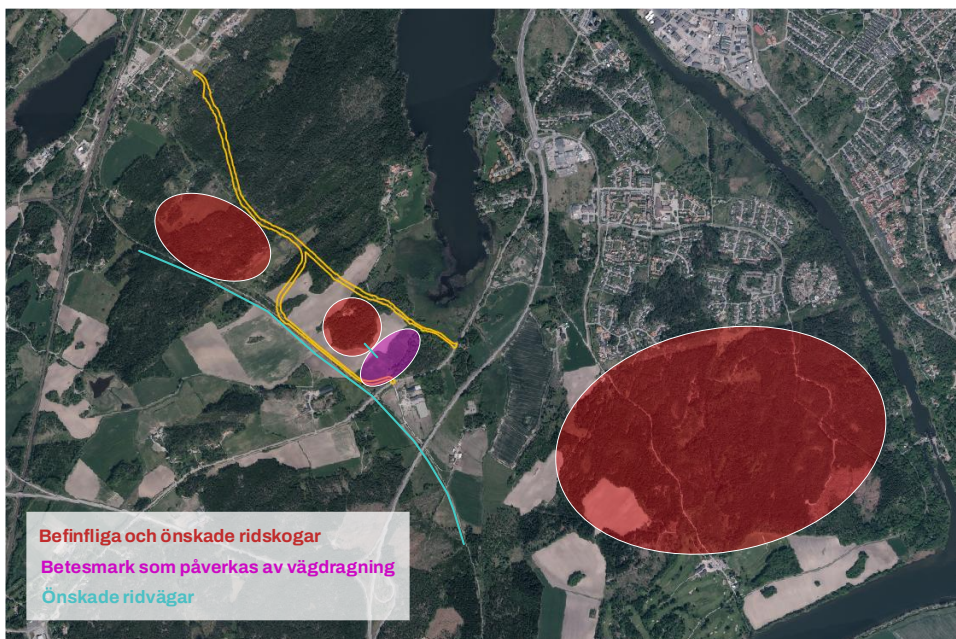
Eftersom alternativet att anlägga vägen i södra läget och cykelväg i norra läget har tillkommit hördes Brätte ridskola på nytt. Idag används cykelvägen i norra alternativet som ridväg. Ridskolan arrenderar den betesmark som det södra vägalternativet skär igenom i sin anslutning till Edsvägen.

För verksamheten så är det viktigt att kunna variera utbildningen, både för elever och hästar. Det innebär ett varierat underlag med tillgång till exempelvis grus, skog och ridbana. Ridskolan har behov av tillgång till skogsområden både mindre i närheten av ridskolan och större områden för längre ridturer. Idag används Brätteskogen och Öxneredsskogen i verksamheten. Flera av skogsområdena runt om ridskolan innehåller skyltar med ”ridning förbjuden”, det finns ett behov av en översyn av tillgängliga områden för ridning.

Trafiksäkerhetsaspekten är mycket viktig eftersom det rör sig många barn och hästar i området. Den eventuella fyrvägs korsningen vid Edsvägen som det södra alternativet ger ses på med oro. Något positivt med vägbygget vore om det innebar att kollektivtrafikförsörjningen till området blev bättre då många barn besöker verksamheten regelbundet.

Eventuella åtgärder som kan kompensera vägdragningarnas påverkan på verksamheten är om en ridväg anläggs längst med banvallen. Det skulle ta bort behovet av att korsa vägen (vägen under den befintliga bron kan användas) samt tillgängliggöra Öxneredsskogen för verksamheten på ett bättre sätt. Om en ridväg byggs längs vägen föreslår trafikskolan att ett staket byggs mellan vägen och ridvägen. Eftersom det finns krav på att hästarna ska ha betesmöjligheter behöver den betesmark som verksamheten arrenderar idag ersättas eller kompenseras för om man går vidare med det södra alternativet. En ökad tillgång till Onsjöskogen skulle underlätta längre ridturer.

Det är viktigt att ridvägarna och betesmarkerna är tillgängliga för ridskolan även under byggskedet.

Figur 20 - Skiss utifrån Brätte ridskolas behov och önskemål om kompensation

2.8.3 Brättegården

SIS-hemmet Brättegården har getts möjlighet att yttra sig men har inte återkommit med något svar.

2.8.4 Slutsatser

De hörda verksamheterna (modellflygklubben, Brätte ridskola och Brättehaga gård KB) föredrar det norra alternativet framför det södra, även om båda alternativ påverkar befintlig verksamhet.

Modellflygklubben framför att vägen gärna får gå norr om den befintliga cykelvägen i norr, så långt från klubbstugan som möjligt.

Verksamheten på Brätte ridskola påverkas kraftigt av de föreslagna planerna, framförallt det södra alternativet. En ny väglänk skulle kräva kompenserande åtgärder för verksamheten, så som förbättrad tillgång till andra skogsområden, ersättning för förlorad betesmark och/eller ny ridväg längs med banvallen.

2.9 Påverkan framtida bebyggelse

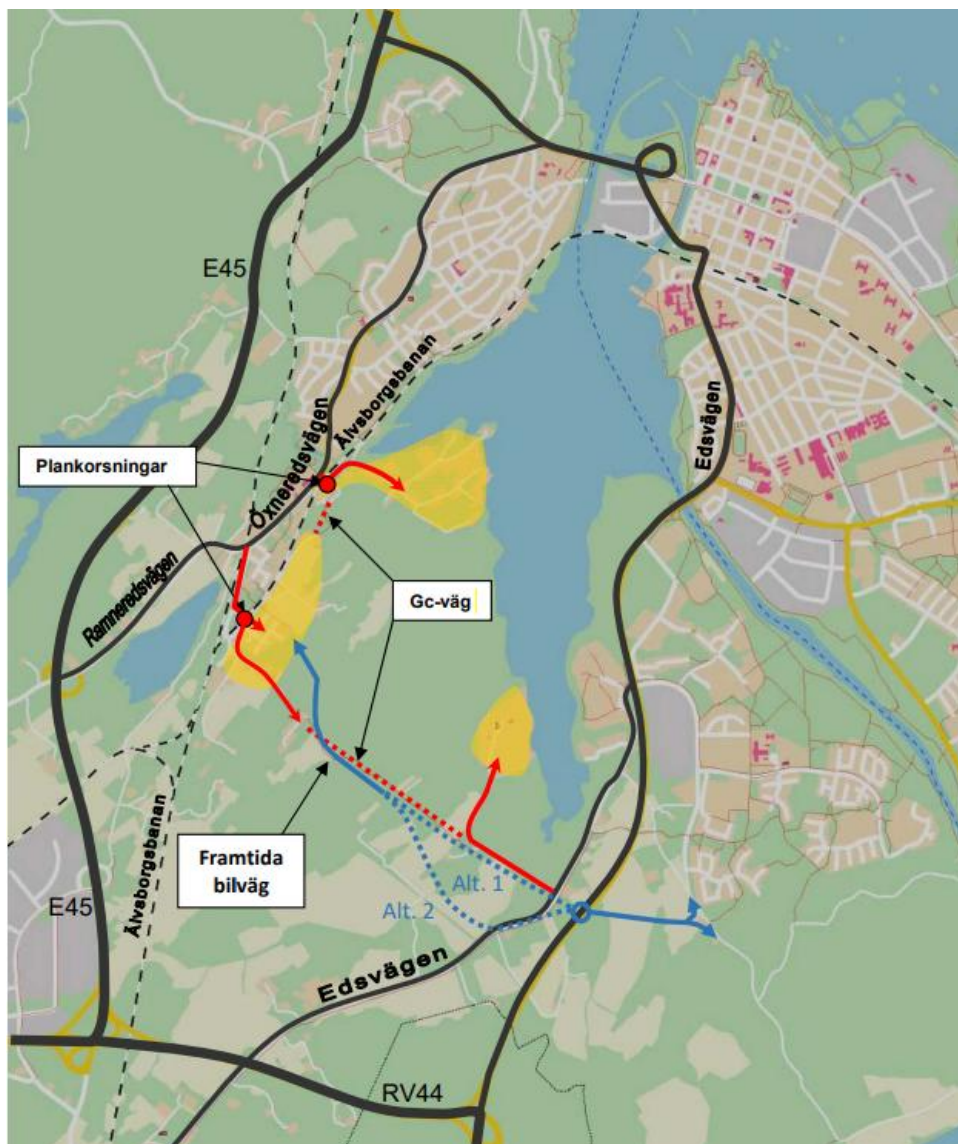
Byggnadsnämnden (2024-06-18 § 74) lyfter i sitt yttrande att beskrivningar och bedömningar saknas utifrån påverkan på framtida bebyggelse.

I sitt yttrande skriver byggnadsnämnden (2024-06-18 § 74) att det utifrån landskapssynpunkt finns fördelar med att välja det norra alternativet framför det södra. Det norra alternativet skulle troligtvis upplevas som ett mer naturligt vägalternativ.

2.9.1 Planprogram Skaven och delar av Öxnered

Behovet av vägen beskrivs i planprogrammet för Skaven. Där föreslås bilvägen gå i antingen det norra eller södra läget och den befintliga gång- och cykelvägen i det

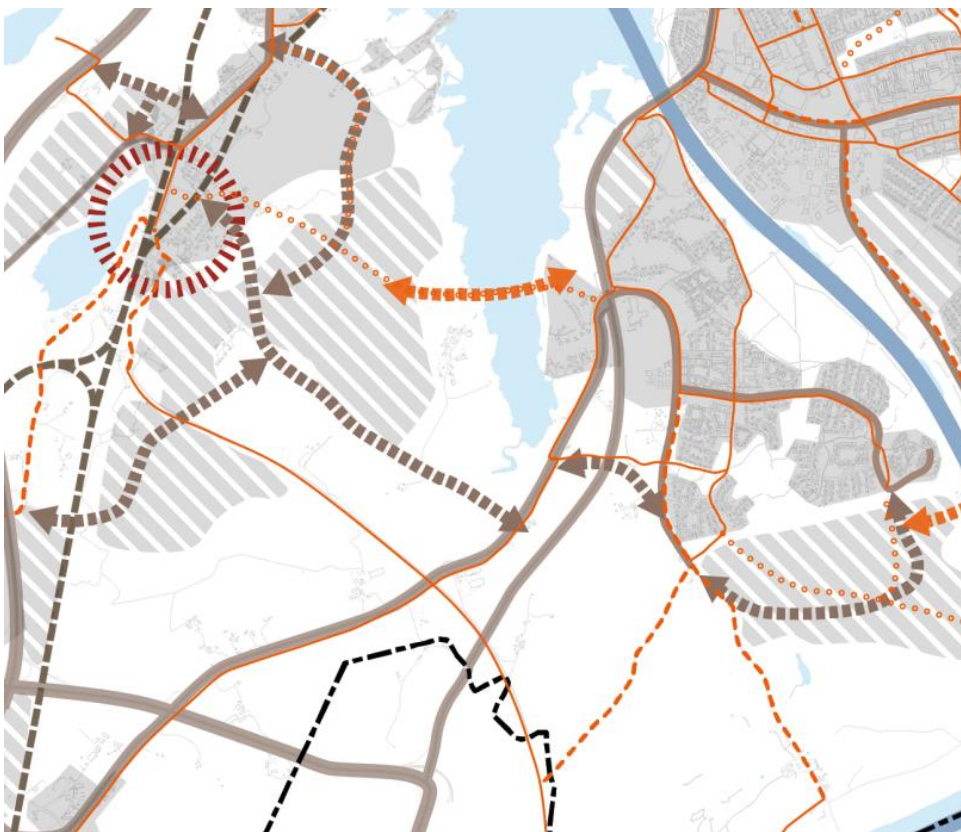
norra läget pekas ut. Idag används den grusade gång- och cykelvägen främst som ridväg.

Figur 21 - Från planprogram Skaven och delar av Öxnered (2016)

2.9.2 Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön

Vägens strategiska vikt och kopplingar mot utbyggnadsområdena i Skaven och Onsjö lyfts i den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg-Vargön. Enligt översiktsplanen ger vägen både förbättrad tillgänglighet till Öxnereds tågstation och avhjälper trafikbelastning på Öxneredsvägen-Djupedalsvägen. I förhållande till Onsjö lyfts perspektivet att en mer direkt koppling mellan Onsjö och Öxnered bland annat skulle förbättra möjligheterna för busstrafiken. Brättelekens framtida koppling mot Onsjö är utritad i översiktsplanen.

Figur 22 – Klipp från Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön: Utredningsdel (s. 46)

2.9.3 Överföringsledning Överby-Uddevalla

Västvatten planerar för en ny överföringsledning för vatten mellan Överby och Uddevalla. Ledningen kommer att dras i anslutning till Brättnelänken. Projektet behöver samordnas vid planering och byggnation. För att undvika avstängning av vägen vid eventuell vattenläcka bör vägen anläggas utanför ledningsrätten.

2.9.4 Slutsatser

Även om det norra alternativet skulle upplevas som ett mer naturligt vägalternativ gör det inte så stor skillnad för bil och buss med en längre körväg. För gång och cykel, där vägens längd är mer avgörande, är det en fördel om den genaste vägen väljs vilket är det norra alternativet.

Vilken dragning man gör av Brättnelänken spelar ingen roll för fortsatt anslutning mot Onsjö eftersom anslutningen behöver göras via Edsvägen enligt slutsatsen som dragits i översiktsplanen.

I vidare planering och byggnation behöver samordning ske med Västvatten.

2.10 Skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfter även att utredningen saknar ett resonemang om behov av eventuella skyddsåtgärder och/eller kompensationsåtgärder avseende skyddade arter och naturvärden eller möjliga anpassningar och lösningar som skulle kunna möta de privata intressena, till exempel djurtunnlar, och som därmed kan ha stor påverkan på val av vägalternativ och kostnader.

2.10.1 Utpekade åtgärder

Naturvårdsstrategi

I kommunens naturvårdsstrategi finns riktlinjer för naturvärden vid planering och exploatering. Vid alla nivåer av naturvärden ska skyddsåtgärder så långt möjligt vidtas för att undvika negativ påverkan. Eventuell negativ påverkan bör kompenseras med åtgärder som motsvarar minst det värde som påverkas eller förloras.

Ekologiska kompensationsåtgärder kan bli aktuella i de fall skyddsåtgärder inte är tillräckliga för att undvika eller minimera negativ påverkan på naturvärden och viktiga ekosystemtjänster. Krav på olika kompensationsåtgärder kan ställas med stöd av miljöbalken, till exempel vid intrång i biotopskydd eller påverkan på skyddade arter. Utöver detta kan man använda sig av frivillig kompensation för att kompensera för förlorade värden vid exploatering och för att återskapa eller förstärka viktiga ekosystemtjänster.

Inventering av fåglar, groddjur och invasiva växter i Öxnared/Brätte

Rapporten från inventeringen avslutas med rekommendationer för det fortsatta arbetet och börjar med en redovisning av skadelindringshierarkin:

1. Skador ska undvikas genom god planering.
2. Risken för skador ska minimeras genom hänsynstagande och skyddsåtgärder.
3. Skador som uppkommit efter steg 1–2 ska återställas så långt det är möjligt.
4. Kvarstår skada efter steg 1–3 ska den kompenseras för på annan plats.

Det rekommenderas att det fortsatta arbetet fokuserar på punkterna ovan. Specifikt rekommenderas att en handlingsplan upprättas för att motverka parkslidens framfart. Detta bör göras för att förhindra vidare spridning och medföljande negativa konsekvenser på den biologiska mångfalden. I dagsläget förekommer arten inom två tydligt avgränsade områden och i ett antal som kan anses hanterbart, varför insatser bör vara skyndsamma.

Handlingsplan för invasiva arter

Kommunen tog fram en handlingsplan för kommunens interna arbete mot invasiva främmande arter i ett LONA-projekt som pågick 2024-2025. Handlingsplanen riktar sig till tjänstepersoner inom kommunen (främst samhällsbyggnadsförvaltningen) som arbetar med bekämpning av invasiva främmande arter på kommunal mark.

Bestånd och jordmassor förorenade med parkslide som berörs av projektet behöver tas om hand och hanteras inom projektet, detta inkluderar även risker för spridning. En separat handlingsplan för projektets hantering bör tas fram och sedan arbetas in i projektering och i förfrågningsunderlag.

Artskyddsutredning för fåglar inom Öxnered/Brätte, Vänersborgs kommun

I artskyddsutredningen presenteras ett antal föreslagna skyddsåtgärder som behöver vidtas i det fortsatta arbetet:

- Bevara grova ädellövträd och hålträd då dessa är av stor betydelse för flera fågelarter.
- Bevara äldre, grova tallar.
- Bevara stående död ved i så hög utsträckning som möjligt.
- De träd som avverkas rekommenderas att placeras på en solbelyst yta inom utredningsområdet som en faunadepå.

Avverkning, schaktning och byggnation undviks helt under fåglarnas häckningsperiod, 20 mars – 20 augusti. Detta för att undvika att skada eller döda individer eller att störa dem under häckningen (ASF 4 § 1 & 2).

Vägområdet inom öppna gräsmarker frösås med fördel med inhemska, lokalt lämpliga växtsamhällen och inte fröblandningar för gräsmattor. Detta för att bibehålla kvaliteter i betesmarker och gräsmarker så långt som möjligt.

Kommentarer angående fladdermöss inför planerad ny väg längs sträckan Öxnered-Brätte, Vänersborgs kommun

I kommentaren angående fladdermöss finns följande rekommendationer:

- I det fall eken som utgör ett grovt hålträd inom södra alternativet ska tas ner ska detta göras vintertid och fladdermusholkar sättas upp som kompensation.
- Ljusavskärmade armatur med nedåtriktat ljus och eventuellt lägre ljusstyrka ska användas vid installation av ny belysning längs bilvägar samt gång- och cykelvägar.
- Bevara i möjligaste mån vegetation längs berörda vattendrag och i brynzoner.

Naturvärdesinventering Öxnered Stommen

I naturvärdesinventeringen skrivs följande angående biotopskydd: Vid eventuell kommande påverkan på biotopskyddade objekt krävs dispens från länsstyrelsen. Vid exploatering som påverkar dessa rekommenderas att biotopskyddsobjekten flyttas till lämplig plats i landskapet där de återuppförs för att kompensera för den ekologiska funktion som de utgör.

2.10.2 Slutsatser

Påverkan på skyddade och fridlysta arter och biotoper och behov av skydds- och kompensationsåtgärder utreds närmare i samband med detaljprojektering och framtagande av miljökonsekvensbeskrivning. De inventeringar som genomförts ger en vägledning i vilka åtgärder som kan bli aktuella för vilken sträcka, men behöver utredas ytterligare.

Särskilda åtgärder kan behövas i relation till fåglar, fladdermöss och groddjur. Med bakgrund i de naturvärden som finns i de olika sträckningarna (se 2.4) kan man utgå från att det norra alternativet skulle kräva större insatser än det södra.

2.11 Ekonomisk kalkyl

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (2024-06-12 § 23) lyfter att kostnadsredovisningen på sidan 12 i Trivectors utredning är bristfällig (sid 110 i Vägval Brättelänken). Kostnader för arkeologisk undersökning för norra alternativet saknas för sträckan vid Brätte. Detta medför att en rättvis viktning av de olika vägalternativen inte är möjlig.

Trivectors kalkyl använder samma bedömda kostnad per vägmeter för de olika alternativen, 15 000-17 500 kr/m (2017). Eftersom det södra alternativet ger en längre vägsträcka blir också det södra alternativet dyrare.

2.11.1 Norra alternativet

Enligt Trivectors kalkyl från 2017 bedöms totalkostnaden för norra vägsträckningen bli 31,7-37,5 miljoner kr. Uppräknat med index (feb 2026) blir detta 46,2-54,6 miljoner kr.

Eftersom det troligtvis skulle kräva en rättsprocess i Mark- och miljödomstolen (se 2.2 Riksintresse kulturmiljö Brätte-Vassända) kan man räkna med både höga utredningskostnader och rättskostnader för det norra alternativet.

Den norra vägdragningen skulle kräva en fullskalig arkeologisk utgrävning där man först gör en provgrävning (kostnadsuppskattning 100 000 kr³) och sedan en arkeologisk utgrävning (kostnadsuppskattning 1-4 miljoner kr⁴).

En miljökonsekvensbeskrivning för hela sträckan behöver tas fram (troligt av konsult). Det tillkommer även kostnader för kompensationsåtgärder för biotopskyddobjekt, påverkan på groddjur, fladdermöss och fåglar. För att mildra skada på kulturmiljön skulle kompensationsåtgärder för detta också krävas.

Det tillkommer även kostnader för hantering av invasiva arter. Denna hantering skulle bli mer omfattande för det norra alternativet än det södra.

2.11.2 Södra alternativet

Enligt Trivectors kalkyl från 2017 bedöms totalkostnaden för södra vägsträckningen bli 34,6-40,9 miljoner kr. Uppräknat med index (feb 2026) blir detta 50,4-59,6 miljoner kr.

Det södra alternativet skulle kräva en sammanställande kulturmiljöutredning och en arkeologisk förundersökning på platsen, kostnad för detta uppskattas till 150 tkr. Det kan även krävas att kompensationsåtgärder genomförs för att mildra skadan på kulturmiljön.

Om man vid den arkeologiska utredningen för det södra alternativet ser att det är troligt att det finns fornlämningar på platsen för exploatering behöver man genomföra provgrävning (kostnadsuppskattning 100 000 kr⁵) och eventuell utgrävning (kostnadsuppskattning 1-4 miljoner kr⁶).

³ Kostnadsuppskattning gjord av byggnadsantikvarie

⁴ Kostnadsuppskattning gjord av Länsstyrelsen Västra Götaland

⁵ Kostnadsuppskattning gjord av byggnadsantikvarie

⁶ Kostnadsuppskattning gjord av Länsstyrelsen Västra Götaland

En miljökonsekvensbeskrivning för hela sträckan behöver tas fram (troligt av konsult). Det tillkommer även kostnader för kompensationsåtgärder för biotopskyddobjekt, påverkan på groddjur, fladdermöss och fåglar.

Det tillkommer även kostnader för hantering av invasiva arter. Denna hantering skulle bli mindre omfattande för det södra alternativet än det norra.

Det kommer även behövas kompenserande åtgärder för verksamheterna som påverkas av vägen, detta kommer också kräva ekonomiska resurser.

2.11.3 Slutsats

Det norra alternativet skulle troligt föra med sig en kostsam rättsprocess vilket gör kostnaden för utbyggnad av sträckan högre än för det södra alternativet. Man kan också utgå från att det norra alternativet ger högre kostnader för skydds- och kompensationsåtgärder i och med de höga naturvärdena på platsen.

3 Resultat och slutsatser

3.1 Samlad bedömning

Nedan redovisas en sammanfattning av lokaliseringsutredningen där resultaten från den ursprungliga utredningen redovisas tillsammans med kompletteringarna som tagits fram i denna utredning.

Färgerna indikerar vilken påverkan som vägalternativet får inom olika kategorier:

Ingen/mindre påverkan	Begränsad påverkan	Stor påverkan
-----------------------	--------------------	---------------

Kategori	Kommentar	Alt. norr	Alt. syd
Fornlämningar (Brätte Multikanalsradarundersökning, Fornsök och Nya fynd av stadslämningar i Brätte)	Båda vägalternativ ligger i anslutning till kända fornlämningar, det norra vägalternativet går genom ett större känt fornlämningsområde. Södra alternativet går genom lämningar från en boplatz där vägen föreslås ansluta mot Edsvägen. En arkeologisk utgrävning kan komma att behövas för båda alternativen. I det norra läget kan man utgå från att detta kommer att behövas medan en billigare arkeologisk utredning kan räcka för det södra alternativet.		
Utredning väster om Brätte. Arkeologisk utredning, Vänersborgs kommun och socken KU Arkeologisk rapport 2020:6 (VGR Förvaltningen för kulturutveckling)	Totalt grävdes 21 sökschakt, vilka allihop visade sig vara fyndtomma. Utöver sökschakten gjordes okulär undersökning utmed hela sträckan och angränsande område, varpå en sentida gårdesgård och en sentida stenformation påträffades. Eftersom undersökningen blev resultatlös finns det inga arkeologiska synpunkter gällande undersökningsområdet.		

Riksintresse kulturmiljövård Brätte-Vassända	Det norra vägalternativet går genom kärnvärdet för riksintresset. Det södra alternativet går genom en mindre del av riksintresseområdet och angränsar till området i övrigt. I granskningsyttrandet till FÖP Vänersborg-Vargön skriver länsstyrelsen att de bedömer att utbyggnad av befintlig vägsträckning genom riksintresset (norra alternativet) medför påtaglig skada på riksintresset och därmed bör utgå. Det södra alternativet gränsar till riksintresset och ska samrådaskommunstyrelsen i kommande process. Om kommunen går vidare med norra alternativet kommer länsstyrelsen troligt inte tillåta ingrepp i fornlämningen gamla Brätte. Då krävs överklagan till Mark- och miljödomstolen och vinst i målet för att fortsätta.		
Kommentarer ang fladdermöss inför planerad ny väg längs sträckan Öxnered-Brätte, Vänersborgs kommun (EnviroPlanning AB, 2023-04-30)	Eftersom det inte är någon stor väg som ska anläggas och då den till delar utgår från redan befintlig väg är barriäreffekten försumbar. Istället är det framförallt eventuell belysning längs med vägen som kommer utgöra en barriäreffekt för ljusskyende arter. Det förväntas finnas färre ljusskyende fladdermusarter inom området för södra alternativet jämfört med norra alternativet.		

Naturvärdesinventering Öxnered Stommen	Det norra alternativet angränsar till och riskerar att påverka områden med högre naturvärdesklasser än det södra. Båda vägalternativ går genom identifierade biotopskyddsobjekt.		
Inventering av fåglar, groddjur och invasiva växter i Öxnered/Brätte	Det södra alternativet rekommenderas framför det norra. Utifrån befintlig kunskap om livsmiljöer och naturvärden spås det södra alternativet medföra mindre negativa effekter än det norra.		
Groddjursinventering inom Öxnered/Brätte	Båda alternativen riskerar att påverka groddjur i området, men det södra alternativet i mindre omfattning.		
Artskyddsutredning för fåglar inom Öxnered/Brätte	Påverkan på fågellivet av de föreslagna vägalternativen bedöms som närmast obetydlig. Det södra alternativet bedöms som det bättre alternativet på grund av att ingreppen i viktiga biotoper bedöms som försumbara och för att intrånget i den öppna gräsmarken (södra alternativet) är av mindre betydelse för fågellivet jämfört med intrånget i den halvöppna betesmarken (norra alternativet). Södra alternativet ianspråktar en mindre andel av blandskogen inom utredningsområdet jämfört med norra alternativet.		

Kompensationsåtgärder	Påverkan på skyddade och fridlysta arter och biotoper och behov av skydds- och kompensationsåtgärder utreds närmare i samband med detaljprojektering och framttagande av miljökonsekvensbeskrivning. Med bakgrund i de naturvärden som finns i de olika sträckningarna blir utgångspunkten att det norra alternativet skulle kräva större insatser än det södra.		
Grönplan	Båda vägalternativen riskerar att påverka värden som pekas ut i grönplanen.		
Naturvårdsstrategi	Brätte med Vassändaviken är utpekad i Naturvårdsstrategin som prioriterat för områdes-skydd för att trygga viktiga natur- och friluftsvärden i kommunen. Det norra vägalternativet går genom det utpekade området och det södra alternativet tar en mindre del av ytan i anspråk.		
Strandskydd	Endast det norra alternativet berörs av strandskydd. Ur strandskyddssynpunkt området viktigt för såväl allmänhetens tillgång till strandområdet samtidigt som att det finns höga naturvärden. Med tanke på de värden som området inrymmer behöver det vara tydligt att den norra alternativet sammantaget är betydligt lämpligare än det södra alternativet för att strandskyddsdispens ska kunna ges.		

Jordbruksmarkens värden	Brukningsvärd jordbruksmark berörs i båda vägalternativ. Det södra alternativet ianspråktar lite mer brukad jordbruksmark än det norra men den brukade markens sociala- och naturvärden bedöms vara större i norra alternativet. Exploateringens höga värde bedöms väga högre än jordbruksmarkens värden i båda alternativen och därför bedöms marken kunna tas i anspråk.		
Vägutredning Öxnered, Trivector Traffic Rapport 2017:97	Trivector Traffic rekommenderar Vänersborgs kommun att gå vidare med alternativ Ridskolan (södra alternativet). Risken är mindre att tidsplanen påverkas pga. utgrävningar i kulturområdet. Anslutningsvägen bör så långt som möjligt integreras i de framtida bostadsområdena. Alternativen är analyserade utifrån kulturmiljö, kostnader och trafiksäkerhet.		
Påverkan framtida bebyggelse	Vägvalet gör ingen stor skillnad för bil och buss. För gång och cykel, där vägens längd är mer avgörande, är det en fördel om möjligheten att gå och cykla finns kvar i det norra alternativet. För den fortsatta anslutningen mot Onsjö spelar det ingen roll om norra eller södra alternativet byggs. Anslutningen behöver ändå göras via Edsvägen. I vidare planering och byggnation behöver samordning ske med Västvatten.		

Brätte ridskola	Föreningen förordar med bestämdhet det norra alternativet som inte kommer att inkräkta på betesmark (som det redan idag är brist på). En ny väglänk skulle kräva kompenserande åtgärder för verksamheten, exempelvis förbättrad tillgång till andra skogsområden, ersättning för förlorad betesmark och/eller ny ridväg längs med banvallen.		
Brättehaga gård KB	Brättehaga gård KB förordar med bestämdhet det norra alternativet med följande anledningar: En ny vägsträckning i södra alternativet kommer att ”skära av” den jordbruksmark som gården brukar idag. Förflyttningar av betesdjur kommer kraftigt att försvåras om en ny väg skapar en barriär mellan markerna som brukas. Det norra alternativet passar Brättehaga gård KB definitivt bäst.		
Modellflygklubben	Oavsett vilket vägval som görs kommer modellflygklubben påverkas negativt då det utgör en olycksrisk att flyga över en väg.		
Brättegården	Har erbjudits möjlighet att yttra sig men inte återkopplat.		
Ekonomisk kalkyl	Det norra alternativet skulle troligt föra med sig en kostsam rättsprocess vilket gör kostnaden för utbyggnad av sträckan högre än för det södra alternativet. Det norra alternativet ger även högre kostnader för skydds- och kompensationsåtgärder för naturvärdena.		

Stor påverkan		9	2
Begränsad påverkan		6	10
Ingen/mindre påverkan		4	7

3.2 Slutsats

Riksintresset för kulturmiljö är avgörande för hur kommunen kan och bör gå vidare med projektet. Länsstyrelsen motsätter sig att kommunen går vidare med det norra alternativet och vi kan därmed utgå från att de inte kommer tillåta ingrepp i fornlämningen gamla Brätte. Kommunen kan överklaga ett sådant beslut till Mark- och miljödomstolen vilket både skulle föra med sig stora utredningskostnader och kostsam rättsprocess. Det är inte troligt att Mark- och miljödomstolen skulle ge kommunen rätt i frågan, särskilt när en alternativ sträckning finns.

Utifrån ovan rekommenderas att bilvägen anläggs i det södra alternativet men att det undersöks om det är möjligt att dra vägen väster om modellflygklubben. Detta för att undvika intrång i jordbruksmarken och att skapa en väg som upplevs som mer gen och naturlig i landskapet. Därtill bör möjligheten att cykla i norra alternativet kvarstå eftersom vägens längd blir mer avgörande för cyklister.

Nedan finns en sammanställning av behoven av utredningar, behov av tillstånd och samråd, skyddsåtgärder, kompensationsåtgärder och liknande som framkommit i utredningen och bör hanteras i det fortsatta arbetet.

3.3 Fortsatt arbete

Nedan beskrivs medskick inför den fortsatta arbetsprocessen med utifrån att kommunen går vidare med södra sträckningen. Denna rapport kan med fördel användas som underlag i arbetet.

3.3.1 Kvarvarande utredning

Eftersom den södra vägdragningen går genom riksintresset för kulturmiljö kan man utgå från att det finns risk för att riksintresset skadas. Det gör att byggandet av Brättelänken innebär en betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram där projektet beskrivs och konsekvensbedöms i enlighet med miljöbalkens bestämmelser. Förslaget behöver samrådas med i ett så kallat 12:6-samråd, se nedan. Inför ett 12:6-samråd behöver ett underlag tas fram som enklast hanteras genom en miljökonsekvensbeskrivning för hela vägsträckan.

Påverkan på fladdermöss, groddjur och fåglar behöver utredas vidare för att säkerställa tillräckliga skyddsåtgärder och behov av kompensation. Detta görs lämpligtvis inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningen.

Inför att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram behöver en sammanställande kulturmiljöutredning genomföras som redovisar både fornlämningar och riksintresset. I utredningen kan tidigare undersökningar redovisas och kompletteras med en beskrivning av platsen och de riksintressanta miljöerna. Arbetets

konsekvenser för de värden som beskrivs i utredningen samt förslag på eventuella kompensationsåtgärder redovisas sedan i projektets miljökonsekvensbeskrivning.

Om den arkeologiska utredningen konstaterar att det är troligt att det finns fornlämningar på platsen för exploatering behöver man genomföra provgrävning och eventuell efterföljande arkeologisk utgrävning. Det man kommer fram till i utredningen kan också påverka vägens placering i anslutningen mot Edsvägen.

Inför ansökan om tillstånd att ansluta till Edsvägen (se nedan) behöver en utredning göras där man visar hur trafikflödet på Edsvägen påverkas samt visa att anslutningen uppfyller de krav som finns i VGU (vägar och gators utformning). Eventuellt kan trafikflödesanalysen som togs fram av Sweco⁷ i arbetet med FÖP Vänersborg-Vargön användas för att visa hur trafikflödet på Edsvägen påverkas.

En handlingsplan behöver tas fram för hur invasiva arter (parkslide) ska hanteras i projektet.

3.3.2 Prövningar och samråd

För åtgärden krävs eventuellt tillstånd för ingrepp i eller vid en fornlämning (lämningen från en boplatz där vägen ansluter mot Edsvägen). Detta görs via en e-tjänst⁸ hos länsstyrelsen och kan med fördel genomföras innan anmälan till 12:6-samråd.

En anmälan om vattenverksamhet behöver göras till länsstyrelsen⁹ för hanteringen av de diken som projektet berör, detta behöver göra innan anmälan till 12:6-samråd.

Ett 12:6-samråd genomförs med hänsyn till naturmiljön och anmäls till länsstyrelsen via e-tjänst¹⁰. Utöver information om projektets omfattning och nuvarande markanvändning krävs följande underlag inför ett 12:6-samråd:

- om skyddade områden berörs, och i så fall vilka samt eventuell påverkan
- om andra naturvärden berörs, och i så fall vilka samt eventuell påverkan
- om kulturmiljövärden berörs, och i så fall vilka samt eventuell påverkan
- om den planerade åtgärden berör eller passerar något vattenområde, och om du i så fall anmält åtgärden som vattenverksamhet samt namn på vattenområden, metod för passage och beskrivning av hur övergång mellan land och vatten görs
- vilka försiktighetsåtgärder som du kommer att vidta för att minska påverkan på skyddade områden, naturvärden och kulturmiljövärden samt naturmiljön i övrigt

Detta redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen av projektet.

⁷ PM Trafikprognos Vänersborg-Vargön 2019, Sweco Society AB

⁸ [Ansök om tillstånd för ingrepp i eller vid en fornlämning | Länsstyrelsen](#)

⁹ [Anmäl vattenverksamhet | Länsstyrelsen](#)

¹⁰ [Anmäl samråd för åtgärder som kan påverka naturmiljön | Länsstyrelsen](#)

Vid eventuell påverkan på biotopskyddade objekt krävs dispens från länsstyrelsen, detta söks via e-tjänst¹¹.

Behov av eventuell flytt eller insamling av fridlysta arter medför krav på dispens från artskyddsförordningen¹².

Tillstånd att ansluta till Edsvägen behöver ansökas om hos Trafikverket. Detta görs via e-tjänst¹³. Inför detta behöver uppgifter tas fram enligt ovan. Inför ansökan görs en avstämning med åtgärdsplanerare på Trafikverket.

3.3.3 Utformning och planering

I ett så tidigt skede som möjligt bör en översyn göras av arrendavtalen i området, så att eventuella förlängningar stoppas och uppsägning sker i god tid.

Samordning behöver ske med Västvatten om överföringsledning Överby-Uddevalla i planering och produktion av vägen. För att undvika avstängning av vägen vid eventuell vattenläcka bör vägen anläggas utanför ledningsrätten.

En dragning väster om modellflygklubben bör övervägas för att undvika jordbruksmark och skapa en genare sträckning. Utformning av korsning finns föreslagen i Trivectors rapport, eventuellt behöver den anpassas i relation till fornlämningar på platsen. Anslutningen behöver utformas enligt VGU. Beskrivning av vidare koppling mot Onsjö finns i fördjupad översiktsplan för Vänersborg-Vargön.

Generellt bör man titta på hur den ianspråktaga jordbruksmarken kan kompenseras och hur skadan kan minimeras under detaljprojekteringen.

Det finns en lämning från en eventuell medeltida gård där vägen går vidare mot Öxnered i väst. Detta är något som behöver tas hänsyn till i vidare projektering.

Det är viktigt att ridvägarna och betesmarkerna är tillgängliga för ridskolan även under byggskedet.

Det är fördelaktigt om projektets genomförande kommuniceras till allmänheten på ett samlat vis, så att de som påverkas av projektet får en samlad bild av varför det genomförs och hur man kompenserar för projektets påverkan.

3.3.4 Hantering av värden på platsen

Påverkan på skyddade och fridlysta arter och biotoper och behov av skydds- och kompensationsåtgärder utreds närmare i samband med detaljprojektering och framtagande av miljökonsekvensbeskrivning. De inventeringar som genomförts ger en vägledning i vilka åtgärder som kan bli aktuella. Påverkan på fladdermöss, groddjur och fåglar behöver utredas vidare för att säkerställa tillräckliga skyddsåtgärder och behov av kompensation. Vid exploatering rekommenderas att biotopskyddsobjekten flyttas till lämplig plats i landskapet där de återuppförs för att kompensera för den ekologiska funktion som de utgör. Detta kräver dispens från länsstyrelsen enligt ovan.

¹¹ [Ansök om dispens från generellt biotopskydd | Länsstyrelsen](#)

¹² [Ansök om dispens från fridlysning | Länsstyrelsen](#)

¹³ [Ny eller ändrad utfart till allmän väg - www.trafikverket.se](#)

Lokalisering av arbetsytor, upplag i förhållande till naturvärden behöver beaktas samt risk för störningar på arter under byggskede. Till exempel bör avverkning, schaktning och byggnation undvikas helt under fåglarnas häckningsperiod, 20 mars – 20 augusti. Detta för att undvika att skada eller döda individer eller att störa dem under häckningen (ASF 4 § 1 & 2).

Brätte ridskola kommer behöva kompenseras för förlorad betesmark och påverkad tillgång till de skogsområden som verksamheten använder idag. Eventuella åtgärder som kan kompensera vägdragningarnas påverkan på verksamheten är anläggande av ridväg med staket längst med banvallen, tillgängliggörande av Brätteskogen, Öxneredsskogen och Onsjöskogen. Möjliga åtgärder bör diskuteras med verksamheten.

Även Brättehaga gård KB kan behöva kompenseras för förlorad tillgång till sin jordbruksmark.

Vänersborgs kommun

**"Vänersborgs kommun
– attraktiv och hållbar
i alla delar, hela livet"**

2023-03-28, rev 2026-03-27 1 (6)

Avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg

Bakgrund

Kommunerna Grästorp, Trollhättan och Vänersborg har sedan många år tillbaka samverkat kring bergen Halle- och Hunneberg avseende turism- och besöksnäring. Platåbergen Halle- och Hunneberg är beläget inom de tre kommunerna. Samarbetet hålls ihop av en ägarkonstellation från kommunledningarna. Med siktet inställt på en högre grad av utvecklad turism- och besöksverksamhet beslutade kommunerna under år 2016 om "Avsiktsförklaring Halle- och Hunneberg - en hållbar reseanledning av internationell standard".

I avsiktsförklaringen framgår de primärt sex identifierade framgångsfaktorerna för att uppnå mål om exportmognad, hållbarhet och kvalitet genom;

- Attrahera nya målgrupper
- Höja standarden på lederna och anpassa dem efter olika målgrupper
- Öka tillgängligheten
- Skapa produkten "Halle och Hunneberg" genom ökad service, besökspaket och aktiviteter
- Skapa en tydlig och effektiv organisation som tar vara på alla intressenters engagemang
- Utveckla marknadsföringen genom flera olika marknadskanaler.

Vidare framgår av avsiktsförklaringen förslag på åtgärdsplan och efterföljande utvecklingsperiod, i två steg således och under åren 2016 – 2020.

Under år 2020 startade en förstudie för att identifiera förutsättningar för att i högre grad utveckla turism- och besöksverksamheten i enlighet med avsiktsförklaringen.

Förstudien resulterade i beslut under år 2021 vid kommunerna om ett utredningsdirektiv om att arbeta fram ett förslag till ny sammanhållen organisation. Avsiktsförklaringen ska vara ledstjärna för den nya organisationens verksamhetsinriktning och kommunsamarbetet ska kunna fortsätta genom avtalssamverkan.

Precisering utifrån finansiella förutsättningar, ny verksamhetsinriktning och val av organisationsform har gjorts. Utgångspunkten ska vara att kommunerna finansiellt går in i en ny organisation med samma medel och samma proportioner som idag läggs in från de olika kommunerna i Stiftelsen Bergagården och aktiebolaget Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum. Den sammanhållna organisationen bildas med utgångspunkt i avtalssamverkan enligt kommunallagen (2017:725), 9 kap. 37 §, där Grästorp och Trollhättans kommuner sluter avtal med Vänersborgs kommun.

Avtalsparter

Med parterna avses Grästorps kommun (212000–1595), Trollhättans Stad (212000–1546) och Vänersborgs kommun (212000–1538).

Mål och syfte med avtalssamverkan

Utredningens förslag om bildandet av en gemensam kommunalt styrd verksamhet med uppdrag att driva framtida utveckling mot målet om en hållbar turismutveckling har lett till beslut om bildandet av ett nytt aktiebolag helägt av Vänersborgs kommun. Verksamhetens inriktning framgår i sin helhet i bolagsordning och ägardirektiv, se bilaga.

Den gemensamma organisationen får ett tydligare uppdrag att utveckla platsen mot en exportmogen destination, en hållbar reseanledning inom det rörliga friluftslivet. Utvecklingen bör ske utifrån marknadens efterfrågan och prioriteringar i utvecklingsarbetet bör ske utifrån förutsättningarna på och kring Halle- och Hunneberg. Bergens naturvärden och egenart som en stadsnära vildmark ska värnas med göras mer tillgänglig. "En hållbar reseanledning av internationell standard" är målbild med ansvar för att utveckla ledssystem på bergen och de åtgärder, förbättringar, som krävs för att bergen ska bli en färdig produkt.

Syftet med avtalssamverkan är att formalisera samverkan mellan parterna, reglera finansiering, ansvar och delaktighet. Kommunerna som parter samverkar för att säkerställa intresset av bergen Halle- och Hunneberg, belägna inom kommunerna, och dess utveckling genom målsättning om utvecklad och hållbar turism- och besöksverksamhet.

Åtaganden och genomförande

Allmänt

Sveaskogs avisering om framtida förändring gällande drift, skötsel och nyttjande av vandringsleder kan komma att innebära förändringar vilket parterna gemensamt ska hantera på samma lösningsfokuserade arbetssätt som parterna gjort i egenskap av representanter i Stiftelsen Bergagården. De utvecklingsinsatser som gjorts inom ramen för kommungemensamt tidigare projekt ska kommunerna också ha ett fortsatt gemensamt ansvar för att underhålla.

Ekonomi och finansiell ansvarsfördelning

Parterna är överens om att den kommunala grundfinansieringen för Halle- och Hunneberg AB ska uppgå till 2 550 000 (två miljoner femhundrafemtiotusen) kronor per år.

Grundfinansieringen syftar till att säkerställa långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar för bolagets drift, underhåll och utvecklingsuppdrag i enlighet med detta avtals syfte, den gemensamma avsiktsförklaringen samt parternas fastställda mål för hållbar turismutveckling.

Den finansiella ansvarsfördelningen mellan parterna ska ske i enlighet med den i avtalet fastställda fördelningsmodellen och uppgå till följande andelar:

- Vänersborgs kommun: 44 procent, motsvarande 1 122 000 kronor per år
- Trollhättans stad: 38 procent, motsvarande 969 000 kronor per år
- Grästorps kommun: 18 procent, motsvarande 459 000 kronor per år

Angivna belopp avser årligt grundbidrag. Grundbidraget ska räknas upp årligen i enlighet med konsumentprisindex (KPI), med år 2027 som basår, om inte parterna genom revidering av avtalet beslutar annat.

Den närmare innebörden av fördelningsmodellen framgår av Bilaga ”Fördelningsmodell för ekonomiskt ansvar”, vilken utgör en integrerad del av detta avtal.

Redovisning av ägardirektiv, verksamhetsplan och budget samt bokslut som härrör till bergen ska redovisas årsvis på så sätt att transparens uppnås gentemot Grästorps kommun och Trollhättans Stad.

Delaktighet och inflytande

Kommunerna har varit samstämmda kring bildandet av en gemensam organisation som slutligt givit tillskapandet av ett nytt aktiebolag, helägt av Vänersborgs kommun.

För aktiebolagets styrning upprättas bolagsordning och ägardirektiv.

För samverkan i enlighet med detta avtal, dess intentioner och målbild ska kommunerna tillse att en organisation bildas att verka för delaktighet och inflytande.

Partsråd

Vid minst ett tillfälle per år ska ett Partsråd sammanträda. Sammansättning till Partsrådet är från varje kommun, kommunstyrelsens presidium samt kommundirektör. Partsrådets syfte är att följa upp avtalet till innehåll och ekonomi och ha en dialog med aktiebolagets styrelse om verksamhetens utveckling och ambition.

Inför beslut vars karaktär nödvändigt beslutas av respektive Kommunfullmäktige i kommunerna ska planering för handläggning och synkronisering ske genom Partsrådet.

Referensgrupp för beredning av utvecklingsfrågor

För att säkra parternas delaktighet, inflytande och insyn fortlöpande inrättas en sakkunnig grupp med expertkompetens inom näringsliv/besöksnäring där vardera kommun tillsätter en representant. Gruppens syfte är att inhämta information till egen organisation och i

förekommande fall bistå bolaget med kunskap som bidrar till utveckling i enlighet med verksamhetens inriktning.

Referensgruppen träffas fyra gånger per år, eller när så är påkallat.

Referensgruppens representanter är adjungerade till Partsrådets möten.

Avtalssamverkans giltighet

Detta avtal gäller från 2027-01-01 och tills vidare. Kommun som vill lämna avtalet ska meddela det skriftligt med 24 månaders uppsägningstid och frånträde kan enbart ske i samband med årsskifte. Fram till dess ett eventuellt frånträde träder i kraft föreligger ansvar att följa avtalet utifrån dess olika delar.

För det fall att Vänersborgs kommun säger upp avtalet upphör det att gälla i sin helhet för samtliga parter vid tid ovan nämnd tidpunkt. Om Trollhättan eller Grästorps kommun säger upp avtalet har övriga parter rätt att säga upp avtalet till upphörande vid samma tidpunkt för mottagande av uppsägningen, om parterna inkommer med det inom tre månader.

Parterna kan revidera avtalssamverkan vid behov och efter överenskommelse. Ändringar och tillägg i detta avtal ska vara skriftliga och undertecknade av alla parter för att vara giltiga. Tvister enligt avtalet ska avgöras av svensk domstol enligt svensk rätt.

Detta avtal har upprättats i tre exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Bilaga: Fördelningsmodell för ekonomiskt ansvar, 260327

Grästorp

Datum;

För Grästorps kommun

Kommunstyrelsens ordförande

.....

Robert Fransson

Trollhättan

Datum;

För Trollhättans Stad

Kommunstyrelsens ordförande

.....

Peter Eriksson

Vänersborg

Datum;

För Vänersborgs kommun

Kommunstyrelsens ordförande

.....

Benny Augustsson

Bilaga Fördelningsmodell för ekonomiskt ansvar

Syfte med bilagan

Denna bilaga syftar till att tydliggöra de principer och bedömningar som ligger till grund för den procentuella ansvarsfördelningen mellan parterna. Bilagan är förklarande till sin karaktär och ska bidra till transparens, förståelse och långsiktig hållbarhet i samverkan.

Fördelningsmodell – översikt

Kommun	Grundansvar	Strukturella förutsättningar (invånare)	Faktiskt nyttjande och belastning	Geografisk andel	Total andel	Avrundat
Vänersborg	8,33%	10,50%	15,00%	10,20%	44,03%	44%
Trollhättan	8,33%	21,00%	8,75%	0,15%	38,23%	38%
Grästorp	8,33%	3,50%	1,25%	4,65%	17,73%	18%
Summa	24,99%	35,00%	25,00%	14,99%	100%	100%

Beskrivning av fördelningskomponenterna

1. Grundansvar - 25 procent

Grundansvaret avser det gemensamma strategiska och långsiktiga ansvaret för utvecklingen av Halle- och Hunneberg som destination. Detta inkluderar målbild, viljeinriktning, övergripande styrning och gemensamt ägarskap av samverkan.

Eftersom samtliga kommuner är likvärdiga parter i detta avseende fördelas denna del lika mellan parterna.

2. Strukturella förutsättningar: invånarantal - 35 procent

Denna komponent fördelas utifrån respektive kommuns invånarantal och syftar till att spegla skillnader i ekonomisk bärkraft samt den indirekta nytta som utvecklingen av Halle- och Hunneberg genererar för kommunernas invånare, näringsliv och arbetsmarknad.

Större kommuner bedöms ha både större kapacitet och större strukturell nytta av destinationens utveckling, vilket motiverar en högre andel inom denna komponent.

3. Faktiskt nyttjande och belastning - 25 procent

Denna komponent baseras på var faktisk belastning och operativ tyngd uppstår till följd av besöksverksamheten vid Halle- och Hunneberg.

I bedömningen ingår bland annat:

- lokalisering av huvudentréer och anläggningar
- personalintensiv drift och verksamheter
- servicepunkter och ledsystem
- kommunal infrastruktur som belastas av besöksflöden

Komponenten speglar således var kostnader, slitage och operativa insatser i huvudsak uppstår, snarare än var besökare är folkbokförda.

Geografisk andel - 15 procent

Den geografiska komponenten syftar till att beakta hur den fysiska resursen är lokaliserad mellan parterna. Komponentens speglar andelen geografisk yta av Halle- och Hunneberg inom respektive kommun. Källa: Naturvårdsverket.

Avslutande princip

Den sammanvägda modellen möjliggör en långsiktigt stabil och rättvis ansvarsfördelning, samtidigt som den ger parterna handlingsutrymme att vid behov justera fördelningen utifrån förändrade förutsättningar utan att ifrågasätta samverkans grundläggande intentioner.

//

VA-taxa 2027

FÖRSLAG

Innehållsförteckning

Taxa.....	4
§ 1 Avgiftsskyldighet	4
§ 2 Avgiftstyper.....	4
§ 3 Fastighetstyper	4
§ 4 Avgiftsskyldighet för olika ändamål.....	5
Anläggningsavgifter (§§ 5 – 12)	7
§ 5 Småhusfastighet och övrig bostadsfastighet	7
§ 6 Annan fastighet	9
§ 7 Obebyggd fastighet	12
§ 8 Reducering av avgift	13
§ 9 Allmän platsmark	14
§ 10 Särtaxa för anläggning	14
§ 11 Betalning av avgift	14
§ 12 Särskild ersättning för extra anordningar	15
Brukningsavgifter (§§ 13–20)	16
§ 13 Avgift för bebyggd fastighet	16
§ 14 Allmän platsmark	19
§ 15 Justerad avgift för spillvatten	19
§ 16 Obebyggd fastighet	20
§ 17 Avgifter för specifika åtgärder	20
§ 18 Särtaxa.....	21
§ 19 Betalning av avgift	21
§ 20 Extra åtgärd begärd av fastighetsägare	21
Taxans införande	21
§ 21 Avgiftens fastställande	21
Publicering	22

Dokumenttyp Taxa	Dokumentnamn VA-taxa 2027	Antagen 2026-06-XX	Antagen av Kommunfullmäktige	
Dokumentägare Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Verksamhetschef, Kretslopp & Vatten	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. § X.	Giltighet Tillsvidare	
Dokumentinformation VA-taxa	Diarienummer KF 2026/XX	Uppföljning En gång per år		
Ämnesområde Vatten-, spill- och dagvattentjänster		Intranät ☐	Hemsida ☒	
Andra regelverk som omnämns Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, Plan- och bygglagen (2010:900)				

Taxa

För Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Antagen av kommunfullmäktige den 2026-06-xx, gällande för 2027. I enlighet med beslutsparagraf § xx.

Huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Vänersborgs kommun.

Avgifter enligt denna taxa skall betalas till Vänersborgs kommun.

§ 1 Avgiftsskyldighet

För att täcka nödvändiga kostnader för Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 5 §§ lag (2006:412) om allmänna vattentjänster jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg är även den som ansvarar för allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

§ 2 Avgiftstyper

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och bruksavgifter.

§ 3 Fastighetstyper

I dessa taxeföreskrifter avses med

Småhusfastighet: fastighet som är bebyggd eller avsedd att bebyggas med ett en- eller tvåfamiljshus.

Övrig bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för flerfamiljshus. Med bostadsfastighet jämställs fastigheten som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Förvaltning	Stormarknader
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	Lagerlokaler
Hantverk	Småindustri	Utbildning
Sjukvård		

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

Exempel på sådana byggnader är:

Hamn	Virkesupplag	Idrottsplats
Obemannad bensinstation	Biltvätt med skärmtak	Kyrkogård
Återvinningsstation	Fordonsuppställningsplats	

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggt.

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt Plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

§ 4 Avgiftsskyldighet för olika ändamål

4.1

Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och dränvattenavlopp från fastighet	Ja	Ja
Dg, dagvattenavlopp från allmän platsmark	Ja	Ja

4.2

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 i lagen om allmänna vattentjänster angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

4.4

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

4.5

Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

4.6

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppge den nya ägarens namn, adress och tillträdesdag. En avläsning av vattenmätaren, i samband med tillträdesdagen, krävs för att abonnemanget skall kunna flyttas från de gamla till de nya ägarna i verksamhetssystemet. Är fastighetens vattenmätare mekanisk, ligger ansvaret på de gamla ägarna att säkerställa att en mätaravläsning inkommit. Ägarbytesanmälan och mätaravläsning finns tillgänglig som E-tjänst alternativt blankett på Vänersborg kommuns hemsida.

Anläggningsavgifter (§§ 5 – 12)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5 Småhusfastighet och övrig bostadsfastighet

5.1

För småhusfastighet och övrig bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df (Servisavgift)	om 56 442 kr om 59 264 kr	om 70 553 kr om 74 080 kr
b)	en avgift för småhusfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df (Förbindelsepunktsavgift)	om 84 036 kr om 88 238 kr	om 105 045 kr om 110 297 kr
c)	en avgift för övrig bostadsfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, där avgiften är beroende av vattenmätarens nominella kapacitet (Förbindelsepunktsavgift)		
	Qn 2,5*1	Om 96 264 kr Om 101 077 kr	Om 120 330 kr Om 126 346 kr
	Qn 2,5*2	Om 263 391 kr Om 276 561 kr	Om 329 239 kr Om 345 701 kr
	Qn 2,5*3	Om 430 522 kr Om 452 048 kr	Om 538 152 kr Om 565 060 kr
	Qn 2,5*4	Om 675 101 kr Om 708 856 kr	Om 843 876 kr Om 886 070 kr
	Qn 6,0*1	Om 263 391 kr Om 276 561 kr	Om 329 239 kr Om 345 701 kr
	Qn 6,0*2	Om 878 914 kr Om 922 860 kr	Om 1 098 642 kr Om 1 153 575 kr
	Qn 6,0*3	Om 1 327 307 kr Om 1 393 672 kr	Om 1 659 134 kr Om 1 742 090 kr

	Qn 6,0*4	Om 2 020 283 kr	Om 2 525 354 kr
		Om 2 121 297 kr	Om 2 651 621 kr
	Qn 10,0*1	Om 675 101 kr	Om 843 876 kr
		Om 708 856 kr	Om 886 070 kr
	Qn 10,0*2	Om 1 327 307 kr	Om 1 659 134 kr
		Om 1 393 672 kr	Om 1 742 090 kr
	Qn 10,0*3	Om 2 754 020 kr	Om 3 442 525 kr
		Om 2 891 721 kr	Om 3 614 651 kr
	Qn 10,0*4	Om 3 809 782 kr	Om 4 762 228 kr
		Om 4 000 271 kr	Om 5 000 339 kr
	>Qn 10,0 särskild utredning och avgift enligt avtal.		
d)	En avgift per m ² tomtyta (Tomtyteavgift)	68,36 kr/m ²	85,45 kr/m ²
		71,78 kr/m ²	89,73 kr/m ²
e)*	En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.		
	Småhusfastighet	Om 16 804 kr	Om 21 005 kr
		Om 17 644 kr	Om 22 055 kr
	Övrig bostadsfastighet	Om 37 627 kr	Om 47 034 kr
		Om 39 508 kr	Om 49 385 kr

*Avgift enligt 5.1 e) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 5.1 a), b) och c). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut reduceras avgift enligt 5.1 a), b) och c) enligt § 8 eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats.

5.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

5.3

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Avgift enligt 5.1 d) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a) och b) eller 5.1 a) och c) i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) eller c) och e)

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 d) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4

Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, skall erläggas avgifter enligt 5.1 a) och b) eller c).

5.5

Ökas fastighets tomtyta skall erläggas avgift enligt 5.1 d) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 5.3.

5.6

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, skall erläggas avgift enligt 5.1 e).

§ 6 Annan fastighet

6.1

För annan fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df (Servisavgift)	om 56 442 kr om 59 264 kr	om 70 553 kr Om 74 080 kr
b)	en avgift för övrig bostadsfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, där avgiften är beroende av vattenmätarens nominella kapacitet (Förbindelsepunktsavgift)		
	Qn 2,5*1	Om 96 264 kr Om 101 077 kr	Om 120 330 kr Om 126 346 kr
	Qn 2,5*2	Om 263 391 kr Om 276 561 kr	Om 329 239 kr Om 345 701 kr
	Qn 2,5*3	Om 430 522 kr	Om 538 152 kr

	Qn 2,5*4	Om 452 048 kr Om 675 101 kr Om 708 856 kr	Om 565 060 kr Om 843 876 kr Om 886 070 kr
	Qn 6,0*1	Om 263 391 kr Om 276 561 kr	Om 329 239 kr Om 345 701 kr
	Qn 6,0*2	Om 878 914 kr Om 922 860 kr	Om 1 098 642 kr Om 1 153 575 kr
	Qn 6,0*3	Om 1 327 307 kr Om 1 393 672 kr	Om 1 659 134 kr Om 1 742 090 kr
	Qn 6,0*4	Om 2 020 283 kr Om 2 121 297 kr	Om 2 525 354 kr Om 2 651 621 kr
	Qn 10,0*1	Om 675 101 kr Om 708 856 kr	Om 843 876 kr Om 886 070 kr
	Qn 10,0*2	Om 1 327 307 kr Om 1 393 672 kr	Om 1 659 134 kr Om 1 742 090 kr
	Qn 10,0*3	Om 2 754 020 kr Om 2 891 721 kr	Om 3 442 525 kr Om 3 614 651 kr
	Qn 10,0*4	Om 3 809 782 kr Om 4 000 271 kr	Om 4 762 228 kr Om 5 000 339 kr
	>Qn 10,0 särskild utredning och avgift enligt avtal.		
c)	En avgift per m ² tomtyta (Tomtyteavgift)		
	Tomtyta < 5 000 m ²	68,36 kr/m ² 71,78 kr/m ²	85,45 kr/m ² 89,72 kr/m ²
	Tomtyta 5 000 m ² - 10 000 m ²	34,17 kr/m ² 35,88 kr/m ²	42,71 kr/m ² 44,85 kr/m ²
	Tomtyta 10 000 m ² - 20 000 m ²	17,03 kr/m ² 17,88 kr/m ²	21,29 kr/m ² 22,35 kr/m ²
	Tomtyta > 20 000 m ²	8,40 kr/m ² 8,82 kr/m ²	10,50 kr/m ² 11,03 kr/m ²
d)*	En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	Om 37 627 kr Om 39 508 kr	Om 47 037 kr Om 49 385 kr

*Avgift enligt 6.1 d) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 6.1 a) och 6.1 b) enligt § 8 eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats.

6.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

6.3

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Tomtyteavgift adderas för varje intervall enligt 6.1 c).

6.4

Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomtyteavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (SFS 1975:635) från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.5

Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall erläggas avgifter enligt 6.1 a) och b).

6.6

Ökas fastighets tomtyta, skall erläggas avgift enligt 6.1 c) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

6.7

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, skall erläggas avgift enligt 6.1 d).

§ 7 Obebyggd fastighet

7.1

För obebyggd fastighet skall erläggas del av full anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Servisavgift	5.1 a)	100 %	6.1 a)	100 %
Avgift för småhusfastighet per uppsättning FP	5.1 b)	100 %		
Avgift per uppsättning FP där storleken på avgiften är beroende av mätarens nominella kapacitet.*	5.1 c)	100 %	6.1 b)	
Tomtyteavgift	5.1 d)	100 %	6.1 c)	70 %
Grundavgift för Df, om FP för Df inte upprättats	5.1 e)	100 %	6.1 d)	100 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

Avgift enligt 5.1 d) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b) eller 5.1 a) och c), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) eller c) och e), jfr 5.3 andra stycket.

* Storleken på mätaren bestäms utifrån som om fastigheten vore bebyggd enligt detaljplan.

7.2

Bebyggs obebyggd fastighet skall erläggas resterande avgifter enligt följande:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Tomtyteavgift	5.1 d)	*)	6.1 c)	30 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

* Bebyggs bostadsfastighet tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 d) om föreskriften i 5.3 andra stycket så medger.

§ 8 Reducering av avgift

8.1

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, skall erläggas reducerade avgifter enligt följande:

Avgifter för framdragen servisledning	
En ledning	70 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)
Två ledningar	85 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)
Tre ledningar	100 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)

Avgifter i övrigt:

		V	S	Df	Dg
Avgift per uppsättning FP	5.1 b) och c)	30 %	50 %	20 %	-
Tomtyteavgift	5.1 d)	30 %	50 %	-	20 %
Grundavgift Df utan FP	5.1 e)	-	-	100 %	-
Avgift per uppsättning FP*	6.1 b)	30 %	50 %	20 %	-
Tomtyteavgift	6.1 c)	30 %	50 %	-	20 %
Grundavgift Df utan FP	6.1 d)	-	-	100 %	-

För avgiftsändamålet Df tas endast en av avgifterna ut enligt 5.1 b) respektive 5.1 d), eller 6.1 b) respektive 6.1 d).

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

* Om inte avgiftsskyldighet för ändamålet vatten föreligger antas fastighetens mätarstorlek i enlighet med vilken bebyggelse som gäller i fastställd detaljplan. Om avgiftsskyldighet för vatten uppstår vid ett senare tillfälle kan tilläggsavgift i enlighet med 5.1 b) och c) komma att tas ut i de fall fastighetsägaren begär en större mätare än vad som har erlagts avgift för.

8.2

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, skall erläggas avgifter enligt 8.1.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100% av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3

För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten skall, utöver avgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 30 % av

avgiften enligt 5.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

§ 9 Allmän platsmark

Den som svarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga anläggningsavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
en avgift per m ² allmän platsmark för anordnande av dagvattenbortledning	Om 11,73 kr/m ² Om 12,32 kr/m ²	Om 14,66 kr/m ² Om 15,40 kr/m ²

§ 10 Särtaxa för anläggning

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5–8 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 11 Betalning av avgift

11.1

Sedan avgiftsskyldighet inträtt, skall avgift betalas inom tid som anges i räkning.

11.2

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

11.3

Enligt 36§ lagen om allmänna vattentjänster skall en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas enligt 11.2.

11.4

Avgiftsskyldighet enligt 5.5, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t ex ökning av tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna

anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 11.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 12 Särskild ersättning för extra anordningar

12.1

Om efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader härfor.

12.2

Om en fastighetsägare begär att ny servisledning skall utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl bifalla ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3

Finner huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

12.4

Begär fastighetsägaren en servisledning för ändamål brandvatten, beräknas anläggningsavgiften enligt § 5.1a) (med hänsyn till § 8.1 och § 8.3) samt § 5.1 c) Qn 6,0 x 1 (med reducering enligt § 8.1). Avtal skrivs mellan fastighetsägare och huvudman gällande anslutningsförfarande, tillåtna anslutningar av anordningar, drift, skötsel och så vidare.

Brukningsavgifter (§§ 13–20)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 13 Avgift för bebyggd fastighet

13.1

För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	en fast avgift per år för småhusfastighet	om 3 744 kr om 4 194 kr	om 4 680 kr om 5 242 kr
b)	en fast avgift per år för övrig bostadsfastighet och annan fastighet där avgiften är beroende av mätarens nominella kapacitet		
	Qn 2,5*1	om 6 737 kr om 7 546 kr	om 8 421 kr om 9 432 kr
	Qn 2,5*2	om 21 336 kr om 23 896 kr	om 26 670 kr om 29 870 kr
	Qn 2,5*3	om 43 234 kr om 48 422 kr	om 54 042 kr om 60 528 kr
	Qn 2,5*4	om 70 000 kr om 78 400 kr	om 87 500 kr om 98 000 kr
	Qn 6,0*1	om 27 709 kr om 31 034 kr	om 34 636 kr om 38 792 kr
	Qn 6,0*2	om 93 597 kr om 104 829 kr	om 116 996 kr om 131 036 kr
	Qn 6,0*3	om 149 753 kr om 167 724 kr	om 187 191 kr om 209 655 kr
	Qn 6,0*4	om 224 640 kr om 251 597 kr	om 280 800 kr om 314 496 kr
	Qn 10,0*1	om 71 141 kr om 79 678 kr	om 88 926 kr om 99 597 kr
	Qn 10,0*2	om 149 757 kr om 167 728 kr	om 187 196 kr om 209 660 kr

	Qn 10,0*3	om 374 393 kr	om 467 991 kr
		om 419 321 kr	om 524 151 kr
	Qn 10,0*4	om 486 733 kr	om 608 416 kr
		om 545 139 kr	om 681 424 kr
	>Qn 10,0 efter särskild utredning och avgift enligt avtal		
c)	En avgift per m ³ levererat vatten	om 31,93 kr	om 39,91 kr
		om 35,76 kr	om 44,70 kr

13.2

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras avgifterna.

Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg
Fast avgift	13.1 a) och b)	40 %	53 %	4 %	3 %
Avgift per m ³	13.1 c)	40 %	60 %	-	-

13.3

Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tillsvidare inte skall fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 c) ut efter en antagen förbrukning om 400 m³/år.

13.4

För så kallat byggvatten skall erläggas bruksavgift inkl. moms per påbörjad månad som byggvattnet är beviljat enligt tabell nedan.

	Utan moms	Med moms
Småhusfastighet	Om 647 kronor	Om 809 kronor
	Om 725 kronor	Om 906 kronor
Övrig bostadsfastighet och annan fastighet	Om 896 kronor	Om 1 120 kronor
	Om 1 004 kronor	Om 1 254 kronor

13.5

För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) skall erläggas en årlig avgift med ett belopp motsvarande den fasta avgiften enligt 13.1 a) eller b). Beloppet avrundas till närmaste hela kronor.

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

13.6

Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos Mark- och miljödomstolen.

13.7

Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, skall fastighetsägaren ersätta huvudmannen för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 17.

Har fastighetsägaren begärt provtagning utav vattenkvaliteten och kvaliteten godkänns, så har huvudmannen rätt att kräva ersättning för undersökningskostnaderna utav fastighetsägaren i enlighet med vad som framgår av § 17.

13.8

För spillvattenmängd, som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvatten-ledning (kylvatten o d), skall erläggas avgift med 50 % av avgiften enligt 13.1 c).

13.9

Servisledning för ändamål brandvatten debiteras enligt § 13.1 b) Qn 6,0 x 1 med reducering enligt § 13.2.

§ 14 Allmän platsmark

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga bruksavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
en avgift per m2 allmän platsmark för bortledning av dagvatten	Om 5,70 kronor	Om 7,13 kronor
	Om 6,38 kronor	Om 7,98 kronor

§ 15 Justerad avgift för spillvatten

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommit mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 16 Obebyggd fastighet

För obebyggd fastighet inom detaljplan skall erläggas bruksavgift enligt 13.1 a) eller b).

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras den fasta avgiften. Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg
Fast avgift	13.1 a) och b)	40 %	40 %	10 %	10 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

§ 17 Avgifter för specifika åtgärder

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras följande avgifter:

	Utan moms	Med moms
Nedtagning och uppsättning av vattenmätare*	1167 kronor	1459 kronor
Avstängning och påsläpp av vattentillförsel	1167 kronor	1459 kronor
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	1167 kronor	1459 kronor
Byte av sönderfrusen vattenmätare	2338 kronor	2922 kronor
Undersökning av vattenmätare**	1491 kronor	1864 kronor
Provtagning vattenkvalité***	1491 kronor	1864 kronor
Förgävesbesök****	1167 kronor	1459 kronor

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp.

* T.ex. utanför normalt underhållsarbete

** T.ex. byte och provning av mätare på fastighetsägarens begäran.

*** Provtagning på fastighetsägarens begäran. Huvudmannen har rätt att ta ut ersättning när undersökningsplikten är fullgjord.

**** T.ex. frånvaro vid inbokad mätarbyte, driftbesök vid larmande LTA-enhet som visar sig bero på fastighetens installation.

§ 18 Särtaxa

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 13–16 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 19 Betalning av avgift

Avgift enligt 13.1 a) och b) debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertiäl eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 13.1 c) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 13 och 15.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

Sker enligt huvudmannens beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 20 Extra åtgärd begärd av fastighetsägare

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

Taxans införande

§ 21 Avgiftens fastställande

Denna taxa träder i kraft 2026-01-01. De brukningsavgifter enligt 13.1, 13.3 och 13.7 samt § 15, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

* * *

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av Mark- och miljödomstolen jämlikt 53 § lagen om allmänna vattentjänster.

Publicering

VA-taxan publiceras på kommunens hemsida under styrande dokument.

FÖRSLAG

Avfallstaxa 2027

Innehåll

1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	3
1.1 Inledning	3
1.2 Avgiftsskyldighet och betalningsmottagare	3
1.3 Om taxan saknar tillämpning	3
1.4 Ägarbyte och ändring av abonnemang	3
1.5 Grundavgift och rörlig avgift	3
1.6 Förpackningar från flerbostadshus och gemensamhetslösningar	4
1.7 Avgift vid uppehåll i hämtning	4
1.8 Avgift vid gemensam behållare	5
1.9 Hämtningsintervall	5
1.10 Hemkompostering	5
1.11 Rengöring av kärl	5
1.12 Tilläggsavgift kärl	5
1.13 Felsortering	6
1.14 Behållare	6
2 GRUNDAVGIFT	8
3 RÖRLIG AVGIFT, HÄMTNING OCH BEHANDLING	9
3.1 En- och tvåbostadshus, året runt	9
3.2 Fritidshus	9
3.3 Flerbostadshus, gemensamhetslösningar och verksamheter	10
3.4 Matavfall	12
3.5 Fyrfackskärl för flerbostadshus eller gemensamhetslösningar	13
3.6 Förpackningar	14
3.7 Tilläggsavgifter; dragavstånd, extrahämtning och kärlbyte	15
3.8 Trädgårdsavfall	16
3.9 Grovavfall	16
3.10 Bygg- och rivningsavfall i lastväxlarflak	17
3.10 Latrin	17
3.11 Avgift på återvinningscentralen	17
3.12 Felsortering	18
3.13 Förpackningar och tidningar för verksamheter	18
3.14 Slamavgifter	20

Bilaga Avgifter under övergångsperiod - abonnemang som kommer att upphöra

Dokumenttyp Avfallstaxa	Dokumentnamn Avfallstaxa 2027	Antagen 2026-xx-xx §xxx	Antagen av Kommunfullmäktige
Dokumentägare Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Renhållningschef	Revidering Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. § X.	Giltighet Från och med 2027-01-01 tills vidare
Dokumentinformation Avfallstaxa	Diarienummer XX XXX/XX	Uppföljning En gång per år	
Ämnesområde Avfallshantering		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Miljöbalken, kommunens lokala föreskrifter för avfallshantering			

1 Allmänna bestämmelser

Lagstadgad mervärdesskatt, moms, ingår på angivna belopp.

1.1 Inledning

Denna taxa är antagen av kommunfullmäktige ~~den 2025-xx-xx, §xxx,~~ med stöd av Miljöbalken (SFS 1998:808) 27 kap. § 4, att gälla fr.o.m 2027-01-01 och tills vidare.

Avfallstaxan omfattar avgifter för den hantering av avfall som utförs genom kommunens försorg och som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken och enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

För avfallshanteringen inom Vänersborgs kommun gäller, förutom bestämmelserna i Miljöbalken (SFS 1998:808) och avfallsförordningen (SFS 2020:614), med stöd av Miljöbalken 15 kap. 38, 39 och 41 §§ antagna lokala föreskrifter för avfallshantering för Vänersborgs kommun.

1.2 Avgiftsskyldighet och betalningsmottagare

Avfallsavgift ska betalas av fastighetsägare, eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare, nedan kallad fastighetsinnehavare. Avgift för avfallstjänster enligt denna taxa erläggs till Vänersborgs Kretslopp & Vatten, förutom för avgifter för slam som ska erläggas till kommunens entreprenör.

Sedan avgiftsskyldigheten inträtt, ska avgift betalas inom tid som anges i faktura. Betalas fakturerat belopp inte inom tid som anges på fakturan, ska dröjsmålsränta erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

1.3 Om taxan saknar tillämpning

I de fall taxan saknar tillämplig bestämmelse om avgift, exempelvis vid hämtning med andra metoder eller andra fordon än de som är ordinarie avgifter i denna avfallstaxa bygger på, eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt får enhetschef för Vänersborgs Kretslopp & Vatten besluta om avgifter baserade på kommunens kostnader för tjänsten och principer i denna taxa.

1.4 Ägarbyte och ändring av abonnemang

Vid ägarbyte ska fastighetsinnehavaren snarast anmäla detta till Vänersborgs Kretslopp & Vatten samt den tidpunkt från vilken den nye ägaren ska faktureras avfallsavgift.

Vid ändrade hämtningsförhållanden ska fastighetsinnehavaren anmäla detta till Vänersborgs Kretslopp & Vatten.

1.5 Grundavgift och rörlig avgift

Avfallsavgiften utgörs av en grundavgift/lägenhetsavgift per hushåll/lägenhet och en rörlig avgift.

Grundavgiften/lägenhetsavgiften bidrar till att finansiera drift av återvinningscentralen, insamling av returpapper från allmänna platser, information, utredning och administration m.m.

Den rörliga avgiften täcker kostnader för hämtning och behandling av avfall som kommunen ansvarar för. Den rörliga avgiftens storlek bestäms av abonnemangstyp, kärlstorlek, hämtningsintervall samt eventuella tillägg för dragavstånd m.m.

Matavfall är lätt nedbrytbart biologiskt avfall och ska separeras från övrigt avfall. Matavfallet nyttjas för produktion av fordonsbränsle och som jordförbättringsmedel.

I avgiften för abonnemang med mat- och restavfall [för flerbostadshus, gemensamhetslösningar och verksamheter](#) ingår kärl för utsortering av matavfall med hämtningsintervall som är samma, eller mindre ofta, som för valt abonnemang för restavfall. För verksamheter ingår maximalt 2st kärl för matavfall per restavfallskärl.

Restavfall är det kärlavfall som är kvar efter utsortering av matavfall, förpackningar, tidningar m.m. Restavfallet går till förbränning med energiåtervinning i form av produktion av el samt fjärrvärme.

Mer om krav på sortering av avfall anges i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

1.6 Förpackningar från flerbostadshus och gemensamhetslösningar

Flerbostadshus och gemensamhetslösningar för en- och tvåbostadshus ~~bör ska~~ ha abonnemang för fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar i separata kärl eller bottentömmande behållare. Krav på separata fack eller behållare för de olika förpackningsslagen vid fastigheten ~~införs successivt~~[gäller](#) i enlighet med avfallsförordningen (2020:614).

Verksamheter, som använder samma behållare för matavfall och för restavfall som boende på samma fastighet, får också lämna förpackningar i samma behållare som de boende, efter anmälan till kommunen.

1.7 Avgift vid uppehåll i hämtning

Om bostaden inte kommer att användas kan uppehåll i hämtning medges efter ansökan enligt 46 § ~~eller 47 §~~ i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

Under uppehållsperioden debiteras ordinarie grundavgift, men ingen rörlig avgift eller tilläggsavgift.

1.8 Avgift vid gemensam behållare

Grundavgift faktureras per hushåll, medan den rörliga avgiften delas på antalet hushåll som är med i tjänsten, enligt 45 § i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering. Maximalt 3 hushåll får dela på gemensam behållare, enligt kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

1.9 Hämtningsintervall

Ordinarie hämtning från en- och tvåbostadshus med fyrfackskärl sker en gång varannan vecka för matavfall och en gång var fjärde vecka för restavfall. ~~För en- och tvåbostadshus som ännu inte har fått fyrfackskärl sker ordinarie hämtning minst en gång varannan vecka för matavfall och restavfall.~~

Från flerbostadshus, [gemensamhetslösningar för en- och tvåbostadshus](#) respektive verksamheter sker hämtning av både matavfall och restavfall minst en gång varannan vecka, eller enligt de alternativ som anges i avgiftstabellerna i denna taxa.

1.10 Hemkompostering

Efter skriftlig anmälan enligt kommunens lokala föreskrifter 41 § om avfallshantering är kompostering av matavfall tillåten i en skadedjurssäker kompostbehållare.

1.11 Rengöring av kärl

Fastighetsinnehavaren ansvarar för rengöring av kärlet. Rengöring bör ske med miljövänligt diskmedel eller såpa. Tvättvattnet ska inte hällas direkt i dagvattnet utan hälls lämpligen på egen gräsmatta eller liknande där det kan infiltreras ner i marken.

1.12 Tilläggsavgift kärl

Tilläggsavgift debiteras för hämtning med dragavstånd över 3 meter. Placeringen avtalas med Kretslopp & Vatten. Kärlet hämtas och återplaceras på överenskommen plats.

Tilläggsavgift debiteras för extra säck eller extra tömning av kärl eller annan behållare.

1.13 Felsortering

Om abonnenten inte sorterar enligt kommunens sorteringsanvisningar debiteras en avgift för felsortering. Om felsorteringen bedöms vara av betydelse för möjligheterna att behandla avfallet har kommunen dessutom rätt att klassa om avfallet och debitera behandlingsavgift enligt klassning, eller att inte tömma avfallsbehållaren och anmoda abonnenten att vidta rättelse innan nästa tömningstillfälle.

1.14 Behållare

En- och tvåbostadshus samt fritidshus **med nytt insamlingssystem**

~~Insamlingssystemet för en- och tvåbostadshus samt fritidshus förändras under en övergångsperiod. En- och tvåbostadshus samt fritidshus ska använda fyrfackskärl från det datum Vänersborgs Kretslopp & Vatten bestämmer för aktuell gata eller bostadsområde.~~

Vid varje fastighet ska finnas: 2st 370 liter fyrfackskärl

Komplement erbjuds vid behov: 140, ~~240~~ och ~~190-370~~ liter kärl för restavfall

En- och tvåbostadshus samt fritidshus med gamla insamlingssystemet

Nedan anges vilka kärlstorlekar som får användas.

Tabell 1 Kärlstorlekar som får användas

Typ av fastighet	Kärl för restavfall	Kärl för matavfall
En- och tvåbostadshus	140 l, 190 l, eller 370 l	140 l
Fritidshus	140 l eller 190 l	140 l

Flerbostadshus, **gemensamhetslösningar** och verksamheter

Nedan anges vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas vid flerbostadshus, **gemensamhetslösningar för en- och tvåbostadshus**, affärer, kontor, industrier och andra verksamheter.

Tabell 2 Vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas för restavfall respektive för matavfall.

Typ av behållare	För restavfall	För matavfall
Kärl	140 l, 190 l, 240 l, 370 l eller 660 l	140 l, 190 l, 240 l eller 370 l
Bottentömmande behållare	upp till 5 000 l	upp till 800 l
Container	8 000 l	

Tabell 3 Vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas för förpackningar och returpapper.

Tjänst	Typ av behållare och storlek
Förpackningar av kartong eller plast	Kärl 240 l, 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare
Förpackningar av metall	Kärl 240 l, 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare
Förpackningar av färgat eller ofärgat glas	Kärl 240 eller 370 l Igloo 800 l
Returpapper	Kärl 240 l, 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare

[För flerbostadshus får även fyrfackskärl 370 liter eller 660 liter användas om det passar för fastighetens behov.](#)

För grovavfall, trädgårdsavfall, bygg- och rivningsavfall samt latrin anges de behållare som kommunen erbjuder tömning av, i tabellerna med avgifter för respektive typ av avfall.

2 Grundavgift

Tabell 4 En- och tvåbostadshus samt fritidshus, kr per bostad och år

Typ av fastighet	Avgift
Fritidshus	350 400
En- och tvåbostadshus	710 800

Tabell 5 Flerfamiljshus samt verksamheter, kr per år

Typ av fastighet eller tjänst	Avgift
Flerbostadshus, avgift per lägenhet	390 450
Affärer, kontor, industrier och andra verksamheter, avgift per organisation och hämtställe	630 700
Specialbostäder, äldreboende/särskilt boende med biståndsbeslut från kommunen, studentkorridorboenden och liknande, avgift per lägenhet	630 700

3 Rörlig avgift, hämtning och behandling

3.1 En- och tvåbostadshus, året runt

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 17.

Tabell 6 Avgifter för abonnemang med hämtning och behandling av mat-, rest- och förpackningsavfall samt returpapper från en- och tvåbostadsfastigheter, kr per år

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	1354 1280
Extrakärl för restavfall, 140 l	Var fjärde vecka	932 887
Extrakärl för restavfall, 190 240 l	Var fjärde vecka	1265 1318
<u>Extrakärl för restavfall, 370 l</u>	<u>Var fjärde vecka</u>	1950 1797

Tabell 7 Avgifter för abonnemang med hemkompostering av matavfall, kr per år.

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	1354 1280
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 var fjärde vecka Kärl 2 var fjärde vecka	932 930

3.2 Fritidshus

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 17.

Tabell 8 Avgift för abonnemang sommartid vecka 18/19 till 38/39 (11 hämtningar av kärl 1, 6 hämtningar av kärl 2), kr per säsong.

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	600 630
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 var fjärde vecka Kärl 2 var fjärde vecka	480
Extrakärl för restavfall, 140 l	Var fjärde vecka	400
Extrakärl för restavfall, 240 l	Var fjärde vecka	610
Extrakärl för restavfall, 370 l	Var fjärde vecka	830

3.3 Flerbostadshus, gemensamhetslösningar och verksamheter

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 17.

Om bottentömmande behållare används för matavfall debiteras avgift enligt Tabell 10. Om matavfall behöver hämtas oftare än restavfallet ska abonnemang för matavfall enligt Tabell 11 beställas.

[Om fyrfackskärl används debiteras avgift enligt Tabell 12.](#)

Tabell 9 Abonnemang för flerbostadshus, gemensamhetslösningar, affärer, institutioner och andra verksamheter, kr per restavfallsbehållare och år

Behållare för restavfall	Hämtningsintervall	Avgift
140 l kärl	Varannan vecka	1237 1159
140 l kärl	Varje vecka	2564 2413
140 l kärl	2 ggr/vecka	5945
140 l kärl	3 ggr/vecka	9325
190 l kärl	Varannan vecka	1584 1520
190 l kärl	Varje vecka	3283 3166
190 l kärl	2ggr/vecka	7611
190 l kärl	3 ggr/vecka	11939

240 l kärl	Varannan vecka	1760 1721
240 l kärl	Varje vecka	3649 3585
240 l kärl	2 ggr/vecka	8460
240 l kärl	3 ggr/vecka	13271
370 l kärl	Varannan vecka	2467 2347
370 l kärl	Varje vecka	5114 4889
370 l kärl	2 ggr/vecka	11857
370 l kärl	3 ggr/vecka	18599
660 l kärl	Varannan vecka	3850 3640
660 l kärl	Varje vecka	7982 7583
660 l kärl	2 ggr/vecka	18506
660 l kärl	3 ggr/vecka	29030
container	Var fjärde vecka	16097
container	Varannan vecka	36939
container	Varje vecka	76588
Bottentömmande	Var fjärde vecka	12890
Bottentömmande	Varannan vecka	29579 28126
Bottentömmande	Varje vecka	61329 58596

Tabell 10 Abonnemang med bottentömmande behållare för matavfall, kr per behållare och år

Behållare för matavfall	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Varannan vecka	4733

Bottentömmande	Varje vecka	9813
-----------------------	-------------	------

3.4 Matavfall

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 17.

Tabell 11 Abonnemang för de kunder som endast har matavfall, kr per kärl och år

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varannan vecka	1052
140 l	Varje vecka	2180
140 l	2 ggr/vecka	5287
140 l	3 ggr/vecka	7930
190 l	Varannan vecka	1347
190 l	Varje vecka	2792
190 l	2 ggr/vecka	6472
190 l	3 ggr/vecka	10152
240 l	Varannan vecka	1497
240 l	Varje vecka	3103
240 l	2 ggr/vecka	7194
240 l	3 ggr/vecka	11285
370 l	Varannan vecka	2098
370 l	Varje vecka	4349
370 l	2 ggr/vecka	10082
370 l	3 ggr/vecka	15816

3.5 Fyrfackskärl för flerbostadshus eller gemensamhetslösningar

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 17.

Tabell 12 Abonnemang med fyrfackskärl, kr per behållare och år

<u>Behållare</u>	<u>Hämtningsintervall</u>	<u>Avgift</u>
<u>Fyrfackskärl 660 liter, kärl 1</u>	<u>Varannan vecka</u>	1021
<u>Fyrfackskärl 660 liter, kärl 2</u>	<u>Var fjärde vecka</u>	532
<u>Fyrfackskärl 660 liter, kärl 1</u>	<u>Varannan vecka</u>	2184
<u>Fyrfackskärl 660 liter, kärl 2</u>	<u>Var fjärde vecka</u>	1138

3.6 Förpackningar

Standardabonnemang för förpackningar och returpapper erbjuds utan avgift, se Tabell 13 till Tabell 15.

Angivna avgifter och avgiftsfri hämtning gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 17. Avgifterna gäller när avfallet i kärlen är sorterat, i annat fall debiteras felsorteringsavgift enligt Tabell 25, utöver nedanstående ordinarie avgift.

Tabell 13 Avgift för förpackningar av kartong respektive plast, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 660 l	Varannan vecka	0 kr
240 l - 660 l	1 gång per vecka	1378 1380
240 l - 660 l	2 gånger per vecka	5512 5520
240 l - 660 l	3 gånger per vecka	8268 8270

Tabell 14 Avgift för returpapper eller förpackningar av metall, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 660 l	Var fjärde vecka	0 kr
240 l - 660 l	Varannan vecka	689 690
240 l - 660 l	En gång per vecka	2756

Tabell 15 Avgift för förpackningar av färgat respektive ofärgat glas, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 370 l	Var fjärde vecka	0 kr
240 l - 370 l	Varannan vecka	1131 1110
240 l - 370 l	En gång per vecka	4524

Igloo 800 liter	Var fjärde vecka	1131
Igloo 800 liter	Varannan vecka	2262
Igloo 800 liter	En gång per vecka	4524

Tabell 16 Avgift för sorterade förpackningar i bottentömmande behållare eller container, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Var fjärde vecka	4563
Bottentömmande	Varannan vecka	9126
Bottentömmande	1 gång per vecka	18252
Container	Var fjärde vecka	4563
Container	Varannan vecka	9126
Container	1 gång per vecka	18252

3.7 Tilläggsavgifter; dragavstånd, extrahämtning och kärbytte

I de fall fastighetsinnehavaren har beställt abonnemang med tillägg för dragväg hämtas kärl med längre avstånd än 3 meter, mot avgift. Avgift för dragväg debiteras per kärl, baserat på tömningsintervall och avstånd mellan kärlets placering och hämningsfordonets uppställningsplats. Dörr eller annat hinder räknas som ett tillägg till avståndet med 5 meter.

Tabell 17 Tilläggsavgift för hämtning, med dragavstånd över 3 meter, kr per kärl och per hämtning

Kärlstorlek och hämningsintervall	Dragavstånd 4–10 meter	Dragavstånd 11–20 meter	Dragavstånd 21–30 meter
Kärl 140 – 660 l	10	20	30

Tabell 18 Avgift för extra hämtning av mat- eller restavfall, kr per behållare och hämtning

Behållare	Avgift
Säck	39
140 l	80
190 l	107
240 l	135

370 l	207
Fyrpack	207
660 l	371
Container	1500
Bottentömmande	1500

Tabell 19 Avgift för extra hämtning av förpackningar, grovavfall eller trädgårdsavfall, kr per behållare och hämtning

Behållare	Avgift
Kärl 240 – 660 liter	115
Bottentömmande	1500
Container	1500
Trädgårdskärl	90
Igloo för glasförpackningar	1500

Tabell 20 Avgift för byte av kärl, kr per kärl och gång

Tjänst	Avgift
Byte av kärl, inkl. hemtagning och utställning	100 200

3.8 Trädgårdsavfall

Kommunen erbjuder hämtning av trädgårdsavfall i 370 l kärl var 14:e dag från vecka 14/15 till vecka 44/45, 16 hämtningar per säsong. Vid hämtning ska kärlet vara placerad vid tomtgräns.

Tabell 21 Avgift för hämtning och behandling av trädgårdsavfall, kr per säsong

Behållare	Avgift
Kärl 370 l	744

3.9 Grovavfall

Tabell 22 Avgift för hämtning och behandling av grovavfall, inkl. hyra av behållare, vid schemalagd hämtning, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
190 l	Varje vecka	3768
190 l	Varannan vecka	1818
190 l	Var fjärde vecka	792
370 l	Varje vecka	5871
370 l	Varannan vecka	2832

370 l	Var fjärde vecka	1139
660 l	Varje vecka	9163
660 l	Varannan vecka	4419
660 l	Var fjärde vecka	1926
Container	Var fjärde vecka	16097
Container	Varannan vecka	36939
Container	Varje vecka	76588
Container	Budning	1500

3.10 Bygg- och rivningsavfall i lastväxlarflak

Hyra ingår i avgifter för utställning och tömning.

Hämtat avfall debiteras baserat på vikt och mottagningsanläggningens avgifter. Farligt avfall får inte läggas i container.

Tabell 23 Avgift tillfällig container för bygg- och rivningsavfall, kr per lastväxlarflak och tillfälle

Tjänst	Avgift
Tillfällig lastväxlarflak över helg, inklusive utställning, hemtagning med tömning och hyra	4000
Viktavgift, per ton	Enligt mottagningsanläggningens avgifter
Extra tömning under de dagar containern står ute, inklusive behandling	4000
Hyra, per dag utöver de första fyra dagarna	1000

3.10 Latrin

Vid hämtning ska latrintunnan vara placerad vid tomtgräns.

Tabell 24 Avgift för latrinhämtning

Hämningsintervall	Avgift
26 hämtningar året runt	6695
11 hämtningar fritidshus	3201
1 hämtning	291

3.11 Avgift på återvinningscentralen

Hushåll har 8 st fria besök per år, därefter debiteras 50 kr per tillfälle.

För hjälporganisationer med 90 - konto gäller samma regler som för hushåll.

Verksamheter/företag ~~300kr~~, 350kr per tillfälle.

3.12 Felsortering

Tabell 25 Avgift vid felsortering, kr per behållare och tömningstillfälle

Typ av behållare, avsedd för sorterat avfall, t.ex. matavfall, grovavfall, trädgårdsavfall, förpackningar, returpapper eller annat	Avgift
Kärl	500
Container, bottentömmande behållare, eller annan behållare 800 liter eller större	2000

3.13 Förpackningar och tidningar för verksamheter

Angivna avgifter och avgiftsfri hämtning gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 17.

Tabell 26 Avgift för förpackningar av kartong respektive plast, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 660 l	Varannan vecka	2262
240 l - 660 l	1 gång per vecka	4524
240 l - 660 l	2 gånger per vecka	9048
240 l - 660 l	3 gånger per vecka	13572

Tabell 27 Avgift för returpapper eller förpackningar av metall, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l - 660 l	Var fjärde vecka	1131
240 l - 660 l	Varannan vecka	2262
240 l - 660 l	En gång per vecka	4524

Tabell 28 Avgift för förpackningar av färgat respektive ofärgat glas, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
240 l – 370 l	Var fjärde vecka	1131
240 l – 370 l	Varannan vecka	2262
240 l – 370 l	En gång per vecka	4524
Igloo 800 liter	Var fjärde vecka	1131
Igloo 800 liter	Varannan vecka	2262
Igloo 800 liter	En gång per vecka	4524

Tabell 29 Avgift för sorterade förpackningar i bottentömmande behållare eller container, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Var fjärde vecka	4563
Bottentömmande	Varannan vecka	9126
Bottentömmande	1 gång per vecka	18252
Container	Var fjärde vecka	4563
Container	Varannan vecka	9126
Container	1 gång per vecka	18252

3.14 Slamavgifter

I Tabell 30 anges avgifter för slamsugning av slamavskiljare för WC- och/eller BDT-vatten, slutna tank och minireningsverk. Slanglängd upp till 20 meter ingår i avgiften. Vid längre slanglängd, och för stora eller tunga lock, tillkommer avgift enligt Tabell 32.

Fordrar avfallslämnaren snabbare åtgärd än inom fem arbetsdagar äger entreprenören rätt att debitera uppdraget med ordinarie pris enligt Tabell 30 plus tilläggsavgift för akut hämtning enligt Tabell 32.

Timpris, enligt Tabell 32, tillkommer när tömning tar extra tid till följd av exempelvis spolning av hårt slam i brunnen.

Tabell 30 Slamsugningsavgift

Ordinarie tömning	Avgift
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	1411 1438
Slamavskiljare torrsugning mindre än 4,5 m ³	2107 2147
Slamavskiljare större än 4,5 m ³	2395 2441
Slamavskiljare torrsugning större än 4,5 m ³	3092 3151
Minireningsverk	2107 2147
Budad tömning	
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	2107 2147
Slamavskiljare större än 4,5 m ³	3092 3151
Sluten tank upp till 3 m ³	1201 1224
Sluten tank mellan 3,1 m ³ och 6,0 m ³	2256 2299
Minireningsverk	2107 2147

Bomkörning	
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	627 634
Slamavskiljare större än 4,5 m ³	1115 1127
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³ budad	976 986
Slamavskiljare större än 4,5 m ³ budad	1463 1479
Torr sugning mindre än 4,5 m ³	976 986
Torr sugning större än 4,5 m ³	1463 1479
Sluten tank mindre än 3 m ³	523 528
Sluten tank 3,1-6 m ³	1045 1057

Tabell 31 Avgift för byte av filtermaterial till fosforfälla

Tjänst	Avgift
Byte av fosforfiltermaterial löst	16725 16905
Byte av fosforfiltermaterial säck	16725 16905

Tabell 32 Tilläggsavgifter, ordinarie taxa tillkommer

Tjänst	Avgift
Sugslang längre än 20 m, avgift per 10 m	209 211
Lock över 60 cm i diameter eller över 15 kg	1115 1127
Akut hämtning vardagar 06:00-18:00	2091 2113

Akut hämtning kväll/helg	8363 8453
Akut hämtning storhelg	11150 11270
Timpris Sugbil	1579 1596
Timpris Sug och spolbil	1745 1764
Timpris vardagar 06:00-18:00	4482 4531
Timpris kväll/helg	16725 16905
Timpris Storhelg	22300 22540

Bilaga 1 Avgifter under övergångsperiod - abonnemang som kommer att upphöra

Avgifterna gäller för en- och tvåbostadshus som ännu inte har fått fyrfackskärl.

I avgiften, enligt Tabell 33 och Tabell 35 ingår 140 liter kärl för matavfall med tömning med samma intervall som kärl för restavfall.

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 17.

Tabell 33 Avgifter för abonnemang året runt med hämtning och behandling av sorterat matavfall respektive restavfall från en- och tvåbostadsfastigheter, kr per år.

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varje vecka	2808
140 l	Varje vecka – extra kärl	2808
140 l	Varannan vecka	1354
140 l	Varannan vecka – extra kärl	1354
140 l	Varannan vecka – 1 året runt & 1 fritidshus delar	977
140 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	932
190 l	Varje vecka	3595
190 l	Varannan vecka	1734
190 l	Varannan vecka – extra kärl	1734
190 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	1265
370 l	Varje vecka	5601
370 l	Varannan vecka	2701

Tabell 34 Avgifter för abonnemang året runt med enbart kärl för restavfall och hemkompostering av matavfall, kr per år.

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Var fjärde vecka	590
140 l	4 gånger per år	76
140 l	2 gånger per år	19
190 l	Var fjärde vecka	756

Tabell 35 Avgift för abonnemang sommartid 1 maj – 30 september (11 hämtningar).

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varannan vecka	600
140 l	Varannan vecka – extra kärl	600
140 l	Var fjärde vecka	238
140 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	400
140 l	2 gånger per säsong	20
190 l	Varannan vecka	768
190 l	Var fjärde vecka –	304
190 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	513

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Allmänt om bestämmelserna

Ett förtroendeuppdrag utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. Enligt 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) avses med förtroendevald den som har valts till ett uppdrag av fullmäktige, nämnd eller annan kommunal myndighet.

Uppdraget utgör inte en anställning, och den förtroendevalde har därför inte ett anställningsförhållande med kommunen eller regionen. Arbetsrättslig lagstiftning som reglerar exempelvis arbetstid, semester och anställningsskydd är därmed inte tillämplig.

Eftersom ett anställningsförhållande inte föreligger kan den förtroendevalde inte omfattas av bestämmelserna om tjänstepension, då sådan pension enligt 28 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) endast får tryggas inom ramen för ett anställningsförhållande.

Förtroendeuppdraget innebär också att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund innehåller OPF-KR 26 bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige i kommun, region eller kommunalförbund och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser

- Lokal pensionsmyndighet
- Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

2. Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd

- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

3. Pensionsbestämmelser

- Avgiftsbestämd pensionsbehållning
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd

4. Familjeskydd

- Familjeskydd till efterlevande vuxen
- Familjeskydd till efterlevande barn

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KR 26 antas ska en lokal pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Den förtroendevalde är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte ska beviljas omställningsstöd enligt §§ 3-5 i detta reglemente om den förtroendevalde har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

Anmärkning

Avseende nekad rätt till omställningsstöd utifrån ej beviljad ansvarsfrihet, se anmärkning till § 2a (sid 12) i *Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)*.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när den förtroendevalde lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva

omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den

förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Samtliga inkomster, med undantag för kapitalinkomster, ska anses utgöra förvärvsinkomster.

Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller erhåller annan ersättning än förvärvsinkomst enligt första stycket, får den lokala pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som bedöms skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till samt beräkna omfattningen av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde

skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i nära anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd pensionsbehållning
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, motsvarande sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som under ledighet till

följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där

den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11. Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 6 sker månadsvis och livsvarigt. Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av pensionsbehållningen, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Utbetalning får tidigast påbörjas från den tidpunkt då den förtroendevalde enligt 58 kap. 1 § Socialförsäkringsbalken (2010:110) har rätt att ta ut allmän pension, minus två år.

Ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pensionsbehållningen utbetald inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till

pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen avgår från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Anmärkningar

Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen (2003:376).

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligt framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (2005:104).

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte

fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KR 26 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen, och
- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10,

rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/ maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Anmärkningar

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde,

eller

b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Vänersborgs kommun

MÅL- OCH RESURSPLAN 2027–2029

Investeringsbudget 2027–2029

Förslag till kommunstyrelsen 2026-06-03

Politisk kommentar

Trygghet och Beredskap med tidiga insatser som grund

I en orolig omvärld där förutsättningar dagligen ställs på ända, behöver vi nu mer än någonsin våga hålla i en långsiktighet för att skapa trygghet i Vänersborgs kommun med fortsatt arbete för tidiga insatser.

Vi i de styrande partierna är enade i en fortsatt politisk inriktning, som handlar om fokus på att barn och unga ska ges så goda förutsättningar som möjligt, att få en bra start i livet och möjligheter till ett bra liv i vuxenålder.

Trygghet börjar inte med högre murar eller fler lås. Trygghet börjar långt tidigare – i människors vardag, i våra hem, i skolan, på fritidsgården och i mötet mellan vuxna och barn. Ett samhälle som vill vara starkt i framtiden måste bygga sin beredskap redan idag. Och den viktigaste beredskapen vi kan skapa är att ge våra barn och unga en trygg uppväxt.

När vi talar om trygghet tänker många på polis, ordningsvakter och akuta insatser. Det är viktiga delar. Men den verkliga styrkan i ett samhälle mäts inte bara i hur vi hanterar problem när de redan uppstått – utan i hur vi förhindrar att människor hamnar där från början.

Tidiga insatser handlar om att se barn innan de tappar tron på sig själva. Att upptäcka psykisk ohälsa innan den blir en livskris. Att fånga upp oro i skolan innan den leder till utanförskap. Att stötta familjer innan vardagen går sönder.

Ingen ung människa föds till kriminalitet, missbruk eller hopplöshet. Bakom varje barn som hamnar fel finns ofta en historia av vuxna som inte hann se, inte orkade eller inte hade verktygen att hjälpa till i tid.

Därför måste vi bygga ett samhälle där ingen lämnas ensam.

Men trygghet handlar också om tillit. Tillit mellan människor och tillit till Vänersborgs kommun och civilsamhället. När unga känner att vuxna tror på dem, då ökar också viljan att ta ansvar för sig själva och andra.

Det är så vi bygger en stark kommun – med trygghet, ansvar och hållbarhet som grund.

I den oroliga omvärld vi lever i ser de styrande partierna att vi även behöver skapa en större motståndskraft och lägga resurser på att bygga vidare på det civila försvaret. Alla invånare i Vänersborgs kommun behöver ha en tanke på att klara sitt uppehälle även när vattnet inte kommer ur kranen eller när internet slutar att fungera.

Till sist, vi ska klara ekonomin och välfärden i en orolig tid. Därför måste vi både prioritera mellan utgifterna och föra en politik som tar ansvar för kommunens ekonomi och en välfärd av god kvalitet. Kvaliteten är helt beroende av medarbetare som trivs, har en bra arbetsmiljö och ges möjligheter att utvecklas i sitt arbete.

Socialdemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Miljöpartiet

Innehållsförteckning

	Sidnr
Del I Vision och mål - Förutsättningar och beslut	
Inledning.....	Del I - 1
Vision Vänersborg	2
Vision och inriktningsmål.....	2
Ambitionsnivå för kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
Riktade uppdrag under planperioden.....	9
Ambitionsnivå för globala målen.....	12
God ekonomisk hushållning och finansiella mål.....	13
Riskområden till internkontrollplan.....	15
Förutsättningar.....	16
Omvärld.....	16
Befolkning.....	18
Budgetförutsättningar.....	19
Övergripande ekonomisk inriktning	20
Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar.....	21
Driftbudget per nämnd (anslagsbindningsnivå).....	27
Finansiell analys.....	28
Resultat- kassaflödes- och balansbudget.....	34
Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17	36
Bilaga 1 Styrande dokument.....	37
Bilaga 2 Globala mål.....	38
 Del II Mål- och resursplan - Nämnderna	
Barn- och utbildningsnämnden.....	Del II - 1
Byggnadsnämnden.....	3
Kommunfullmäktige.....	4
Kommunstyrelsen.....	5
Kultur- och fritidsnämnden.....	7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	9
Revisionen.....	10
Valnämnden.....	10
Samhällsbyggnadsnämnden.....	11
Socialnämnden.....	15
Överförmyndarnämnden.....	18
 Del III Investerings- och exploateringsplan	
Investerings- och exploateringsplan 2027–2029.....	Del III - 1
 Del IV Bolag och kommunalförbund	Del IV - 1

Inledning

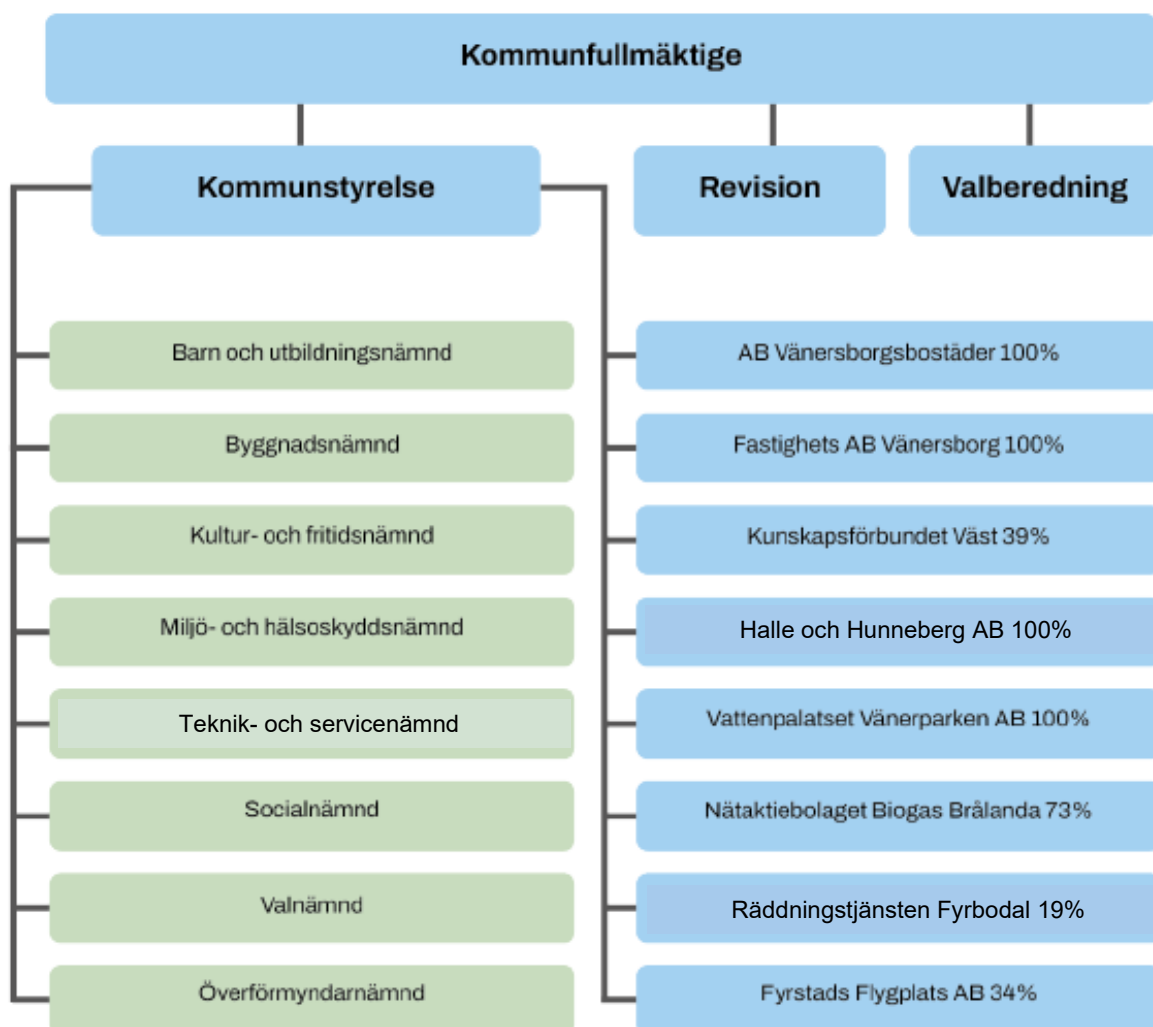
Mål- och resursplan innehåller både mål för verksamheten samt finansiella mål som är viktiga för en god ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun. Mål- och resursplanen är därmed kommunens viktigaste styrdokument. Här anges skattesats, hur skattemedlen ska användas och fördelas mellan nämnderna och vilka prioriteringar kommunen väljer att göra framöver.

Mål- och resursplanen är även det yttersta styrdokumentet för kommunfullmäktige för

att ge nämnder och styrelser en övergripande politisk inriktning. Här beskrivs kommunens principer om mål- och resultatstyrning där fördelade resurser, utifrån beslutade mål, ska leda till resultat vilka ligger till grund för uppföljning, analys samt planering inför kommande år.

Styrdokumentet fastslår resursfördelning mellan nämnderna och anger inriktning för verksamheten.

Den kommunala koncernen

Från och med 2027 inrättas en ny Teknik- och servicenämnd och Samhällsbyggnadsnämnden avvecklas. Mål- och resursplan 2027–2029 utgår fortfarande från tidigare organisation där Samhälls

byggnadsnämnden ingår. I samband med att det nyvalda kommunfullmäktige beslutar om mål- och resursplan 2027–2029 i november, anpassas mål- och resursplanen efter den nya organisationen.

Vision Vänersborg

Vänersborgs kommun

- Attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet

Vision

Kommunfullmäktiges beslutade vision "Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet" är en ledstjärna och en gemensam färdriktning för all kommunal verksamhet. Kommunfullmäktige har fastställt fem strategiska och övergripande inriktningsmål för mandatperioden. Nämnderna ansvarar gemensamt för att styra verksamheten mot inriktningsmålen med tillhörande målvärden och riktade uppdrag.

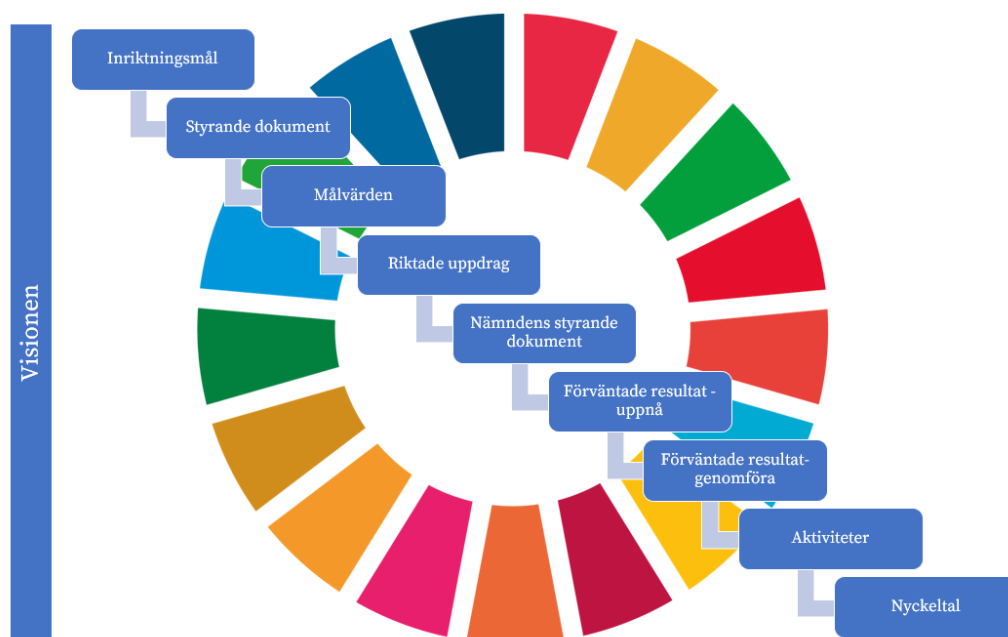
Grunden för inriktningsmålen är:

- ▶ Fullföljda studier med gymnasieexamen är grunden för att få ett arbete.
- ▶ Människor i arbete är grunden för vår gemensamma välfärd.
- ▶ Den gemensamt finansierade välfärden ska omfatta alla och öka tryggheten och livskvalitén.
- ▶ Vi lämnar över vår natur och miljö till nästa generation i ett hållbart skick.

Inriktningsmål 2027–2029

- Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv
- Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier
- Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan
- Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag
- Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Illustration av Vänersborgs kommuns styrkedja

Vision Vänersborg

Förväntade resultat

Nämnderna preciserar fullmäktiges inriktningsmål genom sina förväntade resultat. De identifierar vilka förflyttningar inom sina respektive verksamheter som vore önskvärda under planperioden baserat på grunduppdragets nuläge och behov samt tilldelad ekonomisk ram. Dessa uttrycks i form av förväntade resultat Uppnå (mått med ambitionsnivåer) och förväntade resultat Genomföra (uppdrag). De förväntade resultaten beslutas i nämndens egen verksamhetsplan med nämndbudget och är inte en del av Mål- och resursplanen.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål är strategiska och gäller för kommunen som helhet. Nämnderna ska ta hänsyn till samtliga inriktningsmål i sin planering. Det innebär inte att varje nämnd ska formulera förväntade resultat för samtliga inriktningsmål. Om nämndens uppdrag saknar direkt koppling till ett visst inriktningsmål ska detta framgå.

Utfallet av nämndens förväntade resultaten utgör tillsammans med kommunfullmäktiges fastställda målvärden/uppdrag grunden för nämndens bedömning av sin uppfyllelse av inriktningsmålen.

Riktade uppdrag under planperioden

Vi står inför ett antal samhällsekonomiska utmaningar som kräver omställning i resursplanering och resursanvändning. Kopplat till dessa och våra inriktningsmål finns det behov av att under planperioden fördjupa vissa utredningar och uppdrag. Dessa är riktade till en ansvarig nämnd eller kan inkludera flera nämnder, bolag och externa samhällsaktörer. Uppdragen specificeras vad gäller innehåll, tidplan och eventuell finansiering.

Koppling mellan FN:s globala mål och det lokala perspektivet

De globala målens genomförande på lokal nivå omfattas till stor del, direkt och indirekt, av det kommunala välfärdsuppdraget. Det innebär bland annat att Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling är integrerade i Vänersborgs kommuns styrning och ledning.

De globala målen har koppling till kommunfullmäktiges inriktningsmål och en önskvärd förflyttning av globala målen anges för planperioden. Till hjälp finns nyckeltalen som Sveriges kommuner och regioner har utformat inom vart och ett av de globala målen. En övergripande redovisning av kommunens förflyttning och måluppfyllelse av de globala målen görs i anslutning till årsredovisningen.

Styrande dokument

Ett antal politiska styrdokument styr kopplingen från visionen, via inriktningsmålen, till organisationen. I Bilaga 1 finns en lista på styrande dokument med bäring på inriktningsmålen.

Vision Vänersborg

Ambitionsnivå för kommunfullmäktiges inriktningsmål

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Våra invånare ges lika möjligheter att forma sin framtid, där lokala skillnader utifrån livssituation, boendeplats och ekonomi utjämnas. Den sociala inkluderingen medför att invånarna kan påverka och delta i samhället oavsett bakgrund, där olika insatser riktas beroende på skillnader i olika boendedelar. Kommunens verksamheter arbetar i samverkan med fler organisationer, för att minska effekterna av socioekonomiska faktorer, där ett rättighetsbaserat perspektiv ger möjlighet till utbildning, bostad och arbete.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	32,6 (2024)	32,2 (gul 2024)	29,6 (riket 2024)	Samtliga
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	69,8 (2024)	71,0 (riket 2024)	71,5 (grön 2024)	KS, BUN, SOC, KFN
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	1,32 (2024)	1,2	1,09 (gul 2024)	SOC, KS
Sveriges friluftskommun, Naturvårdsverkets ranking, andel (%) av totalpoäng	76 (Plats 76 2024)	90 (topp 40 2024)	95 (topp 20 2024)	KFN
Utfall på årligen uppföljda indikatorer inom handlingsprogram för barn och unga.	Ambitionsnivåer beslutas i handlingsprogram för barn och unga	Minst hälften av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	KS

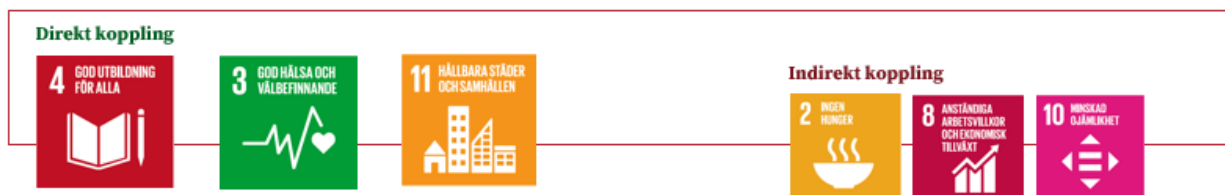
Vision Vänersborg

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Barn och unga ges goda framtidsmöjligheter där skolan erbjuder individuellt stöd och förebyggande insatser med början i förskolan.

Kommunens olika verksamheter arbetar för att främja faktorer som påverkar skolresultat såsom arbetsmiljö, fysiska miljöer, hemförhållanden, fritidsmöjligheter och stöd i unga år.

Fullföljda studier ökar möjligheterna att välja en sysselsättning som upplevs stimulerande och att nå egenförsörjning.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Ungdomar etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning, andel (%)	88,1 (2023)	Bibehålla grön nivå	Bibehålla grön nivå	SOC, KS
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	74,2 (2025)	75,7	77,7 (grön 2025)	KS
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	83,6 (2025)	85,0	86,2 (grön 2025)	BUN
Förskolans undervisningstid för barn med allmän förskoleplacering ger förutsättningar för kunskapsprogression inom läs- och skrivutveckling motsvarande nivå 2 eller högre. Anges som andel (%) av barn med allmän förskoleplacering.	80 % (2025)	83 %	86 %	BUN

Vision Vänersborg

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Den ekologiskt hållbara kommunen bidrar till att vårda våra resurser för nuvarande och framtida invånare. Kommunens Miljöprogram 2030 och Strategin för ett fossilfritt Vänersborg 2030 värnar om hela den geografiska kommunen, och ökad kunskap hos invånarna underlättar för klimatvänliga val. Nya klimatsmarta lösningar och teknisk innovation leder till minskad miljöpåverkan såsom fossiloberoende, hållbar konsumtion, upphandling och inköp. Miljöperspektivet beaktas vid kommunens beslutsfattande och olika former av samverkan.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Utfall på mätbara indikatorer vad gäller årliga mål för transport, el och uppvärmning i Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030	10 av 18 indikatorer uppnådda enligt årets ambitionsnivå (2024)	Mer än hälften av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska vara uppnådda enligt årets ambitionsnivå	KS, SBN, BN, SOC

Vision Vänersborg

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Företag i Vänersborgs kommun möts av ett gott bemötande och en hög tillgänglighet där kommunens verksamheter håller en god kvalitet. Det är enkelt att få kontakt med kommunen, och den digitala servicen leder till mer effektiva flöden inom och mellan olika förvaltningar. Företag i kommunen ges möjligheter att expandera, där kommunen kan bistå med tillgänglig mark och lokaler när nya och befintliga företag vill verka och etablera sig i kommunen. Våra invånare är nöjda med den välfärd vi levererar. Kvalificerad personal leder till en god kvalitet i våra verksamheter, där innovation och teknik bidrar till att effektiviteten är hög.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Företagsklimat enl. (Insikt) - Totalt, Index, %	73 (2024)	79 (grön 2024)	79 (grön 2024)	MHN, BN, KS, SOC, SBN
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn	88 (2025)	89	90	SOC
Nöjdhet med skola (åk 8), %	67 (2025)	Bibehålla grön nivå	Bibehålla grön nivå	BUN

=====

Vision Vänersborg

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Vi ska ha en arbetsmiljö som ger förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv. I Vänersborgs kommun ska medarbetarna vara delaktiga och ha förståelse för sina uppdrag och sina roller. För att få en engagerad personal krävs ett tryggt och stabilt ledarskap som når ut till samtliga medarbetare i vår kommun. Personalpolicyn och samverkansavtalet med de fackliga organisationerna ska vara grunden i arbetet.

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2027	Ambitionsnivå 2029	Nämnder
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	80 (2025)	81 (grön 2024)	81 (grön 2024)	Samtliga
Sjukfrånvaro, totalt i kommunen	8,8 % (2025)	8,5 %	8,1 % (gul 2024)	Samtliga

=====

Vision Vänersborg

Riktade uppdrag under planperioden

Nedan följer riktade uppdrag, där de fem första fortsätter från föregående år och de två sista är nya. Tidsplan för genomförande av uppdraget anges med x. Status av uppdrag rapporteras i årsredovisningen och återslagrapportering av genomfört riktat uppdrag görs av ansvarig nämnd till kommunstyrelsen.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Genomföra Handlingsprogrammet för förebyggande arbete för barn och unga, och leda implementeringen av nya socialtjänstlagen, avseende samma målgrupp.	Kommunstyrelsen (samordning) Alla nämnder	9 800	x	x	x

I Mål- och resursplanen 2025–2027 tilldelades kommunstyrelsen ett samordningsuppdrag att ta fram ett handlingsprogram för målgruppen barn och unga. Programmet har arbetats fram nämndövergripande samt i samarbete med civilsamhället. Syftet med programmet är att utveckla och stärka sociala insatser för barn och unga och deras vårdnadshavare med både främjande och förebyggande arbete.

Den nya socialtjänstlagen har ett genomgående fokus på tidiga insatser i förebyggande och främjande syfte. Lagstiftarna önskar mer proaktiva insatser i stället för reaktiva insatser och ett bredare grepp som omfattar individ, grupp och även hela samhället. Intentionen i lagstiftningen sammanfaller i mångt och mycket med intentionen i pågående uppdrag om Handlingsprogrammet för barn och unga. Av den anledningen har ett tillägg gjorts om att också leda och samordna implementeringen av nya socialtjänstlagen i de delar den riktar sig mot målgruppen barn och unga. För arbetet avsätts 9 800 tkr till olika insatser.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Genomföra Kompetensutvecklingsprogram	Kommunstyrelsen	Inom ram	x	x	x

I Mål- och resursplan 2025–2027 gavs uppdraget att ta fram ett kompetensutvecklingsprogram för ledare och medarbetare. Demografiska utmaningar, den digitala utvecklingen och nya arbetssätt kräver ett utvecklat och tydligt ledar- och medarbetarskap i hela organisationen. Programmet, som lägger fokus på kulturbärande delar ur kommunens riktlinjer för styrning och ledning, startade upp hösten 2025. Fortsatt arbete med friskfaktorer och möjliggörande med ökad flexibilitet i arbetslivet ska tas tillvara så att fler klarar av ett helt arbetsliv. Uppdraget finansieras inom kommunstyrelsens ram.

Vision Vänersborg

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Digitalisering först	Alla nämnder	Inom ram	x	x	x

I 2025 års budget omprioriterades medel inom kommunstyrelsens ram för digitalisering. Uppdraget växlades upp från och med 2026 och avser nu samtliga nämnder. För att möta krav och förväntningar behöver kommunen öka omställningstakten för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar. Digitaliseringen ska erbjuda en enklare vardag för invånare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Behovet av nya digitala verktyg så som e-tjänster, artificiell intelligens och digitala lärplattformar är stort och med stöd av datadrivet beslutsfattande ska kommunen få ännu bättre beslutsunderlag. Kommunens verksamheter behöver synliggöra de digitala tjänsterna och säkerställa digital inkludering. Digitala lösningar behöver alltid prövas mot ökade risker för dataintrång, cyberangrepp och informationsläckage. Uppdraget finansieras inom ram av respektive nämnd där nytta uppstår i verksamheten.

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Landsbygdsprogram	Kommunstyrelsen (samordning) Alla nämnder	Inom ram	x		

I Mål- och resursplan 2025–2027 gavs uppdraget att ta fram ett Landsbygdsprogram. Arbetet går vidare i genomförandefas och ska vara infört under 2027. Våra landsbygdsområden ska vara livskraftiga med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd. Behovet av att tillgodose trygga och bra boendemöjligheter är en självklar del i allmännyttans uppdrag även i kommunens tätorter. Infrastrukturen är avgörande för att binda ihop alla kommundelar för att få en livskraftig kommun där möjligheten till fiber, mobiltäckning och kommunalt vatten och avlopp ses som en del i att utveckla Vänersborgs kommun.

Landsbygden bidrar till att stärka Sveriges konkurrenskraft i en utveckling mot en cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi och till ett hållbart nyttjande av naturresurserna samt till att relevanta miljökvalitetsmål uppfylls. Medel avsattes som ett tillfälligt anslag 2025 för framtagande av landsbygdsprogrammet.

Vision Vänersborg

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Sysselsättningsåtgärd med fokus på målgruppen personer med funktionsnedsättning	Kommunstyrelsen (samordning) Socialnämnden	500	x	x	

Initiativet syftar till att öka möjligheterna för denna målgrupp att komma in eller tillbaka till arbetsmarknaden och vi behöver bli bättre på att identifiera potentialen i vad vi som arbetsgivare kan erbjuda. I kommunens "Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning" är en prioritering att kommunen som arbetsgivare ska spegla den variation som finns i samhället i stort.

Uppdraget innebär att genomföra en kartläggning av vilka kommunala verksamheter som kan bli potentiella arbetsgivare samt att utveckla och erbjuda utbildnings- och stödprogram för att underlätta anställning av personer med en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell förmåga som är så omfattande att det behövs specifik handledning/anpassning.

Målet är att öka målgruppens anställningsbarhet och inkludering på arbetsmarknaden med förhoppning att en anställning eller praktik hos oss kan bana väg. Medel för handledning kan sökas ur anslaget till "socialt inkluderande och trygghetsskapande åtgärder".

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Översyn av kommunens ekonomistyrningsprocesser inför 2028	Kommunstyrelsen	Inom ram	x		

Initiativet syftar till att utveckla kommunens ekonomiska styrning genom att skapa bättre förutsättningar för helhetssyn, långsiktig planering och tydligare politiska prioriteringar. En samsyn kring ansvar, arbetssätt och ekonomiska förutsättningar är en viktig grund för god ekonomisk hushållning.

Uppdraget innebär att kommunstyrelsen ska genomföra en samlad översyn av budgetprocessen, resursfördelningsmodellen samt investerings- och uppföljningsprocesserna samt översyn av de finansiella målen och ekonomistyrningsprinciperna. Arbetet ska bidra till att dessa hänger samman och att uppföljning och analys baseras på tillförlitliga och jämförbara underlag.

Målet är att ta fram ett samlat underlag som kan ligga till grund för politiska beslut och tillämpas från och med budgetår 2028.

Vision Vänersborg

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Stärka befolkningens kunskap, förståelse och beredskapsvilja	Kommunstyrelsen	150	x	x	x

Ett robust samhälle börjar med invånarnas förmåga – tillsammans med kommunorganisationen. Inom ramen för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar behövs insatser för att stärka invånarnas kunskap, delaktighet och beredskapsvilja. Våra invånare är medaktörer i den civila beredskapen, med en egen roll i att förebygga, förbereda och hantera samhällsstörningar rörande områden som vatten, mat, värme, information och gemenskap.

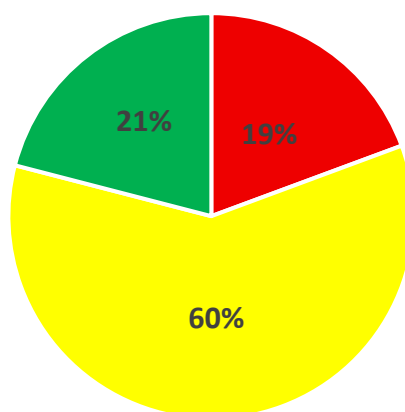
Uppdraget innebär att inom ramen för redan återkommande och kontinuerliga arrangemang/forum som kommunen anordnar möjliggöra dialog och tillhandahålla information om krisberedskap för olika målgrupper såsom barn- och unga, äldre och yrkesverksamma. Medel finansieras ur anslaget till "socialt inkluderande och trygghetsskapande åtgärder".

Ambitionsnivå för globala målen

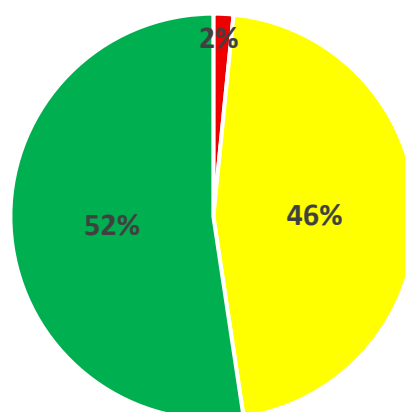
Kommuners uppföljning av de globala målen sker genom ett antal indikatorer där Sveriges kommuner indelas i de 25% främsta, de 50% mittersta och de 25% sämsta genom färgkategorisering i grönt, gult och rött. Kommunens ambitionsnivå anges för år 2029.

I Bilaga 2 återfinns samtliga ingående indikatorer.

Utgångsläge 2025

Ambition 2029

God ekonomisk hushållning och finansiella mål

Här följer en redovisning om god ekonomisk hushållning. Dels vad lagen säger, dels kommunens tolkning och fastställda mål och riktlinjer.

Lagen/balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange mål och riktlinjer för verksamheten. För ekonomin ska det finnas finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Balanskravet i kommunallagen innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna och är den lägsta tillåtna nivån för resultatet. Ett nollresultat räcker dock inte för att säkerställa långsiktig hållbar ekonomi. Kommunen behöver ha ett överskott för att kunna finansiera investeringar och möta framtida behov.

Med detta menas

En kommun bör inte förbruka sitt eget kapital eller lånefinansiera löpande driftskostnader. De löpande intäkterna bör överstiga de löpande kostnaderna. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

God ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun har fastställt finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Verksamhetsmålen är också kommunens inriktningsmål för ekonomin.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga mål uppnås, samt att riktlinjerna följs.

I kommunens Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper för Vänersborgs kommun framgår kommunens tolkning av god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Årets resultat bör uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 procent.
- Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.
- Årets investeringar (exkl. VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Resultatet

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ska, som tumregel, årets resultat uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska stå för sina kostnader. Det krävs avsättningar för framtida pensioner. Tillgångar bör värdesäkras. Det innebär att de ska underhållas i tillräcklig stor utsträckning så att de inte tappar i värde. Investeringar bör i så stor utsträckning som möjligt finansieras med egna medel. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Vänersborgs kommuns resultatmål överstiger balanskravet. Målet om 2 procent kan sägas vara tillräckligt stort för att konsolidera kommunens ekonomi och på så sätt säkra att servicenivån ska garanteras för nästkommande generation, utan att kommunen ska behöva uttaxera en högre skatt. Den budgeterade nivån krävs för att klara av nya förutsättningar under året, samt för att klara av att självfinansiera underhållsinvesteringar i en skattefinansierad verksamhet. Exempel på nya förutsättningar är avräkning av skatteintäkter,

God ekonomisk hushållning och finansiella mål

upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna och oförutsedda händelser inom verksamheterna.

Kassalikviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 procent menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit (för närvarande 200 mnkr) bör vara minst 50 procent av kortfristiga skulder (exklusive långfristig upplåning som förfaller till betalning inom ett år). Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Soliditet

Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. En högre soliditet ger en långsiktig finansiell handlingsberedskap.

I ett tioårigt perspektiv kommer en förändrad åldersstruktur (fler barn och äldre) att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Investeringar

I investeringsmålet anges den investeringsnivå som bedöms vara den högsta nivån för en hållbar ekonomisk utveckling, med hänsyn till de övriga finansiella målen, som ligger till grund för god ekonomisk hushållning.

Riskområden till internkontrollplanen

Internkontroll är en del av kommunens arbete med att styra, följa upp och säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt. Genom internkontrollen identifieras och hanteras risker som kan påverka verksamhetens mål, kvalitet, ekonomi och förtroende.

Av kommunallagen framgår att varje nämnd ansvarar för sin verksamhet och ska säkerställa att den bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. I detta ansvar ingår att den interna kontrollen är tillräcklig.

Internkontrollen bedrivs inom ramen för nämndernas ordinarie arbete och utgör ett stöd i arbetet med styrning och uppföljning av verksamheten.

Som en gemensam utgångspunkt i nämndernas arbete med riskanalys används kommunövergripande riskområden. Riskområdena tydliggör vilka områden som, ur ett

kommunövergripande perspektiv, bedöms vara särskilt väsentliga att beakta.

Utifrån dessa riskområden ska nämnderna identifiera och bedöma relevanta risker med hänsyn till respektive nämnds uppdrag, ansvar och verksamhetens förutsättningar.

Följande riskområden gäller för kommunens arbete med internkontroll:

- Styrning, ledning och ansvarsfördelning
- Ekonomi
- Rättssäkerhet och regelefterlevnad
- Kompetensförsörjning och bemaning
- Digitalisering och informationssäkerhet
- Säkerhet och beredskap
- Valfärdsbrottslighet

Omvärld

Globala bakslag sinkar svensk konjunkturuppgång

Sveriges kommuner och regioner (SKR) skriver i sin rapport från april 2026 att globala bakslag sinkar svensk konjunkturuppgång. Den förutsedda konjunkturuppgången har skjutits fram något i tid. Skatteunderlaget ökar mer i år än i fjol och ökar än mer 2027.

Även Konjunkturinstitutet (KI) skriver i sin rapport från mars 2026 att tillväxten i den svenska ekonomi bromsar in det första kvartalet i år när konsumtionen växer långsammare. Men i takt med att inhemsk efterfrågan växer snabbare ebbar lågkonjunkturer ut mot slutet av 2026. Kriget i Mellanöstern har en viss bromsande inverkan på ekonomin genom framför allt högre inflation.

Internationell konjunktur

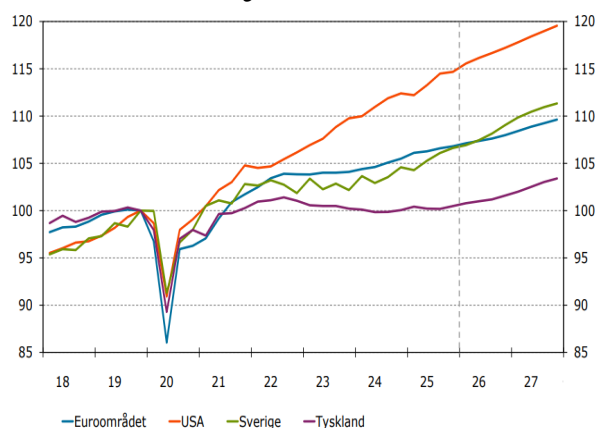
Den globala tillväxten har hittills varit motståndskraftig trots USA:s tullhöjningar. Kriget i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på den ekonomiska utvecklingen i år men den globala tillväxten blir 2026 och 2027 ungefär normal ur ett historiskt perspektiv.

Osäkerheten kring krigets utveckling och dess ekonomiska effekter är dock mycket stor.

Även osäkerheten kring den amerikanska handelspolitiken är fortsatt stor, men USA:s genomsnittliga tullnivå bedöms ligga kvar kring nuvarande nivåer på såväl kort som medellång sikt.

Den globala handeln fortsätter att växa, men tullhöjningarna håller tillbaka USA:s importefterfrågan 2026, vilket tynger den svenska exportmarknadstillväxten.

Diagram: BNP i valda länder (Källor: Nationella källor och konjunkturinstitutet)

Svensk ekonomi

Sverige befinner sig fortsatt i en lågkonjunktur, men den ekonomiska återhämtningen har påbörjats och fortsätter 2026. Kriget i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på BNP-tillväxten 2026 genom framför allt högre energipriser.

Hushållens konsumtion har kommit i gång under hösten 2025 och bidrar framöver starkt till konjunkturåterhämtningen.

Sysselsättningen ökar både i år och nästa år, samtidigt som arbetslösheten sjunker till 7,8 procent 2027.

Lönerna i Sverige ökade med 3,7 procent 2025, vilket innebar en inbromsning jämfört med föregående år. Framöver väntas en något lägre löneökningstakt, samtidigt som reallönerna fortsätter att återhämta sig och kostnadstrycket i företagen ökar i takt med stigande enhetsarbetskostnader.

KPIF inflationen blir trots de höga energiprierna lägre än Riksbankens inflationsmål 2026 på grund av den sänkta matmomsen.

Omvärld

Tabell: Nyckeltal för svensk ekonomi Källa SKR 2026-04-29

Nyckeltal %	2025	2026	2027	2028	2029
BNP	1,8	2,5	2,6	1,8	1,8
Arbetade timmar	-0,4	0,9	1,4	0,9	0,4
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,8	8,6	7,8	7,5	7,4
Befolkning 15-74 år	0,4	0,1	0,1	0,3	0,3
Inflation, KPIF	2,6	1,8	1,9	2,5	2,0

Kommunsektorns ekonomi

Omvärld och osäkerhet dämpar konjunkturen och gör prognoserna mer osäkra.

Skatteunderlaget väntas öka mer kommande år (2026–2027) än tidigare år, vilket förbättrar intäktssidan något.

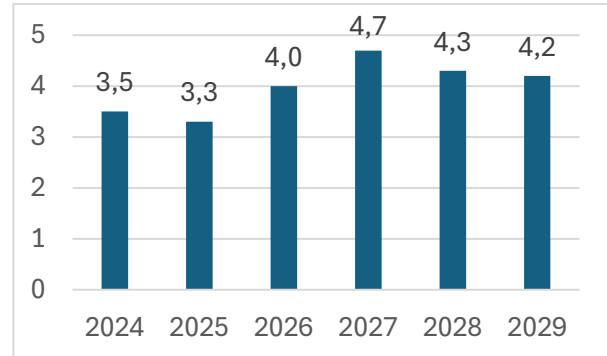
Kommunsektorn står ändå inför stora utmaningar, där demografin är central: befolkningsförändringar påverkar både kostnader och intäkter och kräver anpassning av verksamheter.

Ökningen av arbetade timmar driver upp skatteunderlagstillväxten till 4,0 procent 2026. Det kommunala skatteunderlaget ökar därmed betydligt snabbare än föregående två år då antalet arbetade timmar minskade och gav negativ effekt på skatteunderlaget. Under 2027 fortsätter timmarna att ytterligare stärka skatteunderlaget. Kalkylåren 2028–2029 ökar skatteunderlaget med drygt 4,2 procent per år, i linje med det historiska

genomsnittet (perioden 2015-2024). Sysselsättningstillväxten avtar dessa år när ekonomin återgår till konjunkturell balans, men skatteunderlaget gynnas av starkare bidrag från bland annat pensioner.

Diagram: Utveckling av kommunsektorns skatteunderlag i procent 2024–2029,

Källa SKR 2026-04-29

Osäkerheten i de ekonomiska prognoserna är stora och kommunsektorn står fortsatt inför stora utmaningar inför kommande planperiod. Här följer ett antal exempel:

- Demografin
- Finansiering av stora planerade investeringar och exploateringsprojekt
- Säkerhetsläget både internationellt och i Sverige
- Beredskap och civilt försvar
- Energiomställning
- Kompetensförsörjning – rekryteringsbehov
- Integration – inkludering
- Digitalisering

Befolkning

Under våren 2026 har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram en ny befolkningsprognos. Den grundar sig bland annat på planerat bostadsbyggandet i kommunen, vilket förväntas leda till omflyttningar och inflyttningar, vilket i sin tur förväntas leda till ett

växande invånarantal. Prognosen är nedräknad sen tidigare prognos då även SCB:s Sverige-prognos räknats ned. Prognosen sträcker sig över tio år.

Tabell: Befolkningsförändringar i olika åldersintervall

Ålder	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Förändring
0-5	2 525	2 446	2 381	2 314	2 291	2 294	2 315	2 327	2 343	2 361	2 376	-6%
6-12	3 222	3 185	3 148	3 133	3 123	3 070	3 000	2 952	2 897	2 854	2 810	-13%
13-15	1 450	1 427	1 408	1 436	1 378	1 350	1 339	1 360	1 368	1 364	1 367	-6%
16-18	1 455	1 463	1 487	1 449	1 429	1 415	1 439	1 387	1 363	1 356	1 374	-6%
19-29	4 372	4 431	4 430	4 442	4 465	4 496	4 467	4 493	4 508	4 516	4 491	3%
30-39	5 308	5 234	5 232	5 171	5 113	5 044	5 010	4 966	4 916	4 895	4 891	-8%
40-49	4 396	4 487	4 525	4 654	4 810	4 933	5 025	5 141	5 253	5 316	5 356	22%
50-59	5 090	4 967	4 877	4 789	4 730	4 690	4 678	4 616	4 590	4 601	4 635	-9%
60-69	4 916	5 057	5 114	5 210	5 259	5 281	5 310	5 372	5 346	5 305	5 232	6%
70-79	4 198	4 158	4 190	4 133	4 153	4 189	4 215	4 250	4 348	4 427	4 539	8%
80-89	2 637	2 748	2 830	2 938	2 951	2 990	3 005	2 992	2 985	2 987	2 952	20%
90-w	509	511	532	542	585	611	634	674	712	747	805	58%
Summa	40 078	40 114	40 154	40 210	40 288	40 362	40 437	40 533	40 629	40 729	40 830	2%

År 2025 visar det faktiska invånarantalet. 2026-2035 visar prognostiserat antal invånare utifrån befolkningsprognosen från våren 2026.

Sammanfattning befolkning

Det totala antalet invånare ökar årligen. Under perioden 2025-2035 ökar befolkningen med 752 invånare vilket motsvarar +2 %. Det ligger i linje med de senaste årens prognoser.

Antalet barn och unga i åldrarna 0 - 15 år minskar med 644 personer.

Stora ökningar sker i de äldre åldersgrupperna. De äldsta, grupperna över 80 år, ökar kraftigt med 612 personer fram till år 2035.

Budgetförutsättningar 2027–2029

I 2025 års preliminära bokslut redovisas en förbättring av eget kapital med 72 mnkr, vilket är 41 mnkr bättre än budget.

I 2026 års mål- och resursplan är resultatet budgeterat till +10 mnkr. För att uppnå 2-% målet ska resultatet vara minst 66 mnkr.

Kommunstyrelsens budgetanvisningar

Kommunstyrelsen beslutade den 25 februari 2026 om ramar och anvisningar för budgetarbetet 2027. Ramarna byggde på SKR:s skatteprognos (2025-12-11), 1,9 % inflationskompensation, beräknad löneutveckling (166 mnkr för 2026–2027), oförändrat personalomkostnadspålägg (40,51 %), pensionskostnader enligt blandmodellen och oförändrad internränta (2,75 %).

En mer detaljerad beskrivning av nämndernas tillskott i ramsättningen finns på sidan 13 och framåt.

Anslagsbindningsnivåer respektive redovisningsnivåer

För 2027 är anslagsbindningsnivån knuten till respektive nämnd. Men inom vissa nämnder ska budget, uppföljningar och bokslut redovisas i anslagsredovisningsnivåer. Respektive nämnd beslutar om fördelning av budget per anslagsredovisningsnivå.

Anvisningar inför budgetarbetet

Kommunstyrelsen gav också följande direktiv:

- Budgetförslag ska hålla sig inom ram och beskriva åtgärder och konsekvenser.
- Nämnderna ska budgetera både intäkter och kostnader.
- Nämnderna ansvarar för driftkostnader som nya investeringar ger och ska ompröva och om möjligt minska investeringsnivåerna samt vara återhållsamma med nya projekt.
- Driftkonsekvenser av investeringar ska beskrivas tydligt i en särskild mall och rymmas inom befintlig budgetram.

- Hyrande nämnder lämnar förslag om fastighetsinvesteringar till samhällsbyggnadsnämnden. Investeringar över 1 mnkr ska tidsättas (start- och slutmånad), men detta gäller inte inventarier.
- Nämnderna ska bevaka specialdestinerade statsbidrag.
- Prisjusteringar för interna tjänster ska följa budgetförutsättningarna, om inget annat avtalats, och i övrigt gäller riktlinjerna för intern försäljning.

Vänersborgs kommuns budgetprocess

Vänersborgs kommun har en tidig budgetprocess, vilket innebär att diskussioner om mål och resurser förs under januari till maj och kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplanen i juni inför kommande år. En tidig process gör det möjligt för nämnderna att anpassa sin verksamhet efter beslutade mål och resurser.

Arbetet med MRP 2027

Kommunstyrelsens budgetberedning består av de ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Dessutom har gruppledarna i partierna KD, L, Mbp, MP och V varsin insynsplats. Budgetberedningen inledde sitt arbete i april 2026. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas budgetförslag. Ekonomiavdelningen har sammanställt nya prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) över skatte- och statsbidragsintäkter, samt uppdaterat bedömningar över löneutveckling, räntekostnader och pensionskostnader.

Budgetberedningen hade presidieöverläggningar med nämnderna under våren 2026 om deras budgetförslag för 2027-2029. Även nämndernas arbete med mål, verksamhets- och ramanpassning under 2026 följdes upp. Kommunfullmäktige fastställde mål- och resursplan 2027-2029 i juni 2026.

Övergripande ekonomisk inriktning

Nämnderna har i budgetarbetet beskrivit stora ekonomiska utmaningar. Dessa beror bland annat på ökade kostnader för insatser för barn och unga samt på högre driftkostnader till följd av genomförda investeringar.

Budgetberedningen konstaterar att nämnderna, i enlighet med anvisningarna, har tagit fram åtgärder för att nå budget i balans. Samtidigt bedöms det nödvändigt att konsekvenserna av föreslagna åtgärder analyseras och hanteras samlat tillsammans med berörda nämnder innan genomförande.

Kommunens ekonomi är ansträngd och de finansiella målen nås inte fullt ut under

planperioden. Mot denna bakgrund behöver nämnderna även fortsättningsvis arbeta med effektiviseringar och anpassa verksamheten till beslutad budget. Det finns inte utrymme för generella tillskott utifrån behov.

Kommunen behöver prioritera god ekonomisk hushållning för att klara ekonomin på lång sikt. Förändringar i befolkningens åldersstruktur, med fler äldre och färre barn och unga, innebär att resurser behöver omprioriteras mellan verksamheter. Samtidigt behöver utrymme skapas för framtida större investeringar.

Årets budget bygger på att skatten inte höjs.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

Kommunfullmäktiges beslut om nämndernas driftbudgetramar för år 2027:

KOMMUNÖVERGRIPANDE

I anvisningarna fastställdes **internräntan** till 2,75 procent och **personalomkostnadspåslägg (PO)** till 40,51 %.

Nämndernas budgetramar för 2027 är baserade på 2026 års **lönekostnadsnivå**.

Nedan beskrivs justeringar av nämndernas budgetramar i samband med **anvisningarna** enligt kommunstyrelsens beslut i februari 2027. Vidare redogörs för **nämndernas förslag** till mål- och resursplan. Slutligen redovisas **kommunfullmäktiges beslut** till mål- och resursplan 2027.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I **anvisningarna** fastställdes barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 till 1 066 120 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 5 019 tkr. Då personalomkostnadspåslägget sänks justerades ramen ned med 845 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 1 999 tkr. Ramen utökades med 4 640 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Barn- och utbildningsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden beskriver ett läge där minskande barn- och elevantal sker parallellt med ökade kostnader kopplade till lokaler, IT, säkerhet och ett växande behov av stödinsatser.

Volymminskningar frigör cirka 5,7 mnkr utifrån oförändrad barn- och elevpeng. Delar omfördelas till anpassad grundskola där elevantalet ökar, samt till ökade lokal- och IT-kostnader och riktade insatser för ökad

måluppfyllelse. Nämnden presenterar därmed en budget i balans.

För att anpassa verksamheten till givna ramar redovisar nämnden åtgärder såsom översyn av förskole- och grundskoleorganisationen, personalanpassningar i takt med minskade volymer samt effektivare lokalutnyttjande genom uppsägning av moduler och externa lokaler. Nämnden bedömer att dessa åtgärder i huvudsak kan genomföras utan väsentlig negativ påverkan på mål och kvalitet.

Samtidigt pekar konsekvensbeskrivningen på utmaningar. Till exempel ett omfattande eftersläpande lokalunderhåll, ökade driftkostnader kopplade till planerade investeringar samt osäkerhet kring statliga reformer, beredskap och säkerhet.

Kommunfullmäktiges beslut

Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 utökas med 24 328 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 till 1 090 448 tkr.

BYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes byggnadsnämndens budgetram till 2027 till 20 776 tkr. Inflationssuppräkningen minskade ramen med 123 tkr. Då personalomkostnadspåslägget sänks justerades ramen ned med 29 tkr. Budget om 27 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden pekar på en fortsatt osäker intäktsutveckling. Verksamheten är till stor del avgiftsfinansierad. Ett svagt konjunkturläge och omfattande förändringar i plan- och bygglagen från december 2025 bedöms leda till färre lovärenden och därmed minskade intäkter.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

För att anpassa verksamheten till givna ramar redovisar nämnden åtgärder såsom tidigare genomförda personalanpassningar, automatisering av enklare ärenden, löpande effektiviseringar samt breddad kompetens hos befintlig personal.

I konsekvensbeskrivningen lyfter nämnden flera strukturella utmaningar, däribland osäkerheten kring den kommunala lantmäterimyndighetens framtid, ökade krav på kultur- miljöredovisning i översiktsplanen samt begränsade möjligheter att fullt ut nyttja GIS- och drönarteknik. Byggnadsnämnden framhåller att utvecklingen av lagstiftning, ärendevolymer och statliga beslut behöver följas noggrant under perioden då dessa snabbt kan påverka både ekonomi och service.

Nämnden återkommer med förslag till ny reviderad taxa som är anpassad till ny lagstiftning. Den ska gälla från 2027.

Kommunfullmäktiges beslut

Byggnadsnämnden budgetram 2027 utökas med 1 237 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram 2027 till 22 013 tkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunfullmäktiges budgetram 2027 till 2 692 tkr. Inflationsuppräknningen tillförde ramen 13 tkr. Budget om 51 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelades till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktiges budgetram 2027 utökas med 65 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges budgetram 2027 till 2 757 tkr.

KOMMUNSTYRELSEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunstyrelsens budgetram 2027 till 536 638 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 8 081 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 101 tkr. Ramen tillfördes 2 501 tkr till följd av statens justeringar i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Budget om 664 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelade från nämnderna till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsens budgetförslag ligger inom ram. Kommunstyrelsens budget omfattar både den egna förvaltningens verksamhet, som utgör cirka 20 procent av totalramen, samt kommunövergripande åtaganden såsom bidrag till förbund, bolag och gemensamma funktioner.

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar åtgärder för att anpassa den egna verksamheten till givna ekonomiska förutsättningar. För att hålla budgeten 2027 krävs effektiviseringsåtgärder motsvarande cirka 0,5 mnkr, bland annat genom vakanshållning och fortsatt arbete med digitalisering och automatisering. Samtidigt identifieras utvecklingsbehov om cirka 0,9 mnkr, främst inom områden som digitalisering, informationssäkerhet och verksamhetsstöd, vilka bedöms vara nödvändiga för att möta både lagkrav och ökade krav på kvalitet och effektivitet.

Konsekvensbeskrivningen pekar på att kommunstyrelsen och dess förvaltning verkar i ett alltmer komplext sammanhang, där ökade krav inom civilt försvar, säkerhet, digital infrastruktur och informationssäkerhet utgör centrala utmaningar. Flera av dessa behov är kommungemensamma och föreslås därför belasta samtliga nämnder. Kommunstyrelsen har en samordnande och stödjande roll i detta arbete, samtidigt som den ansvarar för uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen framhåller att utrymmet för ytterligare effektiviseringar inom den egna

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

förvaltningen är begränsat. Fortsatt utveckling inom digitalisering, beredskap och säkerhet bedöms vara avgörande för kommunens långsiktiga funktionsförmåga, vilket innebär att dessa frågor behöver följas noggrant under planperioden, då förändrade förutsättningar snabbt kan få konsekvenser för både ekonomi, styrning och service.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunstyrelsens budgetram 2027 utökas med sammanlagt 18 816 tkr. Det avser 8 016 tkr för lönerrevision 2026, anslag för kommande driftskostnader 10 000 tkr och 800 tkr för anpassning av kostnader för seniorkort.

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2027 till 555 455 tkr.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 till 157 052 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 1 730 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 73 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 314 tkr. Ramen utökades med 50 tkr för kapitalkostnader som följer av investering i konstnärlig gestaltning. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämndens förslag:

Kultur- och fritidsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden redovisar samtidigt ett ansträngd ekonomiskt läge till följd av ökade hyror kopplade till fastighetsinvesteringar, ökade kostnader för internt köp och sälj samt ökade verksamhetskostnader.

För att nå budget i balans föreslår nämnden åtgärder motsvarande 3,2 mnkr. Dessa omfattar att inte genomföra vissa planerade fastighetsinvesteringar, höjda avgifter i idrottsanläggningar samt avveckling av verksamheterna Vänersborg Jazz Academy och Barnens Kastanj. Åtgärderna innebär minskat utbud och försämrade förutsättningar inom delar av kultur-

och fritidsverksamheten, men bedöms nödvändiga för att klara budgetramen.

Samtidigt tillkommer en ny mötesplats för unga som planeras stå klar 2027. Investeringen medför en hyreskostnad om 3,9 mnkr. Genom omfördelningar inom nämndens budget kan delar av hyresökningen hanteras, men ett kvarstående behov om 2,9 mnkr återstår. Förvaltningen föreslår i nuläget inga ytterligare åtgärder för att täcka detta, då det skulle innebära ytterligare nedläggning av verksamheter. Nämnden bedömer att mer tid krävs för att analysera möjliga lösningar.

Nämnden har under flera år genomfört omfattande effektiviseringar och personalminskningar, vilket lett till en mer sårbar organisation. Samtidigt ökar förväntningarna på kultur- och fritidsverksamheten att bidra till förebyggande och hälsofrämjande insatser, särskilt för barn och unga. Nämnden betonar att det ekonomiska utrymmet är begränsat och att ytterligare prioriteringar kan komma att krävas under planperioden.

Kommunfullmäktiges beslut

Kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 utökas med 2 374 tkr för lönerrevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 till 159 427 tkr.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 till 12 279 tkr. Jämfört med budget 2026 minskades ramen med 49 tkr för inflationsuppräkning. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 16 tkr. Budget om 14 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämndens verksamhet präglas av ökade krav till följd av ny och

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

förändrad lagstiftning samt förstärkt statlig styrning inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Tillsynsansvaret är i huvudsak lagstyrkt och omfattningen påverkas både av nationella krav och av utvecklingen inom verksamheterna i kommunen. Samtidigt är stora delar av verksamheten intäktsfinansierad genom avgifter, vilket innebär ett begränsat handlingsutrymme vid förändringar i volymer och ärendeflöden.

För att hantera verksamheten inom tilldelad ram prioriterar nämnden lagstadgad tillsyn och effektiv handläggning. Utrymmet för utvecklings- och förbättringsinsatser bedöms vara begränsat inom ramen för befintliga resurser. Nämnden bedömer dock att föreslagna prioriteringar möjliggör att uppdraget fullföljs utan väsentlig påverkan på måloppfyllelsen, förutsatt att budgetramen bibehålls.

Kommunfullmäktiges beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 utökas med 483 tkr för lönerevision 2027.

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 till 12 762 tkr.

REVISIONEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes revisionens budgetram 2027 till 1 981 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 25 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut

Revisionens budgetram 2027 utökas med 23 tkr för lönerevision 2026. Förslaget har beretts av kommunfullmäktiges presidium.

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2027 till 2 004 tkr.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 till 113 270 tkr. Jämfört med budget 2026 har gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen

ökade ramen med 512 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänkts justerades ramen ned med 102 tkr. Gatuenheten tillfördes 700 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen. Ettårsanslagen i budget 2026 om dels 1 000 tkr till projektorganisation för exploatering av södra Sanden dels 5 000 tkr till saneringskostnader södra Sanden togs bort. Ettårsanslaget om 1 900 tkr i budget 2026 för tomhyra av Norra skolan kvarstår även under 2027. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämndens förslag ligger inte inom ram. Sammanlagt begär nämnden 16 350 tkr i utökad budgetram 2027 varav 11 350 tkr avser en ramökning och 5 000 tkr är ett tillfälligt anslag under 2027.

Nämndens har kraftigt ökade kostnader för energi, material och entreprenader samt en växande underhållsskuld inom fastigheter, gator, VA-anläggningar och annan teknisk infrastruktur. Ett ökat behov av akuta åtgärder tränger successivt undan planerat och förebyggande underhåll, vilket bedöms leda till ökade kostnader och försämrad funktion på sikt. Samtidigt tillkommer nya krav från lagstiftning och EU-regler, bland annat avseende beredskap, säkerhet, energiprestanda och bibehållen krontäckning i urbana miljöer, vilka medför ytterligare kostnader som inte ryms inom nuvarande ram.

Inom fastighetsverksamheten är behovet av underhåll särskilt stort. Flera prioriterade åtgärder är redan eftersatta och den samlade underhållsskulden bedöms uppgå till mycket höga nivåer över den kommande tioårsperioden. Nämnden föreslår därför ett årligt tillskott om 4,8 mnkr för driftunderhåll för att hantera de mest akuta åtgärderna.

Även investeringsnivån är ansträngd. Kommunens finansiella mål innebär att investeringar exklusive VA och renhållning ska begränsas, men det samlade investeringsbehovet för 2027

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

bedöms ändå överstiga fastställd ram. Flera större projekt bedöms samtidigt vara nödvändiga och svåra att senarelägga utan betydande konsekvenser. Det gäller bland annat åtgärder kopplade till VA-försörjning, bro- och kajstabilitet, gång- och cykeltunneln i Skaven/Öxnered samt exploateringsprojekt som är avgörande för kommunens näringslivs- och samhällsutveckling. Nämnden föreslår därför ramökningar för bland annat kapitalkostnader avseende broar, GC-tunnel, stängselåtgärder enligt Trafikverkets krav, ökade IT-kostnader samt kapital- och driftskostnader kopplade till fastigheten Krickan 1.

För att hålla nära tilldelad ram redovisar nämnden samtidigt effektiviseringsåtgärder och besparingar, främst genom återhållsamhet inom gatuverksamheten och minskat planerat underhåll. Dessa åtgärder bedöms dock få tydliga konsekvenser i form av ökad underhållsskuld, senarelagda investeringar, minskad servicegrad och ökade långsiktiga risker.

Samhällsbyggnadsnämndens samlade bedömning är att MRP för 2027–2029 hanterar de mest akuta behoven men att nuvarande ekonomiska ramar inte är tillräckliga för att långsiktigt säkerställa robust infrastruktur, god fastighetsförvaltning och efterlevnad av ökade lag- och säkerhetskrav. Utan föreslagna ramökningar riskerar kommunen ökade driftstörningar, försämrad kvalitet i samhällsservicen och väsentligt högre kostnader på längre sikt.

Taxejusteringar:

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att va-taxan höjs med 12 % vad avser bruksavgiften och 5 % för anläggningsavgiften inför 2027. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att revidera avfallstaxan.

Kommunfullmäktiges beslut

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 utökas med sammanlagt 7 836 tkr. Det avser 2 336 tkr för lönerevision 2026. Nämnden får ett tillfälligt anslag under 2027 om 5 000 tkr för rivning av fastighet på Krickan. Ramen utökas

med 500 tkr för ökade drift- och kapitalkostnader kopplat till fastigheten Krickan.

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 till 121 106 tkr

SOCIALNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2027 till 1 283 646 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 5 053 tkr. Då personalomkostnadspåsläget sänkts justerades ramen ned med 1 096 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 12 tkr. Ramen utökades med 12 432 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragsspåsen justeras upp med motsvarande summa.

Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommundirektionen.

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden budgetförslag ligger inom ram. Samtidigt redovisar socialnämnden att verksamhetens samlade behov inför 2027 överstiger den anvisade budgetramen med totalt 40 980 tkr. Det grundläggande behovet avser i huvudsak volymökningar och kostnadsutveckling inom individ- och familjeomsorgen, särskilt för placeringar av barn och unga i familjehem, HVB och SiS samt kostnader för särskilt förordnade vårdnadshavare. Därutöver redovisas ett behov kopplat till ekonomiskt bistånd till följd av ett ackumulerat gap mellan statligt styrd riksnorm och erhållen inflationskompensation samt ökade kostnader för IT-säkerhet.

Socialnämnden redovisar ett omfattande åtgärds- och omställningspaket, beslutspunkterna 3–16 nedan. Dessa åtgärder innebär effektiviseringar, förändrade arbetssätt och långsiktiga omställningar inom flera verksamhetsområden, och beräknas sammantaget frigöra cirka 41 000 tkr.

Åtgärderna omfattar bland annat förändrad och mer central bemanningsplanering, fortsatt implementering av välfärdsteknik och

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

digitalisering, arbete för minskad sjukfrånvaro, en tydlig omställning mot mer förebyggande arbete – särskilt för barn och unga – samt åtgärder för att minska kostnader för institutionsplaceringar, försörjningsstöd och extern bemanning. Nämnden anger även att processen för en ny boendeenhet på Lindås avbryts då andra lösningar identifierats för målgruppen.

Åtgärderna löper i huvudsak över hela planperioden 2027–2029 och syftar till att långsiktigt bromsa kostnadsutvecklingen inom lagstyrd verksamhet. Socialnämnden betonar samtidigt att åtgärderna innebär omfattande organisatoriska omställningar och att det finns en tydlig gräns för hur mycket kostnader som kan reduceras inom befintlig ram utan risk för påverkan på kvalitet, arbetsmiljö och tillgänglighet. Nämnden tydliggör därför att det redovisade resursbehovet kvarstår, trots att MRP-förslaget formellt läggs inom anvisad budgetram.

Kommunfullmäktiges beslut

Socialnämndens budgetram 2027 utökas med 35 800 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer Socialnämndens budgetram 2027 till 1 319 446 tkr.

VALNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes valnämndens budgetram 2027 till 777 tkr. Det tillfälliga anslaget om 2 800 tkr för valåret 2026 togs bort. Inflationsskompensationen ökade ramen med 13 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänkts justerades ramen ned med 3 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut

Valnämndens budgetram 2027 utökas med 3 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer Valnämndens budgetram 2027 till 780 tkr.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes överförmyndarnämndens budgetram 2027 till 6 200 tkr. Inflationsskompensationen ökade ramen med 11 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänkts justerades ramen ned med 6 tkr.

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämndens budgetförslag ligger inom ram. Från den 1 juli 2026 träder ny lagstiftning i kraft som innebär nya uppgifter, bland annat övertagande av icke-tvistiga godmanskap från tingsrätterna, ökad granskning, mer dokumentation samt nya krav kopplade till utbildning och register för ställföreträdare. Sammantaget bedöms lagändringarna medföra ökad ärendehantering och högre krav på verksamheten.

Mot denna bakgrund redovisar nämnden ett behov av ytterligare en årsarbetskraft för att nå uppsatta mål, klara lagstadgade handläggningstider och säkerställa en långsiktigt hållbar arbetsbelastning. Inom nuvarande ram finns dock inget utrymme för besparingar, vilket innebär en ökad sårbarhet om verksamhetens omfattning fortsätter att öka utan resursförstärkning.

Kommunfullmäktiges beslut

Överförmyndarnämndens budgetram 2027 ökas med 122 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2027 till 6 321 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

Driftbudget per nämnd (anslagsbindningsnivå)

Budget per nämnd, netto tkr	Budget 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Barn- och utbildningsnämnden	1 090 448	1 027 109	1 033 093
Byggnadsnämnden	22 013	19 873	19 334
Kommunfullmäktige	2 757	2 669	2 190
Kommunstyrelsen	555 455	515 531	461 430
Kultur- och fritidsnämnden	159 427	152 990	147 749
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	12 762	11 828	11 804
Revisionen	2 004	1 934	1 778
Samhällsbyggnadsnämnden	121 106	115 661	108 945
Socialnämnden	1 319 446	1 226 050	1 285 348
Valnämnden	780	3 563	398
Överförmyndarnämnden	6 321	6 028	5 376
Totalt, nämnderna	3 292 519	3 083 236	3 077 446

Finansiell analys 2027–2029

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta ur ett finansiellt perspektiv:

Resultat: Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Kapacitet: Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt?

Risk: Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Kontroll: Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer? En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

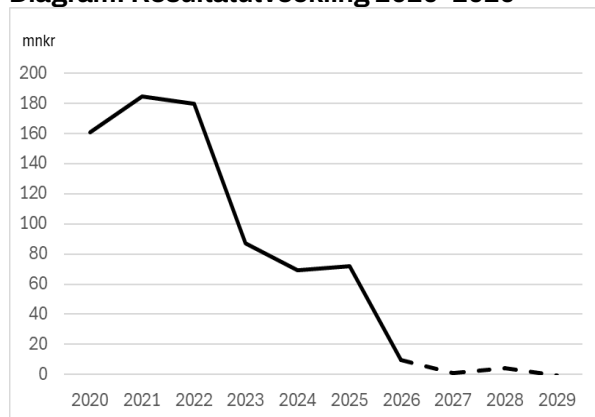
Syftet med analysen är att försöka identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

1. Resultat och kapacitet

1.1 Årets resultat

Budgeterat resultat, med tidigare redovisade justeringar av nämndernas budgetramar, uppgår till 1,2 mnkr år 2027. Åren 2028 och 2029 är resultaten budgeterade till 4,0 mnkr respektive 0,1 mnkr.

Diagram: Resultatutveckling 2020–2029

Åren 2020–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

Resultatutvecklingen var positiv åren 2020–2025 med rekordstora resultat åren 2020–2022 (mellan 161 mnkr och 185 mnkr). Åren 2026–2029 budgeteras positiva resultat.

Finansiellt mål:

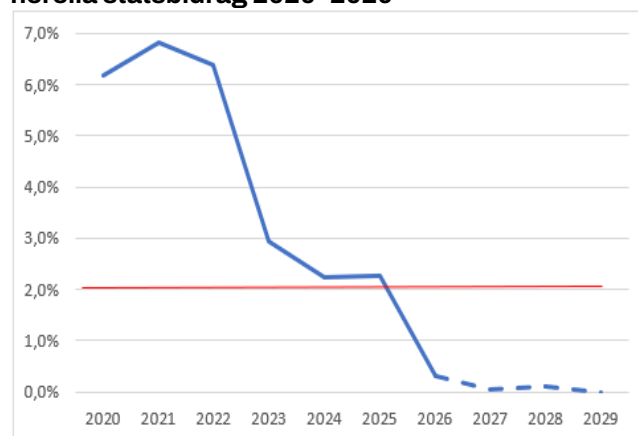
Årets resultat bör uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.

Målavstämning:

Resultatmålet uppnås inte. Det budgeterade resultatet år 2027 motsvarar 0,03 procent

2 procent av skatter och generella statsbidrag motsvarar ca 68 mnkr. I bokslut 2025 motsvarade resultatet om 72 mnkr drygt 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Det budgeterade resultatet 2025 var betydligt lägre, 31 mnkr.

Diagram: Årets resultat; andel av skatter och generella statsbidrag 2020–2029

Åren 2020–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

1.2 Balanskravet

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna redovisar ekonomisk balans. Det innebär bland annat att årsbudgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravet uppnås samtliga åren.

1.3 Skatte- och nettokostnadsutveckling

En förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar

Finansiell analys 2027–2029

snabbare än intäkterna kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Utveckling av:	2027	2028	2029
-skatter och statsbidrag	3,6%	3,6%	3,3%
-nettokostnader	3,9%	3,1%	3,3%

Prognosen för utvecklingen av skatteintäkterna följer SKR:s prognos.

Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader är högre än skatter och statsbidrag år 2027. Utvecklingen under 2027 är i första hand kopplat till ett lågt budgeterat resultat 2027. Utvecklingen under 2028 och 2029 ger förutsättningar för en mer hållbar utveckling av kommunens ekonomi. Även under åren 2023–2025 var utvecklingstakten högre på nettokostnaderna än på intäkterna

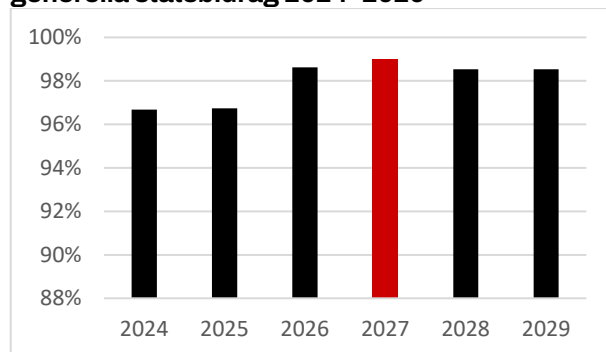
Med hänsyn till det låga resultatet kräver den höga investeringsnivån en stor lånefinansiering som i sin tur leder till högre finansiella kostnader.

1.4 Verksamhetens nettodriftkostnader

Verksamhetens driftbudgetramar baserar sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och den budgetberedning som genomförts under 2026. Personalkostnaderna är budgeterade i 2026 års lönenivå. Inför 2027 har 75 mnkr avsatts centralt för att täcka ökade kostnader avseende 2027 års löneavtal.

Nettokostnader, som andel av skatter och generella statsbidrag, är ett mått som visar hur stor andel av kommunens intäkter som förbrukas av löpande driftverksamhet.

Diagram: Nettokostnader i procent av skatt och generella statsbidrag 2024–2029

Åren 2024–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

2027 uppgår nettokostnaderna till 99 procent skatter och generella statsbidrag. Åren 2028 och 2029 sjunker andelen till 98 procent. Skillnaden upp till 100 procent är det utrymme som kan användas till att finansiera räntor (en post som ökar kraftigt under planperioden), amorteringar och för att direktfinansiera investeringar. Det utrymmet är alltså lågt under planperioden.

1.5 Skatteintäkter och utdebiteringar

Det nuvarande skatteutbetalningssystemet innebär att skatteintäkterna kommer att utbetalas i verksamhetsårets pris- och lönenivå. Utbetalning av kommunalskatt och utjämningsbidrag grundas på det senast kända taxeringsutfallet, dvs. för 2024, och räknas sedan upp med tre års uppräkningsfaktorer till 2027 års nivå. Kommunalskattemedel som fås är därmed preliminära.

Utbetalning, alternativt återbetalning, av mellanskillnaden mellan den preliminära beräkningen och respektive avräkningstillfälle av kommunalskatt och utjämningsbidrag sker i januari, till exempel 2026 för inkomståret 2024.

Beräkningen av skatteintäkter baserar sig på prognos från SKR, 2026-04-29. Utdebiteringen är oförändrad, 22:21 kronor, per skattekrona.

Finansiell analys 2027–2029

Tabell: Budget skatter och generella statsbidrag

Budget skatter & gen statsbidrag	2027	2028	2029
Skatteintäkter			
Skatteunderlag 2024 mnkr	9 605		
Prognos uppräknig 2025	3,32%		
Prognos uppräknig 2026-2028	3,97%		
Prognos uppräknig 2027-2029	4,72%	4,34%	4,18%
S:a uppräknat skatteunderlag, mnkr	10 805	11 274	11 745
Utdebitering	22,21%	22,21%	22,21%
S:a skatteinkomst före utjämning, mnkr	2 400	2 504	2 609
Kommunalekonomisk utjämning			
Inkomstutjämning, mnkr	622	649	676
Kostnadsutjämning, mnkr	97	97	97
Regleringsbidrag/avgift, mnkr	103	95	79
Strukturbidrag	0	0	0
S:a generella statsbidrag, mnkr	822	840	852
LSS-utjämning	64	64	64
Fastighetsavgiften	110	110	110
S:a skatter & bidrag, mnkr	3 397	3 519	3 635

1.6 Investeringar

Investeringsbudgeten omfattar 3 år, 2027–2029, och innehåller sammanlagt 1 234 mnkr. Det första året planeras investeringar för 369 mnkr. I den reviderade investeringsbudgeten för 2026 finns 730 mnkr avsatt till investeringar. Under 2025 investerades 387 mnkr.

Då resultatnivån 2027 är budgeterad till 1 mnkr kan skattefinansieringsnivån (summan av avskrivningar och årets resultat) beräknas till 158 mnkr.

Under planperiodens första år 2027 uppgår investeringsvolymen till 369 mnkr, vilket överstiger skattefinansieringsnivån med 211 mnkr. Det kan jämföras med de senaste årens bokslut, 2025 och 2024, då kommunen investerade för 436 mnkr respektive 312 mnkr. År 2028 planerar kommunen att investera för 473 mnkr och 2029 för 393 mnkr, vilket också är mycket höga nivåer.

Vänersborgs kommun måste ta nya lån för att finansiera investeringsvolymen. I 2027 års kassaflödesbudget planerar kommunen att låna 250 mnkr. Resten finansieras av

resultatet och av avskrivningar samt genom en minskning av rörelsekapitalet. Planerade investeringar 2028 och 2029 beräknas inte heller kunna hanteras inom ramen för skattefinansieringsnivån. I planen för 2029 uppgår kommunens långfristiga lån till 2 119 mnkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år i planen. Investeringsnivåerna i planen utgör totalram för kommande års investeringsbudgetar.

Tabell: Sammanfattning av investeringsbudgeten

Sammanfattning, mnkr	2027	2028	2029	Summa
KS ordförandes förslag	369	473	393	1 234
Fördelning per nämnd				
-Skattefinansierade investeringar				
Barn- och utbildningsnämnden	12	12	10	33
Byggnadsnämnden	1	1	1	2
Kommunstyrelsen	14	11	21	45
Kultur- och fritidsnämnden	4	4	4	13
Samhällsbyggnadsnämnden	221	380	295	897
Socialnämnden	1	1	5	8
S:a skattefinansierad verksamhet	253	409	336	998
-Avgiftsfinansierade investeringar				
Samhällsbyggnadsnämnden				
VA/Renhållning	116	64	57	236
Investeringstak	238	246	254	739
Egenfinansiering	158	165	164	164
Lånebehov	137	346	280	762

Samhällsbyggnadsnämnden har anpassat sitt förslag till investeringsbudget så att det finansiella investeringsmålet uppnås 2027. Nämnden ges i uppdrag, att inför kommunfullmäktiges möte i november (då det nyvalda kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplan 2027–2029) också anpassa planen för investeringar 2028 samt 2029 efter det finansiella investeringsmålet.

Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2027–2029 innehåller fastighetsinvesteringar för 488 mnkr, varav 84 mnkr till förskolor och skolor, 64 mnkr till daglig verksamhet, 35 mnkr i LSS-boenden, 89 mnkr till idrottsanläggningar, 22 mnkr till mötesplats unga och 143 mnkr till fastighetsunderhåll. Det blir ett snitt på 163 mnkr per år. Det kan jämföras med boksluten 2024 och 2025 då kommunen investerade 97 mnkr respektive 117 mnkr i fastigheter.

Finansiell analys 2027–2029

VA-investeringar

VA-investeringar uppgår till totalt 218 mnkr under planperioden. Skräcklans vattenverk färdigställs liksom reservoarer vid Skräcklans vattenverk. Till ny reservoar i Brålanda budgeteras 24 mnkr. För sanering enligt Blåplan (utbyte av gamla rör) budgeteras 120 mnkr.

Exploateringsbudget

Exploateringsbudgeten omfattar 278 mnkr där Brättnelänken beräknas till 41 mnkr. På Skavenområdet planeras en personbilstunnel där kommunen medfinansierar Trafikverket under 2026. För exploatering av Sanden Södra avsätts 75 mnkr och till Sanden Norra 84 mnkr under perioden. Till nytt industriområde vid Grunnebo budgeteras 15 mnkr. En samhällsmast planeras på platåbergen för 15 mnkr. Till strategiska markinköp budgeteras 20 mnkr.

Finansiellt mål:

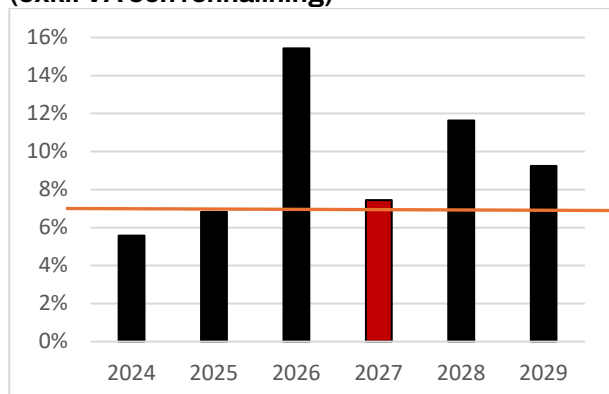
Årets investeringar (exkl VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Målavstämning:

Målet om max 7 procent uppnås.

I bokslut 2025 motsvarade investeringarna 7 procent av skatter och generella statsbidrag. I budget 2026 är motsvarande siffra 15 procent. 2027 minskar värdet åter till 7 procent. I planen för 2028 och 2029 motsvarar investeringarna 12 respektive 9 procent.

Diagram: Investeringsbudgetens andel av skatter och generella statsbidrag 2024-2029 (exkl. VA och renhållning)

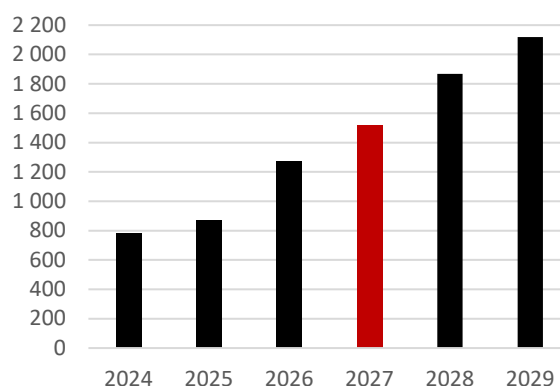

Åren 2024–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

I investeringsmålet anges den investeringsnivå som bedöms vara den högsta nivån för en hållbar ekonomisk utveckling, med hänsyn till de övriga finansiella målen, som ligger till grund för god ekonomisk hushållning. I kommunens mål exkluderas VA och renhållning. Om nyckeltalet är lägre än 7 procent har målet uppnåtts.

Den höga investeringsnivån, i kombination med för låga resultat, gör att nya lån behöver tas för att kunna finansiera de planerade investeringarna för åren 2027–2029.

Diagram: Låneutveckling 2024–2029

Åren 2024–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

1.7 Soliditet

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel.

Finansiellt mål:

Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.

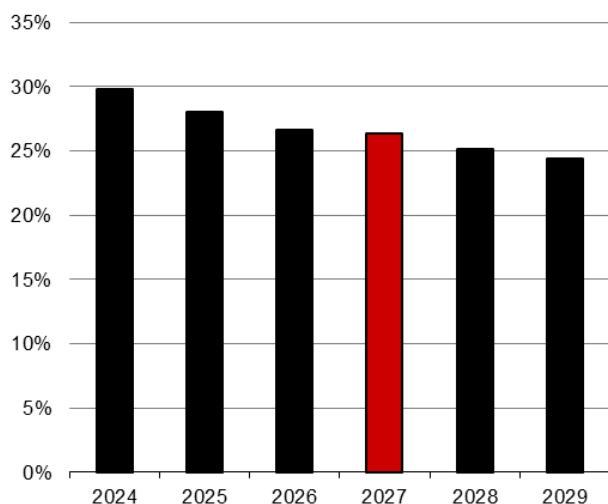
Målavstämning:

Målet om förbättrad soliditet med i genomsnitt 1 procent årligen uppnås inte.

I bokslut 2025 var soliditeten 28 procent. I budget 2026 sjunker soliditeten till 27 procent. År 2027–2029 sjunker soliditeten med 1 procent årligen. Höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet.

Finansiell analys 2027–2029

Diagram: Soliditet 2024–2029

Åren 2024–2025 visar faktiskt utfall. Åren 2026–2029 visar budget.

2. Risk och kontroll

2.1 Likviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 procent menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit (för närvarande 200 mnkr) bör vara minst 50 procent av kortfristiga skulder, exklusive den del av kortfristig skuld som avser upplåning mot Kommuninvest. Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Finansiellt mål:

Kassalikviditeten bör uppgå till minst 50 procent.

Målavstämning:

Målet uppnås under planperioden genom ökad upplåning.

Den höga investeringsnivån 2027–2029 kommer att sätta press på kommunens likviditet och förutsätter en omfattande nyupplåning för att en godtagbar betalningsberedskap ska kunna upprättas.

2.2 Skulder och förpliktelser

Kommunens låneskuld ökar under planperioden. I budgeten finns upptaget sammanlagt 850 mnkr i nya lån under 2027–2029. Det innebär att år 2029 kommer kommunen ha sammanlagt långfristiga lån om 2 119 mnkr.

2.3 Pensionskostnader

Pensionskostnaderna redovisas efter den s.k. blandmodellen och innefattar förutom pensionsskuldens ökning, även utbetalda pensioner. Beräkningen av pensionskostnaderna baserar sig på prognos från kommunens pensionsförvaltare och inkluderar löneskatt om 24,26 procent.

På kort sikt bedöms pensionskostnaderna vara fortsatt relativt höga men kan variera mellan åren, bland annat till följd av inflation, förändringar i basbelopp samt utbetalningar av tidigare intjänade pensionsåtaganden. På längre sikt förväntas kostnadsutvecklingen bli mer stabil, i takt med att de förmånsbestämda pensionerna successivt fasas ut, och en större andel av pensionssystemet utgörs av avgiftsbestämda pensioner.

Av kommunens totala pensionsåtagande på 1 048 mnkr i 2027 års budget är endast 408 mnkr avsatta som en skuld i balansräkningen.

Pensionsprognos 2027–2029, mnkr

	2027	2028	2029
Skuldförändring under året	-12	-10	-6
Avgiftsbestämd ålderspension	130	139	146
Pensionsutbetalningar	83	83	84
S:a verksamhetskostnad	202	212	224
Finansiell skuldökning	6	15	18
S:a totalt	208	227	242

2.4 Känslighetsanalys

Budgeten för 2027–2029 bygger på några antaganden om utveckling av löner, priser och räntor. De största riskerna ligger i att konjunkturen sjunker och att utvecklingen på arbetsmarknaden blir sämre. Nedan görs en känslighetsanalys som visar hur olika faktorer påverkar kommunens ekonomi 2027.

Förändring mnkr	2027
Priser/löner 1 procent	43 mnkr
Räntor 1 procent	15 mnkr
Skatteintäkter 1 procent	24 mnkr
Utdebitering 10 öre	11 mnkr

Finansiell analys 2027–2029

3. Sammanfattning målavstämning

Avstämning finansiella mål	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Årets resultat bör uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	■	■	■
Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.	●	●	●	●	●
Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 % årligen under mandatperioden	■	■	■	■	■
Årets investeringar exkl. VA och renhållning ska maximalt uppgå till 7 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	●	■	■

För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd ska tre av fyra finansiella mål vara uppfyllda samt att minst hälften av inriktningsmålen uppnås. I budget 2027 uppnås två av fyra finansiella mål, kassalikviditeten och investeringsmålet. I planåren 2028 och 2029 uppnås endast ett mål, kassalikviditeten.

Med denna målanalys görs bedömningen att verksamheten, ur ett finansiellt perspektiv, inte kommer bedrivas med god ekonomisk hushållning under perioden 2027–2029.

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2027-2029

Resultatbudget, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Verksamhetens nettodriftkostnader	-2 883	-3 079	-3 205	-3 306	-3 417
Avskrivningar	-179	-155	-157	-161	-165
Verksamhetens nettokostnader	-3 062	-3 235	-3 362	-3 467	-3 582
Skatteintäkter	2 216	2 327	2 400	2 504	2 609
Generella statsbidrag och utjämning	949	953	997	1 015	1 026
Verksamhetens resultat	103	45	35	52	53
Finansiella intäkter	15	10	11	11	11
Fin. Uppräkning av pensionsskuld	-12	-6	-5	-12	-15
Övriga finansiella kostnader	-35	-39	-40	-47	-50
Finansiella kostnader	-47	-45	-45	-59	-65
Resultat före extraordinära poster	72	10	1	4	0
Extraordinära poster					
Årets resultat	72	10	1	4	0

Kassaflödesbudget, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	72	10	1	4	0
Justering för av- och nedskrivningar	179	155	157	161	165
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	22	0	-5	5	14
Medel från verk. före förändr av rörelsekap	273	165	153	170	178
FÖRÄNDRING RÖRELSEKAPITAL	25				
Medel från den löpande verksamheten	298	165	153	170	178
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i anläggningstillgångar	-436	-527	-369	-473	-393
Försäljning av anläggningstillgångar	2				
Anläggnings- och investeringsbidrag	5				
Medel från investeringsverksamhet	-429	-527	-369	-473	-393
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	90	400	250	350	250
Amortering av skulder för finansiell leasing	-29				
Medel från finansieringsverksamheten	61	400	250	350	250
Årets kassaflöde	-70	38	34	48	36

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2027-2029

Balansbudget, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Anläggningstillgångar	3 905	4 277	4 489	4 800	5 028
Bidrag till statlig infrastruktur	9	8	8	7	7
Omsättningstillgångar	625	656	690	738	775
S:a tillgångar	4 539	4 941	5 187	5 546	5 809
Ingående eget kapital	1 922	1 994	2 004	2 005	2 009
Årets resultat	72	10	1	4	0
S:a eget kapital	1 994	2 004	2 005	2 009	2 008
Avsättningar, pensioner	421	413	408	413	427
Övriga avsättningar	10	10	10	10	10
S:a avsättningar	431	423	418	423	437
Långfristiga lån	869	1 269	1 519	1 869	2 119
Övriga långfristiga skulder	481	481	481	481	481
Kortfristiga skulder	764	764	764	764	764
S:a skulder	2 114	2 514	2 764	3 114	3 364
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 539	4 941	5 187	5 546	5 809
Ansvarsförbindelse pensionsskuld	720	686	640	613	590

Kommunfullmäktiges beslut

2026-06-17 §

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, uppdrag och finansiella mål enligt upprättat förslag.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan 2027–2029.
4. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
5. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
6. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
7. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlas i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
8. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.
9. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag, att inför kommunfullmäktiges möte i november 2026 (då det nyvalda kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplan 2027–2029) också anpassa planen för investeringar 2028 samt 2029 efter det finansiella investeringsmålet.

Med bäring på inriktningsmålen

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Policy för invånardialog Strategi för full delaktighet Program för arbete med kultur för barn och unga Vägledning för att stärka barnets rättigheter Handlingsprogram för barn och unga samt deras vårdnadshavare	Policy för IT-utveckling och digitalisering Strategi – Det goda livet i Dalsland Riktlinje för Vänersborgs kommuns arbete gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk Riktlinje för idéburet offentligt partnerskap
---	--

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Policy för invånardialog Biblioteksplan Måltidspolicy Vägledning för att stärka barnets rättigheter Strategisk integrationssamverkan Cykelstrategi Friluftsstrategi	Program för arbete med kultur för barn och unga Program för fortsatt utveckling av sportcentrum Personalpolicy Riktlinjer arbetsmiljö Vägledning för att stärka barnets rättigheter i Vänersborgs kommun Regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
---	--

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Miljöstrategi 2030 Strategi för laddinfrastruktur Naturvårdsstrategi Grönplan Blåplan Friluftsstrategi Cykelstrategi Måltidspolicy Parkeringspolicy Kommunikationspolicy Översiktsplan Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön Fördjupad översiktsplan Brålanda Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland Klimat- och energistrategi - Ett fossiloberoende Västra Götaland 2030 Hållbar byggnadsstrategi	Näringslivsstrategi Vänersborgs kommun 2025–2030 Riktlinje för kommunala markanvisningar och exploateringsavtal Policy för invånardialog Skogspolicy Riktlinjer för kommunal skogshantering Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning Riktlinje för hållbar hushållning av jordbruksmark Fastighetspolicy Riktlinjer för upphandling Vattentjänstplan 2025–2036 Avfallsplan Planeringsstrategi 2024–2028 Dagvattenplan Föreskrifter om avfallshantering Vattentjänstplan 2025–2036
--	---

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Strategi för full delaktighet Näringslivsstrategi Policy för IT-utveckling och digitalisering Kommunikationspolicy Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland Riktlinjer för kommunala markanvisningar och exploateringsavtal Policy för uthyrning av kommunala lokaler som uppbär kommunalt stöd Fastighetspolicy Friluftsstrategi Planeringsstrategi 2024–2028 Cykelplan	Program rörande privata utförare Policy för socialt företagande Parkeringspolicy Personalpolicy Policy mot korruption, mutor och jäv Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper Fiberstrategi Finanspolicy Lokalförsörjningspolicy Riktlinjer för lokalförsörjning Lekplatsplan
--	---

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Riktlinje - visselblåsarfunktion Personalpolicy Strategi för full delaktighet Riktlinje för arbetsmiljö Kompetensförsörjningsstrategi	Kommunikationspolicy Policy för IT-utveckling och digitalisering Friluftsstrategi Pensionspolicy
---	---

Agenda 2030 - 17 mål

Nyckeltal	Utfall	Ambition (färg)	Ambition (färg)
Mål 1	2025	2027	2029
Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	22*		
Invånare, 20-64 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	14*		
Invånare, 65+ år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	10*		
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv	0,0		
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	1,32*		
Mål 2	2025	2027	2029
Invånare med övervikt eller fetma, andel (%)	58,1*		
Mål 3	2025	2027	2029
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	69,8*		
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	84,9*		
Medellivslängd kvinnor, år	84,5		
Medellivslängd män, år	80,4		
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	69,2*		
Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%)	47,2*		
Elever i åk 8: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan till exempel skolsköterskan? Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%)	64,5		
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	29,0*		
Sjukpenningtalet, 16-64 år, dagar/registrerad försäkrad	15,7		
Antibiotikaförsäljning, recept/1000 inv	236,0		
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal slutenvårdstillfällen /100 000 inv	2548*		
Mål 4			
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	88,7		
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	68		
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	85,6		
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	83,6		
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	74,2		
Personer i kommunens aktivitetsansvar, andel (%) av inv 16-19 år	14,6		
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	42,2		
Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%)	**		
Mål 5	2025	2027	2029
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)	72		
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	30,4		
Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	38,2		
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	81,6*		
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, 65+ år, andel (%)	85,3*		
Anmällda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, bekant med offret, antal/100 000 inv	242,1		
Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%)	38,5		

2027

Globala mål

Bilaga 2

Mål 6	2025	2027	2029
Sjöar med god ekologisk status, andel (%)	0*		
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	5,6*		
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	100*		
Mål 7	2025	2027	2029
Nettoproduktion av el inom det geografiska området, MWh/inv	-11,8*		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv	49*		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh	1940239*		
Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)	100*		
Elavbrott, genomsnittlig avbrottstid per kund (SAIDI), minuter/kund	75*		
Mål 8	2025	2027	2029
Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare	342,1*		
Sysselsättningsgrad 20-64 år, andel (%)	81,0*		
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	6,6*		
Långtidsarbetslösa i befolkningen, 25-65 år, andel (%)	3,9		
Arbetsolyckor, antal/1000 sysselsatta	10*		
Mål 9	2025	2027	2029
Tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	96,3*		
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index, gammal definition (-2024)	73*		
Befolkning i kollektivtrafikhärläge, andel (%)	80,5*		
Elbilsladdpunkter, totalt antal	241		
Mål 10	2025	2027	2029
Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%)	64,2*		
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, lägeskommun, andel (%)	77		
Valdeltagande i det valdistrikt som hade lägst andel röstande i senaste kommunvalet, andel (%)	50,8		
Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%)	8,1		
Mål 11	2025	2027	2029
Befolkningsförändring under senaste femårsperioden, procent	1,1		
Demografisk försörjningskvot	0,88		
Nyttillkomna bostäder i kollektivtrafikhärläge, andel (%)			
Cykelväg i kommunen, total, meter/inv	4,1		
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg			
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom), kg			
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	32*		
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	14,4		
Mål 12			
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	403*		
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	44*		
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	19*		
Måltidssvinn, grundskola, gram/ätande	**		

Globala mål

Bilaga 2

Mål 13			
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv	6,46*		
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	258364*		
Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)	23,3		
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	69,9		
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	678,3*		
Mål 14			
Skyddad natur hav, andel (%)	**		
Havsstrandlinje påverkad av bebyggelse, andel (%)	**		
Mål 15			
Skyddad natur land, andel (%)	9,0*		
Skyddad natur inlandsvatten, andel (%)	5,8*		
Ekologiskt brukad åkermark, andel (%)	14,8*		
Betesmark, andel (%)	1,6*		
Slåtteräng, andel (%)	0,08*		
Mål 16			
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)	82,0		
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	1 001		
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	32,6*		

Förtydligande:

* Värde för innevarande år saknas vid statistikuttaget den 2026-05-04. Senaste tillgängliga värdet har angetts.

** Data saknas i Kolada (kommun- och landstingsdatabas)

I de fall nyckeltalet inte värderas i färger i Kolada lämnas fältet vitt.

De indikatorer som redovisas följer urvalet som görs av rådet för främjande av kommunala analyser (RKA).

Dessa är under ständig utveckling och kan därför variera från år till år.

Barn- och utbildningsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och utgår från skollagen. Verksamheten omfattar förskola, öppen förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola.

Nyckeltalen visar antalet placerade barn och elever. Inom förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem beräknas dessa utifrån nyttjandegraden/andelen barn och elever som bor i Vänersborg och nyttjar verksamheten.

Nyckeltal

	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Antal barn och elever			
Förskola och pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar 1-5 år	1 928	2 021	2 073
varav andel i enskild regi %	11	11	12
Nyttjandegrad %	93	94	91
Fritidshem och pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar barn 6-13 år	1 795	1 658	1 748
varav andel i enskild regi %	14	14	14
Nyttjandegrad %	56	52	53
Grundskola F-9			
Totalt antal elever	4 545	4 605	4 646
varav andel i enskild regi %	13	13	13
Anpassad grundskola			
Totalt antal elever	116	101	99

Antal placerade barn och elever är ett genomsnitt för året utifrån befolkningsprognosen, kompletterat med de barn och elever som vistas i kommunen med tillfälligt uppehållstillstånd.

Då befolkningsprognosen visar volymminskningar i både förskolan och grundskolans verksamheter föreslås en omfördelning av budget för att täcka ökade kostnader för fler elever i anpassad grundskola, ökade lokal och IT-kostnader samt resursinsatser för ökad målluppfyllelse.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och

utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

Pojke med böcker på Sirius öppna förskola

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 fastställdes till 1 066 120 tkr. Jämfört med budget 2026 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 5 019 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 845 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 1 999 tkr. Ramen utökas med 4 640 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, har omfördelats till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämndens förslag

Barn- och utbildningsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden beskriver ett läge där minskande barn- och elevantal sker parallellt med ökade kostnader kopplade till lokaler, IT, säkerhet och ett växande behov av stödinsatser.

Volymminskningar frigör cirka 5,7 mnkr utifrån oförändrad barn- och elevpeng. Delar omfördelas till anpassad grundskola där elev-

Barn- och utbildningsnämnden

antalet ökar, samt till ökade lokal- och IT-kostnader och riktade insatser för ökad måluppfyllelse. Nämnden presenterar därmed en budget i balans.

För att anpassa verksamheten till givna ramar redovisar nämnden åtgärder såsom översyn av förskole- och grundskoleorganisationen, personalanpassningar i takt med minskade volymer samt effektivare lokalutnyttjande genom uppsägning av moduler och externa lokaler. Nämnden bedömer att dessa åtgärder i huvudsak kan genomföras utan väsentlig negativ påverkan på mål och kvalitet.

Samtidigt pekar konsekvensbeskrivningen på utmaningar. Till exempel ett omfattande eftersläpande lokalunderhåll, ökade driftkostnader kopplade till planerade investeringar samt osäkerhet kring statliga reformer, beredskap och säkerhet.

Kommunfullmäktiges beslut

Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 utökas med 24 328 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2027 till 1 090 448 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	94,8	88,9	94,7
Övriga intäkter	40,2	45,2	49,2
Summa intäkter	135,0	134,1	143,9
Personalkostnader	739,9	692,3	715,3
Omkostnader	475,5	459,1	454,5
Ränta och avskrivningar	10,0	9,8	7,2
Summa kostnader	1 225,4	1 161,2	1 177,0
Nettokostnader	1 090,4	1 027,1	1 033,1

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisningsnivå mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Nämnd/nämndsadm.	12,0	0,0	12,0
Förskola	316,9	44,0	360,9
Grundskola	676,3	89,5	765,8
Anpassad grundskola	60,9	1,5	62,4
Lönerevision 2026	24,3	0,0	24,3
Summa	1 090,4	135,0	1 225,4

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Investeringsbudget för inventarier avser till största delen inköp av möbler och utrustning för att ersätta utslitna inventarier samt inköp av elevdatorer.

För planperioden 2027-2029 har barn- och utbildningsnämnden behov av medel för investeringar i inventarier enligt följande: år 2027; 11,9 mnkr, år 2028; 11,6 mnkr och för år 2029; 9,9 mnkr.

Byggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Byggnadsnämnden är kommunens myndighet med ansvar för plan och bygglovslagstiftningen. Nämnden tar bland annat beslut om bygglov, detaljplaner och adresser samt utför tillsyn. Dispenser och tillsyn utifrån strandskyddslagstiftningen i miljöbalken ingår också i uppdraget. Byggnadsnämnden ansvarar för mätning och kartframställning samt har ett övergripande ansvar för verksamheten vid den kommunala lantmäterimyndigheten. Nämndens myndighetsfunktioner styrs av ett antal lagar, främst Plan- och bygglagen, med syfte att kommunen ska ha en god stads- och landskapsmiljö. Nämnden följer den allmänna utvecklingen inom kommunen och tar initiativ i frågor om planläggning och fastighetsbildning. Nämndens ärenden bereds i huvudsak av Plan och bygglov.

Nyckeltal

	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Bygglov			
Handläggningstid	25 dagar	28 dagar	21 dagar

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes byggnadsnämndens budgetram till 2027 till 20 776 tkr. Inflationssuppräkningen minskade ramen med 123 tkr. Då personalomkostnadspåslaget sänkts justerades ramen ned med 29 tkr. Budget om 27 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden pekar på en fortsatt osäker intäktsutveckling. Verksamheten är till

stor del avgiftsfinansierad. Ett svagt konjunkturläge och omfattande förändringar i plan- och bygglagen från december 2025 bedöms leda till färre lovärenden och därmed minskade intäkter.

Nämnden redovisar åtgärder såsom personalanpassningar, automatisering av ärenden, löpande effektiviseringar samt breddad kompetens hos befintlig personal.

I konsekvensbeskrivningen lyfter nämnden strukturella utmaningar, däribland osäkerheten kring den kommunala lantmäterimyndighetens framtid, ökade krav på kulturmiljöredovisning i översiktsplanen samt begränsade möjligheter att fullt ut nyttja GIS- och drönarteknik.

Nämnden återkommer med förslag till ny reviderad taxa som är anpassad till ny lagstiftning. Den ska gälla från 2027.

Kommunfullmäktiges beslut

Byggnadsnämnden budgetram 2027 utökas med 1 237 tkr för lönerrevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram 2027 till 22 013 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	0,0	0,0	0,1
Övriga intäkter	12,9	13,0	13,4
Summa intäkter	12,9	13,0	13,5
Personalkostnader	28,6	26,7	26,6
Omkostnader	5,8	5,7	5,7
Avskrivningar/internränta	0,5	0,5	0,5
Summa kostnader	34,9	32,9	32,8
Nettokostnader	22,0	19,9	19,3

3.2 Investeringsbudget

Byggnadsnämndens investeringar avser inventarier och finansieras inom ram.

Kommunfullmäktige

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens beslutande organ. Fullmäktige fastställer budget och övriga övergripande program för den kommunala verksamheten och beslutar även i övriga ärenden av större vikt.

Under kommunfullmäktige finns valberedningen som förbereder fullmäktiges val. Där finns också demokratiberedningen som arbetar med former för medborgarnas delaktighet, utvecklar det politiska ledarskapet och förnyelse av den kommunala demokratin.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunfullmäktiges budgetram 2027 till 2 692 tkr. Inflationsuppräknningen tillförde ramen 13 tkr. Budget om 51 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, har omfördelades till kommunstyrelsen.

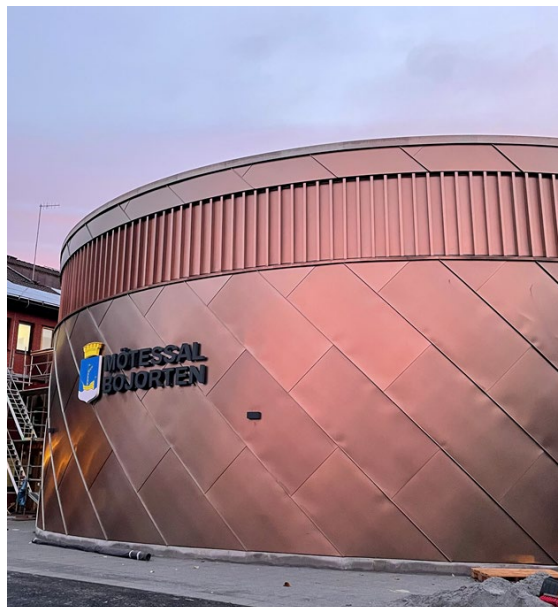
Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktiges budgetram 2027 utökas med 65 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges budgetram 2027 till 2 757 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning	Budget	Budget	Bokslut
Mnkr	2027	2026	2025
Personalkostnader	2,1	2,0	1,4
Omkostnader	0,6	0,7	0,8
Summa kostnader	2,8	2,7	2,2
Nettokostnader	2,8	2,7	2,2

Mandatfördelning under perioderna:	2011/2014	2015/2018	2019/2022	2023/2026
Socialdemokraterna	12	14	14	15
Sverigedemokraterna	2	6	9	10
Moderaterna	13	10	9	9
Vänsterpartiet	8	6	5	4
Centerpartiet	3	4	4	4
Kristdemokraterna	2	2	3	3
Medborgarpartiet	2	2	2	3
Liberalerna	5	3	3	2
Miljöpartiet de gröna	4	4	2	1
TOTALT	51	51	51	51

Kommunstyrelsen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder, planerar och samordnar kommunens ekonomi och verksamheter.

Kommunstyrelsen har tillsyn över nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund. Budgeten innefattar förutom kommunstyrelsens egen verksamhet, bland annat förbundsbidrag till Kunskapsförbundet Väst och Räddningstjänsten Fyrbodol samt verksamhetsbidrag till Vattenpalatset Vänerparken AB och Fyrstad Flygplats AB.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunstyrelsens budgetram 2027 till 536 638 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 8 081 tkr. Då personalomkostnadspåslägget sänkts justerades ramen ned med 101 tkr. Ramen tillfördes 2 501 tkr till följd av statens justeringar i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Budget om 664 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelade från nämnderna till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsens budgetförslag ligger inom ram. Kommunstyrelsens budget omfattar både den egna förvaltningens verksamhet, som utgör cirka 20 procent av totalramen, samt kommunövergripande åtaganden såsom bidrag till förbund, bolag och gemensamma funktioner.

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar åtgärder för att anpassa den egna verksamheten till givna ekonomiska förutsättningar. För att hålla budgeten 2027 krävs effektiviseringsåtgärder motsvarande cirka 0,5 mnkr, bland annat genom vakanshållning och fortsatt arbete med digitalisering och automatisering. Samtidigt identifieras utvecklingsbehov om cirka 0,9 mnkr, främst inom områden som digitalisering, informationssäkerhet och verksamhetsstöd, vilka bedöms vara nödvändiga för att möta både lagkrav och ökade krav på kvalitet och effektivitet.

Konsekvensbeskrivningen pekar på att kommunstyrelsen och dess förvaltning verkar i ett alltmer komplext sammanhang, där ökade krav inom civilt försvar, säkerhet, digital infrastruktur och informationssäkerhet utgör centrala utmaningar. Flera av dessa behov är kommungemensamma och föreslås därför belasta samtliga nämnder. Kommunstyrelsen har en samordnande och stödjande roll i detta

Kommunstyrelsen

arbete, samtidigt som den ansvarar för uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen framhåller att utrymmet för ytterligare effektiviseringar inom den egna förvaltningen är begränsat. Fortsatt utveckling inom digitalisering, beredskap och säkerhet bedöms vara avgörande för kommunens långsiktiga funktionsförmåga, vilket innebär att dessa frågor behöver följas noggrant under planperioden, då förändrade förutsättningar snabbt kan få konsekvenser för både ekonomi, styrning och service.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunstyrelsens budgetram 2027 utökas med sammanlagt 18 816 tkr. Det avser 8 016 tkr för lönerrevision 2026, anslag för kommande driftskostnader 10 000 tkr och 800 tkr för anpassning av kostnader för seniorkort.

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2027 till 555 455 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	9,1	6,6	8,7
Övriga intäkter	70,8	70,1	70,2
Summa intäkter	79,9	76,7	78,9
Personalkostnader	108,1	92,9	91,5
Omkostnader	520,9	496,2	442,9
Avskrivning/internränta	6,4	3,2	5,9
Summa kostnader	635,4	592,3	540,3
Nettokostnader	555,5	515,6	461,4

Anslagsredovisning, mnkr

Anslagsredovisning mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Styrelse	56,5	0,0	56,5
Kommunstyrelsens förvaltning	129,9	62,3	192,2
Räddningstjänst/Säkerhet	48,1	0,0	48,1
Gymnasieverksamhet	239,0	0,3	239,3
Vuxenutbildning	42,4	0,4	42,8
Övrig extern verksamhet	39,6	16,9	56,5
Summa	555,5	79,9	635,5

3.2 Investeringsbudget

Verksamhet/Projekt, mnkr	2027	2028	2029	S:a
Inventarier	1,0	1,0	1,0	3,0
IT investering	4,0	8,0	4,0	16,0
IT investering Datorleasing	8,9	2,0	15,5	26,4
S:a Utgifter inventarier	13,9	11,0	20,5	45,4

Investeringar

Investeringar inom IT verksamheten avser stärkt infrastruktur samt löpande investeringar i datorer. Genom detta stärks IT-säkerheten i kommunen. Driftskostnader som uppstår här debiteras förvaltningarna inom tjänstekatalogen.

Fastighetsinvesteringar

År 2027 planerar kommunstyrelsen att investera i en ny brandstation i Brålanda. Den planerade hyreskostnaden för 2027 uppgår till 0,95 mnkr. Detta finansieras inom befintlig budgetram för Räddningstjänsten.

Kultur- och fritidsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden omfattar barn- och ungdomskultur, konst, folkbibliotek, musik- och kulturskola, huvudmannaskap för Vänersborgs museum samt öppna offentliga arrangemang. Vidare ingår ungas öppna mötesplatser, idrotts- och fritidsanläggningar, fornvård samt friluftsliv. Nämnden ansvarar också för bidrag, stöd och stimulans till föreningar och studieförbund. Nämndens primära målgrupp är barn och unga i åldern 0-18 år. Samtlig verksamhet ska ha särskilt fokus på att nå underrepresenterade grupper och aktiviteter och utbud ska ha geografisk spridning i kommunen.

Nyckeltal

Bibliotek	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
- antal utlånade media	145 000	140 000	153 622
- antal besök bibliotek	135 000	132 000	128 017

Musik- och kulturskola	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Andel deltagare 6-19 år i %*	14	13	14**
- varav flickor i %	65	69	69
- varav pojkar i %	35	31	31

Öppen ungdomsverksamhet	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Antal besök	20 000	28 100	20 117
- varav flickor i %	40	40	38
- varav pojkar i %	60	60	62

* avser andel deltagare av total åldersgrupp 6-19 år i kommunen.

** avser 2024, eftersläpning pga. Publicering

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 till 157 052 tkr. Jämfört med budget 2026 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 1 730 tkr. Då personalomkostnadspåslaget sänkts justerades ramen ned med 73 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 314 tkr. Ramen utökades med 50 tkr för kapitalkostnader som följer av investering i konstnärlig gestaltning. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämndens förslag:

Kultur- och fritidsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden redovisar samtidigt ett ansträngd ekonomiskt läge till följd av ökade hyror kopplade till fastighetsinvesteringar, ökade kostnader för internt köp och sälj samt ökade verksamhetskostnader.

För att nå budget i balans föreslår nämnden åtgärder motsvarande 3,2 mnkr. Dessa omfattar att inte genomföra vissa planerade fastighetsinvesteringar, höjda avgifter i idrottsanläggningar samt avveckling av verksamheter på Vänersborg Jazz Academy och Barnens Kastanj. Åtgärderna innebär minskat utbud och försämrade förutsättningar inom delar av kultur- och fritidsverksamheten, men bedöms nödvändiga för att klara budgetramen.

Samtidigt tillkommer en ny mötesplats för unga som planeras stå klar 2027. Investeringen medför en hyreskostnad om 3,9 mnkr. Genom omfördelningar inom nämndens budget kan delar av hyresökningen hanteras, men ett kvarstående behov om 2,9 mnkr återstår. Förvaltningen föreslår i nuläget inga ytterligare åtgärder för att täcka detta, då det skulle innebära ytterligare nedläggning av verksamheter. Nämnden bedömer att mer tid krävs för att analysera möjliga lösningar.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden har under flera år genomfört omfattande effektiviseringar och personalminskningar, vilket lett till en mer sårbar organisation. Samtidigt ökar förväntningarna på kultur- och fritidsverksamheten att bidra till förebyggande och hälsofrämjande insatser, särskilt för barn och unga. Nämnden betonar att det ekonomiska utrymmet är begränsat och att ytterligare prioriteringar kan komma att krävas under planperioden.

Kommunfullmäktiges beslut

Kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 utökas med 2 374 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer kultur- och fritidsnämndens budgetram 2027 till 159 427 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	1,4	1,4	4,2
Övriga intäkter	15,9	15,6	17,3
Summa intäkter	17,3	17,0	21,5
Personalkostnader	66,5	64,2	61,2
Omkostnader	107,8	105,6	105,5
Avskrivning/Internränta	2,4	2,4	2,5
Summa kostnader	176,8	172,2	169,2
Nettokostnader	159,4	155,2	147,7

Anslagsredovisning, mnkr

Anslagsredovisningsnivå mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Nämnd och administration	14,6	0,5	15,1
Kultur	63,6	3,9	67,5
Fritid	78,9	12,9	91,8
Lönerevision 2026	2,3	0,0	2,3
Summa	159,4	17,3	176,7

Fastighetsinvesteringar

Det kvarstår flera idrottsanläggningar som har ett underhållsbehov samt där det behöver anpassas till nya verksamhetsbehov och underhållsmetoder.

Utöver det kommer den nya mötesplatsen för unga att vara färdigställd 2027.

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Investeringar avser inventarier, maskiner och verksamhetsanpassningar samt konstnärlig gestaltning. Investeringsbudget för konstnärlig gestaltning ska enligt fastställda riktlinjer uppgå till 1% av budget för fastighetsinvesteringar exkl. underhåll.

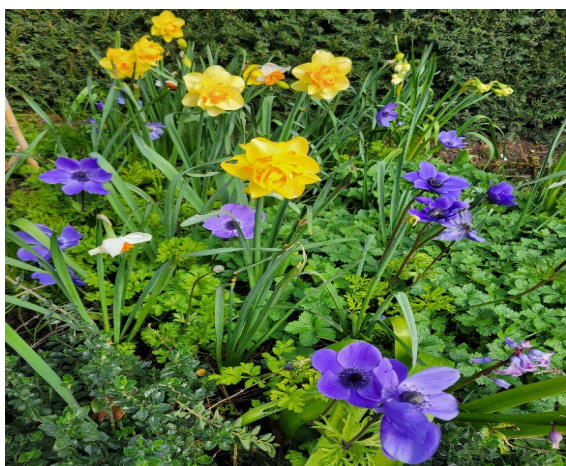
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnad av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd, animaliska biprodukter och naturvård. Miljö- och hälsoskyddsnämndens insatser styrs till stor del av inkommande ärenden såsom ansökningar, remisser, anmälningar och klagomål. I nämndens verksamhet ingår också deltagande i utvecklingsarbete och framtagande av översikt- och detaljplaner, program och andra övergripande dokument. Nämnden driver och deltar i olika projekt som ofta är nämndsöverskridande.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 till 12 279 tkr. Jämfört med budget 2026 minskades ramen med 49 tkr för inflationsuppräknings. Då personalomkostnadspåslägg sänkts justerades ramen ned med 16 tkr. Budget om 14 tkr

för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämndens verksamhet präglas av ökade krav till följd av ny och förändrad lagstiftning samt förstärkt statlig styrning inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Tillsynsansvaret är i huvudsak lagstyrt och omfattningen påverkas både av nationella krav och av utvecklingen inom verksamheterna i kommunen. Samtidigt är stora delar av verksamheten intäktsfinansierad genom avgifter, vilket innebär ett begränsat handlingsutrymme vid förändringar i volymer och ärendeflöden.

För att hantera verksamheten inom tilldelad ram prioriterar nämnden lagstadgad tillsyn och effektiv handläggning. Utrymmet för utvecklings- och förbättringsinsatser bedöms vara begränsat inom ramen för befintliga resurser. Nämnden bedömer dock att föreslagna prioriteringar möjliggör att uppdraget fullföljs utan väsentlig påverkan på måluppfyllelsen, förutsatt att budgetramen bibehålls.

Kommunfullmäktiges beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 utökas med 483 tkr för lönerevision 2027.

Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2027 till 12 762 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	0,0	0,0	0,4
Övriga intäkter	6,2	5,4	5,3
Summa intäkter	6,2	5,4	5,7
Personalkostnader	16,3	14,7	14,2
Omkostnader	2,7	2,4	3,2
Avskrivningar/internränta	0,0	0,1	0,1
Summa kostnader	19,0	17,2	17,5
Nettokostnader	12,8	11,8	11,8

Revision och Valnämnd

Revisionen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Revisorerna ska pröva om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De ska granska om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll är tillräcklig. Revisorerna har i uppgift att följa om kommunstyrelsens och nämnders beslut överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes revisionens budgetram 2027 till 1 981 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 25 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut

Revisionens budgetram 2027 utökas med 23 tkr för lönerevision 2026. Förslaget har beretts av kommunfullmäktiges presidium.

Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2027 till 2 004 tkr.

Resultaträkning revisionen, mnkr

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Personalkostnader	0,6	0,6	0,4
Omkostnader	1,3	1,3	1,4
Summa kostnader	2,0	1,9	1,8
Nettokostnader	2,0	1,9	1,8

Valnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Valnämnden har tre ledamöter och tre ersättare. Nämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes valnämndens budgetram 2027 till 777 tkr. Det tillfälliga anslaget om 2 800 tkr för valåret 2026 togs bort. Inflationskompensationen ökade ramen med 13 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justerades ramen ned med 3 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut

Valnämndens budgetram 2027 utökas med 3 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer Valnämndens budgetram 2027 till 780 tkr.

Resultaträkning valnämnden, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Personalkostnader	0,0	2,8	0,2
Omkostnader	0,8	0,8	0,2
Summa kostnader	0,8	3,6	0,4
Nettokostnader	0,8	3,6	0,4

Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för gator, parker, skog, bostadsanpassning, renhållning, VA och mark och exploatering. Förutom detta finns intern service, måltidsproduktion till skolor, förskolor och socialförvaltningens boenden. Vidare handhas lokalvård, vaktmästeri, reception, konferensservice och bilpool.

Nyckeltal

Nyckeltal	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Fastigheter och lokaler*			
Totalt fastighetsbestånd, yta kvm	246 500	243 996	248 212
Outhyrda kvm, andel (%)	7,7	6,1	8,4
Totalt fastighetsunderhåll, kr/kvm	166	142	149
Gator och utemiljö			
Driftkostnad kommunala bil- och cykelvägar, kr/m**	80,6	80,6	84,6
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	2 268	1 845	1 832
Städyta 1000-tal kvm per dag	171	184	187
Vatten och avfall			
Odebiterat renvatten, andel (%)	15	19	14,3
Insamlat kommunalt matavfall, kg/inv	58	50	58,28
Insamlat kommunalt restavfall, kg/inv	100	90	100,1

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 till 113 270 tkr. Jämfört med budget 2026 har gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 512 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänkts justerades ramen ned med 102 tkr. Gatuenheten tillfördes 700 tkr för utökad kapitalkostnad

kopplad till komponentredovisningen. Ettårsanslagen i budget 2026 om dels 1 000 tkr till projektorganisation för exploatering av södra Sanden dels 5 000 tkr till saneringskostnader södra Sanden togs bort. Ettårsanslaget om 1 900 tkr i budget 2026 för tomhyra av Norra skolan kvarstår även under 2027. Budget om 123 tkr för tjänsterna film/foto/formgivning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämndens förslag ligger inte inom ram. Sammanlagt begär nämnden 16 350 tkr i utökad budgetram 2027 varav 11 350 tkr avser en ramökning och 5 000 tkr är ett tillfälligt anslag under 2027.

Nämnden har kraftigt ökade kostnader för energi, material och entreprenader samt en växande underhållsskuld inom fastigheter, gator, VA-anläggningar och annan teknisk infrastruktur. Ett ökat behov av akuta åtgärder tränger successivt undan planerat och förebyggande underhåll, vilket bedöms leda till ökade kostnader och försämrad funktion på sikt. Samtidigt tillkommer nya krav från lagstiftning och EU-regler, bland annat avseende beredskap, säkerhet, energiprestanda och bibehållen krontäckning i urbana miljöer, vilka medför ytterligare kostnader som inte ryms inom nuvarande ram.

Inom fastighetsverksamheten är behovet av underhåll särskilt stort. Flera prioriterade åtgärder är redan eftersatta och den samlade underhållsskulden bedöms uppgå till mycket höga nivåer över den kommande tioårsperioden. Nämnden föreslår därför ett årligt tillskott om 4,8 mnkr för driftunderhåll för att hantera de mest akuta åtgärderna.

Även investeringsnivån är ansträngd. Kommunens finansiella mål innebär att investeringar exklusive VA och renhållning ska begränsas, men det samlade investeringsbehovet för 2027 bedöms ändå överstiga fastställd ram. Flera större projekt bedöms samtidigt vara nödvändiga och svåra att senarelägga

Samhällsbyggnadsnämnden

utan betydande konsekvenser. Det gäller bland annat åtgärder kopplade till VA-försörjning, bro- och kajstabilitet, gång- och cykeltunneln i Skaven/Öxnered samt exploateringsprojekt som är avgörande för kommunens näringslivs- och samhällsutveckling. Nämnden föreslår därför ramökningar för bland annat kapitalkostnader avseende broar, GC-tunnel, stängselåtgärder enligt Trafikverkets krav, ökade IT-kostnader samt kapital- och driftskostnader kopplade till fastigheten Krickan 1.

För att hålla nära tilldelad ram redovisar nämnden samtidigt effektiviseringsåtgärder och besparingar, främst genom återhållsamhet inom gatuverksamheten och minskat planerat underhåll. Dessa åtgärder bedöms dock få tydliga konsekvenser i form av ökad underhållsskuld, senarelagda investeringar, minskad servicegrad och ökade långsiktiga risker.

Samhällsbyggnadsnämndens samlade bedömning är att MRP för 2027–2029 hanterar de mest akuta behoven men att nuvarande ekonomiska ramar inte är tillräckliga för att långsiktigt säkerställa robust infrastruktur, god fastighetsförvaltning och efterlevnad av ökade lag- och säkerhetskrav. Utan föreslagna ramökningar riskerar kommunen ökade driftstörningar, försämrad kvalitet i samhällsservicen och väsentligt högre kostnader på längre sikt.

Taxejusteringar:

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att va-taxan höjs med 12 % vad avser bruksavgiften och 5 % för anläggningsavgiften inför 2027. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår, i särskilt ärende, att revidera avfallstaxan.

Kommunfullmäktiges beslut

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 utökas med sammanlagt 7 836 tkr. Det avser 2 336 tkr för lönerrevision 2026. Nämnden får ett tillfälligt anslag under 2027 om 5 000 tkr

för rivning av fastighet på Krickan. Ramen utökas med 500 tkr för ökade drift- och kapitalkostnader kopplat till fastigheten Krickan.

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2027 till 121 106 tkr

Resultaträkning, mnkr

Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	6,3	6,5	6,6
Övriga intäkter	507,6	493,8	524,0
Summa intäkter	513,9	505,8	530,5
Personalkostnader	197,9	187,0	181,3
Omkostnader	270,2	256,2	311,0
Ränta	59,0	76,7	52,2
Avskrivningar	107,9	107,1	102,5
Summa kostnader	635,1	631,5	797,9
Nettokostnader	121,1	115,7	108,9

Resultaträkning, mnkr

Taxefinansierad verksamhet Renhållningsverk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Summa intäkter	53,0	51,4	48,9
Personalkostnader	16,8	16,0	14,2
Omkostnader	20,1	22,9	24,4
Ränta	4	3,5	1,7
Avskrivningar	12,1	9,0	5,4
Summa kostnader	53,0	51,4	45,7
Nettokostnader	0,0	0,0	3,2

Resultaträkning, mnkr

Taxefinansierad verksamhet Va-verk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Summa intäkter	122,0	118,0	109,9
Personalkostnader	16,1	16,1	14,9
Omkostnader	41,6	48,3	42,7
Ränta	30,3	25,5	23,0
Avskrivningar	34,0	28,1	25,1
Summa kostnader	122,0	118,0	105,6
Nettokostnader	0,0	0,0	4,2

Samhällsbyggnadsnämnden

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisning Mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Nämnd och administration	15,6	2,3	17,9
Gator och vägar/park/tekniska	84,3	69,5	153,8
Fastighetsenhet	18,6	318,5	337,0
Kost-/serviceenheter	0,3	123,6	123,9
Lönerevision 2026	2,3	0,0	2,3
S:a skattefinansierad verks	121,1	513,9	635,1
Renhållningsverk	0,0	52,7	52,7
VA-verksamhet	0,0	116,5	116,5
S:a taxefinansierad verks	0,0	169,2	169,2
Summa	121,1	683,1	804,2

3.2 Investeringsbudget

Nämndernas investeringsramar motsvaras av mål- och resursplan 2027-2029. Ambitionen har varit att anpassa investeringsvolymen till det rådande finansiella målet på 7 procent. På grund av fördröjningar och fördyringar i flera större projekt har dock förslaget till investeringsplan ökat jämfört med den nuvarande beslutade planen för 2026-2028. Flera av de större investeringarna är initierade av näringspolitiska skäl, såsom Sanden Södra och Norra, bron över Hamnkalanen och Samhällsmasten på platåbergen.

Kommunens finansiella mål innebär att årets investeringar, exklusive VA och renhållning, inte får överskrida 7 procent av skatter och generella statsbidrag. Detta innebär en investeringsram om 152 mnkr för fastighetsinvesteringar 2027, medan lokalförsörjningsunderlaget visar ett faktiskt behov om 158,8 mnkr. Samhällsbyggnadsnämnden lämnar ett förslag om 154 mnkr på fastighetsinvesteringar. Totala investeringar uppgår till 327,3 mnkr i förslaget inklusive VA och Renhållning om 116 mnkr.

I investerings och exploateringsplanen finns en rad stora och nödvändiga projekt som inte kan skjutas fram utan betydande konsekvenser. Till dessa hör bland annat vattenverket i Skräcklan, lågreservoaren i Brålanda, stabilitetsåtgärder längs Hamngatan, GC-tunneln i

Skaven/Öxnered samt VA-utbyggnad i Grunnebo industriområde. Flera av dessa projekt är avgörande för att upprätthålla leveranssäkerhet, följa lagstiftning eller möjliggöra fortsatt näringslivs och samhällsutveckling.

Otillräckliga resurser inom fastighetsunderhåll leder till allt fler akuta åtgärder, högre kostnader och successivt försämrad standard i kommunens byggnader. Utan förstärkta ramar riskerar kommunen fortsatt fördröjda investeringar, ökande kostnader över tid och minskad kvalitet i både samhällsservice och infrastruktur.

Sanden Södra, är ett exploateringsprojekt för en helt ny stadsdel i Vänersborgs kommun och där pågår planeringsarbetet. Projektet innebär stora kommunala kostnader både under och efter genomförandet. Investeringen innebär också stora driftkostnader.

Projektet Sanden Norra, avser anläggande av ställplatser samt ny marina och gästhamn med tillhörande service. Här har projektstart planerats till 2028.

Samhällsmasten på Platåbergen är en näringspolitisk investering som beslutades av kommunfullmäktige den 19 februari 2025 (§16). Syftet med satsningen är att förbättra mobiltäckningen i området, särskilt på Halle och Hunneberg. Det finns osäkerheter i förutsättningarna för framdrift i projektet och som behöver utredas då finansieringsmodellen innebär svårigheter att få operatörer intresserade. Projektet förväntas kosta totalt 14,8 mnkr när det kan sättas igång, vilket just nu kan ske tidigast 2028.

Bland de mest kritiska investeringarna finns vattenverket i Skräcklan som förväntas slutföras under 2027. På grund av fördröjningar i projektet väntas 11,5 mnkr nu att belasta 2027, men ingen förändring i totalt anslag

Samhällsbyggnadsnämnden

uppskattas. Även den planerade lågreservoaren i Brålanda är avgörande, då den nuvarande reservoaren inte klarar framtida kapacitetsbehov. Dagvattenanläggningen i Nordkroken kräver investeringar för att uppfylla lag- och myndighetskrav och här har kostnaderna gått upp något under 2027, men ingen förändring i totalt anslag.

Hamngatans kajstabilitet kräver 25,5 mnkr i totalt anslag eftersom delar av gatan redan tvingats stängas, och ytterligare avstängningar är att vänta utan åtgärder. En utebliven investering riskerar att hela sträckan stängs, vilket kraftigt påverkar framkomlighet och stadskärnans funktion. Där förväntas 4 mnkr belasta 2027.

GC- och personbilstunneln i Skaven/Öxnered är ett medfinansieringsprojekt som samordnas med Trafikverket och främjar områdets tillgänglighet. Om kommunens del, 41,1 mnkr, inte finansieras kommer ingen tunnel att byggas, den befintliga plankorsningen rivs och området förlorar sin koppling, vilket i sin tur hindrar exploatering och minskar intäkter från tomtförsäljning.

Utbyggnaden av VA-infrastruktur i Grunnebo industriområde är också avgörande för näringslivets utveckling; utan investeringen om 25 mnkr totalt, varav 7,5 mnkr 2027, uteblir nya etableringar helt.

Även avfallshanteringen håller på att moderniseras med nya kärl, sopbilar och personalutrymmen till följd av ändrad lagstiftning. Uteblivna investeringar innebär risk för vattenbrist, ökade kostnader, miljöpåverkan, bristande laguppfyllelse och försämrad arbetsmiljö. En fördröjning har gjort att man uppskattar 3,5 mnkr 2027.

Vid sidan av dessa stora projekt finns ett antal mindre investeringar, bland annat badbrygga i Fredriksberg, pendelparkering i

Vargön, VA till Lindås röda stugor, parkeringslösningar i Skaven/Öxnered, brygga vid Fisktorget, toppbeläggning Skaven/Öxnered, Gymmixhallens utbyggnad, cirkulationsplats Gropbrovägen/Tegelbruks-vägen samt konstgräs på Lilla Vallen. Många har fått skjutas på framtiden på grund av de ekonomiska förutsättningarna. Även om de är mindre i omfattning bidrar de sammantaget till ökad trygghet, tillgänglighet, attraktivitet och bättre samhällsservice.

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i sju verksamhetsinriktningar och leds av en förvaltningschef samt sju verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och ska förhålla sig till flertalet lagrum, bl.a. Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare (LVM), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso och sjukvårdslagen (HSL).

Nyckeltal

Äldreomsorg	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Äldreboende platser	362	362	362
Korttidsplatser	26	26	26
Antal vårdtagare hemtjänst	770	776	723
Hemtjänst timmar	273 000	275 000	254 807
Antal inskrivna i hemsjukvård	1 200	1 100	1 003
Vård dagar med betalansvar	20	50	18

Individ- och familjeomsorg	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Vård dagar, HVB 0-21 år	8 700	7 220	8 508
Vård dagar, familjehem 0-21 år	30 000	27 700	28 202
Antal vård dagar, HVB vuxna	550	660	459
Bidragshushåll, försörjningsstöd	740	700	739
Försörjningsstöd, mnkr netto	57	54	55
Ensamkommande flyktingbarn	3	3	3

Personligt stöd och omsorg	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Boendeplatser LSS/SoL	185	188	185
Antal boendebeslut enl LSS/SoL	188	193	192
Antal boendestödsbeslut enl SOL	110	115	108
Köpta externa platser LSS/SoL	10	13	13
Personer med personlig assistans, SFB och LSS	63	62	63

Arbete, sysselsättning och integration	MRP 2027	MRP 2026	Bokslut 2025
Antal mottagna flyktingar	34	25	34
Antal beslut dagl.verks. LSS	225	220	215
Antal anvisade personer	670	620	669

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2027 till 1 283 646 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 5 053 tkr. Då personalomkostnadspåslaget sänks justerades ramen ned med 1 096 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 12 tkr. Ramen utökades med 12 432 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Budget om 163 tkr för tjänsterna film/foto/form-givning, omfördelades till kommunstyrelsen.

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden budgetförslag ligger inom ram. Samtidigt redovisar socialnämnden att verksamhetens samlade behov inför 2027 överstiger den anvisade budgetramen med totalt 40 980 tkr. Det grundläggande behovet avser i huvudsak volymökningar och kostnadsutveckling inom individ- och familjeomsorgen, särskilt för placeringar av barn och unga i familjehem, HVB och SiS samt kostnader för särskilt förordnade vårdnadshavare. Därutöver redovisas ett behov kopplat till ekonomiskt bistånd till följd av ett ackumulerat gap mellan statligt styrd riksnorm och erhållen inflationskompensation samt ökade kostnader för IT-säkerhet.

Socialnämnden redovisar ett omfattande åtgärds- och omställningspaket, beslutspunkterna 3–16 nedan. Dessa åtgärder innebär effektiviseringar, förändrade arbetssätt och långsiktiga omställningar inom flera verksamhetsområden, och beräknas sammantaget frigöra cirka 41 000 tkr.

Åtgärderna omfattar bland annat förändrad och mer central bemanningsplanering, fortsatt implementering av välfärdsteknik och digitalisering, arbete för minskad sjukfrånvaro, en tydlig omställning mot mer förebyggande arbete – särskilt för barn och unga – samt åtgärder för att minska kostnader för institutionsplaceringar, försörjningsstöd och

Socialnämnden

extern bemanning. Nämnden anger även att processen för en ny boendeenhet på Lindås avbryts då andra lösningar identifierats för målgruppen.

Åtgärderna löper i huvudsak över hela planperioden 2027–2029 och syftar till att långsiktigt bromsa kostnadsutvecklingen inom lagstyrd verksamhet. Socialnämnden betonar samtidigt att åtgärderna innebär omfattande organisatoriska omställningar och att det finns en tydlig gräns för hur mycket kostnader som kan reduceras inom befintlig ram utan risk för påverkan på kvalitet, arbetsmiljö och tillgänglighet. Nämnden tydliggör därför att det redovisade resursbehovet kvarstår, trots att MRP-förslaget formellt läggs inom anvisad budgetram.

Kommunfullmäktiges beslut

Socialnämndens budgetram 2027 utökas med 35 800 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer Socialnämndens budgetram 2027 till 1 319 446 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	50,2	50,3	106,4
Övriga intäkter	259,8	262,9	273,9
Summa intäkter	310,0	313,2	380,3
Personalkostnader	1036,1	968,3	1006,2
Omkostnader	590,2	567,4	656,1
Avskrivningar/internränta	3,1	3,5	3,3
Summa kostnader	1 629,4	1 539,2	1 665,6
Nettokostnader	1 319,4	1 226,0	1 285,3

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisning mnkr	Netto 2027	Intäkt 2027	Kostnad 2027
Nämnd och administration	90,0	2,4	92,4
Äldreomsorg	623,8	247,2	871,0
Individ- och familjeomsorg	214,1	6,9	221,0
Personligt stöd och omsorg	272,8	39,8	312,6
Arbete, sysselsättning och integration	82,9	13,7	96,6
Lönerevision 2026	35,8	0,0	35,8
Summa	1319,4	310,0	1 629,4

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Socialnämnden har behov av återinvesteringar i möbler, hjälpmedel och andra inventarier. Driftskostnader för detta täcks inom ram.

Fastighetsinvesteringar

År 2028 har nämnden behov av nytt psykiatriboende med 8 platser, total kostnad 25,0 mnkr. Projektering sker 2026 därav kostnad underplanperioden uppgår till 24,0 mnkr. Driftsbudget för detta boende finns inom verksamheten då detta boende ersätter ett befintligt boende.

År 2030 har nämnden behov av nytt serviceboende LSS med 8 platser, total kostnad 25,0 mnkr. Driftsbudget till detta boende saknas idag då det är pga förväntad volymökning.

Ytterligare behov år 2030 gäller nya lokaler för daglig verksamhet LSS och Teknikgruppen i Lindgården, kostnad 124,0 mnkr. Driftsbudget till detta finns till viss del då det är samlokalisering av befintliga verksamheter men för den förväntade ökade hyran saknas idag driftsbudget.

Utöver dessa behov pågår processen med nytt särskilt boende för äldre med 48 platser på fastigheten Kalkonen som beräknas stå klart 2029. Detta sker i samarbete med AB Vänersborgsbostäder. Beräknad driftskostnad är 35,1 mnkr och saknas inom nämnden idag då det handlar om volymökning.

Socialnämnden

Nämnden fattade i februari också beslut om nytt boende LSS med 5 platser för personer med sammansatta behov, kostnad 24,0 mnkr. Detta boende finns inget behov av i dagsläget så detta projekt avbryts i samarbete med samhällsbyggnadsnämnden.

Överförmyndarnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden ska motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Överförmyndarnämndens verksamhet styrs av en mängd lagar och bestämmelser. De viktigaste bestämmelserna om hur tillsynen ska utövas finns i föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen, äktenskapsbalken, ärvdabalken, lag om verkan av avtal som slutits under påverkan av psykisk störning och lag om god man för ensamkommande barn. Staten har genom Länsstyrelsen till uppgift att utöva tillsyn över överförmyndarnämndens verksamhet.

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes överförmyndarnämndens budgetram 2027 till 6 200 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 11 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänkts justerades ramen ned med 6 tkr.

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämndens budgetförslag ligger inom ram. Från den 1 juli 2026 träder ny lagstiftning i kraft som innebär nya uppgifter, bland annat övertagande av icke-tvistiga godmanskap från tingsrätterna, ökad granskning, mer dokumentation samt nya krav kopplade till utbildning och register för ställ-

företrädare. Sammantaget bedöms lagändringarna medföra ökad ärendehantering och högre krav på verksamheten.

Mot denna bakgrund redovisar nämnden ett behov av ytterligare en årsarbetskraft för att nå uppsatta mål, klara lagstadgade handläggningstider och säkerställa en långsiktigt hållbar arbetsbelastning. Inom nuvarande ram finns dock inget utrymme för besparingar, vilket innebär en ökad sårbarhet om verksamhetens omfattning fortsätter att öka utan resursförstärkning.

Kommunfullmäktiges beslut

Överförmyndarnämndens budgetram 2027 utökas med 122 tkr för lönerevision 2026.

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2027 till 6 321 tkr.

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2027	Budget 2026	Bokslut 2025
Statsbidrag	0,0	0,0	0,2
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,1
Summa intäkter	0,0	0,0	0,3
Personalkostnader	5,8	5,4	4,9
Omkostnader	0,6	0,6	0,7
Summa kostnader	6,3	6,0	5,6
Nettokostnader	6,3	6,0	5,4

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

1. Investerings- och exploateringsbudget 2027-2029

I Del III redovisas kommunfullmäktiges beslut om investerings- och exploateringsbudget 2027-2029. Sammanlagt planerar kommunen att investera för 1 234 mnkr under perioden. Det innebär en fortsatt hög investeringsnivå.

Investeringarna är fördelade per nämnd, per år och per projekt. Budgeten sträcker sig över tre år. Exploateringsbudgeten sträcker sig också över tre år och redovisas per projekt på sidan 8.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för huvuddelen av kommunens investeringar så som fastigheter, gator och parker, VA och renhållning samt exploatering.

Investeringar för tågstopp i Brålanda ska prioriteras, då statliga och regionala beslut är på plats.

2. Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2027–2029 innehåller fastighetsinvesteringar för 488 mnkr, varav 84 mnkr till förskolor och skolor, 60 mnkr till daglig verksamhet, 25 mnkr i LSS-boenden, 90 mnkr till idrottsanläggningar, 22 mnkr till mötesplats unga och 143 mnkr till fastighetsunderhåll. Det blir ett snitt på 163 mnkr per år. Det kan jämföras med boks-luten 2024 och 2025 då kommunen investerade 97 mnkr respektive 117 mnkr i fastigheter.

Budgeten för fastighetsinvesteringar redovisas under samhällsbyggnadsnämnden (se sida 7–8). Det är samhällsbyggnadsnämnden som äger och hyr ut kommunens fastigheter till övriga nämnder. Fastighetsprojekten är uppdelade per förhyrande nämnd och omfattar både ny- och ombyggnation samt planerat och akut investeringsunderhåll.

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

Investerings- och exploateringsplan 2027-2029

Sammanfattning, mnkr	2027	2028	2029	S:a
TOTALT KOMMUNEN	368,9	472,6	392,5	1 234,1

Total snittutgift, netto under perioden 2027 - 2029: 411,4 mnkr

Fördelning per nämnd, mnkr	2027	2028	2029	S:a
Barn- och utbildningsnämnden	11,9	11,6	9,9	33,4
Byggnadsnämnden	0,5	0,5	0,5	1,5
Kommunstyrelsen	13,9	11,0	20,5	45,4
Kultur- och fritidsnämnden	4,4	4,3	4,3	13,0
Socialnämnden	1,4	1,4	5,4	8,2
Samhällsbyggnadsnämnden	336,8	443,8	352,0	1 132,6
- Gata/park	34,0	43,0	36,0	113,0
- Fastigheter	153,5	175,1	159,6	488,2
- VA	107,5	58,5	51,5	217,5
- Renhållning	8,5	5,0	5,0	18,5
- Övrigt	5,5	5,9	5,5	16,9
- Exploateringsbudget	27,8	156,3	94,4	278,5

Diagram: Investeringsbudget per år 2027-2029, mnkr

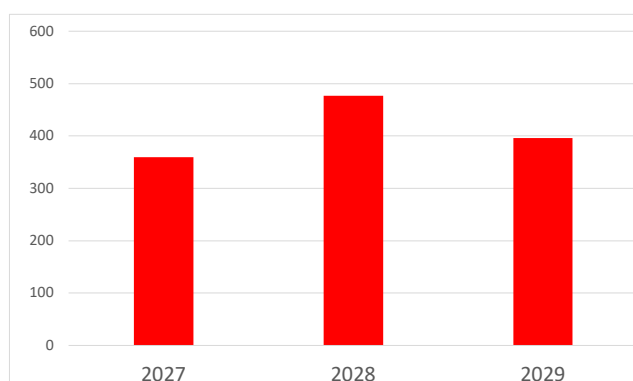
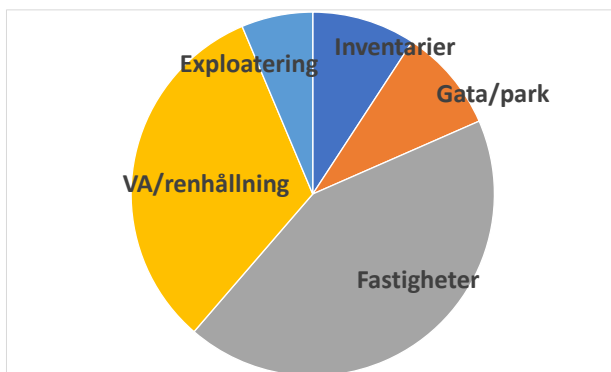

Diagram: Budget 2027 fördelad per verksamhet

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

Nämnd/Projekt, mnkr	2027	2028	2029	S:a
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN				
Inventarier förskola och grundskola	11,9	11,6	9,9	33,4
S:a Utgifter inventarier	11,9	11,6	9,9	33,4
BYGGNADSNÄMNDEN				
Inventarier	0,5	0,5	0,5	1,5
S:a Utgifter inventarier	0,5	0,5	0,5	1,5
KOMMUNSTYRELSEN				
Inventarier	1,0	1,0	1,0	3,0
IT investering	4,0	8,0	4,0	16,0
IT investering datainköp	8,9	2,0	15,5	26,4
S:a Utgifter inventarier	13,9	11,0	20,5	45,4
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN				
Inventarier	3,0	3,0	3,0	9,0
Konstnärlig gestaltning	1,4	1,3	1,3	4,0
S:a utgifter inventarier	4,4	4,3	4,3	13,0
SOCIALNÄMNDEN				
Administration	0,2	0,2	0,2	0,6
Äldreomsorg	0,5	0,5	4,5	5,5
Individ- och familjeomsorg	0,2	0,2	0,2	0,6
Personligt stöd och omsorg	0,3	0,3	0,3	0,9
Arbete, sysselsättning och integration	0,2	0,2	0,2	0,6
S:a Utgifter inventarier	1,4	1,4	5,4	8,2

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Gator och vägar						
1	Belysningsprojekt	25/01-27/12		5,8	5,0	2,0	12,8
2	Gatuarbete i samband med va-sanering	25/01-27/12		4,0	4,0	4,0	12,0
3	Diverse trafikåtgärder	25/01-27/12		1,0	1,0	0,7	2,7
4	Utredning/förprojektering	25/01-27/12		0,3	0,3	0,3	0,9
5	Belägg.underhåll f.d. drift	25/01-29/12		11,0	11,0	11,0	33,0
6	Platsutveckling	25/01-27/12		0,5	0,5	0,5	1,5
7	Bro hamnkanalen	25/01-27/12	15,0	5,5			5,5
8	Statsbidrag Bro hamnkanalen	25/01-27/12	-5,5	-5,5			-5,5
9	Kajstabilitet Hamngatan	27/01-29/12	25,5	4,0	13,0	8,5	25,5
10	Cirkulationsplats Gropbrov. Tegelbruksv.	29/01-30/12	8,1			0,6	0,6
	S:a Utgifter			26,6	34,8	27,6	89,0

Not Kommentarer till investeringar i gator och vägar

- Kostnader för belysningsprojekt. Utbyte av äldre energikrävande armaturer mot LED. Sparar driftspengar samt ett måste pga produktionsstopp av ...
- Kostnader för gatuarbete i samband med VA-sanering. Budget för att i samband med grävning för VA kunna gå med och belägga gator och angränsande väganläggningar.
- Kostnader för diverse mindre projekt som uppkommer under året för att öka trafiksäkerheten, exempel på åtgärder GC-vägar, trafiksignaler, farthinder.
- Tidig projektering för nästkommande års investeringsprojekt, se not 11-14 samt 15-18.
- Beläggingsunderhåll, för att kunna underhålla kommunens gatukapital.
- Investering i tätorter som utvecklar stadsmiljön och möjliggör medfinansiering av statligt projekt
- Nybyggnation av gång- och cykelbro. Binder ihop Sanden och Sundsgatan.
- Statsbidrag bro hamnkanalen, med förutsättning att motprestationer beviljas av Trafikverket
- Stabiliseringsåtgärder av Hamngatan efter genomförd geoteknisk utredning.
- Cirkulationsplats Gropbrovägen till Tegelbruksvägen

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Kollektivtrafikåtgärder						
11	Bhpl Fabriksgatan vid Ånggatan	27/01-27/12		0,6			0,6
12	Bhpl Marierovägen vid Hedmanstorget	27/01-27/12		0,3			0,3
13	Bhpl Granåsvägen vid Helenebergsvägen	28/01-28/12			0,5		0,5
14	Bhpl Granåsvägen vid Kyrkan	28/01-28/12			0,5		0,5
	S:a Utgifter			0,9	1,0	0,0	1,9

Kommentarer till investeringar i kollektivtrafikåtgärder

- Kollektivtrafikåtgärder. Tillgänglighetsanpassning. Det innebär att vi bygger om hållplatsen så det går att komma ombord på bussen med tex. en rullstol. Säkerheten för de som står på busshållplatsen förbättras också avsevärt,

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Cykelbefrämjande åtgärder						
15	GC Karlsbergsvägen	28/01-28/12	2,5	0,0	2,5		2,5
16	GC Granåsvägen, Stationsvägen till Kyrkan	28/01-28/12	3,2		3,2		3,2
17	GC Tegelbruksvägen, Vinchg. till Ankarg.	29/01-29/12	1,9			1,9	1,9
18	GC anslutning järnvägsbron	29/01-29/12	5,0			5,0	5,0
19	GC - väg Stenhammarsvägen	27/01-27/12		5,0			5,0
	S:a Utgifter			5,0	5,7	6,9	17,6

Kommentarer till investeringar i cykelbefrämjande åtgärder

- Åtgärder för att främja cykelåkning. Stenhammarsvägen avser medfinansiering till Trafikverket.

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2026	2027	2029	S:a
	Parkverksamhet						
20	Grönytor, lekplatser, parker m.m.	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
	S:a Utgifter			1,5	1,5	1,5	4,5

Not Kommentarer till investeringar i parkverksamhet

- 20 Investering i lekplatser, parker och aktivitetsytor. 2027 är planen att rusta upp en eller två lekplatser på Onsjö. Det mesta är leverantör/entreprenad kostnader

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	VA-verksamhet						
21	Säkerhetsarbete enligt EU-direktiv	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
22	Skräcklans vattenverk	22/01-27/12	272,0	11,5			11,5
23	Ombyggn. på vatten- och avloppsverken	27/01-29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
24	Lågreservoar Brålanda	23/01-27/12	37,5	21,5	2,0		23,5
25	Säkerhetsarbete avloppsrening	27/01-29/12		1,0	1,0	0,5	2,5
26	Digitala vattenmätare	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
27	Nya serviser	27/01-29/12		2,0	2,0	2,0	6,0
28	Dagvattenanläggningar	27/01-29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
29	Saneringar enligt Blåplan	27/01-29/12		40,0	40,0	40,0	120,0
30	Dagvattenanläggning Nordkroken	23/01-28/12	11,8	4,5	4,5		9,0
31	Reservoarer Skräcklan	26/01-27/12	32,0	16,0			16,0
32	Utbyggnadsplan VA, projektering 3 områden	27/01-27/12	2,0	2,0			2,0
	S:a Utgifter			107,5	58,5	51,5	217,5

Not Kommentarer till investeringar i VA-verksamhet

- 21 Åtgärder för att uppfylla krav enligt säkerhetsskyddslagen och cybersäkerhetslagen.
- 22 Byggnation startat i juni 2023. Arbetet beräknas pågå till och med 2027 enligt beslutad totalbudget. Totalt anslag 272 mnkr kvarstår.
- 23 Byte av pumpstation, renovering av byggnader, ny processutrustning
- 24 Ny reservoar i Brålanda. Fördyring enligt ny kalkyl och tillkommande reservkraftverk och nya pumpar. Bedömning är att 2026 är att 9 mnkr kommer att gå åt. 2027 kommer 21,5 mnkr att förbrukas och 2028 2,0 mnkr. Totalt beräknas då projektet landa på 37,7 inkl egna byggherrekostnader
- 25 5 pumpstationer behöver uppgraderas pga gammalt styrsystem där det saknas reservdelar.
- 26 Fjärravlästa läcksökande, larmande vattenmätare, antenner för avläsning behöver kopletteras för bättre radiotäckning.
- 27 Avser ledningsförläggning till nya större fastigheter.
- 28 Kostnader sammanhängande med ny dagvattenplan
- 29 Förnyelse av ledningsnätet enligt saneringsplan. Krav i miljötillstånd samt från tillsynsmyndighet.
- 30 Dagvattenanläggning Nordkroken. Lagkrav och föreläggande från länsstyrelsen. Utfallet 2026 beräknas bli endast 1,2 mnkr. Byggnationskostnad beräknad till totalt 9 mnkr fördelat på 2027 och 2028
- 31 Nya reservoarer vid Skräcklans vattenverk, för att säkertställa kapacitet som krävs för en stabil vattenförsörjning. Arbetet med reservoarerna har inletts och alla indikationer visar att medlen kommer att arbetas upp både 2026 och 2027. Samma entreprenör som för projekt Skräcklans vattenverk. Tight projektuppföljning stärker antagandet om förbrukad budget för åren. Särskilt under perioder av hög efterfrågan eller nödsituationer som torka och översvämningar.
- 32 Projektering. Ny plan för utbyggnad av kommunalt va är antagen. Områdena som pekas ut är Önafors, Floget, Kristinelund. Kostanden för respektive område skall utredas innan tidsplan och prioriteringsordning för utbyggnad föreslås och äskande kan göras.

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Renhållningsverksamhet						
33	Utrustning och inventarier	27/01-29/12		1,5	1,5	1,5	4,5
34	Fordon/maskiner	27/01-29/12		3,5	3,5	3,5	10,5
35	Förändrad avfallshantering	24/01-27/12	65,0	3,5			3,5
	S:a Utgifter			8,5	5,0	5,0	18,5

Not Kommentarer till investeringar i Renhållningsverksamhet

33 Avfallsbehållare, maskinredskap

34 Renhållningsfordon

35 Förändrad avfallshantering enligt lag innebär inköp av ett fordon för att hantera fastighetsnära insamling. Insamling av förpackningar. För 2027 planeras det för ytterligare 1 fordon kopplat till FNI. Ingår i totalt ursprungligt anslag.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Gatuenheten/Tekniska						
36	Fordon och maskiner	27/01-29/12		4,1	4,1	4,1	12,3
37	Inventarier	27/01-29/12			0,4		0,4
	S:a Utgifter			4,1	4,5	4,1	12,7

Kommentarer till investeringar för Gatuenheten/Tekniska

36 Utbyte och uppdatering av maskinpark. För 2027 planeras bland annat inköp av lastmaskin, lätt lastbil.

37 Leasingåtertag av mätutrustning. Återinvestering var tredje år.

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Kostenheten						
38	Köksutrustning/kontorsmöbler	27/01-29/12		1,0	1,0	1,0	3,0
	S:a Utgifter			1,0	1,0	1,0	3,0

Kommentarer till investeringar för Gatuenheten/Tekniska

38 Utbyte av utrustning som löpande slits ut

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	Serviceenheten						
39	Maskiner, inventarier	27/01-29/12		0,4	0,4	0,4	1,2
	S:a Utgifter			0,4	0,4	0,4	1,2

Kommentarer till investeringar för Kostenheten och Serviceenheten

39 Kontinuerligt utbyte och förnyande av lokalvårdsutrustning.

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

Investerings- och exploateringsplan 2027-2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Fastighetsinvesteringar

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Barnomsorg och grundskola:						
1	Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar	25/01-28/12	47,6	7,6	41,0		48,6
2	Förskola/skola, verksamhetsanpassning	27/01-29/12	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
3	Förskole- och skolgårdar	26/01-27/12	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
4	Öxnereds förskola, nybyggnad	26/01-27/12	60,7	17,0			17,0
	S:a Utgifter			30,6	47,0	6,0	83,6

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar barnomsorg och grundskola

- 1 Nybyggnation av idrottshall Mariedalsskolan
- 2 Medel för av BUN beslutade verksamhetsanpassningar av pågående verksamheter
- 3 Medel för av BUN beslutade verksamhetsanpassningar av pedagogisk utemiljö
- 4 Nybyggnation av Öxnereds förskola

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Kultur- och fritidsfastigheter:						
5	Hallevis IP	28/01-29/12	6,5	0,0	2,0	4,5	6,5
6	B-hus Sportcentrum	24/01-28/05	81,0	25,0	3,0		28,0
7	Mötesplats unga, Torpa	25/01-27-12	54,0	22,2			22,2
8	Brätte ishall	25/01-28/12	17,5	0,0	17,0		17,0
9	Gymmixhallen	29/01-29-12	10,0			10,0	10,0
10	Frendevi	27/01-27/12	3,0	3,0			3,0
11	Vänersvallen Lilla Vallen, konstgräs	28/01-28/12	8,0		8,0		8,0
12	Sörbyvallen	28/01-28/12	4,5		4,5		4,5
13	Brätte ridskola	28/01-28/12	8,0		8,0		8,0
14	Boteredsvallen	29/01-29/12	1,0			1,0	1,0
15	Idrotts huset, läktare	27/01-27/12	1,5	1,5	0,0		1,5
16	Kulturhuset, teatern	27/01-27/12	1,5	1,5	0,0		1,5
17	Brålandabadet	26/01-27/12	3,0	1,5	0,0		1,5
	S:a Utgifter			54,7	42,5	15,5	112,7

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar kultur och fritid

- 5 Hallevis IP, utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 6 Underhållsåtgärder omklädningsrum WC mm. Renovering och viss ombyggnation
- 7 Mötesplats unga, Torpa inklusive skyddsrum, fritidsbank, solceller samt utemiljö
- 8 Verksamhetsanpassning med betongpist och energioptimering.
- 9 Verksamhetsanpassning - utbyggnad. Saknar tillräckligt stora ytor.
- 10 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 11 Verksamhetsanpassning konstgräs samt kringliggande logistik
- 12 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 13 Omklädningsrum, samlingslokal/cafeteria
- 14 Dränering
- 15 Verksamhetsanpassning
- 16 Renovering av stolar i teater
- 17 Renoveringsåtgärder utomhusbassäng

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
	- Fastigheter socialförvaltningen, omsorg om funktionshindrade:						
18	Boende socialpsykiatri, 8 platser	27/01-28/12	24,0	10,0	14,0		24,0
20	Serviceboende LSS, 8 platser	28/01-30/12	25,0		1,0	10,0	11,0
21	Lindgården	28/01-30/12	124,0		4,0	60,0	64,0
	S:a Utgifter			10,0	19,0	70,0	99,0

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar omsorg om funktionshindrade

- 18 Boende socialpsykiatri, 8 platser
- 20 Serviceboende LSS, 8 platser
- 21 Lindgården, dagligverksamhet LSS

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
Not	- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen:						
22	Investeringsunderhåll (komponentavskrivning)	27/01 - 29/12		39,2	51,6	52,1	142,9
23	Myndighetskrav	27/01 - 29/12		4,0	4,0	4,0	12,0
24	Brålandabadet	28/01 - 28/12		0,0	1,0		1,0
25	Hållbarhet och energioptimering	27/01 - 29/12		4,0	4,0	4,0	12,0
26	Verksamhetsanpassningar	27/01 - 29/12		3,0	3,0	3,0	9,0
27	Dyrehög	27/01 - 27/12	8,0	8,0			8,0
28	Dyrehög	28/01 - 29/12	6,0		3,0	3,0	6,0
29	Torget Vänersborg	29/01 - 29/12	2,0			2,0	2,0
	S:a Utgifter			58,2	66,6	68,1	192,9
Not	Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen						
22	Investeringsunderhåll som utförs efter framtagna plan.						
23	Avsatta medel för tvingande åtgärder						
24	Underhållsbehov av hus, omklädningsrum och säkerhet enligt lokalförsörjningsunderlaget						
25	Energisparåtgärder samt övergång till mer hållbara lösningar						
26	Avsatta medel för verksamhetsanpassningar inom samhällsbyggnad						
27	Anpassning till räddningstjänst enligt KS 2025/89						
28	Shb anpassningar av verksamhet, byte värmekälla samt redundanslösningar						
29	Ny och robustare offentlig toalett.						
	S:a fastighetsinvesteringar, mnkr			153,5	175,1	159,6	488,2

Exploateringsbudget							
Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2027	2028	2029	S:a
30	Brättelänken, Skaven mot Edsvägen	20/09-29/12	41,0	5,0	21,0	15,0	41,0
31	Toppbeläggning Trestad center Västra	29/01-29/12	3,5			3,5	3,5
32	GC/personbilstunnel Skaven/Öxnered*	22/01-27/12	41,1				0,0
33	Anslutning- och genomfartsvägar till Tunnel Skaven/Öxnered	27/06-28/12	6,0	3,5	2,5		6,0
34	Sanden, Södra	24/01-40/12	utreds	10,0	50,0	15,4	75,4
35	Markinköp	27/01 - 29/12	30,0	0,0	10,0	10,0	20,0
36	Grunnebo industriområde	22/01-28/12	25,0	7,5	7,5		15,0
37	Sikhall	28/01-28/12	2,0		2,0		2,0
38	Norra Sanden	25/01-30/12	100,0	0,0	38,5	45,0	83,5
39	Hamngatan Kvartermark	28/01-28/12	4,0		4,0		4,0
40	Samhällsmast på plåtåbergen**	28/01-	14,8	0,0	14,8		14,8
41	Badbrygga Fredriksberg	29/01-	2,0	0,0		2,0	2,0
42	Vargön pendelparkering	27/01-27/12	1,8	1,8			1,8
43	VA till Lindås röda stugor	28/01-28/12	2,0	0,0	2,0		2,0
44	Skaven/Öxnered parkering	26/01-28/12	5,0		4,0		4,0
45	Toppbeläggning Skaven/Öxnered	29/01-29/12	3,5			3,5	3,5
	S:a Utgifter			27,8	156,3	94,4	278,5

Investerings- och exploateringsplan 2027–2029

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Exploateringsbudget

Not Kommentarer till exploateringsbudgeten:

- 30** Vägen är en förutsättning för pågående och framtida exploateringar. Budget har räknats upp till följd av fördröjning och prisökningar, Indexerat 2025.
- 31** Toppbeläggning av nytt industriområde, Trestad Center
- 32** Medfinansieringsprojekt med Trafikverket. Tunnel krävs med tanke på utbyggnad av bostäder på Skaven/Öxnered
Trafikverket har aviserat om kostnadsökning på 5 mnkr år 2027 till följd av transporter av överskottsmassor
*Beslut medfinansierings- och samverkansavtal enligt KF 2026-02-18. Ärende på väg till fullmäktige 22:a april som innebär att investeringsbudget flyttas till 2026 i enlighet med redovisningsregler.
Trafikverket genomför produktion av tunneln under 2027. Kommunen har gjort avsättning 2026 för att medfinansiera projektet, därav inget investeringsbelopp 2027.
- 33** Avser byggnation av anslutningsvägar efter trafikverkets arbete. Projektering för dessa är redan utförda i tidigare projekt.
- 34** Exploatering av området Sanden, Södra. Preliminär prognos med uppdaterade förutsättningar och tidsram.
Anpassning till Trafikverkets stationsprojekt.
- 35** Förvärv av fastigheter för kommunens fortsatta exploatering och utveckling.
- 36** Exploatering av nytt industriområde, avser utbyggnad av VA. Besked från extern aktör är avgörande för projektets framfart.
- 37** Uppstart utveckling Sikhall efter detaljplan vunnit laga kraft.
- 38** Exploatering av Norra Sanden. Kostnader avser anläggande av ställplatser, ny marina och gästhamn med tillhörande service.
Totalanslag ökats med 15,0 mnkr efter ny kalkyl.
- 39** Ombyggnation av kvartermark i ny detaljplan för Hamngatan.
- 40** Beslut om ny samhällsmast enligt KF 2025-02-19 §16. **Projektägarskap och framdrift behöver utredas.
- 41** Bifall av medborgarförslag SBN 2024/319
- 42** Anläggning av pendelparkering vid stationsläge
- 43** Anslutning till kommunalt VA inför försäljning av fastigheter
- 44** Parkering vid stationläge enligt detaljplan Öxnered/Skaven
- 45** Toppbeläggning av nytt område, Skaven/Öxnered

SAMMANFATTNING

Verksamhet/Projekt	2027	2028	2029	S:a
Summa utgifter gata och park	34,0	43,0	36,0	113,0
Summa utgifter VA	107,5	58,5	51,5	217,5
Summa utgifter renhållning	8,5	5,0	5,0	18,5
Summa utgifter övrigt	5,5	5,9	5,5	16,9
Summa fastighetsinvesteringar	153,5	175,1	159,6	488,2
Summa exploateringsbudget	27,8	156,3	94,4	278,5
SUMMA	336,8	443,8	352,0	1 132,6

Bolag och kommunalförbund 2027

AB Vänersborgsbostäder

Ordförande: Håkan Falk (S)

Vice ordförande: Dan Åberg (M)

VD: Gunnar Johansson

AB Vänersborgsbostäder Mkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	369	378	387
Kostnader	-366	-369	-375
Resultat	3	9	12
Investeringar	64	75	150
Tillgångar	2 318	2 318	2 393
Skulder	2 015	2 006	2 069
Eget kapital	303	312	324
Soliditet	13,1%	13,5%	13,6%

Verksamhetsbeskrivning

AB Vänersborgsbostäder är ett kommunalt bostadsaktiebolag som ska främja bostadsförsörjningen i Vänersborgs kommun och skapa ett attraktivt boende i kommunens tätorter. Bolaget har 3 573 lägenheter varav 495 lägenheter i särskilda boendeformer som blockförlägs av Vänersborgs kommun. Förvaltningen bedrivs till största del i egen regi. Antalet anställda var per den 31 december 2025 71 personer.

Resultat och resultatutveckling

Räntekostnaden har sedan 2022 stigit kraftigt i bolaget och ökningen kommer fortsätta de närmaste åren. Styrelsen antog i december 2025 en budget för 2026 som understiger den eftersträlvade avkastningen om 4% av eget kapital. Detta gjordes för att möjliggöra fortsatt gott underhåll av bolagets fastigheter även vid ökade räntekostnader. Under 2027 prognostiseras bolaget åter nå den eftersträlvade avkastningen.

Investeringar

Inga nyproduktionsprojekt under 2025 och inte heller några planerade under 2026. Först 2027 räknar bolaget med att det investeras i nyproduktionsprojektet för fastigheten Kalkonen. Utöver nyproduktion kommer bolagets investeringar bestå av upprustning av befintligt fastighetsbestånd. Främst genom stambyten och takbyten enligt tidigare fastlagd underhållsplan men även genom fortsatt satsning på energibesparande investeringar.

Soliditet och soliditetsutveckling

Kommande upprustningsinvesteringar bedöms kunna göras med bolagets kassaflöde. Nybyggnadsprojektet 2027 däremot kommer kräva viss upplåning. Soliditeten beräknas öka marginellt under prognosperioden.

Bolag och kommunalförbund 2027

Fastighets AB Vänersborg

Ordförande: Mats Andersson (C)

Vice ordförande: Tommy Christensson (M)

VD: Gunnar Johansson

Fastighets AB Vänersborg			
Mkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	12	11	12
Kostnader	-26	-11	-10
Resultat	-14	0	2
Investeringar	24	2	70
Tillgångar	95	93	158
Skulder	70	68	118
Eget kapital	25	25	40
Soliditet	26,3%	26,9%	25,3%

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget är ett kommunalt fastighetsbolag med inriktning mot att köpa, sälja, bygga, förvalta och hyra ut näringslivsfastigheter inom Vänersborgs kommun. Målsättningen är att skapa förutsättningar för etablering av nya företag och därmed bidra till ökad sysselsättning. Bolaget äger för närvarande åtta fastigheter. Verksamheten sköts från och med den 1 september 2023 av personal från AB Vänersborgsbostäder.

Resultat och resultatutveckling

Under 2025 bytte bolaget redovisningsprincip till K3 vilket har en resultatutjämnade effekt för investeringar. Bolaget gjorde också nedskrivningar på 15 mkr relaterat till investeringarna på Hunneberg då dessa kortsiktigt inte kan motiveras av intäkterna. Resultatutvecklingen bedöms vara stabil under prognosperioden.

Investeringar

Investeringsbehoven styrs av underhållsplånen samt hyresgästernas önskemål om utveckling. Under 2026 kommer investeringar göras i fastigheten Kordan om 2 mkr samt underhåll om knappt 2 mkr spritt över fastighetsbeståndet. Bolaget räknar med att under 2027 göra investeringar i en ny anläggning för Kustbevakningen på Sanden.

Soliditet och soliditetsutveckling

Under 2025 skrevs värdet upp på fastigheten Kordan 3 motsvarande nedskrivningen på fastigheten Hunneberg 1:7 vilket gjorde att soliditeten hölls intakt. Avseende 2026 så antas soliditeten öka med årets vinst. Bolaget räknar med att under 2027 få ett kapitaltillskott motsvarande 20% av investeringen för kustbevakningens anläggning för att inte urholka soliditeten.

Bolag och kommunalförbund 2027

Kunskapsförbundet Väst

Ordförande: Mikael Arvemark (C)

Vice ordförande: Madelaine Carlsson (S)

2:e vice ordförande: Maud Bengtsson (S)

Förbundsdirektör: Maria Hildefors

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	799	811	833
Kostnader	791	811	844
Resultat	8	0	-11
Investeringar	4	11	11
Tillgångar	354	355	350
Skulder	315	316	322
Eget kapital	39	39	28
Soliditet	11 %	11 %	8 %

Verksamhetsbeskrivning

Kunskapsförbundet Väst är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala gymnasie- och vuxenutbildningen som bedrivs i Trollhättan och Vänersborg.

Resultat och resultatutveckling

Förbundet har inte haft råd att bedriva samma verksamhet som tidigare och under 2025 och 2026 har neddragningar gjorts för att ha en budget i balans. Det positiva resultatet 2025 består till största delen av poster som är av engångskaraktär som inte kommer påverka kommande års resultat. Under 2027 förväntas resultatet försämrats och förbundets prognos visar ett underskott.

Politiska förändringar, nya reformer och andra krav och förväntningar kommer påverka gymnasiet och vuxenutbildningen under 2027 men även kommande år. Enligt regeringen genomförs de största reformerna för skolan på 30 år där en del redan har genomförts och andra förväntas beslutas inom kort. Flera reformer kommer få stor påverkan på Kunskapsförbundets verksamhet. Det är ofta osäkert hur förändringarna ska finansieras och svårt att beräkna hur kostnaderna förändras. Siffrorna i tabellen för 2026 och 2027

innehåller inte några kostnader för nya reformer.

Det finns också flera andra förändringar som påverkar Kunskapsförbundets ekonomi. Under hösten 2026 och 2027 kommer fler elever till den anpassade gymnasieskolan där den genomsnittliga kostnaden är högre än för elever i gymnasieskolan. Fler elever väljer yrkesprogram som är dyrare och som har en högre lärartäthet än ett högskoleförberedande program. De här förändringarna beräknas öka förbundets kostnader med 9 mnkr, vilket leder till ett underskott.

Utöver detta förväntas behovet av Sfi-undervisning vara fortsatt stort då Högskolan Väst under 2027 och 2028 planerar för att ta emot fler internationella studenter som har rätt till Sfi-utbildning. Det är idag svårt att beräkna denna kostnad.

Kunskapsförbundet har under flera år gjort anpassningar och har idag en låg lärartäthet jämfört med andra liknande verksamheter. Bedömningen är att verksamheterna kommit till en nivå där det är svårt att fortsätta neddragningar utan att kvaliteten försämrats.

Investeringar

Kunskapsförbundets investeringar består främst av läromedel inklusive elevdatorer, möbler, och utrustning till gymnasieskolorna och vuxenutbildningen.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten kommer minska under 2027 på grund av det förväntade underskottet.

Bolag och kommunalförbund 2027

Halle och Hunneberg

Ordförande: Annalena Levin (C)

Vice ordförande: Ann-Helen Selander (M)

VD/chef: Robert Stenberg

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	8,6	8,2	9,7
Kostnader	-8,6	-9,1	-9,7
Resultat	0	-0,9	0
Investeringar	1,1	0	0
Tillgångar	3,8	2,9	2,9
Skulder	1,4	1,4	1,4
Eget kapital	2,4	1,5	1,5
Soliditet	63 %	52 %	52 %

Verksamhetsbeskrivning

Halle och Hunneberg AB ska verka för en gemensam organisation mot en exportmogen destination och en hållbar reseanledning inom det rörliga friluftslivet.

Resultat och resultatutveckling

Trots ett budgeterat underskott om cirka 850 tkr för 2025 uppnådde bolaget ett nollresultat vid årets slut. Omsättningen ökade med 1,2 mnkr jämfört med föregående år, och bolaget erhöll därutöver ett extra bidrag om 400 tkr från Stiftelsen Bergagården.

Den positiva omsättningsutvecklingen, i kombination med det extraordinära bidraget från Stiftelsen Bergagården, bidrog sammantaget till ett väsentligt bättre resultat än budgeterat.

Omsättningstillväxten drivs av en medveten och bred satsning på flera områden: stärkt platsvarumärke, riktad marknadsföring, anpassning av lokaler, ett ökat antal genomförda aktiviteter och konferenser samt en utvecklad paketering av friluftsupplevelser.

Det förbättrade resultatet är särskilt värt att lyfta fram mot bakgrund av att verksamheten under samma period hanterat betydande kostnadsökningar avseende hyra, el och

övriga driftskostnader. En del av hyresökningen är hänförlig till nödvändiga ombyggnationer för att bringa lokalerna i enlighet med gällande arbetsmiljöföreskrifter, bland annat vad gäller personalutrymmen såsom paus- och vilorum, omklädning och dusch för samtliga kön, garage samt en säker verkstad.

Vid bolagets uppstart 2024 fastställdes grundbidraget till samma nivå som föregående bolag och stiftelse erhöll redan 2018, en nivå som således inte räknats upp i enlighet med KPI under en period om flera år. I samband med uppstarten krävdes även att samtliga avtal tecknades om, vilket medförde ytterligare kostnadsökningar.

En mindre uppräknings av grundbidraget genomfördes under 2025 i enlighet med praxis, men den sammantagna ekonomiska situationen förblir ansträngd. Detta är en konsekvens av flera samverkande faktorer: ett omvärldsläge med kraftigt ökade priser, samt att bolaget övertagit drift och underhåll av vandringsleder som ursprungligen finansierades genom projektmedel från Leader, Stiftelsen och samtliga deltagande kommuner. Inga särskilda medel avsattes för detta ändamål vid bolagets uppstart.

Det ekonomiska trycket är särskilt påtagligt under 2026, då bolaget nu inleder ett aktivt underhåll av grillplatser, leder och vindskydd, åtaganden som kräver både resurser och långsiktig finansiering.

Under 2025 och 2026 har en aktiv dialog förts med avtalsparterna i Vänersborgs, Grästorps och Trollhättans kommuner avseende bolagets finansiella förutsättningar. Samstämmigt har kommunerna föreslagit en höjning av grundbidraget med 850 tkr från och med 2027. En sådan uppräknings skulle bolaget väsentligt förbättrade och mer ändamålsenliga förutsättningar att bedriva och genomföra den verksamhet som åligger bolaget enligt ägar- och bolagsdirektiv samt ingångna avtalssamverkan. Den föreslagna

Bolag och kommunalförbund 2027

höjningen har beaktats i prognosen för 2027 i bifogad tabell.

Bolaget bedöms även fortsättningsvis uppvisa en positiv utveckling avseende omsättning och intäkter under både 2026 och 2027. Det är dock styrelsens bedömning att en justering av grundbidraget till en ändamålsenlig nivå är en grundläggande förutsättning för bolagets långsiktiga ekonomiska stabilitet.

Investeringar

Under 2026 planeras Trollskogen att vara helt färdigställd, med finansiering från Leader och Jordbruksverket. I dagsläget råder dock viss osäkerhet kring både tidpunkten för utbetalning av beviljade medel och huruvida full finansiering kommer att beviljas av Jordbruksverket. Därtill har kostnaderna för projektet ökat med cirka 20 procent mot budget, till följd av oförutsedda miljökrav som uppkommit under byggnationsprocessen.

Parallellt pågår en utredning avseende ombyggnation av bolagets butik och infocenter, i syfte att utveckla ett modernt besöksmål med ökad attraktionskraft och kapacitet att ta emot ett större antal besökare, vilket på sikt förväntas generera ökade intäkter.

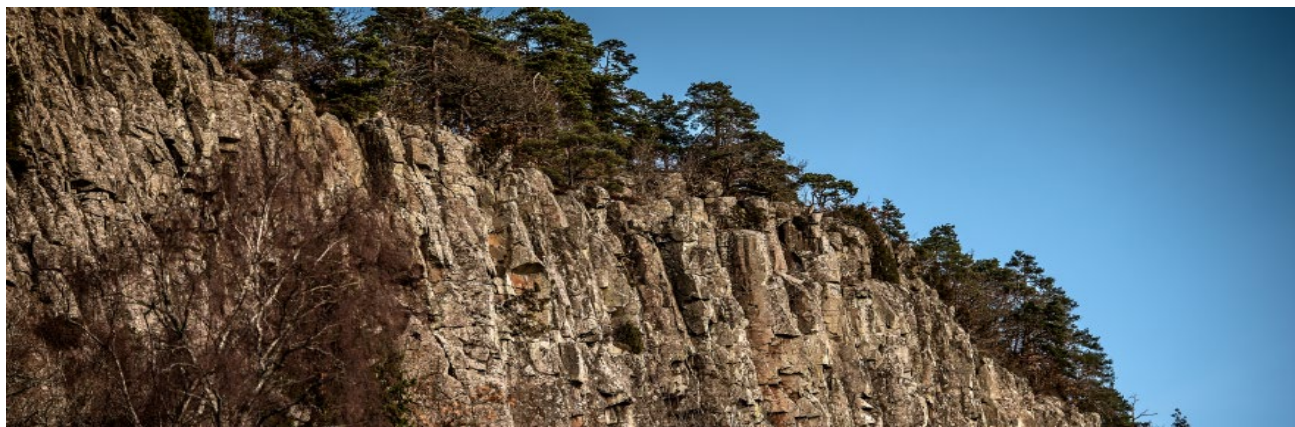
Byggnation av ställplatser pågår och beräknas vara färdigställd under 2026. Investeringen genomförs av fastighetsägaren, och bolaget tillträder anläggningen genom en justerad hyresmodell. Syftet är att höja

tillgängligheten och servicenivån för besökare, med förväntad positiv intäktspåverkan, särskilt från och med 2027.

Vidare har projektering genomförts och bygglov beviljats för fem stugor enligt samma finansierings- och ägandemodell som ställplatserna. Svar från Länsstyrelsen inväntas.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten bedöms minska till följd av ett prognostiserat underskott under 2026, men stabiliseras därefter på en nivå överstigande 50 procent. En långsiktigt hållbar kapitalstruktur förutsätter dock att grundbidraget justeras i enlighet med de dialoger som förts med avtalspartnerna. Uteblir en sådan uppräknings kvarstår risken för fortsatta underskott och en successiv urholkning av soliditeten.

Bolag och kommunalförbund 2027

Vattenpalatset Vänerparken AB

Ordförande: Håkan Falk (S)

Vice ordförande: Filip Milén (M)

VD/chef: Carolina Svanström

Investeringar

Under året har ett pooltäckte införskaffats för att förhindra värmeförluster.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten är oförändrad i jämförelse med föregående räkenskapsår. Om inte mer medel skjuts till verksamheten så kommer bolaget i framtiden behöva använda sig av det fria egna kapitalet för att klara av sin verksamhet, därav minskar soliditeten framåt.

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	20,5	21	21,5
Kostnader	-20,5	-22	-22,5
Resultat	0	-1	-1
Investeringar	0,1	0	0
Tillgångar	13,5	12,5	11,5
Skulder	5,2	5,2	5,2
Eget kapital	8,3	7,3	6,3
Soliditet	62 %	58 %	55%

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget har till uppgift att driva bad och simhallsrörelse. Bolaget erbjuder äventyrsbad och motionsim samt simkolor. Därtill erbjuds bad i varmbad. I badet bedrivs även caféverksamhet.

Resultat och resultatutveckling

Bolagets nettoomsättning har ökat jämfört med föregående räkenskapsår, där man har fått ökade intäkter via simskolor samt äventyrsbad, trots en vädermässigt ogynnsam sommar.

Försäljning via cafeteria och reception når inte upp till budget.

På kostnadssidan så överskreds budgeten för el, fjärrvärme och vatten. Trots månadsvis uppföljning där förbrukning har minskat så har kostnaden ökat.

Driftskostnader tillsammans med personal-kostnader och hyra är bolagets största utgifter.

Bolag och kommunalförbund 2027

Nätaktiebolaget Biogas i Brålanda AB.

Ordförande: Bo Carlsson (C)

Vice ordförande: Tommy Christensson (M)

VD: Ingemar Johansson

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	0,004	0,004	0,004
Kostnader	-0,004	-0,004	-0,004
Resultat	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Tillgångar	5,0	5,0	5,0
Skulder	2,3	2,2	2,1
Eget kapital	2,6	2,6	2,6
Soliditet	52,0	53,0	54,0

Kortfattad verksamhetsbeskrivning

Bolaget bildades 2009-03-04 och ägs av Vänersborgs kommun 73 procent, Melleruds kommun 18 procent och Biogas Brålanda AB 9 procent.

Bolagets verksamhet består av att bygga, äga och förvalta gasledningsnät för biogas inom Vänersborgs och Melleruds kommuner med syfte att säkerställa tillgången på biogas för Vänersborgs och Melleruds kommuners egna fordon och kommunernas invånare.

Resultat och resultatutveckling

Resultatet de senaste åren har varit några tusen kronor per år. 2024 var vinst 20 tkr och 2025 var vinsten cirka 3000 kr. Vår nettoomsättning 2025 var 375 tkr. Vi har endast en kund och det är AB Biogas Brålanda

Investeringar

Under senaste tio åren har vi inte haft några investeringskostnader.

Det planeras att byggas en stor biogasanläggning. Blir byggnationen av kommer Nätaktiebolagets Biogas Brålandas ledningar inte att användas. Byggnationen planeras tidigas under 2029.

Soliditet och soliditetsutveckling

2025	2026	2027
------	------	------

52%	53%	54%
-----	-----	-----

Eftersom vi inte gör några investeringar ökar soliditet något.

Bolag och kommunalförbund 2027

Räddningstjänsten Fyrbodal

Ordförande: Jerker Lundin (KD)

1:e vice ordförande: Pia Fogelberg (M)

2:e vice ordförande: Dan Nyberg (S)

3:e vice ordförande: Terje Skaarnes (SD)

Förbundsdirektör: Markus Green

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	252	255	327
Kostnader	-251	-255	-327
Resultat	0	0	0
Investeringar	23	26	65
Tillgångar	176	182	197
Skulder	109	115	130
Eget kapital	67	67	67
Soliditet	37,8%	≥30%	≥30%

Kommentar till Nyckeltal

Verksamhetsbeskrivning

Räddningstjänsten Fyrbodal bildades vid årsskiftet 2024/2025 genom sammanslagning av Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Genom sammanslagningen skapas

bättre möjligheter att säkerställa en fungerande och robust räddningstjänst. Det finns behov av en stark utveckling i många delar av förbundet. Det behövs utbildningsinsatser, det pågår olika tillsynsprocesser på verksamheten och lagstiftningen ställer nya krav.

Resultat och resultatutveckling

Prognosen för 2026 motsvarar budgeten för 2026, eftersom förbundet ännu inte har tagit fram någon prognos. Den första prognosen redovisas i delårsrapporten per april. År 2026 är förbundets första "normalår". Medlemsavgiften har räknats upp med PKV för 2027, med 2026 som basår. Budgeten för 2027 inkluderar Orust inträde i förbundet samt en tilläggsbudget om 4,5 mnkr, som avser införande av räddningsledningssystem.

Investeringar

Förbundet har arbetat fram en investeringsplan över åren 2027-2029 och arbetet med att ta fram en mer långsiktig plan pågår. Investeringsvolymen från 2029 och framåt är därför inte säkerställt ännu.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten beräknas hålla en nivå strax över 30%.

Bolag och kommunalförbund 2027

Fyrstads Flygplats AB

Ordförande: Peter Eriksson (M)

Vice ordförande: Benny Augustsson (S)

VD: Josef Khan

Nyckeltal mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	44,0	51,4	53,7
Kostnader	-45,5	-51,4	-53,7
Resultat	-1,5	0	0
Investeringar	2,6	8,8	25,0
Tillgångar	31,4	35,4	57,1
Skulder	31,4	35,4	57,1
Eget kapital	23,9	23,9	23,9
Soliditet	76%	67%	42%

Kortfattad verksamhetsbeskrivning

Fyrstads Flygplats AB driver Göteborg Stallbacka Airport och ägs av kommunerna Trollhättan, Vänersborg, Uddevalla och Lysekil. Flygplatsen är en säkerhetsgodkänd instrumentflygplats med ansvar för såväl samhällsviktig som kommersiell flygtrafik. Verksamheten omfattar reguljär linjetrafik, fraktflyg, allmänflyg samt utbildningsverksamhet. Flygplatsen är av staten utpekad som beredskapsflygplats och utgör en viktig del av regionens infrastruktur samt totalförsvar.

Resultat och resultatutveckling

Bolagets ekonomi påverkas främst av trafikintäkter, offentliga ersättningar samt kostnadsutvecklingen inom drift och personal. Bokslutet för 2025 visar ett negativt resultat, medan prognosen för 2026 och budgeten för 2027 bedöms uppvisa resultat i balans. Samtidigt är resultatet känsligt för förändringar i intäktsutvecklingen och kostnadsnivåerna, vilket ställer krav på fortsatt god kostnadskontroll och stabil finansiering. Verksamhetsanslag, statligt driftbidrag och beredskapsersättning bedöms även fortsättningsvis vara av avgö-

rande betydelse för att säkerställa flygplatsens samhällsviktiga uppdrag och ekonomiska stabilitet.

Investeringar

Investeringarna följer bolagets fastställda verksamhets- och investeringsplan och avser både underhåll och utveckling av flygplatsens tekniska och operativa infrastruktur.

Under 2026 uppgår investeringarna till cirka 8,8 mkr och under 2027 till cirka 25,0 mkr.

Tidpunkterna ska ses som preliminära och kan komma att justeras vid behov. Genomförandet sker successivt i takt med tillgängliga ekonomiska ramar och erhållen finansiering.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten påverkas av investeringsnivå, resultat och behov av upplåning. Efter en soliditet om 76 procent 2025 bedöms soliditeten minska väsentligt under planperioden till följd av ökade investeringar. För 2027 beräknas soliditeten uppgå till cirka 42 procent, vilket innebär en tydlig försvagning jämfört med tidigare år och speglar en kraftigt ökad investeringsnivå, som i huvudsak finansieras genom upplåning inom ramen för beslutad borgensram, samtidigt som det egna kapitalet i huvudsak är oförändrat.

Vänersborgs kommun

**9. Medfinansiering av Wargön
Innovation 2026-2028**

Namn	Ja	Nej	Avstår	Saknas
Annika Larsson Lindlöf (S)	1			
Margareta Olsson (M)			1	
Madelaine Karlsson (S)	1			
Stefan Kärving (V)		1		
Mathias Olsson (SD)		1		
Mats Andersson (C)	1			
Dan Nyberg (S)	1			
Lena Eckerbom Wendel (M)			1	
Magnus Ekström (KD)	1			
Anneli Guilotte (S)	1			
Göran Svensson (MBP)		1		
Robin Danielsson (M)			1	
Joakim Sjöling (S)	1			
Cecilia Prins (L)			1	
Gunilla Cederbom (V)			1	
Anders Strand (SD)		1		
Ann-Marie Jonasson (S)	1			
Ann-Helen Selander (M)			1	
Annalena Levin (C)	1			
Anders Gunn (S)	1			
Göran Nilsson (SD)		1		
Jonas Sjöblom (MP)	1			
Christin Slättmyr (S)	1			
Henrik Josten (M)			1	
Elisabeth Johansson (KD)	1			
Torbjörn Moqvist (SD)		1		
Kenneth Borgmalm (S)	1			
Ida Hildingsson (V)		1		
Thomas Larsson (MBP)		1		
Dan Åberg (M)			1	
Ann-Sofie Olsson (S)	1			
Kalle Lundgren (SD)		1		
Bo Carlsson (C)	1			
Reidar Eriksson (S)	1			
Tor Wendel (M)			1	
Maria Abrahamsson (S)	1			
Gunnar Henriksson (L)			1	
Lutz Rininsland (V)		1		
Benny Jonasson (S)	1			
Piotr Gabrys (M)			1	
Anette Taimory (KD)	1			
Hans-Peter Norén (S)	1			
Åsa Edvardsson (C)	1			
Robin Skenhede (M)			1	
Malin Tell (S)	1			
Bengt Rydholm (MBP)		1		
Resultat	23	11	12	0

11. Vägval Brättelänken

Namn	Ja	Nej	Avstår	Saknas
Benny Augustsson (S)			1	
Henrik Harlitz (M)		1		
Madelaine Karlsson (S)			1	
Stefan Kärving (V)			1	
Mathias Olsson (SD)	1			
Mats Andersson (C)			1	
Dan Nyberg (S)			1	
Lena Eckerbom Wendel (M)		1		
Magnus Ekström (KD)	1			
Anneli Guilotte (S)			1	
Göran Svensson (MBP)			1	
Robin Danielsson (M)		1		
Joakim Sjöling (S)			1	
Cecilia Prins (L)		1		
Gunilla Cederbom (V)			1	
Anders Strand (SD)	1			
Ann-Marie Jonasson (S)			1	
Ann-Helen Selander (M)		1		
Annalena Levin (C)			1	
Anders Gunn (S)			1	
Göran Nilsson (SD)	1			
Jonas Sjöblom (MP)		1		
Christin Slättmyr (S)			1	
Henrik Josten (M)		1		
Elisabeth Johansson (KD)	1			
Torbjörn Moqvist (SD)	1			
Kenneth Borgmalm (S)			1	
Ida Hildingsson (V)			1	
Thomas Larsson (MBP)	1			
Dan Åberg (M)		1		
Ann-Sofie Olsson (S)			1	
Kalle Lundgren (SD)	1			
Bo Carlsson (C)		1		
Reidar Eriksson (S)			1	
Tor Wendel (M)		1		
Maria Abrahamsson (S)			1	
Gunnar Henriksson (L)		1		
Lutz Rininsland (V)			1	
Benny Jonasson (S)			1	
Piotr Gabrys (M)		1		
Anette Taimory (KD)	1			
Hans-Peter Norén (S)			1	
Åsa Edvardsson (C)			1	
Robin Skenhede (M)		1		
Malin Tell (S)			1	
Bengt Rydholm (MBP)			1	
Resultat	9	13	24	0